

SIIRT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI

Esmâ İŞİK KEBAPÇI

**AKBABA GAZETESİ 400-500 SAYILAR ARASINDA YER ALAN MANZUM
PARÇALARIN KELİME GRUBU TAHLİLİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz AKDEMİR

SIIRT - 2019

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Siirt Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum " Akbaba Gazetesi 400-500 Sayılar Arasında Yer Alan Manzum Parçaların Kelime Grubu Tahlili " adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

■ Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

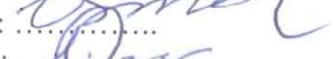
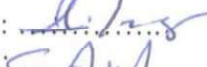

16.01.2019

Esmâ IŞIK KEBAPÇI

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz AKDEMİR danışmanlığında Esmâ İŞİK KEBAPÇI tarafından hazırlanan bu çalışma 16/01/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan	: Prof. Dr. İsmail ULUTAŞ	İmza:
Jüri Üyesi (Danışman)	: Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz AKDEMİR	İmza:
Jüri Üyesi	: Dr. Öğr. Üyesi Süleyman AYDENİZ	İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir.

16/01/2019
İmza

Doç. Dr. Veysel OKÇU
Enstitü Müdürü

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖZET	VII
ABSTRACT	VIII
KISALTMALAR	X
ÖNSÖZ	XI
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM	7
AKBABA GAZETESİ	7
1.1. AKBABA GAZETESİ	7
1.2. AKBABA GAZETESİNDE ÖNE ÇIKAN BAZI YAZARLARIN BİYOGRAFİSİ	12
1.3. AKBABA GAZETESİNDE (400-500) TESPİT EDİLEN YAZAR VE ŞAİRLERİN (MÜSTEAR) ADLARI:	17
İKİNCİ BÖLÜM	20
MANZUM PARÇALAR	20
2.1. GÖZLER	20
2.2. KULAKLAR	21
2.3. TEŞRİN-İ EVVEL.....	22
2.4. YORGAN	23
2.5. YASTIK.....	24
2.6. TANBURLA BERABER	25
2.7. GELİN	26
2.8. GÜVEY	27
2.9. BENDEN ONA	28
2.10. ONDAN BANA.....	29
2.12. KARANIN DİLİ	32
2.13. YILDIZ SARAYI	33
2.14. ÇENBERLİ TAŞ	34
2.15. EMİN BEY'İN ŞARKISI.....	35
2.16. HANIM EFENDİ.....	36
2.17. MUHABBET NAME	37
2.18. ADAM OLAYDIM!.....	37
2.20. SAZ.....	39
2.21. SAZ BOĞAZLI	40
2.22. BALODA.....	41
2.23. MERSİYE.....	42
2.24. TAKVİM	43
2.25. DER SİTAYİŞ-İ HUKUK-I ANKARA	44
2.26. HAMAMLAR.....	45
2.27. BAŞLIKSIZ MANZUM.....	46
2.28. BALIKÇILIK MEKTEBİ.....	48
2.29. KIŞ MEKTEBİ.....	49
2.30. ÇORAPSIZLAR KULÜBÜ	50
2.31. DEVRANA DAİR	51
2.32. GÜZELLERE RANDEVU	52
2.33. BÜYÜK DERELİ	53
2.34. DER SİTAYİŞ-İ ZİMAMDARAN-I CUMHURİYET	54
2.35. YİNE HALİÇE DAİR	55
2.36. ALEMDİ TOĞRA	56
2.37. ALEMDİ FLORİNALI!	57
2.38. NAME-İ ANKARA	58
2.39. YARAMAZ.....	59
2.40. KADIN HAKİMLER	60

II

2.41. ŞARK-I ŞET ARBAN	61
2.42. EFENDİM	61
2.43. MEBUS NAMZEDLERİ.....	64
2.44. YAHYA KEMALE MUHAMMES	65
2.45. YAZIKDIR!.....	66
2.46. ŞARK-I ACEM AŞIRAN.....	67
2.47. İPEK	67
2.48. AFERİN KONYALI.....	68
2.49. KADINLAR ASKER OLURSA	69
2.50. MEVSİMLERDE AŞK BAHARDA.....	71
2.51. BANA NE DERLER?	72
2.52. BABA NASİHATİ	73
2.53. KADIN BALIĞI.....	74
2.54. BU DA BİR GAZEL	75
2.55. SESLER.....	76
2.56. TELGRAFHANELER.....	77
2.57. ESKİ KADINLARIMIZ.....	78
2.58. ESKİ ERKEKLER.....	79
2.59. RUBAİYAT-I HAYYAM.....	80
2.60. GÖZ BEBEKLERİN	81
2.61. RUBAİYAT-I HAYYAM.....	82
2.62. ANKARA MEKTUBU	82
2.63. KAR TOPU	83
2.64. AH O GÜZEL KIZ.....	84
2.65. ZAMAN VASFINDA	85
2.66. BİR TAVSİYE.....	87
2.67. KAR MANİLERİ	88
2.68. BİLMECELER	89
2.69. GİTMEYİN.....	90
2.70. TARZ-I KADİM RAMAZAN	91
2.71. EY YARAMAZLAR.....	92
2.72. RAMAZAN ŞARKISI.....	93
2.73. BUYRUNUZ.....	94
2.74. BAŞIM.....	96
2.75. İFTARİYE	97
2.76. HAZIR OL.....	98
2.77. KORKIRAM!	99
2.78. BİR YASTIKLA BİR YORGAN.....	100
2.79. SİHİRLİ DÜĞMELER	101
2.80. ASRI VAİZ.....	103
2.81. ŞAFAK SÖKERKEN.....	104
2.82. GENÇ KIZ MEKTUBLARI.....	104
2.83. BAYRAM HEDİYELERİ.....	106
2.84. AF-U UMUMİ.....	107
2.85. BENİM DE BİR SÖZÜM VAR	108
2.86. ÇOK BİLE	109
2.87. GENÇ KIZ MEKTUBLARI.....	110
2.88. AVCI HANIMLARIN ŞARKISI	112
2.89. İSPANYOL GÜZELİ	113
2.90. ALMAN GÜZEL.....	114
2.91. NAME	115
2.92. CEVAB.....	116
2.93. FRANSIZ GÜZELİ	117
2.94. RUS GÜZELİ	118
2.95. MISIR GÜZELİ.....	118

III

2.96. NAME	119
2.97. DEĞİLİZ	120
2.98. NEDİM İLE BERABER.....	121
2.99. TAVSİF-İKÂŞÂNE-İ HAMDİ DER ASME-İ ANKARA.....	122
2.100. AMENET (AMENTÜ).....	123
2.101. GAZİMİZE	124
2.102. BAŞLIKSIZ MANZUM.....	125
2.103. TARİH.....	125
2.103. SAKİ NÂME	126
2.104. YOKTUR.....	127
2.105. GAZEL	128
2.106. ON SENELİK PROJE	129
2.107. VARDIR.....	130
2.108. BİR KAYA.....	132
2.109. KADIN POLİS	133
2.110. OLMADADIR.....	134
2.111. GÜZEL RAKİPLER.....	135
2.112. DENİZ HAMAMLARINDA.....	136
2.113. GENÇ KIZLAR KULÜBÜ	137
2.114. TÜRKÜ	138
2.115. SALINCAK ŞARKISI.....	139
2.116. SICAKTAN ŞİKAYET	139
2.117. UZAKTAN UZAĞA	140
2.118. DİYEREK.....	141
2.119. İKİ AŞIK	142
2.120. BİR TERKİB-İ BENDDEN	143
2.121. YAZ DENİZİ.....	144
2.122. TATLISIN!.....	145
2.123. NAZLI	146
2.124. DENİZ KIZI	147
2.125. YENİ PARA	148
2.126. DESİNLER.....	149
2.127. BENZETİRİM	150
2.128. KADIN MÜHENDİS	151
2.129. O YANARKEN	152
2.130. YEŞİL GÖZ.....	153
2.131. SİNEMA SEFERİ.....	153
2.132. GÖNLÜMÜ VERDİM	154
2.133. ŞAFAK SÖKERKEN	155
2.134. BİR DAMLA	156
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	157
KELİME GRUPLARI	157
3.1. KELİME GRUPLARININ ÖZELLİKLERİ	158
3.2. KELİME GRUPLARININ ÇEŞİTLERİ	159
3.2.1. İsim Tamlaması	159
3.2.2. Sıfat Tamlaması.....	160
3.2.4. Sıfat-Fiil Grubu.....	162
3.2.5. Zarf-Fiil Grubu	164
3.2.6. Unvan Grubu	165
3.2.7. Bağlama Grubu.....	165
3.2.8. Ünlem Grubu	166
3.2.9. Edat Grubu.....	167
3.2.10. Sayı Grubu.....	169
3.2.11. Birleşik İsim Grubu	169
3.2.12. Birleşik Fiil Grubu.....	170

3.2.13. Tekrar Grubu	174
3.2.14. Aitlik Grubu.....	175
3.2.16. İyelik Grubu.....	176
3.2.17. Kısaltma Grupları	177
3.2.18. Yükleme (Akkuzatif) Grubu.....	177
3.2.19. Yaklaşma (Datif) Grubu	178
3.2.20. Vasıta Grubu.....	178
3.2.21. Bulunma (Lokatif) Grubu.....	178
3.2.22. Uzaklaşma (Ablatif) Grubu	179
3.2.23. İsnat Grubu	179
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	180
KELİME GRUPLARININ TESPİTİ	180
4.1. İSİM TAMLAMALARI	180
4.1.1. Belirtili İsim Tamlamaları	180
4.1.1.1. İki Kelimeden Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları	180
4.1.1.1.1. Tamlayanı ve Tamlananı İsim Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	180
4.1.1.1.2. Tamlananı Fiilimsi Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	183
4.1.1.1.3. Tamlayanı Fiilimsi Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	183
4.1.1.2. Üç ve Daha Fazla Kelimeden Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları	183
4.1.1.2.1. Tamlananı İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	183
4.1.1.2.2. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	183
4.1.1.2.3. Tamlananı Birden Fazla İsim Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	183
4.1.1.2.4. Tamlananı Tekrar Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	184
4.1.1.2.5. Tamlananı Sayı Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	184
4.1.1.2.6. Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları....	184
4.1.1.2.7. Tamlayanı Unvan Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	184
4.1.1.2.8. Tamlayanı Birleşik İsim Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları	184
4.1.1.2.9. Tamlayanı Birden Fazla İsim Olan Belirtili İsim Tamlamaları.....	184
4.1.2. Belirtisiz İsim Tamlamaları	184
4.1.2.1. İki Kelimeden Oluşan Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	184
4.1.2.1.1. Tamlayanı ve Tamlananı İsim Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları	184
4.1.2.1.2. Tamlayanı Fiilimsi Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	186
4.1.2.2. Üç ve Daha Fazla Kelimeden Oluşan Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	186
4.1.2.2.1. Tamlayanı Birden Fazla İsim Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	186
4.1.2.2.2. Tamlayanı Fiilimsi Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları.....	186
4.1.2.2.3. Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları	186
4.2. SIFAT TAMLAMASI	187
4.2.1. İki Kelimeden Oluşan Sıfat Tamlamaları	187
4.2.1.1. Niteleme Sıfatıyla Oluşan Sıfat Tamlamaları.....	187
4.2.1.2. Belirtme Sıfatıyla Oluşan Sıfat Tamlamaları	189
4.2.1.3. Sıfat Unsuru Fiilimsi Olan Sıfat Tamlamaları.....	199
4.2.1.4. Sıfat Unsuru Aitlik Eki Alan Sıfat Tamlamaları	199
4.2.1.5. Sıfat Unsuru Derecelendirme Zarfı Olan Sıfat Tamlamaları.....	199
4.2.1.6. Sıfat Unsuru Pekiştirme Eki Alan Sıfat Tamlamaları.....	200
4.2.2. Üç ve Daha Fazla Kelimeden Oluşan Sıfat Tamlamaları.....	200
4.2.2.1. Sıfat Unsuru Fiilimsi Olan Sıfat Tamlamaları.....	200
4.2.2.2. Sıfat Unsuru Derecelendirme Zarfı Alan Sıfat Tamlamaları.....	202
4.2.2.3. Sıfat Unsuru Niteleme Sıfatı Olan Sıfat Tamlamaları.....	202
4.2.2.4. Sıfat Unsuru Belirtme Sıfatı Olan Sıfat Tamlamaları.....	204
4.2.2.5. Sıfat Unsuru Tekrar Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	206
4.2.2.6. Sıfat Unsuru Edat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları.....	206
4.2.2.7. Sıfat Unsuru İsnat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları	206
4.3. EDAT GRUBU.....	206
4.3.1. “Gibi” İle Oluşan Edat Grupları	207
4.3.2. “İle” İle Oluşan Edat Grupları	208

4.3.3."Kadar" İle Oluşan Edat Grupları.....	210
4.3.4. "İçin" İle Oluşan Edat Grupları.....	211
4.3.5. "Sonra" İle Oluşan Edat Grupları.....	212
4.3.6."Bile" İle Oluşan Edat Grupları.....	212
4.3.7."Evvel" İle Oluşan Edat Grupları.....	212
4.3.8."Doğru" İle Oluşan Edat Grupları.....	212
4.3.9."Dahi" İle Oluşan Edat Grupları.....	212
4.3.10. "Karşı" İle Oluşan Edat Grupları.....	213
4.3.11."Başka " İle Oluşan Edat Grupları.....	213
4.3.12. "Sanki " İle Oluşan Edat Grupları.....	213
4.3.13. "Göre" İle Oluşan Edat Grupları.....	213
4.3.14. "Beri" İle Oluşan Edat Grupları.....	213
4.3.15."Değil" İle Oluşan Edat Grupları.....	214
4.4. İSİM FİİL GRUBU.....	214
4.4.1. "-mA" Eki İle Oluşan İsim Fiil Grubu.....	214
4.4.2. "-İş" Eki İle Oluşan İsim Fiil Grubu.....	214
4.4.3. "-mAk" Eki İle Oluşan İsim Fiil Grubu.....	214
4.5. SIFAT FİİL GRUBU.....	216
4.5.1. "-An" Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu.....	216
4.5.2. "-AsI" Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu.....	218
4.5.3. "-mAz" Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu.....	218
4.5.4. "-DIk" Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu.....	218
4.5.5. "-AcAk" Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu.....	219
4.5.6. "-mİş" Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu.....	219
4.6. ZARF FİİL GRUBU.....	219
4.6.1."-mAdAn" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	220
4.6.2. "-İp" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	220
4.6.3. "-ken" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	223
4.6.4. "ArAk" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	225
4.6.5. "-A...-A" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	226
4.6.6. "-IncA" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	226
4.6.7. "-DIkçA" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	227
4.6.8. "-AlI" Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu.....	227
4.7. UNVAN GRUBU.....	227
4.7.1. "Efendi" İle Oluşan Unvan Grubu.....	227
4.7.2. "Hacı" İle Oluşan Unvan Grubu.....	227
4.7.3. "Üstad" İle Oluşan Unvan Grubu.....	228
Unvan + kişi adı.....	228
4.7.4. "Zade" İle Oluşan Unvan Grubu.....	228
4.7.5. "Hazret" İle Oluşan Unvan Grubu.....	228
4.7.6. "Bey" İle Oluşan Unvan Grubu.....	228
4.7.7. "Ana" İle Oluşan Unvan Grubu.....	229
4.7.8. "Hanım" İle Oluşan Unvan Grubu.....	229
4.7.9. "Paşa" İle Oluşan Unvan Grubu.....	229
4.7.10. "Sultan" İle Oluşan Unvan Grubu.....	229
4.7.11. Diğer Unvan Grupları.....	229
4.8. BAĞLAMA GRUBU.....	230
4.8.1. "De" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	230
4.8.2. "ne...ne" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	233
4.8.3. "Ama" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	234
4.8.4. "Hem...Hem" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	234
4.8.5."Ya...Ya" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	234
4.8.6. "Gah...Gah" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	234
4.8.7. "Kimi...Kimi" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	234
4.8.8. "Hatta" İle Oluşan Bağlama Grubu.....	235

4.8.9. “mi...mi” İle Oluşan Bağlama Grubu	235
4.8.10. “ve” İle Oluşan Bağlama Grubu	235
4.8.11. “Bazı...Bazı” İle Oluşan Bağlama Grupları	236
4.8.12. “İster...İster” İle Oluşan Bağlama Grupları	236
4.9. TEKRAR GRUBU	236
4.9.1. Aynen Tekrarlar	236
4.9.2. Yakın Manalı Tekrarlar	237
4.9.3. Zıt Manalı Tekrarlar	237
4.9.4. Kısaltmalı Tekrarlar	237
4.9.5. İlaveli Tekrarlar	238
4.10. BİRLEŞİK İSİM GRUBU	238
4.11. BİRLEŞİK FİİL GRUBU	238
4.11.1. Bir İsim Unsuru İle Bir Yardımcı Fiilden Kurulan Birleşik Fiiller	238
4.11.2. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller	244
4.11.3. Bir Fiil Unsuru İle Bir Yardımcı Fiilden Kurulan Birleşik Fiiller	248
4.11.3.1. Sürelilik Birleşik Fiiliyle Oluşan Birleşik Fiiller	248
4.11.3.2. Yeterlilik Birleşik Fiiliyle Oluşan Birleşik Fiiller	248
4.12. SAYI GRUBU	249
4.13. AİTLİK GRUBU	249
4.14. İYELİK GRUBU	250
4.15. ÜNLEM GRUBU	251
4.16. KISALTMA GRUPLARI	253
4.16.1. Lokatif Grubu	253
4.16.2. Datif Grubu	253
4.16.3. Ablatif Grubu	253
4.16.4. Akuzatif Grubu	254
4.16.5. İsnat Grubu	254
4.16.6. Vasıta Grubu	254
ARAPÇA TAMLAMALAR	255
FARŞÇA TAMLAMALAR	256
YABANCI KELİMELERİN SÖZCÜK ANLAMLARI	257
ANLAMLARI SÖZLÜKTE BULUNMAYAN TAKLİT KELİMELER	258
SONUÇ	259
KAYNAKÇA	262
EKLER	265

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**AKBABA GAZETESİ 400-500 SAYILAR ARASINDA YER ALAN MANZUM
PARÇALARIN KELİME GRUBU TAHLİLİ**

Esmâ İŞİK KEBAPÇI

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz AKDEMİR

2019, 285 sayfa

Jüri: Prof. Dr. İsmail ULUTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Yılmaz AKDEMİR

Dr. Öğr. Üyesi Süleyman AYDENİZ

“Akbaba Gazetesi 400-500 Sayılar Arasında Yer Alan Manzum Parçaların Kelime Grubu Tahlili” adlı bu çalışmamızda amacımız, tespit edilen manzum parçaların muhtevasını, kelime gruplarının dil açısından önemini, gazete üzerinden fark ettirmektir.

Çalışmamızı üç başlık altında topladık. İlk bölümde Akbaba gazetesinin önemini yazıya dökerek gazetenin öne çıkmış yazar ve şairlerini tanıttık. Gazetede incelediğimiz (400-500) sayılar arasında manzum parçaların kalem sahiplerini tek tek belirttik. İkinci bölümde tespit ettiğimiz manzumları, başlıkları, sayfa ve numaralarıyla birlikte Latin harflerine aktardık. Üçüncü bölümde kelime gruplarını Türk dil bilimcilerinin ve araştırmacıların görüşleri doğrultusunda tanıttık, tespit ettiğimiz kelime gruplarını gösterdik. Ekler kısmına incelediğimiz gazeteden örnekler sunduk.

Anahtar Kelimeler: Akbaba Gazetesi, Yusuf Ziya Ortaç, Manzum, Kelime Grupları

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

AKBABA NEWSPAPER 400-500 NUMBERS BETWEEN EXPERIENCE

Esmâ İŞİK KEBAPÇI

Thesis Advisor: Dr. Öğretim Üyesi Yılmaz AKDEMİR

2019, 285 pages

Jüri: Professor Doctor İsmail ULUTAŞ

Assistant Professor Yılmaz AKDEMİR

Assistant Professor Süleyman AYDENİZ

The main purpose of this study which is to introduce the Akbaba newspaper's (400-500) place, importance and the one of the most prominent writers in the history of Turkish literature and to determine the contents of the pieces and the importance of word groups in terms of language.

We have gathered our study under four headings. In the first chapter, we put forward the importance of Akbaba Newspaper and introduced prominent writers and poets of the newspaper. We also showed the writers of the verse parts in which inside of the Akbaba newspaper's 400-500 numbers. In the second chapter, we have translated the poems which we have identified in the Latin alphabet with numbers and numbers. In the second chapter, we have translated the poems with their titles we have identified in the Latin alphabet with showing the original page numbers of the newspaper. In the third section, we introduced the vocabulary groups according to the views of Turkish linguists and researchers. In the last section, we divided the verses the we translated into the word groups by showing them under headings. We have included the bibliography and presented examples from the newspaper we examined to the Appendix.

Key Words: Akbaba newspaper, Yusuf Ziya Ortaç, verse, poetry, word group

YAZI ÇEVİRİ SİSTEMİ

ا	a, e,	ص	S
آ	ā, e, Ā	ض	Ẓ
او	o, ö,	ط	T
ای	ı, i	ظ	Z
ب	ḅ, ḅ̇, è	ع	ô
پ	ṗ, p	غ	G
ن	ṅ	ف	ḟ
ت	ṫ	ق	Ḟ
ج	ċ, ç	ك	k̇, g
ح	h	ل	L
خ	ḫ	م	M
د	ḍ	ن	Ṅ
ذ	ḏ	نك	ṅ, g
ر	ṙ	ه	h, a, e
ز	ż	و	ḵ, ḵ̇, ũ,
س	ṡ	ی	ŷ, ŷ̇, y ^u ,
ش	š	ء	e, a

KISALTMALAR

- c. : Cilt
(...) : Devamı var
N. : Numara
s. : Sayfa
S. : Sayı
vb. : Ve benzeri
Yay. : Yayınlayan

ÖNSÖZ

Bu çalışma, dilin inceliği, güzelliği ve varlığı olan kelime gruplarını vermesi, Akbaba gazetesinin yazar ve şair kadrosunun kullandığı dil ve üslup anlayışını ortaya çıkarması, buradan hareketle yazar ve şairlerin yaşadığı dönemin dilinin morfolojik, sentaktik ve semantik özelliklerini ortaya çıkarması bakımından önem arz etmektedir. Bu çalışmada, dili işleyen ve dili geliştiren Cumhuriyet döneminin önemli yazar ve şairleri tarafından yazılmış Akbaba gazetesinin 400-500. sayılarının manzum parçaları incelenmiştir.

Çalışma sürecinde bu tez çalışmasını bana tavsiye eden danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Yılmaz AKDEMİR'e, şahsıma kıymetli vakitlerini ayırarak çalışmama önerilerde bulunan Uğur YÜKSEK'e, çok sevgili aileme, her türlü maddi manevi desteğini esirgemeyen babam Abdulkadir IŞIK'a ve sevgili eşim Yahya KEBAPÇI'ya şükranlarımı sunarım.

Esmâ IŞIK KEBAPÇI

Siirt-2019

GİRİŞ

7 Aralık 1922 tarihinden itibaren Yusuf Ziya Ortaç ve Orhon Seyfi Orhon tarafından pazartesi ve perşembe günleri yayımlanan Akbaba gazetesi, 55 yıl halka hitap etmiştir.

Refik Halit Karay, tarafından çıkarılan Aydede gazetesinde milli mücadeleye karşı bir tutum sergilenmesinden dolayı Kurtuluş savaşının kazanılmasından sonra Refik Halit, yurt dışına kaçmış, Aydede gazetesi de kapanmıştır. Aydede gazetesinin kapanması mizah gazeteciliği alanında önemli bir boşluğun ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun üzerine Yusuf Ziya, Orhon Seyfi ile birlikte Akbaba gazetesini çıkarır ve şöyle der:

“Önce bir arkadaş lazımdı bana, bir iş ve kafa arkadaşı... Kim olabilir diye düşünmedim bile. Gece gündüz beraber olduğum tek adam Orhan Seyfi idi. (...) Orhan Seyfi bir mizah gazetesi çıkarmağa hiç hevesli görünmedi. Bir kere yüz lirayı nereden bulacaktık?... Sonra, gazete imtiyazını, İstanbul'un sokaklara taşıdığı o başsız günlerde kimden alacaktık? Hele bir üçüncü mesele vardı ki hepsinden önemliydi: Bakalım, satılır mıydı, okunur muydu çıkaracağımız gazete? Ama, Emin Âli Çavlı bizim cesaretimizi kamçıladi, bize hız verdi o bütün ömrünce kötümserliği tatmamış yaman gücüyle... Önce bedavasından başlayalım işe dedim: İmtiyazı alalım bir kere... İsimler düşündük birçok: Çelebi, Turpan, Horoz... Sonunda Akbaba en uygun geldi ikimize de. Bir dilekçe yazdık, pulladık, imzaladık, doğru Şemsi Efendi'ye gittim. Bizim Yokuş'un en ünlü adamıydı o: Sansür Şemsi Efendi. Taa Abdülhamit devrinden kalma. (...) İşte bu Şemsi Efendi'nin bize yol göstermesini isteyecektim. Önce nasihat etti: – Vazgeç evlâdım, bu zamanda iş açma başına, diye... Sonra korkutmaya çalıştı: – Dinle beni, aksi bir şey yazarsın, vallahi kim vurduya gider insan, diye... Baktı ki olmuyor, sesi biraz daha borulaşarak: – Pekiiy, Vali beye arz et istidanı... Altına “Muhibince” derlerse, gelir imtiyazını alırsın. (...) Kadromuzu hemen kurduk: Münif Fehim, Ramiz, Hakkı karikatürleri yapacaklar. Orhan Seyfi, Halil Nihat, Osman Cemal, Selâmi İzzet, Abdülbâkî Fevzi, ben yazılarını yazacaktık. Şimdiki Akbaba'dan biraz daha büyük, dört sayfaydı eski Akbaba. Tek renk, fiyatı 100 para. Ama haftada iki kere çıkacaktı: Pazartesi, Perşembe. Başlığını Hakkı çizmişti. (...) Tashihleri yaptık, sayfaları düzenledik, makineye yolladık akşama doğru... Ulvi bey kumandayı verdi: Beş bin basılacak (Ortaç, 1966:91-95).”

Akbaba gazetesinin ilk yazar/şair ve karikatüristleri, büyük oranda Aydede gazetesinin kadrosundan oluşmaktadır, fakat Aydede gazetesinin aksine Akbaba gazetesi, Ankara hükümetini kuruluşundan itibaren desteklemiş ve tamamen milli bir çizgi takip etmiştir.

Bu çalışmamızda Akbaba gazetesinin 1926-1927 tarihleri arasında yayımlanan 400-500. sayılarını inceledik. 400-426. sayı aralığı 1926 tarihini, 427-500. sayı aralığı da 1927 tarihini göstermektedir.

Ankara Hükümeti taraftarı olan Sedat Simavi'nin çıkardığı "Güleryüz" ve İstanbul hükümeti taraftarı olan Refik Halit Karay'ın çıkardığı ve önemli bir yazar-çizer kadrosuna sahip olan "Aydede" adlı mizah gazeteleri, 1900'li yılların mizah anlayışını ve biçimlenmesini sağlayan önemli gazetelerdir. Tanzimat Dönemi, Türk basınında pek çok ilkin yaşandığı bir dönem olmuştur. Gazete ve gazete türleri geliştikçe Batı'dan alınan gelişmeler toplumda yerini almış ve uzun yıllar kendini kabul ettirmeye çalışmıştır. Gazeteler, pek çok edebi türün gelişmesinde, yaygınlaşmasında çok önemli rol oynar ve toplumumuzun fikir ve sanat dünyasını şekillendiren en önemli edebi türlerin başında gelir.

Mizah gazetelerinin çıkışı ilk gazetelerden sonradır. Osmanlı'daki İlk mizah gazetesi olan Diyojen'in çıkışı, 1862'de çıkan Tasvir-i Efkâr'dan sonraki tarihe denk gelir. Osmanlı Devleti'nde mizahın gelişimi, Osmanlı'nın ekonomik yapısını oluşturan esnafların vasıtasıyla olmuştur. Esnaflar ve esnafların bağlı olduğu topluluklar vesilesiyle şekillenen Osmanlı mizahı, ağır geleneksel kuralları ve kısıtlayıcı yapıları yüzünden eski divan edebiyatındaki mizah anlayışını yakalayamamış, kalıp şekillerle varlığını sürdürmüş ve nihayetinde Osmanlı yıkıldığında basının da mizahı etkilemesi ile neredeyse yok olmuştur. Eski Türkiyede gelişen divan edebiyatı ürünlerinde mizahı fazla göremeyiz, çünkü mizahtan ve hicviyeden ziyade methiyeye önem verilmiştir. Geçmiş dönemlerde birçok önemli mizah eserleri Divan Edebiyatı'nda yerini korumuş ve günümüze kadar gelebilmiştir. Nefî, Fuzûlî, Şeyhî gibi birçok edebiyat şair ve yazarları önemli mizah eserleri yazmışlardır. Akbaba gazetesi de 1920'li yılların ve daha sonraki zamanların en önemli mizah gazetesi olmuştur.

Karikatürün Türkiye'deki gelişimine baktığımızda basın payını inkar edemeyiz. Basında yayımlanan ilk karikatür İstanbul (1867) adlı gazetede yayımlanmıştır. İlk mizah gazetemiz olan Diyojen'de ilk karikatür, 23 Kasım 1871 tarihinde yayımlanmıştır. Bu ilk çizimlere baktığımızda resim sanatına yakın olmaları ile dikkati çekerler. 1870'lerden bu yana karikatürün genel anlamda Fransız karikatürünün etkisinde olduğu söylenmektedir. Halk resimleri olarak kabul edilen karikatürleri de bu oluşuma dahil etmek mümkündür. "*Halk resimleri çoğu kez dinin koyduğu yasakların dışına çıkmıştır. Bunlar bazen duvarlara yapılmıştır, bazen de tahtaya, taşa ve kağıda... Halk resimlerinde ise Minelaşk, Hazreti Ali, Şah İsmail, Hazreti Peygamberin atı Burak, Nasrettin Hoca, Mahi Varaka, Gülşah, Hikaye-i Şopur Çelebi, Kerem ile Aslı, Hüsrev ile Gülşah, Ferhat ile Şirin, Ali ile Zülfikar, Mevlana sikkeleri ve resimleri, Koloğlu, Seyfelmülük, Bektaşî Fıkraları gibi masallar, hikayeler... bunlar kahvelere asılıyor ya da kitapları süslüyordu* (Topuz, 1997:208)."

Turgut Çeviker ise ilk karikatürün 1867'de İstanbul'da çıkan "İstanbul" adlı dergi biçiminde bir gazetede yayımlandığını ifade eder. 1869'da ise Teodor Kasap'ın yayımladığı Türkçe Diyojen çıkıyor. Diyojen'de yayınlanan ilk karikatür cumhuriyet dönemi boyunca ilk Türk karikatürü olarak sunulur. *Bu karikatür Batı ve Doğu giysilerini kuşanmış uzun kulaklı bir adamdan oluşan karikatürdür. Bu karikatürize edilmiş yüz ise Teodar Kasap'ın eleştirdiği o zamanın gazeteci, yayıncı, milletvekili aynı zamanda başyazar Garabet Panosyan'dır* (Çeviker, 1986: 22)." Diyojen, ele aldığı konu ve eleştiri yayınlarıyla Türk basın gülmececinin temellerini atmış olup tüm bunlar devlet işlerine yönelik olduğu için hoşgörü ile bakılmamıştır. Ve devlet adamları ile karikatür arasındaki çekişme de Diyojen'le başladı denilebilir. Ancak o dönemde padişah eleştiriye hoşgörü ile bakmadığı için Diyojen ve Hayal gibi gülmece gazetelerine sansür koyulmuş ve pek çok bildiri ile yeni mizah gazetelerinin çıkarılması ve siyasal gazetelerde eleştiri yapılması yasaklanmıştır.

Mizah gazeteleri, tedirgin edici bir yapıya sahiptirler. Yanlış görülen hususları, bozuk düzeni, düşündürücü, iğneleyici bir anlatım tarzıyla eleştirirler. Bu kapsamda devlet büyüklerini iğneleyen yazılarda yazılır. Mizah gazetelerinin dönem dönem

kapatılması ilk mizah gazetesinin çıkışından itibaren görülmüştür. Bunun sebebi sözünü ettiğimiz eleştirel ve mizahi yönüdür. Eleştirel mizahın hedefinde kalan kişi ya da kişiler zaman zaman güçlerini kullanarak bunun önüne geçmek için gazetelerin kapatılmasını sağlamışlardır. İlk mizah gazetelerimiz de çeşitli sebeplerden dolayı zaman zaman kısıtlanmaya, kapatılmaya maruz kalmıştır. Devlet, çeşitli sınırlandırmalarla basını elinde tutmaya, kontrolden çıkmasını engellemeye çalışmış ve gazeteler halk tabanına yayılarak, halkın üzerinde etkin bir kurum haline gelir. Siyasi problemler, ülkenin içerisinde bulunduğu durum, sosyal yapıya dair sıkıntılar gazetelerde söz konusu edilerek, sorunlar, sıkıntılar halka anlatılır, böylece halk içerisinde bulunduğu duruma uyanmaya başlar. *“O zamana kadar yukarıdan gelen imperatiflerle idare edilen cemiyetimiz, onun sayesinde hayatın hakiki çehresi olan – veya zannedilen, çünkü yanlış konmuş da olabilirler- meselelerle karşılaşır* (Tanpınar, 2003:249).” Vatan, millet, hürriyet gibi kavramlar üst tabakanın meselesi olmaktan çıkarak halka mal olur. Bu yönüyle gazeteler bir nevi aydın-halk buluşması olur. Kurtuluş Savaşı yıllarına geldiğimizde iki önemli mizah gazetesi ile karşılaşırız. Bunlar; Gülüryüz ve Aydede'dir. Sedat Simavi tarafından çıkarılan Gülüryüz, Ankara hükümetinin yanında yer alır ve Kurtuluş Savaşı'nı destekler. Refik Halit Karay'ın neşrettiği "Aydede" ise İstanbul hükümetini destekler. Kurtuluş Savaşı'nın kazanılmasıyla kapatılan "Aydede" yerini en uzun ömürlü mizah gazetesi olan Akbaba'ya bırakır.

Çalışmamızın Amacı ve Sınırlılığı

Toplumda var olan sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel yansımaları, gazeteler aracılığıyla anlamak, yorumlamak daha kolay olmaktadır. Amacımız Türk Edebiyatında yer alan Akbaba gazetesini, kelime varlıkları üzerinden araştırıp incelemektir. Kelime sayısı ve kelimelerin kullanım sıklığının incelendiği bu çalışmada dilimizin ifade gücü ve zenginliğinin çok güzel bir biçimde ortaya konduğu edebî eserlerden biri olan Akbaba gazetesi incelenmiştir. Bu bağlamda Türk dilinin imkânları, anlatım kudreti ve enginliği yazarlar ve şairlerin yazdıkları manzum parçalardan hareketle gözler önüne serilmeye çalışıldı. Milletleri ve fertleri birbirine bağlayan dili, en güzel işleyen ve dili en çok geliştiren kişiler şair ve yazarlardır. Bu

çalışmada, dili işleyen ve dili geliştiren Cumhuriyet döneminin önemli yazar ve şairleri tarafından yazılmış Akbaba gazetesinin 400-500. sayıları incelenmiştir. Bir yazarın eserinde kullandığı kelime ve kelime gruplarının eserinde ne kadar sıklıkla geçtiğini bilmek o yazarın üslubu hakkında yorum yapabilmemizi güçlendirir. Bununla birlikte yazarın kullandığı kelime ve kelime gruplarına bakarak yazarın yaşadığı dönem ve bu dönemin dili hakkında da bilgi sahibi olmak amaçlarımızdan biridir.

Amacımız, bu önemli mecmuayı kelime grupları üzerinden sınırlandırarak ilgili çalışma alanlarına katkı sağlamaktır. Çalışmamızın sınırlılığı, 400-500. sayılar arasında yer alan manzum parçaları incelemek ve kelime gruplarına ayırmakla kalmıştır.

Çalışmamızın önemi

Dil, geçmişle günümüz arasında bir köprü görevi görür. Geçmişin birikimini günümüze ulaştıran ve bu günün birikimini de geleceğe taşıyacak olan yine dildir. Bu nedenle dil, üzerinde düşünülmesi gereken ve incelenmesi gereken bir kavramdır. Kelime ve kelime grupları da dilin önemli unsurları olduğu için üzerinde düşünülmesi ve incelenmesi gereken kavramlardır.

Bu çalışma, dilin inceliği, güzelliği ve varlığı olan kelime gruplarını vermesi, Akbaba gazetesinin yazar ve şair kadrosunun kullandığı dil ve üslup anlayışını ortaya çıkarması, buradan hareketle yazar ve şairlerin yaşadığı dönemin dilinin morfolojik, sentaktik ve semantik özelliklerini ortaya çıkarması bakımından önem arz etmektedir.

Türk edebiyat tarihinde yarım asır kadar ayakta kalmayı başarabilen Akbaba gazetesi, edebi alanda birçok türü içinde barındıran eşsiz kaynaklardan biridir. Dönemi itibarıyla sosyal, siyasal, ekonomik ve kültürel değişimlerin yaşandığı o tarihlerde Akbaba gazetesi, tarihe bir ayna olarak yansımıştır.

Yusuf Ziya Ortaç, mecmuanın ilk sayısında şu dilekte bulunur: *“İnsanların çok yaşlısına, saçlı sakalı bembeyaz olanına akbaba derler. Kuşların en çok yaşayana da akbabadır. İnşallah bizim Akbaba'mız da gazetelerin en uzun ömürlüsü olur (Akbaba, 1338:1).”*

Çalışmamızın Yöntemi

Çalışmamızın yönteminde, Akbaba gazetesi hakkında genel bilgileri inceleyip manzum parçaların dil ve dil birliklerinden oluşan kelime grupları üzerindeki etkisini araştırdık. Akbaba gazetesi, 400-500. sayı aralığını İstanbul Beyazıt Kütüphanesinden temin ettik. Manzum parçaları, fotoğraf ve CD yoluyla inceleyip, ilgili alanda yazılmış çalışmalarını taradık, kaynakçalara başvurduk. Manzum parçaları (400-500) tespit ederken yazar adı, başlığı, sayfa sayısı ve numaralarıyla teker teker fişleyerek Latin harflerine aktardık. Manzum parçaları, kelime gruplarına ayırdık ve dilbilimcilerin görüşlerine yer verdik. 400-500. sayıları seçme ve sınırlama sebebimiz, bu sayıların (manzum parçaların) henüz araştırmacılar tarafından kelime grubu tahlilinin yapılmamış olmasıdır.

Çalışmamızı dört bölümde topladık. İlk bölümde Akbaba Gazetesini genel hatlarıyla inceledik ve gazetenin öne çıkmış bazı yazar ve şairlerini tanıttık. Akbaba gazetesinin bulabildiğimiz yazar ve şair kadrosuna yer verirken, tespit ettiğimiz manzum parçaların (400-500) yazarlarını da belirttik. İkinci bölümde Latin harflerine aktardığımız manzum parçaları, başlıkları, sayfa sayısı ve numaralarıyla birlikte gösterdik. Bu aşamada yaşadığımız bazı sıkıntılar, eserin yıpranmasından dolayı kaynaklanmıştır. Bazı kelimelerin bulanık, silik olması, okumayı zorlaştırmıştır ve bu kısımlar eksik görülerek geçilmiştir. Üçüncü bölümde, kelime gruplarını dilbilimcilerin görüşleriyle birlikte ele aldık. Son bölümde manzum parçaları, araştırdığımız kaynaklar ve görüşler doğrultusunda tahlil ettik.

BİRİNCİ BÖLÜM

AKBABA GAZETESİ

1.1. AKBABA GAZETESİ

“Aydede” gazetesinin devamı şeklinde görülen Akbaba gazetesi, yayın hayatına 7 Aralık 1922'de Yusuf Ziya Ortaç ve Orhon Seyfi Orhon tarafından başlamıştır. Gazetenin yazarlarından olan Halil Nihat Boztepe, Akbaba'nın doğuşunu şu dörtlükle eleştirmiştir:

*“Ah idüp derd-i maişetle Ziya ile Seyfi
Koşuyorlardı bu kış günleri kısmet peşinde
Geldi bir karga şu tarih ile gak gak diyerek
Dediler, Aydede'nin “Akbaba” konmuş leşine”* (İnuğur, 1992:42)

Türk gazeteciliğinde mizahın en güzel yansımalarından biri olan Akbaba gazetesi, döneminde gerçekleşen yenileşme hareketlerini basın yoluyla hicvetmiş ve bu aşamada kendini yenileyebilmiştir. *“İlk Türk mizah gazetesi olan “Diyojen”, Teodor Kasap tarafından çıkarılmıştır. Türkçe çıkmadan önce Rumca, Fransızca ve Ermenice olarak çıkmıştır. Diyojen, haftada bir gün çıkartılan 23. Sayıda haftada iki gün, daha sonra da 1872 yılından itibaren haftada üç gün çıkartılan bir yayın olmuş, gazete birkaç kere kapatılmış ve yeniden açılmıştır. 183'üncü sayısında ise bir daha yayımlanmamak üzere, son baskısını yapmıştır. Bu gazetenin önemli özelliği, hem ilk mizah gazetesi olması hem de Türk basınında gülmecenin temellerini atmasıdır* (Topuz, 1997:212).“

Akbaba gazetesi, sadece bir gazete değil aynı zamanda tarihi içeriği olan, edebi sanatların sık kullanıldığı, yer yer hicivlerin mizahla sunulduğu bir karikatür eseridir. Bunun bilincinde olan yazar ve şairler, kaleme aldıkları yazıları bir güç unsuru görmüş ve bunu mizahla tatlılaştırarak eleştiriden vazgeçmemişlerdir. Eleştiri dengesini mizahla kurmuş, hicvi mizahla saklayarak başarısını uzun yıllar gösterebilmiştir.

Ercüment Ekrem'in imzasıyla yazılmış bir manzum parça:

*"Bir kudret-i külliye'nin insanlar esiri,
Servet denilir ismine imanla inandım,
Nakdin, o büyük sâhirin i'cazı önünde,
Her şey eğilir yerlere hüsrânla inandım,
Tali nice cahillere milyon eder ihsan,
Bazen de adam aç kalır irfanla inandım"* (Akbaba, 1927:2)

Toplumsal meseleleri de yansıtan yazar veşairler, toplumda yaşanmış kaosları, günlük olayları bir baba nasihati verir gibi dillendirmiş yer yer de bu durumu sorgulamıştır. Yusuf Ziya'nın "Çimdik" mahlasıyla yazdığı "Devrana Dair" adlı manzumdan bir kesit aldık:

*"Küçük büyük daima sarılıyor silaha,
Artık emanet ettik canımızı Allah'a,
Bu yaman kör döğüş bitmeyecek mi daha?
Eminim görülmemiş yeryüzünde böyle şey,
Çaremize bakmalı bizim Mazhar Osman Bey"* (Akbaba, 1926:3)

Yusuf Ziya Ortaç, yapılan inkılâpların, yeniliklerin toplumun ahlaki değişimine yaptığı tesirleri, şöyle dile döker:

*"Söylesene kim dedi her gün dışarıya çık,
Gez dans salonlarında saçların dökük saçık,
Oyna çapkın gençlerle kollarım göğsüm açık?
Erkekler ellerini süremezdi eline,
Evinde otursaydın eğer hanım hanımcık,

Amanın hanım kızlar!...Erkeğin çokdur fendi,
Her adamda bulunur böyle Hüsnü Efendi,*

*Aldırmayın dese de artık sabrım tükendi,
Sakın nail etmeyin onları emeline,
Baba nasihatidir unutmayın bu pendî!" (Akbaba, 1926:3)*

Akbaba gazetesi kadrosu, incelediğimiz manzumların çoğunda aşk-kadın unsuruna çok sık yer vermiş, sevgi duydukları hayali veya gerçek sevgililerini betimlemiş, yer yer eleştirmiş ve bazen ahlak dışı yazılar yazdıkları için hükümet tarafından geçici olarak gazetenin kapanmasına neden olmuşlardır. Sevgiliye duyulan hasret, kavuşamama, gizli çapkınlıklar yapma yazarların âdeta ilham kaynağı olmuştur. Batılılaşma, sadece toplumsal, siyasal hayatı etkilemekle kalmamış, adeta yazarların, şairlerin aşk şiirlerine de yansımıştır. Yazarlar, kalemlerinde "Rus Güzeli", "Fransız Güzeli", "Alman Güzeli" başlıklı yazılarıyla, kadınların görsel özelliklerini yansıtmışlardır:

*"Onun sarma saçları som altın rengindedir,
Bazı kesik bazı da örülmüş bebek gibi,
Gözleri nihayetsiz mavi bir engindedir,
Kirpikler arasından gülümser melek gibi,*

*Bulutsuz güneşleri andıran açık bir yüz,
Şüphesiz gurur duyan o boyundan ensenden,
Çünkü Alman kızıdır! Canlı, kutlu gürbüz,
Sihhat, bir menbi gibi fişkırıyor tenden (Akbaba, 1927:3)."*

Yusuf Ziya, incelediğimiz manzumların çoğuna imzasını atmış ve yazılarını eleştiri-mizah ekseninde halka sunmuştur. Hükümetin yanında tavırlar sergileyen Akbaba gazetesi, çeşitli konularda gündemi oluşturmuş zengin bir mecmuadır.

*"Ey Fenerbahçeliler, Galatasaraylılar!
Ey geniş göğüsleri yıldızlılar aylılar!
Ey topu bir ok gibi atan gergin yaylılar!
İstanbul duruyorken Atina'ya gitmeyin,*

Fatma kızı bırakıp Katna'ya gitmeyin,

Yeter dolaştığımız yeter finle attığımız,

Seyahat ediptozu dumana kattığımız,

Ta Avrupa'ya kadar yol uzattığımız,

Bir parça yerimizde durmağa alışalım!” (Akbaba, 1927:1)

Genel itibariyle şiirlerde sade, açık, samimi bir dil kullanılmıştır. Divan Edebiyatı nazım şekliyle yazılmış olanlarda ise daha ağır bir dil kullanılmıştır:

"Kiminin lana kurar kasrına ankayı zaman,

Kiminin rahmet okur canına menlayı zaman,

Tutarak naz eyle alemde elinden gitmek,

Çıkarız şan ve şeref turuna lalayı zaman,

Kiminin kalbi perişanı manend hakir,

Hedefdir belayası kılar yay zaman,

İltifat etmez odasına ikbale eren,

Mest eder cahil bir katrede sehbayı zaman,

Sine sevdadan eder maide geddeden şekuy,

Yetişirken bana derd illet sekenayı zaman” (Akbaba, 1926:1)

Her türden çeşitler sunan Akbaba gazetesi yazarları, aile içi yaşanan kopuklukları, para uğruna her şeyden vazgeçebilecekinsan profillerini yazılarında ele almış ve bu gerçekliği mizahın gücüyle yansıtmışlardır:

"İhtiyarın bir anda oğlu geldi yadına,

Duyunca koşacaktı elbet de feryadına,

Artık sesine verip kuvveti, bağırды,

Ali! Ali! diyerek imdadına çağırды,

Oğlu tam üstündeki odada uyuyordu,

Bundan evvel en hafif sözünü duyuyordu,

Fakat aks etmiyordu şimdi feryadı neye?

*Yeniden kendini topladı bir saniye,
Yeniden yukarıya doğru bağırdı:Ali!
O dakika hasmının boğazındaki eli ,
Biraz yavaşlayınca genç hırsız inildi,
İhtiyara aşına bir ses efendim dedi!” (Akbaba, 1926:3)*

Karikatür, çizgiyle mizah yapma sanatıdır. Mizahın vazgeçilmez türlerinden biri olan Karikatür, ülkemizde dönem dönem kapanan mizahi dergilerde yer alamayınca Avrupa'da gelişimine devam etmiştir. İlk Türk karikatürünün modern öncüsü Cemil Cem, Fransa'da eğitim alarak ülkemizde ilklere imza atmıştır. Kendi adıyla yayınladığı "Cem" dergisinde, karikatürlerini çizmeye başlamış ve daha sonra gelecekte Türk karikatürüne ve çizerlerine yolu açmıştır. Karikatürlerde Akbaba gazetesini görsel olarak okumak ve toplumsal meselelerin çizerler tarafından aynalaştırılmasını görmek mümkündür. Bu konuda karikatürün sanatsal değer taşıması gerektiğini savunan Turhan Selçuk, görüşünü şöyle açıklar: “İster siyasi, ister sosyal, ister güldürü ister kara mizah olsun, karikatürçünün çizgileri, grafik sanatının gerektirdiği çizgiden yoksunsa ona bir sanat yapıtı gözüyle bakamayız. Grafik Çizgi, güçlü bir espriyle desteklendiğinde, karikatür iyi bir karikatür olur (Şenyapılı, 2003:49).”

Akbaba , 1927:1,N.476

Akbaba ,1927:1,N.456

Pazartesi, perşembe günleri yayımlanan Akbaba gazetesi, büyük boy kağıda siyah beyaz baskılı çıkan bir gazetedir. Gazete kağıdının rengi hafif sarıdır, her sayı dört sayfadır, ancak incelediğimiz sayılar (400-500) arasında 407. sayı Cumhuriyet bayramı sebebiyle 8 sayfa olarak basılmıştır. Tamamı matbudur. İlk ve son sayfalar bir nevi

kapak işlevi görmektedir. Mizah gazetesi olması dolayısıyla karikatürler de oldukça fazla yer tutmaktadır. Dört sayfanın hepsinin başında sayfa ve gazete numarası yer almaktadır. Gazetenin sayfaları renksizdir, fakat “417-425-445-454-456-470” sayılarının ilk sayfaları yılbaşı, resmi ve dini bayramlardan dolayı kırmızı renkte basılmıştır.

Akbaba, 1927:1

Türk mizah ve karikatürünün gelişimine hizmet etmiş Akbaba gazetesi, hem siyasi bir mizah gazetesi hem de bir edebiyat gazetesi olması araştırmacılar ve Türk tarihi açısından çok önemli bir kaynaktır.

1.2.AKBABA GAZETESİNDE ÖNE ÇIKAN BAZI YAZARLARIN BİYOGRAFİSİ

YUSUF ZİYA ORTAÇ

"İstanbul Beylerbeyi'nde 1895 yılında dünyaya gelen Yusuf Ziya okul hayatına burada başlamıştır. Babasının etkisiyle mühendis olmak ister fakat zamanla edebiyata olan alakası artar ve şiir yarışmasında birincilik kazanır, şiiri Kehkeşan'da yayınlanır. Daha sonra İctihad dergisinde şiirler yazar. Rıza Tevfik'e komşu olmalarıyla Ziya Gökalp'le tanışma imkanı elde eder. Rıza Tevfik, Bilgi Yurdu'nda bir toplantıya Ziya Gökalp'le tanışmak için Yusuf Ziya'yı götürür. Burada Ziya Gökalp heceyle şiir yazmak konusunda şairlere tavsiyelerde bulunmuştur. Bunun tesiriyle heceyle olan "Gecenin Hamamı" şiiriyle bir sonraki toplantıya katılır ve heceyle şiirler yazmaya başlar. İlk şiir kitapları olan "Akından Akına" ve "Cenk Ufukları"ndan sonra mizaha yönelir. 1922 yılında da Orhan Seyfi Orhon'la birlikte Akbaba'yı çıkarmaya başlar. Heceyle yazdığı şiirlerde Ziya Gökalp'in tesiri görülen yazarın mizaha yönelmesiyle

şairliği zayıflamıştır. Ordu milletvekilliği de yapan yazar 1967'de İstanbul'da hayatını kaybeder (Önal, 1986:7- 17)."

SAİT FAİK ABASIYANIK

"1906 yılında Adapazarı'nda doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türkoloji Bölümünde iki yıl eğitim gördükten sonra babasının isteğiyle iktisat eğitimi için İsviçre'ye gitmiştir. Fransa'da bir süre bulunmuştur. Fransa'dan döndükten sonra Ermeni Yetim Mektebinde Türkçe öğretmenliği yapmıştır, babasının isteğiyle ticaretle uğraşmış olsa da başarılı olamamıştır. Babasının ölümünden sonra ise hayatını kalemiyle kazanmaya çalışmıştır. 1934 yılından sonra kendini tamamıyla öyküye vermiş ve Türk öykücülüğünde yeni bir çığır açmıştır. 1954 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Eserleri: Semaver, Sarnıç, Şahmerdan, Lüzumsuz Adam, Mahalle Kahvesi, Havada Bulut, Mahkeme Kapısı vb (Abasıyanık, 2003:1)."

HÜSEYİN CAHİT YALÇIN

"1874 yılında Balıkesir'de doğmuştur. İdadideyken yazı yazmaya başlamıştır. Dinlediği bir olayı roman şeklinde yazıp "Nadide" adıyla yayınlamıştır. İdadideyken Ahmet Mithat Efendi'nin romanları, Fransızca eserleri okuyarak edebiyatla alakasını kuvvetlendirmiş, kendi kendine Fransızca öğrenmiştir. Sürgünden dönen dayısı vasıtasıyla da Namık Kemal'in eserleri ilgisini çekmiştir. İdadiyi bitirince Mekteb-i Mülkiye'ye girmiş orada okurken cinayet romanları çevirmiştir. Mülkiyenin son sınıfındayken "Mektep" dergisinin yönetimini üzerine almıştır. Edebiyat-ı Cedide topluluğuna katılmış. Fikret, Servet-i Fünun'dan ayrıldıktan sonra derginin yönetimini üzerine almıştır. "Edebiyat ve Hukuk" adlı makalesinden dolayı dergi kapatılmıştır. Mütareke yıllarında İstanbul işgal edilince İngilizler tarafından Malta adasına sürülmüştür. Sürgünden döndükten sonra Tanin gazetesini yeniden kurup siyasi yazılar yazmış. Cumhuriyetin ilk kuruluş yıllarında da "İnkılaplara karşı" olduğu savıyla, 3 kez İstiklal Mahkemeleri'nce yargılanmış ve Çorum'a sürülmüştür. (1925- 1927) Sürgünden döndükten bir süre sonra Sanayi Maadin Bankası idare Meclisi Başkanlığı'na atandı. İki

dönem milletvekilliği yapmış. Daha sonra Ulus gazetesinin başyazarlığına geçerek hayatının sonuna kadar orada çalışmıştır. 1957 yılında İstanbul'da ölmüştür. Bazı Eserleri: Nadide, Hayal İçinde, Hayat-ı Muhayyel, Hayat-ı Hakikiye Sahneleri, Niçin Aldatırlarmış (Hizarcı,1969:3- 20)."

REŞAT NURİ GÜNTEKİN

"1889 yılında İstanbul'da doğan yazar, ilk öğrenimini Selimiye ve Çanakkale mahalle mektebinde tamamladıktan sonra, Galatasaray Lisesi'nde ve İzmir Frerler mektebinde okudu. Daha sonra İstanbul Darülfünun'u Edebiyat Fakültesi'ni bitirdi. Bursa Lisesi'nde Fransızca öğretmenliğine başlayan yazar ömrü boyunca milli eğitimin türlü kademelerinde bulunmuştur. Güntekin daha sonra Çanakkale milletvekili seçilmiş (1939), sonra yeniden Milli Eğitim'e dönmüş (1943), başmüfettiş olmuştur (1947). Bu görevdeyken UNESCO'nun Türkiye temsilcisi ve öğrenci müfettişi sıfatıyla aynı yıl Paris'e gitmiştir. Daha sonra emekliye ayrılan (1954) Güntekin, yurda dönüşünde İstanbul Şehir Tiyatroları Edebi Kurul üyeliğine seçilmiştir. Reşat Nuri Güntekin, hastalanması üzerine tedavi için gönderildiği Londra'da ölmüştür (1956). Edebiyat ilgisinin lalasının anlattığı bir masalda duyduğu dizelerle uyandığını, fakat asıl hikaye yazmak emelini Halit Ziya'nın öykü ve romanlarını okuduktan sonra duyduğunu söyler. Reşat Nuri, roman ve piyesleriyle yeni Türkçe'yi hazırlayanlardan biridir. Gerçek yaşamları romantizme kaynaştıran üslubu ile aydınlara manevi değerler sunmuş, millete hizmet etmenin zevkini anlatmıştır. Üslubundaki akıcılık, teknik ve tahkiye ustalığı ve mizahi yönünün kuvvetli oluşu romanlarının çok okunmasına vesile olmuştur. Roman, hikaye, anı tenkit, makale, seyahat gibi pek çok türde eserler vermiş verimli bir yazardır. Asıl şöhretini idealize ettiği bir türk kızını anlattığı "Çalığışu" adlı romanıyla yapmıştır. Bu roman Anadolu'yu kalkındırmak isteyen yeni Cumhuriyet nesline öncü ve sembol olmuştur. Bazı eserleri: Çalığışu (1922), Gizli El (1924), Damga (1924), Dudaktan kalbe (1924), Akşam Güneşi (1926), Bir Kadın Düşmanı (1927), Yeşil Gece (1928), Acımak (1928), Yaprak Dökümü (1939), Kızılıcık Dağları (1944), Miskinler Tekkesi (1946), Harabelerin Çiçeği (1953), Kavak Yelleri (1961), Son Sığınak (1961), Kan Davası (1962) (Kabaklı, 2006:789-799)."

ERCÜMENT EKREM TALU

"Ercüment Ekrem Talu 1886-1956 yılları arasında yaşamıştır. Paris'e giderek siyasal bilgiler öğrenimi görmüştür. Talu, yaşamı boyunca, devletin çeşitli kademelerinde görev yapmış, sonraları öğretmenlik yapmış, birçok gazete ve dergide fıkra, sohbet, makale, hikâye, roman, hatıra ve şiirler yayınlamıştır. "Meşhedi" adlı bir İranlının abartmalı serüvenlerini anlattığı mizahî hikâye ve romanlarıyla tanınmıştır. Hikayelerindeki diğer konuları ise, romandaki kahramanları orta halli ve fakir çevrelerden ve eski İstanbul hayatından seçmiştir. (Çeviker, 1991:81)."

OSMAN CEMAL KAYGILI

"1890- 1945 yılları arasında yaşamıştır. Türk edebiyatının ve mizahının renkli simalarından birisidir. Osman Cemal, yoksulluk içindeki hayatını kalemıyla kazanmak zorunda kalmış, yaşadığı dönemin neredeyse bütün süreli yayınlarında çalışmış; ölümünden sonra unutulmuş, değeri yeterince bilinmemiş yazarlarımızdandır. Osman Cemal Kaygılı bakıldığında incitmemeyi ilke edinmiş ama mesaj verme düşüncesinden de uzak kalamamış, kendine özgü bireysel bir mizah anlayışı ile yoğrulmuş bir sanatsal çizgide olduğu görülmektedir. Hikayelerinde, İstanbul'un kıyıda köşede kalmış insan tiplerini betimlediği, anlattığı anlaşılmaktadır, eski İstanbul'un yoksul insan tiplerini ve onların gece hayatlarını ele almıştır (Apaydın, 2006:4)."

SEMİH BALCIOĞLU

"Semih Balcıoğlu, 1928 yılında İstanbul'da doğmuştur. Işık Lisesi ve 1952 yılında Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Grafik Bölümü'nü bitirmiştir. İlk karikatürü, 1943 yılında Akbaba Dergisi'nin "Genç Fırçalar" sayfasında çıkmıştır. Daha sonraları Akbaba Dergisi'nde çizmiştir. 1969'da iki arkadaşıyla birlikte Karikatürcüler Derneği'ni kurdu ve üç kez bu derneğin başkanlığını yürütmüştür. Türkiye'de üç boyutlu karikatürü gerçekleştiren ilk sanatçıdır. Bugüne kadar yedisi yurtdışında olmak üzere toplam altmış yedi kişisel sergi açmıştır. Yapıtları Tolentino, Gabrovo, Basel ve Varşova'daki karikatür müzelerinde yer almış, Almanya'da Wilhelm-Busch Karikatür Müzesi'nde sergilenmiştir. Gabrovo Mizah Evi'nin yaptığı oylama sonucu dünyanın yüz altı çizereninden biri olarak kabul edilen Balcıoğlu'nun "Güle Güle İstanbul" adlı kitabı,

İtalya'nın Pescara kentinde yapılan uluslararası karikatür kitapları yarışmasında birinci olmuştur (Balcıoğlu, 2001:183)."

ORHON SEYFİ ORHON

1890 yılında İstanbul'da doğmuştur. Hukuk fakültesini bitirdikten sonra memurluk ve öğretmenlik yapar. Yusuf Ziya ile Akbaba, başta olmak üzere edebiyat dergileri çıkarmıştır. Milliyet, Tasvir-i Efkar, Cumhuriyet, Ulus, Havadis, Son Havadis gazetelerinde fıkra yazarlığı yapmıştır. Aruz vezninden heceye geçmiş ve beş hececi şairlerimiz arsında yer almaktadır. Fırtına, Kar, Peri Kızı, Çoban Hikâyesi, Kervan, Gönülden Sesler, Düğün Gecesi, Kulaktan Kulağa eserlerinden bazılarının isimleridir (Necatigil,2004:248-249)."

PEYAMİ SAFA

2 Nisan 1889 tarihinde İstanbul'da doğmuş, 15 Haziran 1961 tarihinde İstanbul'da ölmüştür. İki yaşındayken babası şair İsmail Safa'yı kaybetmiştir. Dokuz yaşında yakalandığı ve 13 yaşına kadar devam eden bir hastalık yüzünden okulda değil kendi kendini yetiştirmek zorunda kalmıştır. On dokuz yaşında kardeşinin teşvikiyle öğretmenlik ve memurluk hayatından basın hayatına geçmiştir. Yirminci Asır adında bir akşam gazetesi çıkarmıştır. Burada "Asrın Hikâyeleri" adı altında birçok hikâye yayınlamış ve başarılı olmuştur. Bu tarihten itibaren gazetelerde roman ve fıkra yazarı olarak yaşamıştır. Sanat endişesi taşımayan, sadece para kazanmak amacıyla yazdığı çabuk ve değersiz bulduğu romanlarında "Server Bedi" takma adını kullanmıştır. Eserlerinin sayısı yüz kırka yaklaşan Peyami Safa, asıl adını taşıyan romanlarında çok cepheli bir sanatçı kişiliği gösterir. En önemli eserleri; Dokuzuncu Hariciye Koğuşu, Fatih Harbiye, Matmazel Noraliya'nın Koltuğu, Yalnızız (Necatigil, 2004:287-288)."

RAMİZ GÖKÇE

Ramiz Gökçe, 1900-1953 yılları arasında yaşamıştır. İstanbul'da doğmuştur. Beşiktaş İttihat ve Terakki Mektebi'nde ve İstanbul Öğretmen Okulu'nda okumuştur. 1916'da karikatür çizmeye başlamıştır. 1919'da Ortaköy Darüleytamı'na ve Şişli Terakki Lisesi'ne resim öğretmeni olarak atanmıştır. Sanatçı, ülkemizde karikatürcülüğü meslek edinmesiyle kendisinden sonraki kuşaklara büyük yol açmıştır ve ülkemizde karikatürün yayılması için büyük çaba göstermiştir. Akbaba, Aydede, Karikatür, Karagöz, Cumhuriyet, Tasvir dergi ve gazetelerinde uzun yıllar çalışmıştır. "Mizah" adlı dergisini 1949'da yayımlamıştır. Ayrıca Peri ve Salon dergilerini de yayınlayan Ramiz Gökçe, İkinci Dünya Savaşı yıllarında da Yeni Sabah gazetesinde günlük karikatürler çizmiştir. Tombul Teyze tipini karikatür ve mizah dergilerinde uzun yıllar işlemiştir. Kendi adını taşıyan karikatür albümü dışında Tombul Teyze, Harp Karikatürleri, "Yeni Zengin" adlı karikatür albümlerini yayımlamıştır (Çeviker, 1991:104)."

1.3.AKBABA GAZETESİNDE (400-500) TESPİT EDİLEN YAZAR VE ŞAİRLERİN (MÜSTEAR) ADLARI:

Akbabagazetesinde yer alan bazı yazar ve şairler, çeşitli sebeplerden dolayı takma adlar kullanmışlardır. Akbaba gazetesinin yazar ve şair kadrosunda,“400-500” sayıları arasındakimanzum parçaların şairlerininmüstear isimleri şunlardır:

1. ABDULBAKİ FEVZİ
2. AHMET HAŞİM
3. AKBABA
3. ALİ HAYDAR
4. ANBER
5. ÂŞIK
6. ÇEKİRGE

7. ÇİMDİK
8. DALGA
9. ERCÜMENT EKREM
10. FAZIL SÂKİ
11. FLORİNALI NAZIM
12. HACI FİŞ FİŞ
13. HÜSEYİN RIFAT
14. İMZASIZ
15. İSİMSİZ
16. KALENDER
17. MARTI
18. MÜNECCİM BAŞI
19. NECDET RÜŞTÜ
20. NEF-İ ZAMAN
21. NÜŞ-İ REVAN
22. SABRİ TAHİR ZADE
23. SİRKENGEBİR EFENDİ
24. SU KUŞU
25. ŞAİR
26. YUSUF ZİYA

Gazetenin kurucuları Yusuf Ziya ve Orhan Seyfi gazetede en fazla yazılarına rastladığımız yazarlardır. Yusuf Ziya, gazetenin başyazılarını Laklâkiyyât bölümünde “Akbaba” müstearıyla yazmıştır. Bunun yanı sıra yazar, “Çimdik” müstear ismini de kullanmıştır. Orhan Seyfi, daha ziyade “Fiske” ismiyle yazılar kaleme almıştır. Ancak az da olsa yazarın kendi ismini kullandığı da görülür. (Gürel,1995)

Osman Cemal ise hem kendi adını kullanarak hem de “Kanber” müstear ismiyle gazetede yer almıştır. Ercüment Ekrem’de gazetenin sürekli yazarlarından. Gazetede asıl isminin yanı sıra “Karga” müstear ismini kullanmıştır. Bunu gazetede yer alan portresinden anlarız.

(Akbaba, N.12, S./15 K.Sâni 1339)

Gazete yer alan “Sirkengebir Efendi” adlı yazarın da “Aka Gündüz” olduğunu gazetede ki karikatürlerden anlarız. (Akbaba, N.54, S.2/11 Haziran 1339)

İKİNCİ BÖLÜM

MANZUM PARÇALAR

2.1. GÖZLER

Etrafında kirpikler, badem gibidir şekli,
Her dakika değişik manzaraları özler!
Kimi baygın süzgündür, kimi kızgın şekli,
İnsanın vücudunda ne garip şeydir gözler!
Bazı gün nazarları mütemadiyen gezer,
Hicranlı bir aşkın yazdığı sözlerde!
Yine gözler yaşarıp nemli bir ufka benzer,
Mektubu göndereni bazı gün hatırlar da!
Eğer sevgilimizle oturursak yakınca,
Gözlerimin içinde görürüz bir başka izi:
Aksımızı buluruz, dikkatle bir bakınca,
Böylelikle gözleri aynaya benzetiriz!
Yapyalnız kavuşursa ne kadar mesud olur,
Bir yatak odasında aşıklar sevdiğine!
Kendine heyecanlı bir meşguliyet bulur,
Göz o zaman gelirse anahtar deliğine!

ÇİMDİK

SAYI:400

SAYFA:2

2.2. KULAKLAR

Kulaklar rahat etmez, bir lahza olsun belki,
Ancak uykuda gelir, vazifesinin sonu!
Dışarıdan biri gelse, o kadar hassastır ki
Ayak senden bilse anlar kim olduğunu!

Daima dinlemeye kulaklar alışkındır,
Lazım olsun olmasın meşgul olur herşeyle!
Kadınların kulağı aynı zamanda şıktır,
Memeleri süslenir daima bir küpeyle!

İstemediği sözü gelir duymazlığa,
Duvar dinlemek için sonra coşar hevesi!
Gençlerin gönülleri başlar yaramazlığa,
Kulağa aks edince bir öpücüğün sesi!

Kulaklar ta eskiden severdi gazel, şarkı,
Şimdi duyuyor caz band dinliyorken sevince!
Bir genç kızın kanının olmaz ateşten farkı,
Kulağına eğilip “seviyorum” deyince!

ÇİMDİK

SAYI:400

SAYFA:3

2.3. TEŞRİN-İ EVVEL

Teşrinlerin ilkinde soğuk gider havalar,
Ayaz,yağmur,kırağı birbirini kovalar,
Gelip geçici kuşlar ilk gününden kaçısr,
Minik kanatlarında her biri hicran taşır.

Tam dördünde turnalar veda eder bizlere,
Garip bir hüznün çöker, eşyaya, göğe, yere...
İstanbul'un kurtuluş bayramıdır yedisi ,
Yine damda dolaşır komşumuzun kedisi!

On üçünde fırtına:Meryem Ana...Sayılı!
Kırda koyunlar özler, kışlık, sıcak ağılı,
On altıda yağmurlar sık sık başlar yağmaya,
Yirmisinde köylüler ağaç diker toprağa.

Tam bir hafta sonradır bakla dikme zamanı,
Yirmi dokuzundadır Cumhuriyet ilanı!
Otuz birde ağaçlar, adeta öyle budanır,
Kesik dallar kol gibi gökyüzüne uzanır!

MÜNECCİM BAŞI

SAYI:402

SAYFA:1

2.4. YORGAN

Teşrinlerde soğuklar, çoğalır günden güne,
Kararan bulutların gözlerine yaş gelir!
Tek başıma kaldığım bir yatağın üstüne,
Koyar bir yorgan daha, bana arkadaş gelir!

Günlerde en büyük ihtiyacım belki,
Sahibim geceleri beni üstünden atmaz!
Ne gariptir dünyada öyle insan vardır ki,
Daima bana göre ayağını atmaz!

Herkes kar yağıyorken hasret kalır sığağa,
Onları uyurken ısıtırım, saklarım!
Bir kız tam on beşinde gelir en körpe çağa,
Vücudunu ilk defa yalnız ben kucaklarım!

Genç kızlar körpe dullar tek başına olunca,
Bana çılgın yollarla sarılır, yatarlar!
Bir gün aşklarını yanlarında bulunca,
O zaman bir tekmede beni yere atarlar!

ÇİMDİK

SAYI:402

SAYFA:2

2.5. YASTIK

Üzerimdeki örtü temizdir, sakız gibi,
Uzanırım yatağın bembeyaz çarşafında!
Fistoyla süslenirim, gelinlik bir kız gibi,
Dururum karyolanın mutlak baş tarafında!

Sabahleyin bırakıp gece koşarlar bana,
Çünkü uyumak için yine duyarlar istek!
Elbet benim vazifem atılamaz yabana;
İnsanların olurum yorgan başına destek!

O gün benim bir hallac pamuklarım atar,
Eğer çeyiz olmazsam ben bir yeni geline!
Seyrederim, başları benim üstümde yatar,
Nasıl kavuşuyorlar aşıklar emeline!

Evliler sitem eder, yediğine fakat,
Başları üzerime gelince yarışır!l!
Gündüz ki sevgileri hatta olur iki kat,
Geceleyin ateşiyle kaynarlar, karışır!l!

ÇİMDİK

SAYI:402

SAYFA:3

2.6. TANBURLA BERABER

Hasretimiz çok eskidir, bir an değil, bir gün değil,
Geçti ardından ne yıllar yanmak mümkün değil!
Kaç zamandır üzgünüm ben ayrılıktan dün değil!
Geçti ardından ne yıllar yanmak mümkün değil!

Dinlerim tanburda bazen bir hazin dilden seni,
Öpemedim bir an dudaktan, sarmadım belinden seni!
Söylesem bir maceradır...Aldılar elden seni,
Geçti ardından ne yıllar yanmak mümkün değil!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:403

SAYFA:2

2.7. GELİN

Gönlün ne gariptir ki küçük yaşından beri,
Sanki ona olacak bir zamanı beklerdi!
Gerçi gerçeklerden yoktu hiçbir şeyden haberi,
Seni meşgul eden şey fakat hep beklerdi!

Serpilip büyüyünce yalnızlık oldu derdin,
Yüreğinde ne coşkun duygular oynardı!
Endam aynalarında kendini seyrederdin,
Garip, tuhaf hislerle içmek gıcıklandırdı!

Gün oldu ki peşini takip eden bir gence,
Artık eskisi gibi bakmazdın üzgün,üzgün!
Gün oldu ki gönlünde bir arzu hissedince,
Mahilerde doğdu genç ateşli bir erkek!

Gelin kavuşacaksın bugün emeline,
Bekle, dünyanın zevki şamdan sonradır ancak!
Bir genç halkalayacak kollarını beline,
Bütün tatlı hülyalar bir hakikat olacak!

ÇİMDİK

SAYI:403

SAYFA:2

2.8. GÜVEY

Küçükken sana kızlar en iyi arkadaşı,
Oğlan çocuklar varken hep onları seçerdin!
Az daha büyüyünce bu arzu fazlaştı,
Onlarla oynuyorken sen kendinden geçerdin!

Aradan yıllar geçti, sen de gençliğe uydun,
Bir tatlı heyecanla sardı başı duman!
Asabı kudurtan ilk hevesini duydun,
Rüyada bir kadına yakınlaştığın zaman!

Sevda ihtiyacıyla süzülürdün, erirdin,
Ne kadar genç kızların bırakmadın ardını!
Bir kere sarmak için hayatını verirdin,
Bulsaydın o rüyada ilk gördüğün kadını!

Genç adam, bulunmasın ne kaygın ne kederin,
Sabret akşama kadar saadetin yakındır!
Bu gece geçirdiğin hasretli senelerin,
Çıkar bütün hıncını çünkü senin hakkındır!

ÇİMDİK

SAYI:403

SAYFA:3

2.9. BENDEN ONA

Bahçelerde mor mordum,
Artık defteri dürdüm,
Seninle tam altı ay:
Aşkın zevkini sürdüm:

Ne ada kaldı bu yaz,
Ne Florya, ne boğaz.
Kim bilir ne kızmıştır:
Baban olacak yobaz!

Kim bilir bartından,
Hoşlanmıştım şartından,
Hatta fazla huylandım:
Dün aldığım kartından!

Ben geldim bu şarta,
Nikahlısı mı boşarda:
Senin ardınca gidip,
Yaşayamam dışarıda!

Sen sevgilim, o karım!
Fakat ondan korkarım!
O dururken koynuma:
Seni nasıl sokarım?

Dahil et o savuşsun,
Kaynanama kavuşsun!
O yılanmış bir saka,
Sense yavru bir kuşsun!

Limon gelir yakadan,
Gel vazgeç bu kafadan!
Aradaki aşkımız:
Kalsın böyle rafadan!

ANBER

SAYI:404

SAYFA:2

2.10. ONDAN BANA

Deniz kenarı çakıl,
Bu da ne biçim akıl?
Beni terk et de böyle:
Git başkasına takıl!

Çok düşünme karını,
Terk eyleme sarını ,
Elbet yine yaz gelir:
Düşün biraz yarını!

Karından bize ne ki!
Karın geçen seneki.
Benden soğudun,karın:
Bahane desek iyi ki?

Floryanın kumsalı,
Gönlüm fazla tasalı,
Bana okuma öyle:
Yalandan kurt masalı!

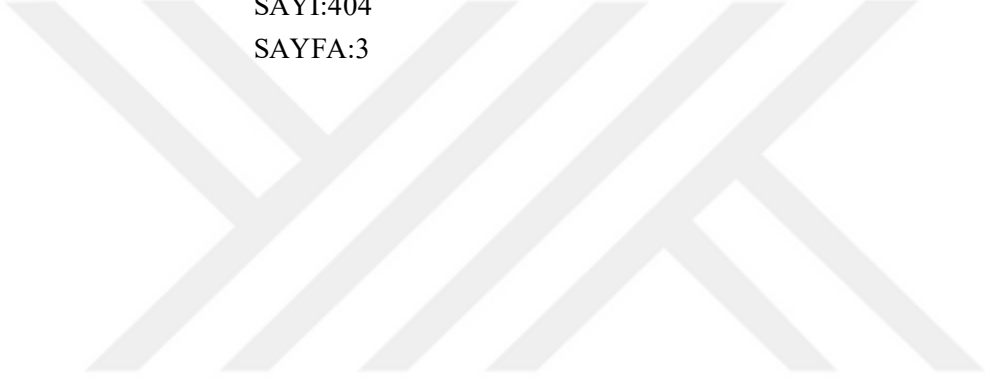
Adanın Luna parkı,
Mavi denizdir şarkı!
Gel de bir bak halime:
Deliden yoktur farkı!

Karşımızda hanbeli,
Adanın Çamlıbeli!
Bu yazın oralarda:
Sen beni ettin deli!

Bebeğin rüzgarı,
Sarıyerin suları,
Bendeymiş kabahat,
Sana verdim yuları!

ANBER

SAYI:404
SAYFA:3

2.11. DENİZİN DİLİ

Her yerde rast gelinir mutlak suyun izine,
Karadan çok dünyayı kaplar çünkü denizler!
Zaman zaman içimden çıkar binbir hazine,
Sevgi yok amanlarım ne kadar inci gizler!

Bahar mevsimlerinde hava durgun güzelken,
Bende bütün zenginler neşe eğlence arar!
Kimi dümene geçer kimi kullanır yelken,
Güzel yatlar tekneler dalgalarını yarar!

Yaz günleri gelince kumsalıma yatarak,
Herkes akşama kadar yapar güneş banyosu!
Güzellere dalar kalbim sık sık atarak,
Vücuduna yapışır her birinin mayosu!

Bazı sahillerimi bulunca تنها, sakın,
Bir kız gelinir soyunur ona bakar kalırım!
Elini öpemezler sevdalıları lakin,
Onu ben çırılçıplak kucağıma alırım!

ÇİMDİK

SAYI:404

SAYFA:2

2.12. KARANIN DİLİ

Gerçi büyük değil mi deniz kadar ben, fakat,
Bana hangi göz baksa güzelliğime şaşar!
Kara elbet denize tercih edilir kat kat,
Çünkü bütün insanlar benim üstümde yaşar!

Yeşillere bürünürüm bir gün ilkbahar gelir,
Tıpkı cennete döner, kırlarım, yamaçlarım!
Genç, ihtiyar herkesin gönlüne neşe verir,
Hepsi birer geline benzeyen ağaçlarım!

Yersiz kalır sevişen gençler bazı zamanlar,
Fakat ben gece gündüz onları kucaklarım!
Çünkü üstümde vardır تنها kırlar, ormanlar,
Kuytu gölgelerde aşkları saklarım!

Tarlalarımı gören doymaz manzarasına,
Ekinleri sarartır hazıranda sıcaklar!
Sevdalılar gömülür onların arasına,
Gizler vücutlarını altın renkli başaklar!

ÇİMDİK

SAYI:404

SAYFA:3

2.13. YILDIZ SARAYI

Serbestçe oynar ruleti, bakarayı,
Yine bela kesildi Yıldız Sarayı!
Koynuna akıtıyor, oluk gibi parayı,
Yine bela kesildi halka Yıldız Sarayı!

İflas ederiz diye hiç düşünmeyen tasaya,
Cüzdânınızı açıp diziniz masaya,
Emin Bey paranızı istif eder kasaya!
Yine bela kesildi halka Yıldız Sarayı.

İçeriye dalınız hepiniz karun gibi,
Korkmayın keseniz çabuk görünür diye!
Defolup gitse ama gerçi eski sahibi,
Yine bela kesildi halka Yıldız Sarayı!

Zavallı İstanbulun yetmiyor gibi derdi,
Bu yaman kumarhane üstüne kanad gerdi,
Nihayet bu uğurda ilk kurbanı verdi,
Yine bela kesildi halka Yıldız Sarayı!

ÇİMDİK

SAYI:405

SAYFA:1

2.14. ÇENBERLİ TAŞ

Tamir muamelesi benzedi bir oyuna,
Caddeye uzanacak bir gün boylu boyuna!
Topraklarla yatacak artık koyun koyuna,
Caddeye uzanacak bir gün boylu boyluna!

Aylarca ne korku ne tehlike sezilecek,
Kaygısız, düşüncesiz altında ezilecek,
Nihayet tramvaylar, dükkanlar ezilecek,
Caddeye uzanacak bir gün boylu boyuna!

Demir çemberleriyle bir yerinden yamalı,
Taş parçası ne yapsın İstanbul böyle malı?
Çevrende ne varsa şimdiden kaldırmalı:
Caddeye uzanacak bir gün boylu boyuna!

Bağırıyoruz: Halime bakan yok ayol! diye,
Önceden haber verdi bende yok günah diye,
Yerinden sarsılacak sonra, ya Allah diye,
Caddeye uzanacak bir gün boylu boyuna!

ÇİMDİK

SAYI:405

SAYFA:1

2.15. EMİN BEY'İN ŞARKISI

Kör olası feleğin yokmuş imanı dini,
Zehir etti emanetin en keyifli demini!
Meydan varken atımın çabuk kısıdı gemini,
Yapyalınız yaşamaya artık bastım yemini,
Tövbe ettim bir daha olmam ben Şehremini!

En küçük tasavvurum oldu bir büyük faslı,
Kanalizasyon yaptım...Bağırdılar muttasıl,
Çare aradımsa da bulamadım velhasıl,
Şu İstanbul halkını memnun etmeli nasıl?
Tövbe ettim bir daha olmam ben Şehremini!

Ben keyfimin köşkünde ettim istirahat,
Sıkılırsam yaparım Avrupaya seyahat,
Belki de affolunur işlediğim kabahat,
Artık derdine yansın gece gündüz meyahat:
Tövbe ettim bir daha olmam ben Şehremini!

Derdimi anlatırsam şu taşlar gelir dile,
Tezveren Dede gibi ben de doldurdum çile:
Uğraşmak kolay mıdır gazete muhabiriyle?
Yerimden kıpırdamam cihan yalvarsa bile:
Tövbe ettim bir daha olmam ben Şehremini!

Emanetpenah oldum daha nam verecektim,
Ne çare makamdan çabuk atladım, sekdim,
Gerçi her ne buldumsa dibine darı ekdim,
Fakat yıldızdan bile bugün elimi çekdim,
Tövbe ettim bir daha olmam ben Şehremini!

ÇİMDİK

SAYI:406

SAYFA:1

2.16. HANIM EFENDİ

Hanım Efendi! Artık uzandı kışın eli,
Şişlide geçiriniz iki üç ayınızı!
Sayfiyedeki gibi, yine coşgun neşeli,
Salonlarda dans edib içiniz çayınızı!

Hanım Efendi! Mutlaka yüreğiniz yanıyor,
Ne çabuk geçdi diye , yazın güzel demleri!
Bizim de gönlümüzde bir arzu oynuyor,
Gözümüze geldikçe o banyo alemleri!

Hanım Efendi! Demek yaz gelmeden hiç kimse,
Güzel vücudunuzu dekolte görmeyecek?
Hoşumuza gitmedi bir kapalı elbise:
Mahrum olduk en güzel bir manzaradan gerçek!

Hanım Efendi! Biraz içim ısınsın diye,
İçtiğınız koryakla keyfiniz tamam gibi!
Aşkınızı alıb, durmayın bir saniye:
Sizi bekleyen yatak sıcaktır hamam gibi!

DALGA

SAYI:406

SAYFA2

2.17. MUHABBET NAME

Kasiyer verseydi bana bir miktar avans,
Seninle gelirdim bu akşam edeyim dans.
Sen süt be süt bir kontis ben ise bir ekselans,
Yan be yan gözükünce sus pus olurdu olurdu müzeyyan,
Gelemedim neyleyim? Bana küs olma şaziyan!

Müstakil evinde idim olsa idim arjanım,
Bilirsin ki ne kadar dansa düşkün oğlanım.
Benim hanuş balbalım, sevdiceğim, şarmanım!
Gelmedi he, net dayı sakın bana darılma,
Kovalyenin boynuna pek de fazla sarılma.

Zerrem şaziyan, bilirim ben mutedini,
Kaç defadır tatmışım, dudağının tadını!
Gel de berime, koyalım şu çocuğun adını:
Madam artık bu iş camı cemle üryandı,
Kıysun nikahımızı İbeydullah Efendi!

ÇEKİRGE

SAYI:407

SAYFA:2

2.18. ADAM OLAYDIM!

Böyle ne yalvarır, ne dil dökerdim,
Ne boynumu büker, ne diz çökerdim,
Her neye uzansam tutar, sökerdim,
Binlerce lirayı yığardım küpe,
Daima kanardım hazıra, lüpe!

Herkes talime şaşardı benim,
Güzeller koynumda yaşardı benim,
Şampanyam kadehten taşardı benim,
Gezerdim motorda, otomobilde,

Kışın Beyoğlunda yazın sahilde!

Maceram bir büyük kitap olurdu,
Günah işlesem de sevap olurdu,
Yediğim külbastı, kebab olurdu,
Göbeğim burnuma değer kat kat,
Dünyayı yutardım, doymazdım fakat!

Yalnız çıkarım meram ederdim,
Yalnız büyüklerle kelimeler ederdim,
Yalnız zenginlere selam ederdim,
İsmail, Pandalı, Salaman, Yavan,
Karşımda el pençe dururdu divan!

Dalkavuk, şaklaban olaydım eğer,
Daima bulurdum baş üstünde yer,
Şu alemde bir pul etmezmiş meğer:
Artık okumaktan, yazmaktan caydım,
Ah! İşini bilir adam olaydım!

ÇİMDİK

SAYI:407

SAYFA:5

2.19. SAZ ALEMİ

Kadehler boşalıyor artık başladı içki,
Bu gece edeceğiz sabahı sazla sözle!
İçtikçe gönlümüzü kaplasın bir sevinçle,
Bütün bütün görelim dünyayı başka gözle!

Bayıldım şu kadının yanık, coşkun sesine,
Öbürü de ne güzel tanburunu çalıyor!
Yanımdaki dayamış kemani sinesine:
Şarkımın nağmeleri yükselib alçalıyor!

Haydi saçları kesik! Naz etme meydana çık,
Kıvransın her tarafın gamsız kayıtsız oyna!
Dursun bu gece böyle kolların göğsün açık,
Aşıkların coşuyor oyna sarhoş kız oyna!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:407

SAYFA:6

2.20. SAZ

İlk aşıklar sazını düşürmemiş elinden,
Ondan teselli olmuş gönüllerin taşkını!
Ne hasretli nağmeler çıkar iki telinden,
Anlatır Ferhatların Mecnunların aşkını!

Ferhat parçalıyordu taşlarda kazmasını,
Dağın ortasından bir coşkun su akıyor!
Leyla ipek saçından atıyor yazmasını,
Dizlerinde ağlayan Mecnuna bakıyor!

Birisi eremiyor ne çare muradına,
Dağdan dökülen sular benziyordu bir güle!
Öbürü de getirip sevdiğini yadına,
Son nefesine kadar geziyor çölden çöle!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:407

SAYFA:6

2.21. SAZ BOĞAZLI

Yazın bana bu hazin hisleri yaşatmazdı,
Eğer senin olaydı yanağın pençe pençe!
O zaman benim gönlüm bu sevdayı tatmazdı,
Çünkü soğan renginle daha güzelsin bence!

Ölsek de geri kaçmam:Bana yazıktır! diye,
Sen yaydan çıkan bir ok ben karşımda bir hedef!
En iyisi koynumda saklayayım her sene:
Güzel kız sen inci ol ben de olayım hedef!

Bir volkan ateşiyle tutuşmuş gibi sever,
Seni bu deli gönlüm gizli gizli sevgilim!
Bana dudaklarından küçücük bir buse ver,
Saz boğazlı sevgilim! saz boğazlı sevgilim!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:407

SAYFA:6

2.22. BALODA

Elimde küçük elin,
Kolumda ince belin,
Eşi olmak ne mutlu,
Senin gibi güzelin,

Şampanya, caz band, ışık,
Şarap, likör karışık,
Sen herkesten çok güzel,
Ben herkesten çok aşık!

Kahkahayı at, kızım,
Bir daha parlat, kızım,
Döndüyse güzel başın,
Gel göğsüme yat, kızım

Dans, içki şimdi moda ,
İç biraz viski, soda,
Bizim kadar sevişen,
Bak var mı şu baloda?

ÇİMDİK

SAYI:408

SAYFA:1

2.23. MERSİYE

Sevgili Valantinom, üreğime yağaydın,
Yoktu dünyada eşin herkesten kıyağ idin,
Öyle yüksek idin ki insan değil dağ idin,
Genç yaşında sevgilim, ne diye mağrur oldun?
Örya gibi sen altık hayli mefhum oldun!

Etrafında karipler sankim pervane idi,
Lakin kıyak bilirim (meri) birtane idi,
O da vurgundur sana deli divane idi,
Onu yalnız koyub da nerelere sıvışdın?
Sanki artinden güzel karabetden anuşdın!

Mektubunla tasvirin “sövenir”dir yanımda,
Salt gönlümde değilsin kanımdasın kanımda,
O ki mafet olmuşsan tad yok altık canımda!
Benim bi tek sevgilim, Valantinom, bebeğim,
Yalvar oldum allaca, ben ensenden öleyim.

ÇEKİRGE

SAYI:408

SAYFA:2

2.24. TAKVİM

Soğukların başıdır ikinci Teşrin ayı,
Hiç durmadan kurdurun evinizde sobayı.
Bu ayın dördündedir, sonbaharın hatemi,
Yedinci Pazar günü hıfzeyelerin tamamı.
Kasım baba fırtına koparır sekizinde,
Ruhunuzu gam bürür yağmurlardan sizin de.
On Teşrin senesinde çiğ yağar bahçelere,
Gökten elmas dökülür her sabah sanki yere.
Ayın on altısında başlar lodos esmeye,
İdman eder fakire her gün çivi kesmeye.
On yedide fırtına...Son gazeller dökülür,
Hasretin bir kısmı uyur bir kısmı ölür.
Yirmi:Cumartesi sürüye koç katılır,
Geceleri yatakta mutlaka çift yatılır.
Yirmi üç salı günü güneş girer kasine,
Fatin Hoca poyraz der, lodos eser aksine!
Yirmi dördüncü günü bir fırtına daha var,
Yirmi yedide ise susuz kalır ağaçlar,
Otuzunda bir daha Ülker Hanım görünür,
Cam çerçeve kiremid sokaklarda sürünür!

MÜNECCİM BAŞI

SAYI:408

SAYFA:3

2.25. DER SİTAYİŞ-İ HUKUK-I ANKARA

Şimdi her gencin muhakkak bir hukuk duası var
 Eski kanunlarla pek dehşetli bir koğuş var
 Artık İstanbulda tahsil fivzat öyle mi
 Ankara şehrinde Ali mektebin alası var
 İktisab feyz eder sekikinde talib hukuk
 Anda tahsil etmenin kutlu bir manası var
 Bin kıyamet kopsa gelmez mektebin sırtı yere
 Başda aziz gibi bir hamî yektası var
 Türk hukuk tarihi Türk ismetinden feyz alır
 Baş vekilin bunda da zira yad tolası var
 Öyle müthiştir ki Mahmud Esadın ders vermesi
 Onda sönmek bilmeyen bir ihtilal sevdası var
 Mektebi tenvir ider her lahza Didar Cemil
 Gözlerinde afitabın nur bi hametası var
 Bilakis çoktur hukuk aleminde Tevfik Kemal'in
 Git bulun dersinde bir takrir müstesnası var
 İktisadı pek güzel teşrih eder Yusuf Kemal
 Sözlerim servetle ümittir diyen iması var
 Çıkdı kanun tümünden git veliden sor onu
 Çantasında bin çeşit anhası var manhası var
 Yeni bahardır şüphesiz mektepde Üstad Ceza
 Hazretin emeği not vermekte istiğnası var
 Bahtiyar olmaz mı tarih siyasi kürsüsü
 Namını ala eden bir Yusuf Akçura'sı
 Ben nasıl alkışla yad etmem ki Üstad Ahmet'i
 Amak ruhundan taşan bir felsefe deryası var
 Sadri Maksudi ile Şevket Sahibi yazmadım
 Onların da başka mebhaslarla istinası var
 Şansı pek çoktur yemeklerden yana leylilerin
 Bazı peynirli börek bazen biber dolması var
 Yazmasam noksan kalır şairim müdür mektebi

Fevzinin de şüphesiz pek muhterem siması var
Artık İstanbulda tahsil fiyazet eylemem
Ankara şehrinde Ali mektebin alası var

NEF-İ ZAMAN

SAYI:409

SAYFA:2

2.26. HAMAMLAR

Çenberleri yoktur kimse görmesin diye,
Her binadan değişik şekildedir hamamlar!
Müşteriler dolunca bakar hep içeriye:
Birer çapkın göz gibi kapısındaki camlar!

Her tarafı temizdir her tarafı beyazdır:
Zemin korneleri olur daima mermer!
Bütün musluklarını açsak da yine azdır:
İnce uzun oluklar akan suları emer!

Muslukların lülesi böyle coşup durdukça,
İnsanın dökmek için gelir yine hevesi!
Gözümüz kapalıyken mermerlere vurdukça:
Kayalarda ne derin aks eder taşın sesi!

Bir anne yavrusunu binbir oyunla ancak,
Kapıdan içeriye aldatıp öyle sokar!
İncecik tenlerini yakar en hafif sıcak,
Onun için çocuklar hamamdan fazla korkar!

Kadınlarla dolunca gürültü çıkar ama,
İçinde görülecek manzaralar hoş olur!

Bir delikanlı girse mesela bu hamama,
Bir anda başı döner bir anda sarhoş olur.

O güzel kadınların bazı gün gönül boya,
Yıkandıkları yere gıpta ederim kalben!
Derim ki:Seyrinize dalaydım doya doya,
Keşke hamamınızın mermeri olaydım ben!

ÇİMDİK

SAYI:409

SAYFA:3

2.27. BAŞLIKSIZ MANZUM

Sis olur , duman olur,
Ot kurur, saman olur,
Tophaneli yiğitler,
Hepsinden yaman olur.

Övmek sonu çukur,
Karılar çarşaf dokur,
Bizim semtin kopuğu,
Dünyaya meydan okur.

Yumruğu anam verdi,
Bıçağı babam verdi,
Kendim fakirim ama,
Yiğitliğim nam verdi

Baş parçalanası,
Cehennemde yanası,

Kara baş da bilendi,
Canilerin anası,

Ağağlar da erikdir,
Benim adım doruktur,
Yanıma sokulmayın,
Geçmişiniz...

SAYI:409

SAYFA:4

Dipnot:Bu manzum paręanın başlığı ve yazarı yoktur ve paręa dizilimi yukarıdaki gibidir.

2.28. BALIKÇILIK MEKTEBİ

Sanki bütün çocuklar okuyorlarmış gibi,
Bir de açılıyormuş Balıkçılık mektebi!
Hamsilerle doluymuş Karadenizin dibi,
Hepsi de akın akın düşecekmiş ağlara,
Tutduğumuz balıklar dönecekmiş dağlara!

Şu cahil balıkçılar her gün yine geliyorlar,
Sade eski ağları yamayb ekliyorlar,
Gözlerini açsınlar daha ne bekliyorlar:
Boğaziçi tıkanmış palamutla lüferle,
Taşinsa da bitmezmiş hatta Şömendöferle!

Balıkçılık mektebi bir gün açılrsa eğer,
Talebe olmak için her iltimasa değer!
Balıkhane bu yüzden boş kalıyormuş meğer,
Artık bu olmalıdır maarifin emeli:
Mutlak mekteb mezun balıkçı yetişmeli!

Bunu düşünmelidir Darülfünun emini,
Ziyan etmemelidir boş yere bir deseni,
Mekteb açmak için basmalıdır yemini!
Talebeler denizden tutmalı gevrek gevrek:
Âlâ midye uskumru kılıç barbunya levrek !

DALGA

SAYI:411

SAYFA:1

2.29. KIŞ MEKTEBİ

Karlar birkaç gün sonra yağacak iri iri:
Bak teşrin-i seniyeinin bugün tam on biri!
Ey sevgilim!Sen yoksun beni zannetme diri:
Kalbim sensiz atmıyor hasretinden ölüyüm,
Bir ayrılık denilen mezara gömülüyüm!

Her lahza gezdiririm seni kucakta elde,
Başım o sıcak dizde, kolu o ince belde,
Annenden birkaç aylık izin koparıp gel de,
Beni kaç gündür üzen şu hasreti utandır!
Gel! Beraber kuralım mangal başında tandır!

Bir kış mevsimi olsun mahzun etme adamı,
Her şeyi hazırladım yazdan aksırttım damı,
Döşedim büyük geniş halılarla odamı,
Bodruma tıka basa doldurdum odun kömür!
Hiçbir şey eksik değil artık sürelim ömür!

Sokaklarda yağan kar çıkarken diz boyuna,
Başlar çanı sobanın alevleri oyunu,
Karşısında yatarız biz de koyun koyuna!
Mini mini odamız tıpkı bir hamam olsun,
Çabuk gel bekliyorum, keyfimiz tam olsun!

ÇİMDİK

SAYI:411

SAYFA:2

2.30. ÇORAPSIZLAR KULÜBÜ

Çoraplar pembe teni beyhude yere saklar,
Güzel pijamalarıyla görünmeli bacaklar,
Kadınlar bu adeti artık kaldıracaklar,
Çıplak ayakla gezmek en güzel modadır bu,
Doğrusu bin yaşasın Çorapsızlar kulübü!
Diz kapağına kadar kısaltırsa etek,
O an meydana çıkar bir çift bembeyaz patik ,
Çorapsız gezilirse durmaz artık kimse tek:
Herkes olur yaramaz herkes olur haşarı,
Çıkar seyretmek için genç ihtiyar dışarı!
Çorapçılarının yoktu zaten biraz insafı,
Böylelikle atarız en büyük marsafı,
Ne çıkar görünürse bacağıın her tarafı?
Çünkü buna vermişler tereddüt etmeksizin,
Çok sahidir diyerek doktorlar bile izin!
Bir süslenip öyle kıza rast gelirsen eğer,
Bir dakika seyretmek bütün bir ömre değer!
En güzel bir modayı keşfetmemişiz meğer,
Artık bu en mükemmel tuvalet sayılmalı,
İstanbul'un içinde pek çabuk yapılmalı,
Bunu icat edeni ben de bulurum haklı:
Niye kadınlar tutsun ayaklarını saklı?
Hakikaten var olsun ingilizler akıllı,
Gençler mutlaka yazmalı, birer tebrik mektubu,
Doğrusu bin yaşasın Çorapsızlar Kulübü!

ÇİMDİK

SAYI:412

SAYFA:1

2.31. DEVRANA DAİR

Dövüşle, cinayetle geçirdik birkaç ayı,
İstanbul ahalisi kesildi kabadayı,
Herkesin diğerine sıyrıyor kamayı,
Kimi düşman oluyor yakın akrabasına,
Kimi bıçak çekiyor hatta öz babasına!

Birisinin kıskançlık hisleri oynuyor,
O an: Ya Allah! diyip silaha dayanıyor,
İki can on paralık bir kurşuna yanyor!
Yeniden iş çıkıyor gazete muhabirine,
Cevad Bey ortalığı katıyor birbirine!

Derebeyi oluyor biri de turşucu,
Düşünmüyor bu işin nereye varır ucu,
Rastgelene çatıyor kimsenin yokken suçu,
Küçük bir şey oluyor hiddetine vesile,
Keyfi nasıl isterse vuruyor tokat sille!

Küçük büyük daima sarılıyor silaha,
Artık emanet ettik canımızı Allah'a!
Bu yaman kör döğüş bitmeyecek mi daha?
Eminim görülmemiş yeryüzünde böyle şey,
Çaremize bakmalı bizim Mazhar Osman Bey!

ÇİMDİK

SAYI:412

SAYFA:3

2.32. GÜZELLERE RANDEVU

Fatihli! biraz anla gönlümün yarasından,
Saçların siyah değil kalbimin karasından,
Geçen gün seni gördüm kafesin arasından!
Buluşalım da gelsin bu ayrılığın sonu,
En güzel bir mahallede tramvay istasyonu!
Güzel Sultan Ahmedli! Yoktur maskeden farkın,
Senin de biraz manalar gezdi dillerde şarkın,
Tereddüte lüzum yok en güzeli senin parkın!
Ağaçlar arasında yine bekledim seni,
Ağaçlar arasında alayım bir buseni!
Kadıköylü aşkınla çalkalandı yoğurtçu,
Ne kadar kalbi deldi kirpiklerinin ucu,
Söyle seni sevmek mi bu aşkın suçu?
Biraz bana insaf biraz beni kayır da,
Güzel yüzünü göster bekliyorum çayırdı!
Alaman kanlıcalı aşkınla girdin kana,
Dünyayı zindan ettin yüzüne bir bakana,
Bak, ben de gölge gibi düştüm senin arkana,
Seni yarın Göksüde bir sandalla beklerim,
Bari boşa çıkmasın bu sefer emeklerim,
Ey güzeller derdimi önünüze sereyim,
Bin dane canım olsun, hepinize vereyim,
Nihayet birer birer muradıma ereyim:
Beni hep birlik olup ortanıza alınız,
Göğsümde, kucağымda, kollarımda kalınız!

ÇİMDİK

SAYI:413

SAYFA:2

2.33. BÜYÜK DERELİ

Yaptın o bayıltıcı buselerin merhemi,
Bu merhem sayesinde değil gönlüm bereli!
Beni öyle sardın ki beyaz kollarınla hemi,
Hiçbir tasam kalmadı artık büyük dereli!

Köle olsam yeridir senin gibi kadına,
İnce dudaklarımın doyulur mu tadına?
Bir zamanlar dönmüştüm şirinin ferhadına,
O ela gözlerine gönül verdim vereli!

Bayıldım tatlı tatlı karşımda gerinde,
Kollarıma uzandın, dizlerime indinde!
İpeğin kıymeti yok aşkınım indinde,
Beyaz omuzlarına saçlarını sereli!

Ey uzun saçlı melek! Ey kara gözlü kız!
Beraberce hissetti en sıcak duygumuzu,
Hayatımda kalmadı bugün bir başka arzu,
Kucağında murada ben de erdim ereli!

ÇİMDİK

SAYI:413

SAYFA:3

2.34. DER SİTAYİŞ-İ ZİMAMDARAN-I CUMHURİYET

Gün olur Ankara hurşid muallaya döner
Şeb olur Çankaya avizesi bir aya döner
Az gelir, gazeyi dürane bahadır saffeti
Her gazasında bir iskender daraya döner
Titretir arzı bugün nare-i fevzi meşir
Vakit olur ordumuzun süngüsü dünyaya döner
Mah teşrine kadem basdı mı takvim-i zaman
Açılır Meclis millet gel rağneyi devr
Şanlı maziyi tahtarla şu Kazım Paşa'nın
Daima gözleri meliste Sakaryaya döner
Baş vekilin azminde nihayet bu vatan
Keşan-ü bağa değil cennet alaya döner
Gün gelir meyr receb rakib tayyare olur
Setut matı gönüllerde de ihyaya döner
Metaded filo teşkil edib ihsanda yarın
Deniz üstünde bir ejder gibi kavgaya döner
Döndürüb alimi çenber gibi Tevfik Rüşdü
Şöyle el sıkmak için bir de cenuraya döner
Ruşen eder kudret malımıza karun zaman
Nakd devlet çoğalır servet molaya döner
İşlesin dur hele bir kere turanlar sivasına
Yolcular yaylı vagonlarda karıncaya döner
Çoğalır saye-i sabride ziraat hevesi
Vatanın dağları bozkırları tarlaya döner
Gelin Nefiye bugün uydu mu Esad Adil
Her sehan coşa gelib nazım mukaffaya döner

NEF-İ ZAMAN

SAYI:414

SAYFA:1

2.35. YİNE HALİÇE DAİR

Haliç temizlenecek taranacak diyoruz,
Bir zaman münakaşa patırdı ediyoruz,
En nihayet yüzüstü bırakıb gidiyoruz,
Zavallının işini kimse almıyor ele,
Daima hasıraltı oluyor bu mesele!

Haliçdir denizlerin dünyada en azizi,
Bekliyor kaderine boynunu bükmüş gibi,
Diyorlar gün geçtikçe tıkanıyormuş dibi,
Süprüntüler koynuna böyle akıb duracak,
En nihayet vapurlar çamura oturacak!

Daima sayıyoruz iyiliğini hiçe,
Bütün eski tekneler demir atar halice,
Gemi mona çatana kayık durur iç içe,
Bu ihmal onun için bir yutulmaz kazıktır!
Bir parça tarayalım zavallıya yazıktır!

Böyle kuru sözlerle ne kadar kış yaz geçdi,
Emanet meclisinde lakırdısı az geçdi,
Artık temizlemekten Haliç bile vazgeçti,
İki üç sene sonra her tarafı dolacak,
Korkarım ki bu deniz düz bir ova olacak!

O zaman kayıklara tekerlekler takarız,
Yelkenleri açarak keyfimize bakarız,
Rüzgarların önünde bir kuş gibi akarız,
Gideriz sodalıcaya defterdara fitra!
Parmağımı ısırır seyyahlar bu hıza!

KANBER

SAYI:414

SAYFA:2

2.36. ALEMDİ TOĞRA

Berberlik sanatında pek yamanmışsın meğer,
Doğrusu ya bu traş fazla bahşişe değer!
Vapurdan dışarıya biraz çıksaydım eğer,
Rıhtımda bekleyerek sarılırdın yakamdan,
Gelirdin manzumeler okuyarak arkamdan!

Beni çok düşündürdü vapurda bu endişe,
O zaman yatacaktın aspirin şişe şişe!
Karşında takacaktım hatta canımı dişe:
Belki de bayılarak kendimden geçecektim,
Onun için durmayıb hemen ifretini çektim!

Elimdeki ustura çetle gibi keser:
Seni görmemek oldu çok şükür ki müyesser!
Adresime postayla sakın gönderme eser:
Bir parça hürmet edip düşün geçkin yaşımı,
Hendesatına dönünce dinleyeyim başımı!

Sen yine İstanbulda kör usturanı bile,
Mezar başlarında gel, kargalar gibi dile!
Başkaları doldursun senin derdinle çile,
Süleyman Nazif Bey'in etrafında tavaf et,
Yıllardır büyüttüğüm sakalıma insaf et!

ÇİMDİK

SAYI:415

SAYFA:1

2.37. ALEMDİ FLORİNALI!

Eline su dökemez ediplerin hiçbiri,
Sana binlerce hürmet Ey büyük Hind şairi!
İstanbul'a gelince ne çabuk döndün geri,
Bir parçacık vapurdan dışarı çıkmalıydın,
Bu şanlı halkın elini sıkmalıydın,

Hindistandan yollanıb dolaştın uzaklarda,
Seni bütün ahali taşıdı kucaklarda!
Ben de her gün gezdirdim ismini dudaklarda:
Pir misin Üstad mısın seni yad etmem nasıl,
Sana bin destan yazdım her birisi bin fasıl,

Vapurdan içeriye daldım, bir saniye,
Sana kitaplarımdan veremedim bir hediye,
Alıp da kenarına yazarak bir haşiye,
Fakat ben Hindistana avdetki kollarım,
Eserimi postayla taahhülle yollarım,

Dünyada her edipten namım yüksekdir kat kat,
Abdülhak Hamid gibi hayalim değil sakat!
Bu mübayen senin gibi bir dahisi var fakat
Elbet İstanbul'a da büyük şair lazım,
İşte onun ismidir:Florinalı Nazım!

FLORİNALI NAZIM

SAYI:415

SAYFA:1

2.38. NAME-İ ANKARA

Kainatın bakıyor her gözü gıpta ile bana,
Olduğundan biridir serür Cumhure Ana,
Bin şeref bahş edeyim sineme bir ev kur ana,
Ey güzel Londra, Paris, Roma, Berlin, Viyana!
Ben de sizler gibiyim atmayınız pek yabana!

Ayın on dördü diyorlar bana hurşide eşim,
Ben de sizler gibiyim atmayınız pek yabana!
Öyle bir şehir şehirim ki dahadır ateşim,
Ey güzel Londra, Paris, Roma, Berlin, Viyana!
Doğuyor çek kaya üstünden ilhamını güneşim,

Boğamam zulmete asla (kafaşantan) (bar)ım,
Gece gündüz gibiyim bölse de saat yarım,
Buna hazır eyledim elhasıl efendim varım,
Ey güzel Londra, Paris, Roma, Berlin, Viyana!
Ben de sizler gibiyim atmayınız pek yabana!

Şehreminim beni mebus olup otlak ediyor,
Bu gidiş doğrusu müstakbel oğlak ediyor,
Ne zarar başka Emin Efkamı eşref ediyor,
Ey güzel Londra, Paris, Roma, Berlin, Viyana!
Ben de sizler gibiyim atmayınız pek yabana!

NEF-İ ZAMAN

SAYI:415

SAYFA:2

2.39. YARAMAZ

Sen ne zaman giyersen kısa etek duramam,
Yaramazlık ederim karşında tek duramam!
Atsan pamuk elinle hatta kütük , duramam,
Yaramazlık ederim karşında tek duramam!

O dakikada gönlüm aşka acıkmak ister,
Ayrılık duvarını gönlünden yıkmak ister,
Sıcak tenini tutmak, okşamak, sıkmak ister,
Yaramazlık ederim karşında tek duramam!

Oynuyorken yaparsın saçı didik didik,
Elbet ben de kalamam senin yanında dimdik,
Penbe beyaz koluna basdırırım bir çimdik!
Yaramazlık ederim karşında tek duramam!

Sana kavuşmak için hangi yola sapayım,
Seni nasıl sarayım seni nasıl kapayım?
Açık saçık görünce göğsünü ne yapayım,
Yaramazlık ederim, karşında tek duramam!

ÇİMDİK

SAYI:415

SAYFA:3

2.40. KADIN HAKİMLER

Adalet bundan sonra yapılacakmış meğer!
Herkes onun verdiği hükme boynunu eğer!
Böyle hakimle olur mahkûmler de can çeker!
Celseleri daima takip etmeye değer,
Kadınlar bir gün gelip hakim olursa eğer!

Kimi kürsüye çıkıp satar etrafa caka,
Kimi mülayim olur kimi götürmez şaka,
Kimi akıllı çıkar basmaz katiyen faka,
Kimi dullara verir bol bol nikah nafaka,
Kadınlar bir gün gelip hakim olursa eğer!

Gerçi onlar bir parça hırçın olurlar fakat
Erkeklerden güzeldir istekleri kat kat,
Onların da şaşırır en yaman bir avukat,
Bulmaz müvekkilini müdafaya takat,
Kadınlar bir gün gelip hakim olursa eğer!

İçlerinde bulunur çok güzelleri bazı:
Cezayı söylese de o mini mini ağzı,
Bir seneye aklımdan geçirmem itirazı,
Sana can feda diye hemen olurum razı,
Kadınlar bir gün gelip hakim olursa eğer!

İMZASIZ

SAYI:416

SAYFA:1

2.41. ŞARK-I ŞET ARBAN

Deveden düşdü çıkarken yoluna,
Acı Ya Hind , Hacı fiş fiş koluna!
Beni sar hurmalığında koluna,
Acı Ya Hind , Hacı fiş fiş koluna!

Kalkarak her seher erken erken,
Seni çöllerde arar bekler iken,
Batdı her uzvuna bir başka diken,
Acı Ya Hind , Hacı fiş fiş koluna!

HACI FİŞ FİŞ

SAYI:416

SAYFA:3

2.42. EFENDİM

Doktor Nizamettin Bey oldukça ihtiyardı,
Bütün ihtiyarlardan fakat çok bahtiyardı:
Pek mühim bir serveti yığmıştı kasasına,
Artık dua etmişti dünyanın tatasına!
Modadaki köşkünde ne mesud yaşıyordu,
Hayatın yollarını zahmetsiz aşıyordu!
Her gün yalnız başına bahçede meşgul olur,
Çiçek yetiştirmekte en büyük zevki bulur!
Ömrünün son demini geçirirdi münzevi!
Sevimliydi bahçesi kutu gibiydi evi!
Henüz tamam olmadan hayatının yarısı,
Ona veda etmişti ebediyen karısı!
Senelerdir ömrünü sürüklüyordu bekar,

Ancak oğlu olaydı mazisinden yadigar!
Alinin başıboşdu, haşarıydı haşarı,
Evinden can atardı her dakika dışarı,
Daima çalışmayıb hazır yemekdi derdi:
Babasından aldığı parayı harc ederdi!
Bir gün yine bahtiyar süsledi bahçesini,
Çiçeklerinden aldı nihayet hevesini!
Kuşlar bestelerini okurken batan güneş,
Yorgun argın çıkıldı ihtiyar da köşküne,
Güneş sessiz sedasız çekildi Marmaradan,
Akşamüstü geçince birkaç zaman aradan,
Örtündü mesafeler esmer donuk bir peçe,
Siyah kanatlarıyla çökdü etrafa gece!
Pek fazla yorulmuştu bugün Nizamettin Bey,
Canı artık okumak istemiyordu bir şey!
Kitabı, gazeteyi bir kenara fırlatdı,
Bir lahzada kendini karyolasına atdı!
Dönerek birkaç kere yatakta soldan sağa,
Bir gecede çalışdı erkenden uyumağa,
İhtiyarın düşmüştü artık göz kapakları,
Bir zaman uyumuşdu gece olmuşdu yarı!
Hiçbir seda kalmamış saat gelmişti bire,
Evde de bir patırtı duyuldu birdenbire!
İhtiyar uyanmıştı bir anda uykusundan,
Yüreği bir saniye çırpındı korkusundan!
Zavallıcık gelmişdi bayılmak raddesine,
Fakat hakim olmuşdu sonra iradesine,
İtidalını buldu yine bir parça kalbi,
Seyrederken hırsızın sessizce gelişini,
İhtiyar sıkıyordu yumruğunu dişini,
Sonra yanı başında uzun bir kol belirdi,
Yatığının altına bir el yavaşça girdi,

Tam cüzdanı alırken bu davetsiz misafir,
İhtiyar bağırarak dedi bir anda kafir,
Karanlıkda atıldı hırsızın üzerine,
Devrildiler odanın tam orta yerine,
Boğuşurken nasılsa ihtiyar üste çıktı,
Hasmının gırtlakını parmaklarıyla sıkdı,
Gittikçe vücudunun dermanı kesiliyor!
Gittikçe kollarının kuvveti eksiliyor,
Kalbinin asabının hızı yavaşlıyordu!
Bu sefer hırsız onu sarsmağa başlıyordu,
İhtiyarın bir anda oğlu geldi yadına!
Duyunca koşacaktı elbet te feryadına,
Artık sesine verip kuvveti, bağırdı:
Ali! Ali! diyerek imdadına çağırdı!
Oğlu tam üstündeki odada uyuyordu,
Bundan evvel en hafif sözünü duyuyordu,
Fakat aks etmiyordu şimdi feryadı neye?
Yeniden kendini topladı bir saniye,
Yeniden yukarıya doğru bağırdı:Ali!
O dakika hasmının boğazındaki eli,
Biraz yavaşlayınca genç hırsız inil dedi,
İhtiyara aşına bir ses efendim dedi!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:417

SAYFA:3

2.43. MEBUS NAMZEDLERİ

Mebus namzedleri ilan olmadan evvel!
Kaç kişi taşıyordu yüreğinde bir emel,
Bilseniz bu düşünce ne güzeldi ne güzel,
Hepsi de kaf dağında şatolar kuruyordu!

Namzed bulunanlar öğrenilince fakat,
O penbe hülyalara galib geldi hakikat,
Çok kimsenin kederden belli oldu iki kat:
Kendi isimlerini listede görmeyince,
Kaç kişi veda etti bir lahzada sevince!

Onlar yalnız bağıladı kendi talağına kin,
Sonra da çekildiler bir yana sakın sakın!
İttihab kağıdında ismini gören lakin,
Bir anda bütün bütün heybetini takındı:
Çünkü bir mebus için vekil olmak yakındı!

Ey mebus çıkmayanlar! Meyus olmayın gerçek,
Bu emelin fidanı elbet açar çiçek:
Sabredin sizlere de bir gün sıra gelecek!
Ben bile bu ümidi atmıyorum yabana,
Bir gün o devlet kuşu belki de konar bana!

ÇİMDİK

SAYI:418

SAYFA:1

2.44. YAHYA KEMALE MUHAMMES

“Edüb sermest” sanat bilimüm erbab ezanı,
Dolaşdın hat-i ahengi gezdın “Melik Ozanı”,
Olurken minberin darülfünun kürsü irfanı,
Mali Meclisin cenab etdi ağır sekif zeyşanı,
Askaf bir terinden gördün afak lehsetanı,
“Edib Hikmet Avresin” “Hekim Nükte” perversin,
Kimi “Üstad Sebat” gah mebus sefer berisin,
Ne söylersen belagat üzere tecvid söylersin,
Velakin dinlemek bahşinde bir yekpare mermersin,
Bu yüzden eyledim tahrire irsal iş bu destanı,
Bilirsin mest Cumhuriyet olmuş ta ezel gönlüm,
Anın şu kıla yazmışdır hemen binbir gazel,
Getirmiş şimdi hüsn etdim mesaiden keşel gönlüm,
Azizim istiyor mebus çıkmak mahsel gönlüm,
Münasib bir karar etmez mi ita fırka divanı,
Bu şekerden senin hayr ilhafken şiir ve inşa da,
Niçün tebdil rah etsün bu vade-i meclada,
Berk mademki menhel meclis ala ve belada,
Hemen bir name irsal et ki olsun hükmü ifrada,
Olursam namzed bir kere çınlar Urfa meydanı,
Hatimi kuvve-i nizaniyem ahlak meddaha ihradır,
Edibim şiir ve neşrim “İzzet Ulvi” benden aladır,
Mizacım ateşin ama dimem meyl huhadır,
Gah istedim siyaset vadisinde mehyader,
Niçün gaye temin iylemekdir salih,
Eğer mebus olursam inkişaf rey milletle,
Gidib hem muhabbet olmak isterim ben Urfa Refetle,
Görenler gıpta eyler şair mebusa hayretle,
“Kalender” seyredip keşf-ü kezarım azv devletle,
Giderim hem aklı “Ahmet Haşim”in hem dinü hem imanı.

KALENDER

SAYI:418

SAYFA:2

2.45. YAZIKDIR!

Almayınız fenadır aşıkların ahını,
Bir an evvel kıyınız gençlerin nikahını!
Sonra bir gün işlerler sevdanın günahını,
Bir an evvel kıyınız gençlerin nikahını!

Pek fazla ayrılığa dayanamaz bu gönüldür,
İzdivacı beklemek... bu ne zor tahammüldür,
Karşılıklı yutkunmak doğrusu pek meşguldür,
Bir an evvel kıyınız gençlerin nikahını!

Düğünü bekliyorken uzadıkça zamanlar,
Sarar başı büsbütün tehlikeli dumanlar!
Gelsin artık dünyaya küçücük toromanlar,
Bir an evvel kıyınız gençlerin nikahını!

Onlar otururlar böyle burun buruna,
Elbet ihtiyaç kalmaz bir nikah memuruna,
Korkarım ki verirler mercimeği fırına,
Bir an evvel kıyınız gençlerin nikahını!

Sanmayın aşıkların gönülleri geniştir,
Düğünü geri atmak mesuliyetli işdir!
Sizin başınızdan da böyle bir şey geçmiştir,
Bir an evvel kıyınız gençlerin nikahını!

ÇİMDİK

SAYI:418

SAYFA:2

2.46. ŞARK-I ACEM AŞIRAN

Kırarım nargilemin marpucunu,
Öpebilsem elinin bir ucunu!
Şahımın bahşederim sorgucunu,
Öpebilsem elinin bir ucunu!

Celdi nur, üstü çıkar, şanlı bücür,
Kına sürmüş gibi rengin manitür,
Bökür Ey “nüş-i revan” durma bökür:
Öpebilsem elinin bir ucunu!

NÜŞ-İ REVAN

SAYI:419

SAYFA:2

2.47. İPEK

İpincecik bir tel ip, ismime derler ipek,
Rengimi seyrederken kamaşır bütün gözler!
Kadınların indinde kıymetim fazladır pek:
Hepsi benden yapılmış elbise giymek özler!

Yeşil yaprak üstünde bir böcek çize boza,
Benimle dert yanana girift satırlar yazar!
Bu tükenmez emekle meydana gelen koza,
Nihayet oluverir kendisine bir mezar!

Eserini meydana getiriyorken belki,
Duymuştur en kutlu en hoş heyecanını!
Beni yapan sanatkâr öyle zavallıdır ki
Kucağında habsolur verir sonra canını!

Ben bazı görünürüm küçük mendil şeklinde,

Güzeller bana sorar kendi lavantasından!
Kimisi dolaştırır beni yumuk elinde,
Dışarıya çıkarmaz kimisi çantasından!

Artık güzel bahtımla sevinir kurulurum,
Sahibim yaklaşmışsa en körpe çağına:
Ten renginde incecik ipek çorap olurum,
Ağ gibi sarılırim kızların bacağına!

Ben hayatımı böyle el üstünde yaşarken,
Öyle zaman olur ki ağlarım yana yana:
Çünkü bütün aşıklar sevdiğini okşarken,
Alnındaki kakülü tercih ediyor bana!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:419

SAYFA:3

2.48. AFERİN KONYALI

Ziyamı yok bir parça olsan da kaba saba,
Sana bütün kadınlar elbet yakar aba,
Tam yirmi beş çocuğa olmuşsun çünkü baba,
Böyle çalışkan erkek bulunur mu acaba?
Doğrusu taş çıkarttın sen yeşil zadeye:
Salih Efendi senden öğüd aldı galiba!

Kimisi oğlan olmuş kimisi de kız gelmiş,
Kimisi ince doğmuş kimi tkız gelmiş,
Hepsi dünya yüzüne gamsız kedersiz gelmiş,
Sana onlara bakmak endişesi vız gelmiş,
Düşünmüşsek millete evlad lazımdır diye:
Karı koca büsbütün ikinize hız gelmiş!

Zerit meydanında Ey biricik kahraman!
Bu kadar hamaratlık ne yaman iş ne yaman,
Sakin çalışkanlığa nihayet verme aman:
Etrafını sarmalı daha bir kaç toroman!
Ahali parmağını ısırısın bir saniye,
Yirmi altıncısını haber aldığı zaman!

Karısı aldığından senin gibi bir erin,
O kadının olmalı başı üstünde yerin,
Birine benzemezsin sen şimdiki gençlerin,
Evlad fabrikasının çokdur elbet değeri!
Doğrusu taş çıkarttın sen yeşil zadeye,
Dünya hayrette kaldı Ey Konyalı aferin!

ÇİMDİK

SAYI:419

SAYFA:4

2.49. KADINLAR ASKER OLURSA

Bu nizam konulmuş Amerikalıya,
Mühim meseledir gelmez şakaya,
Türkler bu hususda kalmaz arkaya:
Namımız o zaman cihana değer,
Kadınlar bizde de olmalı asker!

Heybetli olurlar, canlı olurlar,
Kutlu olurlar, kanlı olurlar,
Şöhretli olurlar, şanlı olurlar,
Titrer yürüyorken her adımda yer,

Kadınlar bizde de olmalı asker!

İster uzak olsun İsterse yakın,
Şubeye koşarlar hep akın akın,
Kavgadan kaçarlar sanmayın sakın:
Hepsi bu cihatdan ileri gider,
Kadınlar bizde de olmalı asker!

Bakarız kabarmış hepsinin göğsü:
Bir madalya olmuş onların süsü!
Düşmanın elinde titrer süngüsü,
Biraz görünmeseler hududdan eğer,
Kadınlar bizde de olmalı asker!

Erlere meydanda toz, duman olur,
Kadının döğüşü ne yaman olur,
Senin harb dediğin o zaman olur:
Tüfengi olmazsa terlikle döver,
Kadınlar bizde de olmalı asker!

Topçu,piyadeye bin kere bedel,
Süvariye bağlar kimisi emel,
O bundan işveli bu ondan güzel!
Herkes seyrederken içini çeker,
Kadınlar bizde de olmalı asker!

ÇİMDİK

SAYI:420

SAYFA:1

2.50. MEVSİMLERDE AŞK BAHARDA

Evlenen kız takarsa başına duvak nasıl,
Ağaçlar onun gibi döner yeni geline!
Bir sarmaşık dolandır bir kadına muttasıl:
Yani aşk sarılır sevdiğinin beline!

Bu mevsimde dolaşib ağaçların dalını,
Arılar çiçeklerin asarasını emer!
Yeni olgun dudağın tatmak için balını,
Gencin kolu da olur kızın belinde kemer!

Yazın güneş semadan gülümseyerek bakar,
Tabiatı ısıtır gittikçe artan harı!
Yani aşıkları da gençlik alevi yakar,
Tüter yüreklerinden bu sevdanın meharı!

Bu mevsimde sakalar, serçeler düğün yapar:
Dallarda sevişirler, öyle burun buruna!
Biri yer biri bakar kıyamet ondan kopar:
Yani gençler de verir mercimeği fırına!

Ağaçları sallayan rüzgarların sesiyle,
Yaklaşır tabiatın gürültülü demleri!
Küçücük bir söz olur darılmağa vesile:
Yani aşıklarında çoğalır sitemleri!

Artık hayatlarının son günlerini bulur,
Dalların üzerinde rengi atan yapraklar!
Yani yek diğerinden usanır gibi olur,

Bütün yaz kana kana buse veren dudaklar!

Soğuk ziyadeleşir çıkar diz boyuna kar,
Kış günü erken erken döner herkes evine!
Sıcak odalarında aşıklar sessiz bakar,
Sobada odunların kıvrılan alevine!

Onların da kalpleri tutuşur için için,
Kara kışın soğuğu birdenbire eksilir!
Yorganlara bürünür daha ısınmak için,
Aşıkların vücudu sanki ateş kesilir!

SU KUŞU

SAYI:420

SAYFA:3

2.51. BANA NE DERLER?

Kıyamam tek mutlak cevşen imana bile,
İtimad eyleyemem mühür Süleymana bile,
Şu çelik desti uzatmam kuru bir tane bile,
Açamam derdimi kalbin başı ihsana bile,
Veremem şanımlı Tahranda rezehana bile,
Nadiren rast gelirim Zade-i Osman'a bile,
Ben benimdir bana zira >>Aka Gündüz<< derler!
Aklı harman gibi yamyassı ve dümdüz derler.

A>>Kalender<< ne durursun? beni bildir dehre,
Benzerim ben suyu akmaz kocaman bir nehre,
Yalvarırlar ama olmam yine aza şehre,
Ben de mebusluğa rayanlığa behre,
Edemem dostuma Atlantise de bir dem çehre

Cam ruhum alışıktır nice binbir zehre
Ben benimdir; bana zira>>Aka Gündüz<< derler!
Aklı harman gibi yamyassı ve dümdüz derler.

Ben herşeye uyar hem inanır kanarım,
Ben ki dışdan yakarım alemleri içden yanarım,
Cevdet İzzat anarken Atalay'ı anarım,
Feridun Fikriye lakin yüreğimden kanarım,
Ben de bir çervengi, bal tepsiyi görsem banarım,
Ya kabak keleliyimdir ya kızıl renkli (nar)ım,
Ben benimdir bana zira>>Aka Gündüz<< derler!
Aklı harman gibi yamyassı ve dümdüz derler.

SİRKENGEBİR EFENDİ

SAYI:421

SAYFA:1

2.52. BABA NASİHATİ

İşitdim doldurmuşsun henüz on dört yaşını,
Görenler benzetirmiş gözlerini kaşını,
İyi seçememişsin gönül arkadaşını,
Elinden gidiyormuş en mahrem bir hazine,
En nihayet yakmışsın ateşlere başını!

Söylesene kim dedi her gün dışarıya çık,
Gez dans salonlarında saçların dökük saçık,
Oyna çapkın gençlerle kollarım göğsüm açık?
Erkekler ellerini süremezdi eline,
Evinde otursaydın eğer hanım hanımcık!

Olmazdı ne kederin ne kaygın ne üzüntün,
Saçlarını örtseydi her dakika baş örtün,

Her gün rejiye gidib yine kıysaydın tütün,
Dnmezdin koparılmış goncaların haline,
Ahalinin diline dşmezdin bütün!

Amanın hanım kızlar!...Erkeğin çokdur fendi,
Her adamda bulunur böyle Hüsnü Efendi,
Aldırmayın dese de artık sabrım tükendi,
Sakın nail etmeyin onları emeline,
Baba nasihatidir unutmaym bu pendi!

ÇİMDİK

SAYI:421

SAYFA:3

2.53. KADIN BALIğI

Garip balıklar sarmış Afrika sahilini,
Görenler şaşırarak ısırmış dilini:
Yarısı alıyormuş tıpkı kadın şeklini,
Başka tarafları da benziyormuş balığa,
Avcılar hayretinden dönüyormuş alığa!

Herkesin bu mahlukları görmeye hasretliymiş:
Çünkü bu mübarekler gayet beyaz etliymiş,
Ziyade yumuşakmış ziyade lezzetliymiş!
Mademki andırıyor üst tarafı kadına,
Elbet onu yiyenler unutamaz tadını!

Hatta başlarının da rermiş hakkatden ss:
İpince saçlarının iki sıra rgs!
Her birinin dolgunmuş kadınlar gibi göğsü,
Denizde yaparlarmış yzyorken bin ada,

Balık deyib de geçme böylesine can feda!

Her tarafı benzerse böyle kadına hele,
Onu avlamak için herkes eder acele,
Fakat kadın balığı pek çabuk geçmez ele,
Kolayca tutmak için çaresine bakmalı:
Oltaların ucuna ince, elmas takmalı!

SU KUŞU

SAYI:421

SAYFA:3

2.54. BU DA BİR GAZEL

Düştüğünden beri dil dilber binanelere,
Düşmüşüm genç mütehim gibi viranelere,
Hasretimden yanarım şem-i şeb âra gibi gah,
Gah talim ederim yanmağı pervanelere,
Rağbet etmez nazarım celb mesar etmek için,
Leb yakut dururken dolu peymanelere,
Öyle sermest halil oldu ki avare serim,
Yanılır benzetirim mescidi meyhanelere,
Görerek bir güzelin zülf traşı da seni,
Benzedim dide-i rağbetden uzak şanelere,
Yarimin gönlümü terk eylediğinden beridir.
Döndüm ağuş hababında tahi lanelere,
Unutur def-i hamar eyleyecek sözlerimi,
Sevmem efsayı derun etmeği mestanelere,
Ben ne karun zamanım ne de mennad rica,
Meleğim giyse de zer şişlide keşanelere,
Del u can nakdini israf ederim gerçi fakat
Virememe meblağ mevcudumu cananelere,
Bi muhabbe yürürüm hakka giden bir yolda,

Eylemem nazarımı tevcih atılan danelere,
Şairin olmak yaşarır gün gibi manası serih,
Lağv avr sözü terk etmeli divanelere,
Geçse fırsat bana bir kere görür çeşm cihan,
Kaderim ben de Kalender neçe hattı nelere.

KALENDER

SAYI:422

SAYFA:1

2.55. SESLER

Yeryüzündeki sesler hesab edilmez belki,
Kulağımıza gelir hepsi de başka başka!
Bazısı öyle baygın öyle hamelidir ki,
Bizi düşürüyor hiç sebepsiz bir aşka!

Yani bazı seslerin yokdur feryaddan farkı,
İnsanın dinliyorken çırpındırır kalbini!
Kafesler arkasında bir kadın söyler şarkı,
Biz göremeden severiz bu sesin sahibini!

Bahar mehtablarında bir ses sükutu deler,
Dinliyorken en zevkli anımızı yaşarız!
Bülbüllerden akseden uzun ,şakrak perdeler,
O küçük hançerden nasıl çıkar şaşarız!

Sesler damağımızda gayb etmez yarını,
Yıllar uzasa bile hatıraya hükmeder!
Unutulmuş birbirinin duyunca sözlerini,
O anda sedasından onu tanırız kimdir!

Aşkı gönülden duyan sanatkarın elinde,
Sazının maharetle kirişleri gerilir!
Mızrab dolaşıyorken tanburun her telinde,

Bu hicramı anlatan seslere can verilir!

Genç kızın penbe beyaz yanağı ne güzeldir,
İnsanın seyrederken coşar zevki hevesi!
Böyle bir ten üstünde her sedaya bedeldir,
İki dudaktan çıkan bir öpücüğün sesi!

DALGA

SAYI:422

SAYFA:3

2.56. TELGRAFHANELER

Memurlar içiyormuş sabaha kadar rakı,
Yokmuş postahanenin bir meyhaneden farkı!
Kafalar kızışınca okunur gazel şarkı,
Yokmuş postahanenin bir meyhaneden farkı!

Birisi aşka gelib kadehi yere vursun,
Öbürü birdenbire hiddet etsin kudursun,
Herkesin diğerinden haber bekleyedursun,
Yokmuş postahanenin bir meyhaneden farkı!

Caddeden geçerlerken pangaltı güzelleri,
İçerden aks eder telgrafın telleri!
Artık işe vermiyor memurların elleri,
Yokmuş postahanenin bir meyhaneden farkı!

Genç kız beyhude bekler aşık sabırsızlanır,
Mektub gelmedi diye ikisi de sızlanır,
Posta memurları da içer içer hızlanır,
Yokmuş postahanenin bir meyhaneden farkı!

Sarhoşlar kadehleri böyle üst üste atar,
En nihayet sızarak hepsi bir yanda yatar,
Artık biz posta için çıkarmalıyız tatar:
Yokmuş postahanenin bir meyhaneden farkı!

SU KUŞU

SAYI:423

SAYFA:1

2.57. ESKİ KADINLARIMIZ

Zamane kadınları çığırından çıktılar,
Eski kadınlarımız hanım hanımcıkdılar!
Onlar da süslüydüler onlar da açıkdılar,
Eski kadınlarımız hanım hanımcıkdılar!

Kilerde saklarlardı erzak torba torba,
Kocaları bulurdu her akşam sıcak çorba,
Çıkmazlardı kavgadan değildiler bir zorba,
Eski kadınlarımız hanım hanımcıkdılar!

Aşıkları görmezdi onların hiç yüzünü,
Kapı ardından bile duyamazdı sözünü,
Hepsi kızken açardı kocasında gözünü,
Eski kadınlarımız hanım hanımcıkdılar!

Tahsil görmemişlerdi gerçi bu kadar ama,
Çocuğa bakarlardı pişirirlerdi mama,
Güzel öğrenmişdiler küçükden dikiş yama,
Eski kadınlarımız hanım hanımcıkdılar!

Arasan da bu izden tozdan süprüntüden iz,
Her şey yerli yerinde gül gibiydi evimiz,
Odamız derli toplu yatağımız tertemiz,
Eski kadınlarımız hanım hanımcıkdılar!

Onların sokakları süpürmezdi öteği,
Her gün kocalarına anmazdılar kötüğü,
Böyle kesilmemişdi hepsi bir derebegi,
Eski kadınlarımız hanım hanımcıkdılar!

ÇİMDİK

SAYI:424

SAYFA:1

2.58. ESKİ ERKEKLER

Koşmazlardı kızların peşinde akın akın,
Eski erkeklerimiz böyle değildi çapkın!
Hovardalıkları da olurdu akla yakın,
Eski erkeklerimiz böyle değildi çapkın!

Çapkın doldurunca henüz on üç yaşını,
Ölçmezlerdi yolların toprağını taşını,
Hepsi de aramazdı gönül arkadaşını,
Eski erkeklerimiz böyle değildi çapkın!

Onlar her daim kadına elini uzatmazdı,
Onlar dans salonunda böyle göbek atmazdı,
Onlar öyle kucağına yatıp keyf çatmazdı,
Eski erkeklerimiz böyle değildi çapkın!

İçip dolaşmazlardı her gece pazar çarşısı,
Sonra titretmezlerdi naralarıyla arşısı,
Nihayet gelmezlerdi eve sabaha karşı,
Eski erkeklerimiz böyle değildi çapkın!

Onlara kayfan bıyık doğrusu yaraşırđı,
Onlar karılarını başlarında taşırdı,

Aileleri için çalışıb uğraşırđı,
Eski erkeklerimiz böyle değildi çapkın!

ÇİMDİK

SAYI:427

SAYFA:2

2.59. RUBAİYAT-I HAYYAM

Gönlümün uğruna kan ağladığı maşukam,
Baş bir yerde gam aşka gerfener oldu.
Kim benim derdime hicranıma derman olacak?
O tabiatımdı benim kendisi bahar oldu!

Bizden evvelce göçenler her dem,
Dönüyor gördü mü demadem feleği,
Basma şiddet ile hane-i canıma,
Olmasın bir güzellik göz bebeği!

Bana cennet mi cehennem mi mukadder bilemem!
-Dilerim öyle ki ben hepsini lisan edeyim-
Ver bana şairi gülrüya rubanı şimdi,
Yarımın cennetini ben sana ihsan edeyim!

Sağ elimde cam gülgen solda Kur'an mubin,
Ki helale yoldaşız gah bize yoldaş haram!
Kalmadık hamr-u hal ama olmadık pişkinde hiç,
Biz ne tam bir kafir olduk ne müslüman tam!

HÜSEYİN RIFAT

SAYI:429

SAYFA:1

2.60. GÖZ BEBEKLERİN

Yüzüne bakıyorken benim içime işler,
Göz bebeklerindeki laciverd menavişler!
Sonra hacce-i terle sanki kalbimi dişler,
Göz bebeklerindeki laciverd menavişler!

Gönlüm yanı başında tutuşarak banarak,
Bir dakika susarım dizine uzanarak,
Gözlerime aks eder açılıp kapanarak,
Göz bebeklerindeki laciverd menavişler!

Yumuşak yasdıklarda yüzlerimiz yanaşır,
Yaban dudaklarımız birbiriyle oynaşır,
İşte o dakikada bütün bütün kaynaşır,
Göz bebeklerindeki laciverd menavişler!

Uykunun dudakları gözlerini öper de
Üstlerine kapanır bir çift incecik perde,
Rüyalara dalarsın kalır artık siperde,
Göz bebeklerindeki laciverd menavişler!

Sabah olur odamız ziyalara bürünür,
Bir dakika yanağım yanağına sürünür,
O an kirpiklerinin arasından görünür,
Göz bebeklerindeki laciverd menavişler!

ÇİMDİK

SAYI:429

SAYFA:2

2.61. RUBAİYAT-I HAYYAM

Geçmiş ayyamı sakın yad etme,
Gelecekden dahi feryad etme,
Her iki devri ferâmûş ederek,
Hoş geçir halini berbad etme!

Subh-dem deman-ı gelecek oldu,
Bebeklik ruhu tezatlık oldu,
Git keşanda gezin ki bana gel,
Pişdiği yerde bana hak oldu!

HÜSEYİN RIFAT

SAYI:430

SAYFA:1

2.62. ANKARA MEKTUBU

Sormayın Ankara ahvalinden,
Cevdet İzraba gani milletden,
Atalay dostumun ikbalinden,
Otobüs şirketi efâlınden,
Armudun lezzet ve eşgalinden,
Tezeğinden o beyaz balından,
Hepsi bir başka zerafetle yaşar!

İki günden beridir kar yağıyor,
Kafeşantan yağıyor bar yağıyor,
Gençlerin kalbine bin yar yağıyor,
Göge yerden de çamurlar yağıyor,
Sahab Melik olana kar yağıyor,

Bana müted olana edbar yağıyor,
Hep şoförler kara oğlandan aşar!

>>Şule<< der sahne-i mahalledenim,
Sahab >>taş hane<< yokdur kinim,
>>Turkuvaz<< dan yana çok tekinim,
Yok diyor >>dans salonu<< bir şeynim,
Kavgalardan azıcık bezginim,
Semt >>Hemra<< da gider temkinim,
Gece gündüz şen olur neşe taşar!

Geçen akşam>> beni bar<< doldu Ziya!
Sahibi pek küfelik oldu Ziya!
Bir madam bir sürü kaz yoldu Ziya!
İşi mütahid amirin noldu Ziya!
Ceryan durdu ışık soldu Ziya!
İd hevesini bilemem noldu Ziya!
Her gören zâtımı ağlar da şaşar!

SİRKENGEBİR EFENDİ

SAYI:431

SAYFA:1

2.63. KAR TOPU

Yaramaz parmakların ne hırçın sıkar,
Ey güzel kız oynarken sen bahçede kar topu,
Dersen meydan okuyub böyle kim çakar kar topu,
Sonra yapışdırırsın rastgelene kar topu!
Bugün bembeyaz oldu artık yokuş düz sapa,
Sanki gökden bulutlar döküldü lapa lapa,

Üşürsen razı oldum beyaz göğsünü kapa,
Sonra gel oynayalım karşılıklı kar topu,
Kabanın ne güzel: Kumral başında kasket,
Seni hamam yapıyor beyaz yünden bu ceket,
Mini mini ellerin mini mini bir roket,
Bana yağıdırıyorsun hiç durmadan kar topu,
Kahkahayla gülüyor kâfir hele bak şuna,
Üstüm beyazlandıkça gidiyor pek hoşuma,
Bense karşında senin çırpınırım boşuna,
Elim titrer atamam bir danecik kar topu,
Bak senin de kolların en nihayet yoruldu,
Başın göğsüm üstünde sıcacık birini buldu,
Avucumun içinde parmakların yumuldu,
Beyaz ellerin oldu bir ikinci kar topu,
O çapkın gözlerinin içine baka baka,
Yalvararak diyorum:Etmez mi oyun şaka,
Beni harab etmeğe kasdın var ki mutlaka,
Göğsüne saklamışın daha bir çift kar topu!

İSİMSİZ

SAYI:431

SAYFA:1

2.64. AH O GÜZEL KIZ

Gönlüm ilk görüşde onu şaşırdı,
Yüzüne bakınca göz kamaşırdı,
Bazı yanakları gül gül olurdu,
Bazı kuşlar gibi cıvıldaşırdı!

O hem ilk sevgilim hem de en sondur,
Saçları kısadır, âla garsondur!
Bazı ne şefkatli bir müslümandır,
Bazı ne insafsız bir farmasondur!

Kendini en asi kalbe tanıtır,
Aşkın hem meleği hem şeytanıdır,
Diler ihya eder diler mahv eder,
Gönlüm o afetin öz vatanıdır!

ÇİMDİK

SAYI:432

SAYFA:1

2.65. ZAMAN VASFINDA

Kiminin lâna kurar kasrına ankayı zaman,
Kiminin rahmet okur canına menlayı zaman,
Tutarak naz eyle alemde elinden gitmek,
Çıkarız şan ve şeref turuna lalayı zaman,
Kiminin kalbi perişanı manend hakir,
Hedefdir belayası kılar yay zaman,
İltifat etmez odasına ikbale eren,
Mest eder cahil bir katrede sehbayı zaman,
Sine sevdadan eder maide geddeden şekuy,
Yetişirken bana derd illet sekenayı zaman,
Raks bi fasıl asrilere âyın oldu.

Mevleviler gibi dönmektedir ebnayı zaman,
“Ruşen Eşref Bey” için ser-ü haramdan diyemem,
Benzemez meyvesiz eşcara o tövbeyi zaman,
Cevdet İzraba sakın eyleme hisset esnad,
Sırf nakd eylemez ama eder efeneyi zaman,
Dağtır servet ve saman hemen rast gele,
Bilemez tarz adalet nedir imayı zaman,
Adem muharreyi canan eyledi Üstad Nazif,
Ruh çalan için tenkidi dünyayı zaman,
Kalsa mesdud ne var rah hicaz Ey zahid!
Badezin Ankaradır gabe-i aliyeyi zaman,
Neşreder feyz-i ilahisini her subh-u mesa,
Yaşasun haşre kadr gazi yektayı zaman,
Çıkdı meydana bir üstad garabet perur,
Eylemiş azim Lehistan diye mehiyeyi zaman,
Tarz ilhanımı yaranı pesned etse dahi,
Diyemem leyleğe ben bülbül şeydayı zaman,
Baş bir beyza kaderdir bilirim köprülünün,
Bu aceb beyzanın ama içi diyar-ı zaman,
İğnenin toplusu bilmezse neğim kıymetini,
Ey kalender bu da bir şairin mukaffayı zaman!

KALENDER

SAYI:433

SAYFA:1

2.66. BİR TAVSİYE

İnhisarın rakısından içiniz mest olunuz,
Diliniz saçmalasın siz dahi dilbest olunuz,

İçiniz ah ederek vah ederek hem yanarak,
Maidenizden yeni bir zerdüşť olunuz,

Halis ispirto budur>>pes<< demek olmaz asla,
Yubı gördüm diyene meyhanede son rast olunuz,

Verseler can çıkarana cam kırığı nevinden,
İçiniz meddah ederekden sesimi pek mest olunuz,

Uzanırsa yakaya bir gün olur dest ecel,
İnhisarın rakısı uğruna derdest olunuz!

SİRKENGEBİR EFENDİ

SAYI:433

SAYFA:3

2.67. KAR MANİLERİ

Kar yağar lapa lapa,
Üşüdüm camı kapa,
Kömür bitdi para yok,
Şimdi oturduk, şapa!

Karlar erir tok olur,
Evlerde balkon olur,
Bana ettiğin oyun,
İnşallah son olur!

Kar kapatmış yolları,
Dır boyundan yukarı,
Benim güzel yarimin,
Kardan beyaz kolları,

Kar yağar ince ince,
Bak çapkın da sevince!
Deli gönül kudurur,
Beyaz karı görünce!

MARTI

SAYI:439

SAYFA:3

2.68. BİLMECELER

-1-

Kapanır geceleri,
Gündüzleri açılır!
Aşkın işkenceleri,
Bize ondan saçılır?

-göz-

-2-

Tenhalarda bulunca,
Sarılırsak yeridir!
Onun gece olunca,
Kolumuz kemeridir?

-bel-

-3-

Arama yokdur asla:
Günden güne eksildi,
Bir insafsız makasla,
Kurban gibi kesildi!

-saç-

-4-

Yanan dudaklarımızda,
Harareti söndürür!
Bizi genç çağımızda,
Bir deliye döndürür!

-buse-

DALGA

SAYI:441

SAYFA:1

2.69. GİTMEYİN

Ey Fenerbahçeliler, Galatasaraylılar,
Ey geniş göğüsleri yıldızlılar aylılar,
Ey topu bir ok gibi atan gergin yaylılar,
İstanbul duruyorken Atinaya gitmeyin,
Fatma kızı bırakıp Katnaya gitmeyin!

Yeter dolaştığımız yeter finle atduğumuz,
Seyhat edüb tozu dumana katduğumuz,
Ta Avrupaya kadar yol uzatduğumuz!
Bir parça yerimizde durmağa alışalım,
Stadyum meydanında sessizce çalışalım!

Bir kere kızışınca biz zıplarız sekeriz,
İtism kalmalarına sayıları ekeriz,
Kimse karşı duramaz kutlu şut çekeriz!
Biliriz Yunanlıyı gerçi Türkler alt eder!
Fakat, korkarım felek belki de biz hata eder!

Arslan Nihad atılsın leblebi,
Stadyumda maç yapın, top kamaları delsin,
Eğer istiyorlarsa onlar buraya gelsin:
İstanbul duruyorken Atinaya gitmeyin,
Fatma kızı bırakıp Katnaya gitmeyin!

ÇİMDİK

SAYI:442

SAYFA:1

2.70. TARZ-I KADİM RAMAZAN

Gark edib alem-i envere serap-a ramazan
Kıldı dallardaki mehnnetleri imha ramazan

Çehreler gülmedi gözlerde mesret meşhud
Pek zügürtlükde helal eyledi ama ramazan

Aldığım aylığı dayınlar elimden aldı
Gececekdir yemeden baklava helva ramazan

Kadem ve desten-i bend eyleyerek kısıvrak
Kıldı sahabeyi adem şehrine iclal ramazan

Sorma tiryakilerin hal perişanını hiç
Eylemiş cümlesinin infini zurna ramazan

Bekçinin tabına benzetdi bizim sufiyi
Edib işkembe-i kübrasını imla Ramazan

Görme hiç (tahir)i nargilesi koynunda yatar
Vav ise itmededir aklını yağma ramazan

Daha didarını arz eylemeden dünyaya
Etdi (Rasim) Bey dut gibi güya ramazan

Ben bu ay geldi mi almam ele tek bir gazete
Saçma yazdırmadadır hepsine zira ramazan

Tutar alt üst ederim ilim matbuatını
Bana yüz elli papel eylese idda ramazan

Var iken sen gibi bir şair hoşgü (Fevzi)

Yaparım asa geçer elbette serapa ramazan

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:443

SAYFA:3

2.71. EY YARAMAZLAR

Her lahza gönlünüzün neşeleri taşarken,
Alem sizin o güzel bahtınıza şaşarken,
Hayatın yollarını zahmetsizce aşarken,
El üstünde gezerken el üstünde yaşarken,
Ey yaramaz hanımlar! Söyleyin bendenize,
Neden atıverdiniz kendinizi denize?

Tanrı size vermişken yığın yığın parayı,
Bozmak arzu ederek bu cihanla arayı,
Artık beklemediniz ahiret için sırayı,
Nihayet boyladınız bir gecede Marmarayı!
Ey yaramaz hanımlar! Söyleyin bendenize,
Neden atıverdiniz kendinizi denize?

Gerçi pek karışıktır hayat denen muamma,
Onu halletmek için sabr etmelidir ama,
Fakat siz güverteden atlayıp balıklama,
Az daha balıklara olacaktınız mama!
Ey yaramaz hanımlar! Söyleyin bendenize,
Neden atıverdiniz kendinizi denize?

Daha gençlik denilen coşgun ateşin harı,
Kanınızı kaynatıp görünmeden baharı,
Tadmadan neşesiyle, zevkle ilkbaharı,
Size kim layık görür bu yaşda intihar!

Ey yaramaz hanımlar! Söyleyin bendenize,
Neden atıverdiniz kendinizi denize?

ÇİMDİK

SAYI:444

SAYFA:2

2.72. RAMAZAN ŞARKISI

Kavuşduk ayların en güzeline:
Bütün minareler döndü geline,
Işıktan kemerler takındı beline,
Kavuşduk ayların en güzeline!

Tokmağı vurunca davula bence,
Bütün mahallenin çınladı içi,
Duyanın bir anda geldi sevinci:
Kavuşduk ayların en güzeline!

Artık yer eder mi gönlünde tasa,
Şehzade başında varken piyasa?
Bugün veda etdin kaygıya yasa:
Kavuşduk ayların en güzeline!

Her gece iftardan sahura kadar,
Güzeller gençlere buseler adar!
Herkes başka başka zevkini tadar,
Kavuşduk ayların en güzeline!

Doğruldu senenin bükülmüş beli,
Yaşlıların bile yüzü neşeli,
Tesbihini atmaz birinin eli,

Kavuşduk ayların en güzeline!

Çocuklar bağırır hep fasıl fasıl,
Hoşgeldi ramazan! diye muttasıl,
Senede bir defa bugün velhasıl,
Kavuşduk ayların en güzeline!

Güzel ramazana olsun da çaba,
Bu Őiri okuyan desin-i merhaba:
Karileri tebrik eder (Akbaba),
Kavuşduk ayların en güzeline!

SU KUŞU

SAYI:445 SAYFA:1

2.73. BUYRUNUZ

Şehir kadar kocaman bir vapurla dediler,
İstanbul'a geliyor yine miras yediler!
Bakdım hepsi Salaman Yasef İbrahim Mişan,
Dedim: Kalmam size kirli seyahat diler,
Buyrunuz Ey kurnaz açıkgöz yahudiler!

Vardır bu seyahatden bir kasdınız mutlaka:
İstanbulda gezerken etrafa baka baka,
Tatlı güzel sözlerle glb ederken Şaka,
Mutlaka bir kaç kiŐiyi basdırırız faka!
Buyrunuz Ey kurnaz açıkgöz yahudiler!

Hepiniz uslunuz dinleseniz pek açar,
Museviler kavgaadan gürültülerden kaar!
Küçükler defter satar büyükler dükkan açar,

Nihayet olursunuz birer kalantör tüccar!
Buyrunuz Ey kurnaz açıkgöz yahudiler!

Olmaz bir lahza olsun bu kör bakara sizin,
Ondan başka dünyada ak sizin kara sizin,
Bursada piyasada bütün yaygara sizin,
Eski esvabınız sizin iğne makara sizin,
Buyrunuz ey kurnaz açıkgöz yahudiler!

Sık sık el sürmezsiz kasada anahtara,
İktisad ederseniz hiç gelmezsiz dara,
Hakimsiniz dirheme teraziye kantara,
Sizler basdırırsınız şeytanı da mantara!
Buyrunuz ey kurnaz açıkgöz yahudiler!

ÇİMDİK

SAYI:445

SAYFA:2

2.74. BAŞIM

Bi haber gündeme gelmiş konmuş,
Muhtecib mutkas bir baş!
Ayırır sanki bu başdan anımı,
Ömr ihrama muaddel bir baş!

Ürkerim kendi hayaletimden,
Sanki kandır şakağımızdan akıyor,
Bir kızıl çehrede ateş gözler,
Bana güya ki içimden bakıyor.

Bu cehennemde yetişmiş kafaya,
Kanlı bir lokmadır ancak mehnim,
Ah yaramı! Nasıl birleşdi,
Bu çetin başa bu suçsuz bedenim?

Dişi, tırnakları geçmiş etime,
Gövdem üstünde duran ifretin,
Bir küçük lahza arama feda,
Bütün âlayış bâm vasiyetin!

AHMET HAŞİM

SAYI:445

SAYFA:2

2.75. İFTARIYE

Vakte ki biter uyku gelir sureş-i efkar
Karşımda güler cilve eder neşe-i efkar
Eylerken oruç keyfi bütün ruhumu bizar
Karşımda güler cilve eder neşe-i efkar

Yer yer dolaşır çarşıda beyhude gezerken
Açlık, o felaket beni altında ezerken
Sersemliğin esrarını ruhumda sezerken
Karşımda güler cilve eder neşe-i efkar

Bir tatlı beyazlıkla verib eline güllac
En umduğu yerde eder sabrımı tarac
Yutkunmanın enva-i kılarken beni izac
Karşımda güler cilve eder neşe-i efkar

Yollardaki her cazibeli eşeli tezgaha
Lezzetle nefasetle gülümser bana eyvah
Daldıkça gözüm tatlıların zevkine nagah
Karşımda güler cilve eder neşe-i efkar

ALİ HAYDAR

SAYI:446

SAYFA:1

2.76. HAZIR OL

Hiç kulak asmadık biz yeşil zadeye,
Zavallı adamcağız durmadan bir seneye,
Bir zaman bağırışdı gençlere evlenin diye,
Nefesin azaldığı içine malum olmuş,
Onun gösterdiği yol en kesdirme!

Dünya yüzünde oldu bu hakikat aşıkâr,
Gençler evlenmezse bir millet etmiyor kâr!
Artık delikanlılar kalmasın diye bekar,
Bir uyuğu çıkardılar Macaristanda:
Diyorlar olmalıdır bir günde binbir düğün!

Bekarlar! Bu vergiye siz de hazır olunuz:
Güzel kızlarla dolu hep sağınız solunuz!
Düşün izdivac denen bir diyara yolunuz,
Bir kenarda yapıyalınız yaşamakdan vazgeçin:
Bu kızların içinden siz de bir dane seçin!

Kimi balık etinde kimi ince bir daldır,
Kimi esmer güzeli kimi gül gibi aldır,
Tadına doyum olmaz hepsi şekerdir baldır!
Başınızı sevdanın kaplasın dumanını,
Bize hediye edin güzel toromanları!

ÇİMDİK

SAYI:446

SAYFA:2

2.77. KORKIRAM!

Pey piyade düşirem çöllere
Hâr mağılan görürem korkmıram
Seyr edirem bir beyabanları
Gül beyaban görürem korkmıram
Gah ölürem hacerde zoraki neşin
Dalgalı tufan görürem korkmıram
Ki çığıram sahile her yanda peyk
Vahşeyi garan görürem korkmıram
Gah şafak tek düşirem çöllere
Yankılı volkan görürem korkmıram
Uz koyuram gah nistenlere
Bir sürü aslan görürem korkmıram
Makbere lekde ederim ki meken
Kabirde hortdan görürem korkmıram
Menzil olur ki bana viraneler
Can görürem, can görürem korkmıram
Harcını melekinde de hatta gezüb
Çoğ tuhaf insan görürem korkmıram
Bu kerh arzında men mahfer
Muhtelif olan görürem korkmıram
Leyk bu korkmazlık eyle doğrusu
Herde müslüman görürem korkmıram

SABRİ TAHİR ZADE

SAYI:446

SAYFA:3

2.78. BİR YASTIKLA BİR YORGAN

Sevda genç gönüllere akınca ılık ılık,
Artık bir lahza olsun istenilmez ayrılık,
O zaman aranılmaz ne kıyafet ne kılıf,
İki gönül bir olsun seyran olur samanlık:
Oğlanla kız sevdayı yürekden sezer de
Uzlaşıyorlarsa istemez pilav zerde!

Daima bir genç kızı tutarlar evde saklı:
Olur dolgun göğüslü ateş gibi dudaklı!
Annesinin meşguldür yalnız bununla aklı:
Yakında görecektir onu telli duvaklı!
Düğün gününde çıkar meydana bir aile:
Masraftan iflas eder artık bütün aile!

Yigirmi yaşına gelen bir delikanlı hisle,
En coşkun çağındadır sığmaz avuca ele!
Annesi gece gündüz bir sönmeyen emelle,
Oğluna gelin arar hep mahalle mahalle!
Olur kız tarafıyla nihayet araları:
Onlar da bol keseden harc ederler paraları!

Gelin yüzünü açar kocasına bin nazla,
O zaman düğün başlar artık içkiyle sazla,
Evin içinde kimse kanaat etmez azla,
Bütün ahali yerler içer fazla fazla!
Gerçi bir gün bir gece keyf çatmak hoş olur,
Fakat damad beyin de cebleri bomboş olur!

Doğrusunu söyleyeyim evleniyorken bence,
Birbirine vurgun iki sevdalı gence,
Lazım değildir öyle binbir dürlü eğlence!

Akbaba annelere bu nasihati verir:
Bir yatakla bir yorgan gençler için elverir!

ÇİMDİK

SAYI:448 SAYFA:1

2.79. SİHİRLİ DÜĞMELER

Yandı sobanın alevleriyle halı,
Dışardan inliyordu çılgın rüzgarm sesi!
Küçücük odamız perdeleri kapalı,
Yalnız oturuyorduk uzun bir kış gecesi!

Sokmak istiyor gibi onu sanki canıma,
Dedim:Ne kederin var söyle şekerim, cicim?
Sevgilim sokularak biraz daha yanıma,
Dedi:Pek sıkılıyor ne dense yine içme!

Onu teselli etdim gönlünü neşeye sal,
Ben de derdli olurum sonra senin derdinle,
Gel sana mazilerden anlatayım bir masal,
Altun renkli başımı göğsüme koyub dinle!

Yüzlerce sene evvel varmış iki sevdalı,
İki tutuşmuş can ki birbirine vurgun!
Bir sülünden güzelmiş genç kız nazlı edalı,
Aşk da yıllarca hasret çekmeden yorgun!

Düşdüğünden beridir zavallı genç bu aşka,
Dağlarda ağlayarak dolaşan bir deliymiş!
Dünyada bir danecik sevgilisinden başka,

Hiçbir şeyi görmezmiş gözleri perdeliymiş!

Muhakkak ey sevgilim dinlersin ağlayarak,
Başdan başa anlatsam bu hicran dolu faslı,
Bari isimlerini söyleyeyim etme merak:
Birin adı Kerem birinin adı Aslı!

Bütün hükmünü sürmüş bu hasret denen bora:
Biçarelerin kalbi dönmüş bir harabeye!
Tanrı matemle dolu bir maceradan sonra,
Onları kavuşturmuş artık yazıktır diye!

O gece oturmuşlar başbaşa ikisi de,
Demişler: Duasıdır bu sevda ruhumuzun!
Hüzünle titreyerek ikisinin sesi de
Bahsetmişler çekilen hicrandan uzun uzun!

Keremin her aşıkdan karaymış bahtı kat kat,
Felek cefa çekmeği onun alınına yazmış:
Uğraşmış yorulan parmaklarıyla fakat,
Güzel kızın göğsünü bir dürlü açmamış!

Onların sevdasını kıskananlardan biri,
Demiş ki: Olmayınız yeryüzünde bahtiyar!
Kemalin sihirliymiş esvabın düğmeleri:
Yüz defa çözülse de iliklenirmiş tekrar!

Ben masal söylemeye devam ederken yine,
Sevgilim tutub sıkdı birdenbire elimi!

Çapkınca bakıb dedi: edelim muayene,
Benim düğmeler de acaba sihirli mi?

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:448

SAYFA:2

2.80. ASRI VAİZ

Ey hatun! İyi dinle bu hocanın vaizini:
Boya halis kreminle kıpkırmızı ağzını!
Kumaz ol aşkına iyi geçir nazını!
Daima riayet et gençliğin yasasına:
Geç edanla cilvenle şampanya masasına,
Bir dakika terk etme sen sözünü sazını!

Sen de benim sözüme kulak ver eyer kişi:
Ey kötü bırakma sakın tuttuğun işi!
Karını hulus çekib gizli gizli aldatma:
Harama gönül verme el kucağında yatma,
İki kör diyor ki: Bir erkek bir dişi!

Ey körpe kız! Açmasın sevda kalbine yara,
Gam çekme kaygısız ol gönlüne neşe ara,
İyi bir kocaya düş bahtın olmasın kara!
Denizden tabancadan zümrüdden elini çek:
Bu gece sinemaya gidemedim, diyerek,
Sakın ha! Karar verme o anda intihara!

ÇİMDİK

SAYI:449

SAYFA:1

2.81. ŞAFAK SÖKERKEN

Doğan güneş odana nurlarını dökerken,
Görsem yatak halinle seni şafak sökerken,
Karyolanın önünde titreyib diz çökerken,
Görsem yatak halinle seni şafak sökerken!

Seni seyrediyorken bütün hasretim diner,
Yüzüne uyuyorken bir melek hali siner,
Beyaz göğsün kim bilir ne güzel kalkıb iner,
Görsem yatak halinle seni şafak sökerken!

Beyaz yasdık üstünde siyah kakülün saçık,
Baksam ki omuzların bir parça kalmış açık,
Üşümesin diyerek kapasam usulcacık,
Görsem yatak halinle seni şafak sökerken!

Gerçi bozmazdı ama aşkın orucunu,
Eminim affederdin bu hıdır-ı hak suçunu,
Sen uyurken öperdim parmağının ucunu,
Görsem yatak halinle seni şafak sökerken!

SU KUŞU

SAYI:450

SAYFA:1

2.82. GENÇ KIZ MEKTUBLARI

Kardeşim! Ankaraya gittiğın günden beri,
Nihayet şimdi aldım birinci mektubunu!
Diyorsun: bekliyorum asıl senden hayrı,

Öyle ise yazayım dikkatle oku bunu:

Eskiden ben seninle haksız alay ederdim,
Kahkahayla gülerdim sen çekerken işkence!
Aşk için dökülecek yaşa yazıktır, derdim,
Bir kız boynunu bükmez dünyada hiçbir gence!

Büyük söz söylemişim o da başıma geldi,
Ben bu ağır uykudan artık uyanıyorum!
Ufkumda sevda denen sıcak güneş yükseldi,
Onun hararetle tutuşmuş, yanıyorum!

Baş üstünde yeri var dışarıya atamam:
Ebediyen gitmesin gönlümün misafiri!
Ben sana hislerimi yazamam anlatamam,
Ah! bilsen ne derece seviyorum kâfiri!

Doğrusunu söyleyeyim hiç gitmesin gücüne:
Ondaki ela gözler seninkinde ne gezer,
Yavrum girmiş bu sene daha yirmi üçüne,
İnce bıyıkları var ayva tüyüne benzer!

Ne zaman hatırlarsam kalbim sık sık vuruyor,
Bir akşam sevişmişdik bebek yamaçlarında!
O sevdalı gözü pek hala aksi duruyor,
Su gibi dalgalanan alevli saçlarında!

Bir lahza gençliğimin heyecanına uydum,
Sanki bir gizli elle yüreğim burkulmuşdu!
Yüzümün üzerinden sıcak bir temas duydum,
Çapkın dudaklarıyla ne sessiz sokulmuşdu.

Geçen haftaya kadar pek bahtiyardım fakat,
Bozuk bir sesin karşısında kalbimin ahengine!
Şimdi düşüncem oldu eskisinden iki kat,
Beni vereceklermiş bir mısırlı zengine!

Biri zügürd fakat genç sarar başını hema,
Gençliğin bahar dolu hududunu aşarsın,
O biri de bir parça yaşını almış ama,
İnciler pırlantalar arasında yaşarsın!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:450

SAYFA:3

2.83. BAYRAM HEDİYELERİ

Bu bayram kapı kapı eşi dostu dolaşdım,
Bir besmele çekerek uzun yolları aşdım,
Dere tepe düz gitdim evlerine ulaşdım,
Fazıl Ahmet Beydeki bu pişkinliğe şaşdım,
Çünkü ben kendisinden umuyorken hediye!
Sordu: Bana bayramlık neler getirdin? diye.
Yüreğimi kaptırdım bu arzunun seline,
Dedim ki: Bu uğurda tabanlarım deline!
Düşdüm Celal Sahir'i ziyaret emeline,
Dedi makası alıb azizim şair eline,
Bir zamanlar bunları kadınlar çok severdi,
Sonra uzun saçından kesib bir tutam verdi.
Said Hikmete gitdim hayret etdim bu işe,
Hazret önüne almış beş okkalık bir şişe,
Dedi: İçersem beyaz gider kaygı endişe,
Bugün aldırılmıyorum artık dara genişe,

Bir dolu kadeh verib durmadan parlat, dedi.
İstersen üzerine bir de nara at, dedi.
Girdim kütüphaneye baktım Köprülü Zade,
Durmadan çeviriyor sayfeleri sade,
Dedi: İlm yolunda kalırsın sen piyade,
Hepiniz cahilsiniz okuyunuz ziyade,
Al sana bir kitab ki ilm dolu her yanı,
Kablel tarihi yaşayan bir şairin divanı.
Keza dolaşa oldu akşamın bilmem kaçı,
İçimden bir ses duydum :Artık kendine acı,
Tamam eve gelince dedi ki bizim bacı,
Bu paktı bıraktı sana bugün postacı,
Bakdık ki bir kurşunla öldürülmüş bir kedi,
Herkes:Yaşasın “Avcı Meşhedi Cafer “ dedi.

AKBABA

SAYI:452

SAYFA:1

2.84. AF-U UMUMİ

Dinle bir lahza olsun sözümü, hey sevgilim:
Artık yapmayacağım sana bir şey sevgilim!
Sen de def-u umumi ilan et ey sevgilim,
Artık yapmayacağım sana bir şey sevgilim!

Senin gibi güzellik yaraşmaz kalbine kin,
Bu hırçınlık yetişir evvel bir parçacık sekin,
Gerçi gönlünü kırdım acı sözlerle lakin,
Sen de af-u umumi ilan et ey sevgilim!

Kırma beni sitemle öldürme beni nazla,
Bir buse ver dudağımı kanaat eder azla!
Çabuk bitir uzatma manzarayı fazla,
Sen de af-u umumi ilan et ey sevgilim!

Revam-ı aşkının yaşı kaplasın gözünü,
Bir daha tövbe olsun tutarım her sözünü,
Sıcak yatağımızda çevir bana yüzünü,
Sen de af-u umumi ilan et ey sevgilim!

Artık imana geldim ey gelincik dudaklı!
Bütün kabahat bende sensin daima haklı,
Barışalım koynunda yine kalalım saklı,
Sen de af-u umumi ilan et ey sevgilim!

İSİMSİZ

SAYI:453

SAYFA:1

2.85. BENİM DE BİR SÖZÜM VAR

Gel güzel kız bir parça konuşalım seninle,
Sen söyle ben dinleyeyim ben söyleyeyim sen dinle!
Ya sana anlatayım derdimi düşüncemi,
Nasıl geçiriyorum gündüzümü gecemi!
Ey bülbül sevdalı kız! Bahsi yahud da sen aç,
Kuşların çiçeklerden nereden istersen aç!
Niçin şu kafesdeki kuşçağız deli gibi,
Tellere sarılarak kanad çırpıp duruyor?
Bilmeyecek ne var ki: Onun hicranlı kalbi,
Ormanda yalnız kalan eşi için vuruyor!

Niçin küçük dalgalar hava olsa da durgun,
Ta uzaklardan gelib yine düşer sahile?
Çünkü bir kız der kara, denizde ona vurgun,
Eteğinin ucundan ayrılmaz bir an bile!
Uslu zannettiğimiz şu kumrular daima,
Severdi gagalarıyla vuruşuyorlar niçin?
Çocuğum! Pek kolaydır bu sorduğun mama:
Böyle öpüşebilir ancak iki güvercin!
Peki! neden bir parça boyunca sarmaşık,
İnce, uzun dallarla doluyor bir ağacı?
Zira onlar olmuşdur yekdiğerine aşık:
Çiçeklerde de vardır sarılmak ihtiyacı!
Dinle Ey sülün boylum benim de bir sözüm var:
Yeryüzünde çiçekler güvercinler dalgalar,
Hepsi yekdiğerini sevmek arzu eder de,
Söyle nasıl düşmeyeyim ben de bu tatlı derde,
Nasıl bu dar hududdan dışarıya çıkmayayım!
O incecik belinden sarılmayayım sıkmayayım?

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:453

SAYFA:2

2.86. ÇOK BİLE

Bizler kavuşmak için iktisadi emele,
Bu dereceyi, almalıyız ehemmiyetle ele,
Efendiler! Zira ki mühimdir bu mesele,
Sakin vekaletlere karşı açılmayalım
Parayı! yağmur gibi etrafa saçmayalım!

Ne yazık sağa sola savruluyor milyonlar:
<<Elimizden alırlar biz vermesek de onlar>>

Lüzum yok kumpanyada çoğalmasın vagonlar,
Bütün lokomotifler çıkmasınlar sefere,
<<Her şeyi vermemeli artık şemendofe! >>

Marif işleri de değildir bir eğlence,
Mutlak halledilmeli bu muamma erkence,
Öyle sürüyle adam değildir bence,
Bir cümle söyleyeyim bu meseleye dair:
Bizim için kâfidir elli edib dört şair!

Maarif mahsulünü güzelce biçmelidir:
Lazım olan edibi genç vekil seçmelidir,
Geriye kalanları bırakıp geçmelidir,
Onlar kimdir? Bilelim bir yola sapacağız:
Aman!Dikkat edelim: Kırk değil elli olsun!

Böylece en kesdirme bir yola sapacağız,
Maarifin nevrine daima tapacağız!
İtem dört dane şairi sanki ne yapacağız,
Ucunu tarih etmeli bize bir dane lazım:
Biter de artar böyle Florinalı Nazım!

ÇİMDİK

SAYI:454

SAYFA:3

2.87. GENÇ KIZ MEKTUBLARI

Bu zamanda isterdim olmayayım senden uzak,
Gözlerim yolda kaldı gelmeden dokunma!
Vefasız! Her ne olsa yanımda bulunarak,
İştirak etmeliydin bu en mesud gürüme!

Tam yirmi dört saat bitmedi bu eğlence,
Hatta sabaha kadar bütün lambalar yandı!
Evimiz kucak açdı kıza kadına gence,
İhtiyarlarda bile genç arzular uyandı!

Duvak takdığım zaman ancak bunu anladım,
Evlenmek bir kız için en büyük heyecandır!
Benim şimdiye kadar ona meçhulken adam,
Diyorlar: İşte bu Bey artık senin kocandır!

Evvelce ben odama çekildiğim geceler,
Daima karyolamı muayene ederdim!
Bin türlü ihtimalle şeytan aklımı çalar,
Sakin biri altına girmiş olmasın korkarım!

Halbuki şimdi gelib pervasızca giriyor,
Odamdan içeriye ilk gördüğüm bir erkek!
Gerçi yine kalbimde o korku belirliyor,
Fakat eskisi gibi artık değilim ürkek!

Bu hafta benim için feci bir vuku oldu,
Eski sevdiğim gence rast geldim ben geçen gün,
Zavallılığın rengi bir an içinde soldu,
Beni unuttuğun gibi bakdı yüzüme küskün.

Bir dakika içinde geldi yüreğim dile,
Bu genç bırakılır mı hey budala kız, dedi.
Gerçi ona vermedim bir parça ümid bile,
Doğrusunu söyleyeyim lakin kalbim cız! dedi.

Eski hicranlarımdan hemen kendimi çekdim,
Fakat onun arkamdan çevrilip kaldı başı!

Ne felaket az daha unutuverecekdım:
Mevsimlik manzum için alacağım kumaşı!

Mesudum bahtıyarım! dersem eğer kıskanma:
Kardeşim! Merak etme sana da gelir sıra!
Bu ay mektub yazamazsam seni unuttum sanma:
Çünkü balayı için gidiyoruz Mısır'a!

ÇİMDİK

SAYI:456

SAYFA:1

2.88. AVCI HANIMLARIN ŞARKISI

Avcıyız...Tezkere var çıkmazda,
En yaman nişancı nerdedir bizde!
Avlarınız sokakda dağda denizde,
Avcıyız...Tezkere var çıkmazda!

Kirpiğimiz okdur her kalbi deler,
En birinci kuşlar bile sendeler.
Onların gözünü gaflet perdeler,
Kirpiğimiz okdur her kalbi deler...!

Kurarız her uçan kuşa bir ökse,
Yollarda bekleriz şakaklar sönse!
Merhamet etmeyiz binbir dil dökse,
Kurarız her uçan kuşa bir ökse!

Avcıyız...Ararız bu işde kârı,
Elden bırakmayız hiç ihtikârı,

Yolarız çantaya düşen şekeri,
Avcıyız...Ararız bu işde kârı!

Çifte bombalıdır sinelerimiz,
Dünyamızda vardır iğnelerimiz,
Nelerimiz vardır ah nelerimiz...!
Çifte bombalıdır sinelerimiz...!

ÇİMDİK

SAYI:458

SAYFA:1

2.89. İSPANYOL GÜZELİ

Onun siyah saçları öyle bir tutam tal ki,
Parlak dalgalarıyla süsler şakaklarımı,
Gençliği en kutlu bir silahtır belki,
İskender kahrolur görürse aklarını!

Bir tarafa çekilib sensiz oturmadansa,
Şarkılar söylemeli raks etmeli gülmeli!
Gitarının sesiyle yine başladı dansa,
Vücudu yılan gibi kıvrılıb bükülmeli!

Bazen kalbi yumuşar bazen bir tunç olur:
Hem kendisi hıçkırır göz yaşı dökdürür hem!
Eğer candan severse aşkı pek korkunç olur:
Acımaz hiçbir şeye bu alev güzel bohem!

O gençleri koşturmuş arzu onu sürümüş,
Tadmış bütün zevkiyle aşkın gecelerini!
Çıplak omuzlarına ince bir şal bürümüş,

Gezer Velensiyanın liman bahçelerini!

ÇİMDİK

SAYI:462

SAYFA:2

2.90. ALMAN GÜZEL

Onun sarma saçları som altın rengindedir:

Bazı kesik bazı da örülmüş bebek gibi!

Gözleri nihayetsiz mavi bir engindedir:

Kirpikler arasından gülümser melek gibi:

Bulutsuz güneşleri andıran açık bir yüz!

Şüphesiz gurur duyan o boyundan ensenden,

Çünkü Alman kıızıdır! Canlı, kutlu gürbüz,

Sıhhat, bir menbi gibi kışkıırıyor tenden!

Kolayca öpülemez sanırım dudağından,

Bu öyle bir ağız ki hem yanmış hem de yakmış:

İki kor parçasını alıb yanar dağından,

Sanki hilkat onların üzerine bırakmış!

Sönerken tutuşturur yanıyorken söndürür,

Çeker mıknatıs gibi aşkını kendine!

Sakin dikkatle bakma endamı baş döndürür:

Rast gelmedim kadının bu kadar londine!

ÇİMDİK

SAYI:462

SAYFA:3

2.91. NAME

Geçen mayıs bir idi seni gördüm vuruldum...
O gün bugün ateşde kebab oldum kuruldum,
Kâh hoşdum deniz gibi kâh kâh yağ gibi duruldum,
Ey sevgili haygatoş! Ey can evimin içi...
Ey sevda çöreğinin çekirdeksiz çam içi!

Bir emsalsiz karısın piyasada yok eşin,
Kısmetin kim bilir hangi sersem gebeşin,
Veresiye dinleme bütün laflarım peşin:
Mektubumu alınca aklın varsa kaç bana,
Havuz gibi göğsünde yatacak yer aç bana!

Sanırım ki saffetin on dördünde maytabdır,
İçinde aşk okunur gözlerin bir kitabdır,
Bana cevap edersen bilirsın ne sevabdır?
Yüreğimin dibinden yanmışım tutuşmuşum...
Ey ömrümün koncası bir tane haygatoşum!

Beklemeye takatim yok sabah sabah gül gibi.
İster isen eve gel ister isen tükkana,
Seni mostora diye koyayım camekana,
Evinde otur güzelim Parızlı bebek gibi...
Gel ki yalvar olmuş karşında köpek gibi!

ÇEKİRGE

SAYI:463

SAYFA:2

2.92. CEVAB

Mektubunu almışım çok çok merci ederim ona.
One sevmişsin beni, altık sana, ne derim?
Benden çabuk bıcarsın sade budur giderim.
Yoksam ben de sana senden kıyak vurgunum,
Görsek kaç günden beri ne keyifsizim durgunum.

Ben ki bülbül gibiydim suskun puskun olmuş,
Lodos dokunmuş gibi sararmış solmuş,
Gece gündüz: Ahledib saçlarımı yolmuş,
Ben ki sevda bilmezdim gelmezden bu yaşıma,
Kaç kafileden ne işdir gelmiş ise başıma?

Yanıyorum yüreğim bir zobadır sanırsın,
Divaneyim der isem sen aceb inanırsın?
Yan be yan sevdamızı getirsek utanırsın...
Helbet benim amurum seninkinden fazladır.
Seninki yakıb geçer benimkisi cızladır.

Ben seninim al götür paket gibi kağıda sar,
İstersen eve götür diler isen bağda sar,
Yüreğimin tıpı tıpı Ey ciğerim bağda sar!
Yarın sabah erkenden bekle haygonoşğı,
Uçarak çıkacağım kumkapı yokuşunu!...

ÇEKİRGE

SAYI:463

SAYFA:3

2.93. FRANSIZ GÜZELİ

Onun şemşeker çakan arzulu gözlerini,
Bir daire şeklinde kaplamışdır çürükler!
Yanına yaklaşmayın duymayın sözlerini:
Korkarım ki sizi de hicrana sürükler!

Kumral dalgalı saçlar badeyi renginde bir ten,
Zaifedir bir parçacık fakat şanssız değıldir!
Canından fazla sever zevki neşeyi...zaten:
Zaten çapkın ruhlu olmayan bir Fransız değıldir!

Uğruna servetini mahvedib kucağında,
Ermeyen de meysudur muradına eren de!
O kadar kurnazdır ki en korkusuz çağında,
Önünde atamazlar aşkları yerinde!

Ne emel tükenir ne arzusu eksilir,
Kalbi o kadar coşgun hissi o kadar taşkın!
En az tecrübe ise bir muallim kesilir,
Onlar hem çocuğudur hem annesidir aşkın!

ÇİMDİK

SAYI:464

SAYFA:2

2.94. RUS GÜZELİ

Onun serpilmiş boyu sülün gibi uzundur,
Manalı gözlerinin rengi yeşile çalar!
Bir kusur bulamazsın her tarafı muzundur:
O ne dolgun bir göğüs, o ne dolgun kalçalar!

Yarı çıplak uzanır kumlar üstünde bazı!
Bazı güzel vücudu ipeklere bürünür!
Her saniye açılır kahkahalarla ağzı,
Kızıl dudaklarının sedefi görünür!

Bir nazarda süzelim başdan aşağı kadar:
Gözleri gıcıklıyor bakanların içini,
Kolları pamuk gibi göğsü geniş beli dar,
Ayağı andırıyor bir küçük güvercini!

Zevk için yaratılmış: Güler, eğlenir,gezer,
Şampanyadan ziyade düşkündür votkasına!
Gönlündeki manayı bakışlarından sezer,
Biraz cesaretli ol: Kızmaz el şakasına!

ÇİMDİK

SAYI:464

SAYFA:3

2.95. MISIR GÜZELİ

Üstünde ipek çarşaf yüzünde ince yaşmak,
O kıvrak vücuduyla bir ahu gibi gezer.
Bu esmer güzeline arzu etme yaklaşmak:
Aşk mecrada isen bir sem yılına benzer!

Gözlerine bakarken sanki tutulur dilek,
Severken birdenbire seni unutabilir!
Çünkü onun hevesi suları gibi nilin:
Zaman olur yükselir zaman olur çekilir!

Gün gelir dizlerine kapanırım sanarak,
Beyhude gönül verme gelmez bu aşkın sonu:
Ayrılığın çölünde içen bağrım yanarak,
Bir vaha gözler gibi sonra ararsın onu!

Sana onun kolları açılrsa bile bekle,
Günden güne sararır günden güne erirsin!
Çünkü mısırın kadınları öyle ateşlidir ki,
Koynu bir mezar olur dayanmaz can verirsin!

ÇİMDİK

SAYI:465

SAYFA:1

2.96. NAME

Dün gece yanımdan cızla mı çekdin,
Elimden kurtuldun tığ gibi senden,
Beni sersem gibi sokakda ekdin,
Efkarlanıb bol bol çekdim piyazi,
Geçmiş kınalı keçinin kızı!

Duman sırkaşam sokdum belime,
Bir geçersin yok mu balla elime,
Söyletmeden sana iki kelime,
İt gibi leşini sererim yere,
Yaparım kanından bir kızıl dere!

Hele bu akşam da gelme paçize,

Yine çakırla git, hele kerize,
Öyle hazırım ki hızla merize,
Önüme çıkanı kırar geçerim,
Kanını su gibi tallah içerim!

ÇEKİRGE

SAYI:466

SAYFA:3

2.97. DEĞİLİZ

Hoş yollarından kenara çıkdık,
Oraya bir daha sapan değiliz.
Dünyanın zevkinden gamından bıkdık,
Ham iken ağaçdan kopan değiliz.

Elalem gözünden vurdu turnaya,
Uzakdan dinledik davul zurnayı,
Altunla doldurub koca kurnayı,
Meydana koysalar çırgan değiliz.

Güzeller peşinde döküldük yola,
Yıllarca yürüdük vermeden mola,
Şimdi de bir parça dinlensek nola,
Çelikden döğölmüş sapan değiliz!

Az buçuk ilmimiz irfanımız var,
Çok şükür gazabımız vicdanımız var,
Ne şahımız ne de sultanımız var,
Hüdadan gayrıya tapan değiliz.

İşledik eğrice binlerce günah,
Hamd olsun değildir alnımız siyah,
Herhalde hızırın başından külah,

Arkasından aba kapan değiliz.

Dünyanın kârıdır işkence gören...
Nadirdir diyenler baklava börek...
Kanaat ehliyiz namaza gerek?
Bu dünyayı böyle yapan değiliz!

ERCÜMENT EKREM

SAYI:468

SAYFA:3

2.98. NEDİM İLE BERABER

Hüsnüne alem gibi ben dahi hayran olduğum,
<<İbadeddir çık naz ile seyrine kurban olduğum>>
Sayesinde Ey benim mesrur-u handan olduğum,
<<İbadeddir çık naz ile seyrine kurban olduğum>>

Güllü dilber giyin bir ince tül sar başına,
Leblerin âla boya gönüllerin dök kaşına,
Azim semt iskan et sevgilim kız taşına,
<<İbadeddir çık naz ile seyrine kurban olduğum>>

Evvela gel bizi de etme şehbazım telaş,
Huz-ı haydardan içib su şöyle etrafın dolaş,
Sonra geç şehzade başından dahi gayet yavaş,
<<İbadeddir çık naz ile seyrine kurban olduğum>>

Gecesi teşrif bizim öyle bizi mesrur kıl,
Muhattab hüsnün ile meclisi pürnur kıl,
Bade-i vusluna hem iftidanı mahmur kıl,
<<İbadeddir çık naz ile seyrine kurban olduğum>>

ERCÜMENT EKREM

SAYI:470

SAYFA:2

2.99. TAVSİF-İKÂŞÂNE-İ HAMDİ DER ASME-İ ANKARA

Keşf-i yab ettikçe Üstadın saadethanesi
Alemin payan bulur efkarı mebusanesi
Kalmak istersen melal-u hasretin biganesi
Barekallah işte Osman Zadenin kâşanesi

Zevk-u şevk açmış çimenzarında kasrın gül
Buse al perçemlerinden sümbülün kâkül diyü
Handeyi hamdi guş et nağme-i bülbül diyü
Gel ey hüsn ve van ikliminin bir danesi

Cuy u veş sahnında her dem neşveler gizan olur
Mahfil-i baran telafi kâh-ı mebusan olur
Dem gelir tenhaca bir simin beden mihman olur
Dem gelir zincire bağlanmaz gönül divanesi

Cennet-asa bir mahal Havva gider Âdem gelir
Hattı ruhsarın kazıtmış Ercüment Ekrem gelir
Dem gelir meymey çekerler raks ederler dem gelir
Arz eder bir başka halet-i sagar u peymanesi

Yer bulunmaz böyle bir meclis de ah u vah için
Camdan canana dek her şey tamam Allah için

Şeb-çerağ olmak ne müşkül böyle bir dergah için
Devr eder pişinde yer yer bin heves pervanesi

Abd-i aciz fikr-i hicran zikr-i sevda eylemez
Vasıl-ı didar olan davayı dünya eylemez
Baht-ı zalimden Kalender Ref-i şekva eylemez
Sofrayı Hamdiye mihman olmuşun dünya nesi

KALENDER

SAYI:471

SAYFA:1

2.100. AMENET (AMENTÜ)

Bir kudret-i külliye'nin insanlar esiri:
Servet denilir ismine imanla inandım.
Nakdin, o büyük sâhirin i'cazı önünde,
Her şey eğilir yerlere hüsrana inandım.
Tali nice cahillere milyon eder ihsan,
Bazen de adam aç kalır irfanla inandım.
Herkes bana benzer mi ya erbab-ı tevekkül,
Bin dert avutur vuslat-ı cananla inandım.
Bir gün yine patlak verecek badire-i cenk,
Sırlar girecek harbe İtalyanlarla inandım.
İngiltere her lahza eder serd-i metalib,
Ahir yutacak Mısır'ı da Sudanla inandım.
Allah açsın gayrı mübadillere artık:
Hallolmayacak işler: Yunanla inandım.
Devran edecek hatunu er erkeği hatun,
Beyler gezecek hep kısa fistanla inandım.
Kâfi ise bir mısra bir ceste de bazen,
Şair olamaz her kişi divanla inandım.
Va'detti giderken buradan acize Faruk,

İmdat edecek “Zade-i Osman”la inandım.
 Elbet beni bir baltaya sap eyleyecekler,
 Hemdest olarak Nafi ve Rıdvanla inandım.

ERCÜMENT EKREM

SAYI:472

SAYFA:2

2.101. GAZİMİZE

Esselam ey hazret-i gazi-i uluiyet makam
 Ey sipehsâlâr-ı müstesnayı devran esselam
 Geçtiğin yerlerde gördük neşe-i millet nâ tamam
 Lütf kıl süratle İstanbul'a azm ü hiram
 Halkı lütf-u vade-i teşrifin etsin şâdkam

Merg-i tûlu' şehri İstanbul'a yâralsun Paşa
 Bâdeler dolsun içenler şâdkâm olsun Paşa
 Cüstücu-yu macera seyr-i kenar olsun Paşa
 Çok değil gönlümce bir gün nevbahar olsun Paşa
 Halkı lütf-u vade-i teşrifin etsin şâdkâm

Belde gûş ettikçe pür-şan u şeref seyrânını
 Gonca-i kalbiyle bekler renk-zâr şanını
 Yakma artık nara temdid eyleyib hicranını
 Şehr-i İstanbul'a atfet nazra-i çeşmanını
 Halkı lütf-u vade-i teşrifin etsin şâdkâm

Lütfedib teşrife rağbet kıl erenler bundadır
 Hamid ve Yahya , Nihat neşe-perver bundadır
 “Ercüment Yusuf Ziya Ramiz Kalender “ bundadır

Hazret-i gaziye can ve dil verenler bundadır

Halkı lütf-u vade-i teşrifin etsin şâdkâm

KALENDER

SAYI:474

SAYFA:2

2.102. BAŞLIKSIZ MANZUM

Şehr-i İstanbul'u teşrif etti Gazi-i cihan,

Feyz alıb şevk-i umumiden dedim tarih tam,

Bermurat olduk yetiştin şad-u harem bir güne,

Belde şehrâyin eder serdar-ı münci üstüne!

YUSUF ZİYA

SAYI:475

SAYFA:2

Dipnot :Bu manzum parçanın başlığı mevcut değildir.

2.103. TARİH

Uzun yıllar bu belde namını hasretle yad etti

Yürekten beklenen münci-i âli u m mubecceldin

Şu yüz binlerle halkın sayha-i aşkıyla gök lerzan

Gönülden koştun bu sesler büyük nazlı safa geldin

ERCÜMEND

SAYI:475

SAYFA:2

2.103. SAKİ NÂME

Gel eyleme ihticab sâki
Mey ver bana bi-hesap sâki
Mey ver ki tutuştı hane-i dil
Söndürmeye ister âb-ı sâki
Ver ver ki esir-i derde şimdi
Mey vermek olur sevâp sâki
Aşkıyla bir âfetin demadem
Olmakta gönül harap sâki
Didâr-ı münirinin yanında
Halt eylemiş âfitab sâki
Meysiz yaşanır mı böyle yerde
Her köşesi pür-azab sâki
Dûn-u matbahı eyledim temaşa
Kalmış ne kaşık ne kap sâki
Madem böreğin esir-i aşkı
Bumumda tüter kebab-ı sâki
Tecdidine âh yoktur imkân
Yırtıldı fatin çorap sâki
Rahat yaşamaksa kastın asla
İlim eyleme iktisap sâki
Zira ki çeker bu âlem içre
Ehl-i hüner ızdırıp sâki
Kalmakta yazık ki müşterisiz
Kağıtla kalem kitap
Beyhude çalışma yorma cismi
Bir bâba et intisap sâki
Kıl ebr-i sükut içinde ârâm
Kâni ise bu mehtâp sâki

Billah bu şiir nev zeminini

Muntazır edemez “Cenab sâki”

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:476

SAYFA:2

2.104. YOKTUR

İstanbul'un evvel bit gibi bir âfeti yoktur

Bir âfet-i meh tala't-ı zi haşmeti yoktur

Aduvan iledir zulm iledir ülfeti her ân

Hiç rahm ile insaf ile ünsiyeti yoktur

Çeşnimden akar eski elem çeşme misali

Kalbimdeki derdin kederin gayeti yoktur

Duydum yine dün barda Refi bana (p) görünmüş

Ağyar ile imansızın az ülfeti yoktur

Çok pend ederdim <<sevme güzel>> der, de ben

Uslanmaya haylaz dilinin niyeti yoktur

Ya Rab ne tedenni bu ki nüsvan-ı zamanın

Ber-fahr edecek ziyneti yok fetaneti yoktur

Altın gibi geçmek cehalet yine hâlâ

İlmin hünerin marifetin kıymeti yoktur

Günden güne yükselmededir hasta olanlar

Hayfa ki melih olmayanın izzeti yoktur

Zatım varken dide-i sâkiyi Nihadın

Bevs etmeye hiç hak ve selahiyeti yoktur

Tazyi-i zaman eyleme her lahza mey iç mey

Zira ki giden saniyenin avdeti yoktur

Gezdim şeceristanını hep bağ-ı kemalin

Ruşen gibi bir serv-i bülend kâmeti yoktur

Mademki bugün reyini canan bana verdi

Mebus olamasam da ehemmiyeti yoktur

Düştüm çeh-i idbara deyip gam yeme fevzi
Kamillere zirâ feleğın rağbeti yoktur

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:477

SAYFA:2

2.105. GAZEL

Gel bari bu Şeb de <<bâr>>a kâfir
Bul derd-i deruna çare kâfir
Aşkınla yanıp hermiŐe her bâr
Döndüm içi boş çınara kâfir
Çoktan beridir ki firkatınle
Hasret çekerim mesare kâfir
Andırmada ebr-i nevbahar
Bak dide-i eşkbâre kâfir
Dil vermemek âh olur mu kâbil
Ol kâkül tarumare kâfir
Bidâd edilir mi böyle her an
Bir aşık-ı dil-figare kâfir
Ahir beni gonca leblerin âh
Benzetti hezâr-zâre kâfir
Endam-ı bülent bi-beha ki
Dersem yaraşır minare kâfir
Lutfet kerem et inayet eyle
Üftadeni yakma nöre kâfir
Takip ederim -bila-tereddüt-
Gitsek dahi zengbâre kâfir
Artık uyarak rakib-i lâla

Azmeyleme lâle-zade kâfir
Mevcut iken eşheb-i sebk-bâ
Binmek ne revâ hımare kâfir
Bir kere düşün adid olur mu
Şalgam, havuç, enginara kâfir
Seyan mı olur hazan bahara
Benzer mi güneş fenâre kâfir
Cevr etme revâ mı misl-ü Fevzi
Bir şair-i nâm-dâre kâfir

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:478

SAYFA:2

2.106. ON SENELİK PROJE

Çalışmak arzusunu kalbimde süze süze,
İstanbulda yoruldum bugün dolaşa geze,
Ey muhterem ahali! Ma'lum ola herkese:
Ya merkezden muhite ya muhitden merkeze,
Bir tükenmez emekle uğraşarak muttasıl,
Gülistan yapacağım İstanbul'u velhasıl!
Bunun için nihayet veda etdim her şeye,
Artık ben boş duramam bir lahza saniye!
Ya hu!Gel çalışalım el ele verüb<< diye,
Baş vurdum en evvela Muavin Şerif Beğ'e:
Şimdi Ümran denilen geniş yola sapdık biz,
Tamam on sene için bir proje yaptık biz!
İlk işimiz yetmeden İstanbuldaki sıcak,
Bütün kömürcülerden odunculardan kaçak,
Olmalı harareti toplamak kucak kucak,

Bulmalıyız şehirde sonra تنها bir bucak,
Kış mevsimine kadar saklı tutub bu malı,
Soğukdu kömür diye fakire dağıtmalı!
Saniyen tenbellikden kışından caymalıyız,
Ne top oynamalıyız ne kızak kaymalıyız,
Karlari şehir için bir nimet saymalıyız:
Damların üzerine çarşaf lar yaymalıyız,
Böylece okkalarla toplayarak bedava,
Isınmca satarız gelecek sene hava!
Salisen: Haliçdeki Battal köprü yerine,
Asmadan kurmalıyız mutlaka gelecek sene!
Cem edüb bunun için gece gündüz iane,
Memurlar İstanbul'u gezmeli hane hane,
Veriniz bu parayla süslenecekdir haliç!
Veriniz mürvete endaze olurum hiç!
Her köşeye bucağa girmeli dalmalıyım,
Bütün işçilerimi etrafa salmalıyım!
Fakat ben bunun için bir ruhsat almalıyım:
Mutlaka emanetde on sene kalmalıyım!
Görenler böyle desin beldedeki imarı:
Hazreti Muhyiddindir İstanbul'un mimarı!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI :478

SAYFA:3

2.107. VARDIR

Bilsen o perinin ne fena adeti vardır
Ağyar ile her ruz u şeb ünsiyeti vardır
Kalben bana bir zerre kadar meyli yok ama
Kesemdeki altınlara çok rağbeti vardır
Manende-i zakkum acıdır fir kati gerçi

Şekerden elezz baldan elezz vuslatı vardır
Bimar ise her ne kadar çeşm-i siyahı
Uşşak-ı perişan edecek kudreti vardır
Vermez nice demden beri haksızlık eder de
Nâ-kâbil ihsa öpücük zimmeti vardır
Billah bugünler yine pek azdı, kudurdu
Görsek ne kadar hiddeti var şiddeti vardır
Sanmaktan görenler Yezid ibn-i Yezidin
Firavun ile şedda ile sihriyeti vardır
Aldatmadır âşıkları mutadı demadem
Şeytanla da zannedersem şirketi vardır
Âlâsı da ednâsı da bir dert ile sihriyeti vardır
Bilmem ki bu âlemde kimin rahatı vardır
Nakesleredir ki meylî şu dünya-yı deninin
Manend-i kilik hublu felek-i rifati vardır
Tali' denilen duhter pür-naz ü edanın
Bizden nice yıldan beridir nefreti vardır
Sabreyle gönül gün gelir a'danı ezersin
Zira her işin bir demi bir saati vardır
Bilmez mi o cahil benânimdeki kilkin
Gafilleri imhada büyük şöhreti vardır
Birer nid-felek meşrebim indimde cihanın
Bir zerre ne kıymet ne ehemmiyeti vardır
Yumuşatmadayım mum gibi destimde lisân
Göster ki bugün böyle kimin kuvveti vardır
Göster bana göster ki bugün hangi diyarın
Fevzi gibi bir şair-i zi-haşmeti vardır

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:479

SAYFA:1

2.108. BİR KAYA

Biz terk ettik rakıyı,
Çürük iken olduk dinç!
Bir ufacık çakıyı,
Zindeliktir yapan vinç.

İşreti bırakalı,
Şair oldum cakalı!
Bundan böyle bizlere,
Ne rakı var ne meze!

Potur çektik dizlere,
Yorulduk geze geze...
İşreti bırakalı,
Şairiz fiyakalı!

Girip çıktık şöylece,
Meskerât şirketine!
Lanet ettik her gece,
Alemin işretine,

İçkiyi bırakalı,
Şair oldum cakalı!
Evvelleri günde ben,
İçiyordum bir kaya!

Var mı şimdi içiren,
Bir damlacık bir kaya?
İşreti bırakalı,
Şairim fiyakalı!

FAZIL SAKÎ

SAYI:481

SAYFA:2

2.109. KADIN POLİS

Yoldan kadın polisler gezdiği gün cakalı,
Geç ihtiyar oluruz hepimiz sabıkalı..!
Biz onları gördükçe kıpkırmızı yakalı,
Genç ihtiyar oluruz hepimiz sabıkalı..!

Onlar çıktığı zaman formalarıyla yola,
Gerçi biz giremeyiz o pamuk tenli kola,
Fakat bir bahaneyle düşeriz karakola,
Genç ihtiyar oluruz hepimiz sabıkalı..!

Artık onlardan başka can yoldaşı bulamayız,
Bir lahza ellerinden kaçmayız kurtulamayız,
Kadın polisten başka kimseye tutulamayız,
Genç ihtiyar oluruz hepimiz sabıkalı..!

Bize sual sorarsa bir civelek komiser,
Başımızdan sevdanın coşkun yelleri eser!
Merkeze gitmek için kavga ederiz yol keseriz,
Genç ihtiyar oluruz hepimiz sabıkalı..!

Kimimiz kapılarak hicranın alevine,
Gönlümüzü veririz bir yosma muavine,
Posta olur gideriz artık güle sevine,
Genç ihtiyar oluruz hepimiz sabıkalı..!

ÇİMDİK

SAYI:482

SAYFA:4

2.110. OLMADADIR

Ne gelip aşık nâkâmına râm olmadadır
Ne gidip sent-i harabata bekâm olmadadır
Olamaz sihr-i helalim ona bir lahza helal
Çünkü dünya bana hicriyle haram olmadadır
Böyle sattıkça tutup kendini dirhem dirhem
Sinemin benderi menlu-yu garam olmadadır
Fevt-i vakit etme getir nerede subûhum sâki
Geçti sabahım bütün âlâm ile şâm olmadadır
Benzemez başka sühadanlara Ahmet Haşim
Seni arattıkça pesendide-i dide-i kelam olmadadır
Neye bilmem ki kocaldıkça Melih İzzet Bey
Kepek Hindu gibi nazende--i haram olmadadır
Hazzı Tevfik ile ne hoş cilveler eyler Canib
Bu güzel mazine hayfa ki dram olmadadır
Yazamaz korkar aleyhimde Kalender Zira
Bana her dil uzatan seher-i gam olmadadır
Böyle verdikçe cila hicve sen ismin Fevzi
Nam-ı Nef-i gibi meşhur ve benâm olmadadır

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:484

SAYFA:2

2.111. GÜZEL RAKİPLER

-KADIN BAHÇIVAN-

Dalların goncaların arasındadır yuvan,
Yüzünü görmek için çırpınıyor gönüller..!
Aman güzel bahçivan canım güzel bahçivan,
Yanağından renk almış yetiştirdiğin güller..!

-KADIN KAPTAN-

Ey sülün boylu Kaptan! Başlara taç yapıldın,
Bu hicran yine girdi her seferde oraya!...
Sen o naz dedikleri akıntıya kapıldın,
Biz de böyle aşkınla vurduk baştan karaya!

-KADIN ŞEKERCİ-

Gözlerime bakarak gözlerini süzeli,
Bana hayatın oldu baştan başa işkence..!
Doldurma teraziyi Ey şekerçi güzeli,
Zira ki dudakların daha tatlıdır bence...!

-KADIN HAKİM-

Mülk de esir olur gözlerine insan da
Bari bir kere öpsen hükmü veren ağzı!
Reis Hanım! Cezamı on beş sene yazsan da
Sana can feda diye yine olurum razı!

-KADIN TERZİ-

Baktıkça bakmak için düşeriz bir hevese,

Sevimlisin sevimli, cilveliksin cilvelik,
Güzel terzi! biz senden istedik bir elbise,
Sen bize hicranınla biçtin ateşten gömlek!

-KADIN DOKTOR-

Aşkın hummalarıyla yanıyorum muttasıl,
Derdime bir deva bul hastayım aman Doktor..!
Öğren senin karşında kalbim vuruyor nasıl,
Al nabzımı eline kaşları keman Doktor..!

-KADIN MEYHANECİ-

Biraz yüreğimizin gamını avutalım,
Meyhaneci güzeli! Şişeyi doldur bize..!
İki günlük dünyanın derdini unutalım:
Ellerinle rakı ver dudaklarınla meze..!

ÇİMDİK

SAYI:485

SAYFA:2

2.112. DENİZ HAMAMLARINDA

Geldi yaz sıcakları sahile koşup soyun,
Deniz hamamlarında sularla oyna oyun!
Köpükler arasında yıkansın güzel boyun,
Deniz hamamlarında sularla oyna oyun!

Kuvvetin kesilirse denize dala dala,

Hemen sahile çıkıp uzanıyor kumsala,
Korkma seyreder diye herkes binüb sandala,
Deniz hamamlarında sularla oyna oyun!

Tak mayonu arkana güzel vücudunu aç,
Çöz başının tülünü göğsünü döküb saç,
Yıkan yüz doya doya dalgalarda vur kulaç,
Deniz hamamlarında sularla oyna oyun!

ÇİMDİK

SAYI:488

SAYFA:2

2.113. GENÇ KIZLAR KULÜBÜ

Genç kızlarız el atıp biz de şöpe şekere,
Mühim meseleleri ederiz müzakere!
Yakında kulübümüz açılsın da bir kere,
Mühim meseleleri ederiz müzakere!

Düşünmeyiz ekmekler nasıl has mı hamur mu?
Yağmurda İstanbul'un her tarafı çamur mu?
Şar muz mu daha güzel yoksa kırep damur mu?
Bu mühim meseleyi ederiz müzakere!...

Başlarınız hararetle içtimalar yapmaya,
Bir insan gitmeli mi yazın da sinemaya,
<<Hesperya>> ne cihetten üstündür <<mayamaya>>?
Mühim meseleleri ederiz müzakere!

Bakmayız erkeklerle aramızdaki farka,
Hakim olmak isteriz bizler de garba şarka,
Kullanılacak <<otu>> olmalı hangi marka?
Mühim meseleleri ederiz müzakere!

Nakiye Hanım! Yok mu genç kızların hakkı, söyle?
Durmadan çalışırız akşam ikindi öğle
İleride bir mebus olmak için biz böyle,
Mühim meseleleri ederiz müzakere!...

ÇİMDİK

SAYI:488

SAYFA:2

2.114. TÜRKÜ

Dudakların kırmızı ellerin mini mini,
Kırdığın cevizlerin sayısı geçdi bini!
Ne olur ben de öpsem şu göğsünün içini,
Kırdığın cevizlerin sayısı geçdi bini!

Karşında benim gibi niceleri oynatdın ,
Kimini benden evvel sevdin başından etdin!
Her günahı işledin her türlü zevki tatdın,
Kırdığın cevizlerin sayısı geçdi bini!

Sürmeli gözlerinin bakışı manalı pek,
Yüzün öyle şirin ki tıpkı yapma bir bebek,
Sana fındıkçı derler fındıkçılık ne demek,
Kırdığın cevizlerin sayısı geçdi bini!

DALGA

SAYI:488

SAYFA:3

2.115. SALINCAK ŞARKISI

Yine kardeŐin öyle bürünsün de Őalina,
Gelin salıncak kurun ıhlamurun dalına!
Ben bahçede yatarken siz salına salına:
Gelin salıncak kurun ıhlamurun dalına!

Yine kolon vurunuz havada uçar gibi,
Gelin sizi bekliyor mor salkımların dibi,
Hala saklıyorum ben geçen seneki ipi,
Gelin salıncak kurun ıhlamurun dalına!

Gelin bu yıl bahçemiz daha güzel daha hoş,
Taflanların arkası daha gölge daha hoş,
Bu yaz evde kimse yok bütün odalar bomboş,
Gelin salıncak kurun ıhlamurun dalına!

Çimlerin üstünde yan yana oturunuz,
Benim için bin türlü Őeytanlıklar kurunuz,
Dalga dalga saçlarla yine kolon vurunuz,
Gelin salıncak kurun ıhlamurun dalına!

DALGA

SAYI:489

SAYFA:2

2.116. SICAKTAN ŞİKAYET

İstanbulda pek güzel üç kız kardeŐler vardı,
Üçü de erkeklerden uzak yaşar gayet,
Bir gün gençlik alevi gönüllerini sardı:
Sevdanın öksesine basmıŐdılar nihayet!

Genç teyze zadeleri Avrupadan gelmişdi,
Bu kızların aklını şeytan gibi çelmişdi,
Üçünün de kalbini aşkın oku delmişdi:
Beni sevsin diyerek ediyorlardı gayret!

Nihal'e, Güzin'e, Namık'a karar verdiler artık,
Bahaya dediler ki: Gel bize söyle açık,
Hangimize kalbinde bir sevgi var azıcık?
Delikanlı bu söze evvelhaza etdi hayret!

Dedi: Size söyleyeyim o duran güzel nice,
Hanginizin gelirse odasına bu gice,
El ayak çekilince Çapkın Baha sessizce,
Bir bir etmişdi üçünü de ziyaret!

ÇİMDİK

SAYI:489

SAYFA:3

2.117. UZAKTAN UZAĞA

Senden uzak olsam da aklımı çeliyorsun!
Gözlerimi kapasam karşıma geliyorsun!
Karşıma geliyorsun kalbimi deliyorsun!
Senden uzak olsam da aklımı çeliyorsun!

Ayrı yaşamıyoruz:Sağımda solumdasın,
Geceleyin odamda gündüzün yolumdasın,
Hayalinle koynumda göğsümde kolumdasın,
Senden uzak olsam da karşıma geliyorsun!

Rüzgarın temasını yüzüm saçların sanır,

Yüreğimde hayretle duygularım uyanır,
Sonra durup dururken kollarım halkalanır:
Senden uzak olsam da karşıma geliyorsun!

Seninle yaşıyorum her geceyi her günü,
Hakikatten daha hoş ayrılığın düğünü,
Anlıyorum uzakdan beni düşündüğünü:
Zoraki hayalinle karşıma geliyorsun!

Bazı güzel göğsünü soyar gibi olurum,
Başımı üzerine koyar gibi olurum,
Sıcak buselerine doyar gibi olurum:
Senden uzak olsam da karşıma geliyorsun!

ÇİMDİK

SAYI:490

SAYFA:2

2.118. DİYEREK

Kırdı mecnun resmen aklını Leyla diyerek
Terk can eyledi Vâmık dahı Azra diyerek
Deldi Şirin için koskoca dağları Ferhad
Gitti Yusuf bile son demde Züleyha diyerek
Bu şifahanede her ferdin olur bir derdi
Kimi bülbül gibi inler boya diyerek
Kimi seher gibi bakmaksızın altmış yaşına
Dolaşır şehri benim aşk-ı şeyda diyerek
Kimi viranede mânende-i Halid Fahri
Dil verir baykuşa tûtî şükr hâ diyerek
Kimi kanuna hevesker, kimi tanbura bugün

Kimi divane olur tabl ile sına diyerek
Kimi (yunus) gibi deryaya veda eyleyerek
Çırpınır köşe meyhanede sahibe diyerek
Kimi bekler eli koynunda, melûl ay başını
Olur elbet koruk sabr eyle helva diyerek
Tolaşır yine zarurette maaş erbabı
Dest sarrafı öperler bed beyza diyerek
Baba Hindi gibi Fevzi kabarırsan yeri var
Şimdi yok ben gibi şair yekta diyerek

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:491

SAYFA:1

2.119. İKİ AŞIK

İki güzel görüb düşdüm sevince,
Vücutları narin belleri ince,
Hangisine baksam diye şaşkırdım,
Her ikisini de candan sevince!

Birinin kudretten gözü sürmeli,
Şark güzellerinin en mehîli,
Bu yaşıma kadar böyle bir afet,
Görmedim kendimi bildim bileli!

Dolgun endamın omuzun biçimi,
Külümü sarmadan yakdı içimi,
Bir kadeh şarabdı kızıl dudağı,
Pek tatlı olacak mutlak içimi!

Öbürünün vardı yüzünde beni,
Bir penbe goncaki açılmış yeni,

Bir bulut altından aks eden aya,
Benziyor çorabdan görünen teni!

O beyaz göğsünü çapkınca açmış,
Alnına ipekden bükümler saçmış,
Yürürken kırılıb dökülüştünden,
Belli daha bu yıl erkeğinden kaçmış!

Hangisini sevsem acaba? diye,
Yürürken düşündüm birkaç saniye,
Bu iki güzele virmek için ben,
Çaresiz gönlümü böldüm ikiye!

NECDET RÜŞTÜ

SAYI:491

SAYFA:2

2.120. BİR TERKİB-İ BENDDEN

Sâki getir ol yüz senelik eski şarabı
Metreb hele gel sen de akord eyle rebabı
Şeb tâ be seher nûş eyle tezyid günah et
Sofulara zahidlere terk eyle sevabı

Havyar gibi hala mezemiz yok bizim ama
Elbet buluruz bir iki kestane kebabı
Mademki bugün kimseyi iğne edemez hiç
At bir yana şairliği divanı kitabı

Arsızlığı kâr eyle gör rahat ararsan
Denilir eğer yıksa fetur eyle babı
Bir zerre helal verme sakın keyfine zevk et

Bakkalı da kasabı da kesse hesabı

Viran ola gelmiş gidecekdir yine böyle
Aldırma, bırak haline dünyayı harabı
Hep badededir can eyle canan dediğin iç
Bir kere gelir âleme insan dediğin iç

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:492

SAYFA:1

2.121. YAZ DENİZİ

Sevgilim bak güneşden engine düşen ize:
Alçalıyor kırmızı halkalar çize çize!
Korkma kimse bakmaz kayalıklardan bize:
İşte sular çıkıyor burada ancak dize,
Gel beraber girelim akşamüstü denize!
Tahtalardan yapalım oynamak için bir sal,
Koynunda eğlendirsin bizi bu geniş kumsal,
Şu laciverd sularda gönlünü neşeye sal,
Haydi sözümü dinle evvel bir parçacık uysal:
Gel beraber girelim akşamüstü denize!
Zannetme sevince sarılırım, kaparım,
Bilirsin ki ben senin dediğini yaparım:
İstersen kayaların arasına saparım,
Sen mayonu giyerken gözlerimi kaparım,
Gel beraber girelim akşamüstü denize!
Bari sözümü kırma diyerek,
Sevgililer taşrlar iki canda bir yürek,
Mademki her an değil buluşuyoruz seyrek,
Öyleyse burada da ayrı durmak gerek,

Gel beraber girelim akşamüstü denize!
Sarsın ikimizin vücudu aynı su,
Denizi sarhoş etsin göğsünün gül kokusu,
Dalgaların altında sana kurarım pusu,
Daha çok yalvarma takatim yok doğrusu,
Gel beraber girelim akşamüstü denize!
Sahilden açılalım, kulaç atalım biraz,
Dalgalar mini mini hava ne güzel poyraz!
Soyun da şu denizler bir vücut görsün bu yaz,
Gülden daha yumuşak, köpükten daha beyaz,
Gel beraber girelim akşamüstü denize!

ÇİMDİK

SAYI:492

SAYFA:2

2.122. TATLISIN!

Yoksa melek sen misin:Tüllerden kanatlısın?
Sana doyum olmuyor kız ne kadar tatlısın!
Mutlaka can erimden yıkmaya muradlısın,
Sana doyum olmuyor kız ne kadar tatlısın!

Göğsün bağrın açıldı belinden çıktı kemer,
Beyaz tenini gördüm: Gözümde düşdü mermer,
Arılar ballarını mutlak ağzından emer,
Sana doyum olmuyor kız ne kadar tatlısın!

Güzelliğini seçdim ben goncada , yaprakda,
Artık rahat edemem bir saniye Irakda!
Diyorsun oturayım bir parçacık bırak da
Sana doyum olmuyor kız ne kadar tatlısın!

Kasdın var gençliğimi hicranla yıkmak için,
Kucağımdan bırakmam uğraşma çıkmak için,
Bir arzu duyuyorum sıklıkça sıkılmak için:
Sana doyum olmuyor kız ne kadar tatlısın!

İkimizi bağladı çözülmeyen düğüm,
Haydi benim şekerim! Haydi benim küçüğüm!
Nerede dudakların?Nerede öpücüğüm?
Sana doyum olmuyor kız ne kadar tatlısın!

ÇİMDİK

SAYI:493

SAYFA:2

2.123. NAZLI

Nazlı!İsmin gibi cismin de nazlı,
Aşkınla inledim ben kışlı yazlı!
Hey! Küçücük ağız, çifte kirazlı,
Bir düğün yapalım gel sözlü, sözlü!
Gözlerin gözümde gitmiyor, nazlı,
Ayrılık bitmiyor, bitmiyor nazlı!

Anlatamam uzundur aşkımın faslı:
Bir sonu gelmeyen hicrandır aslı!
Bu sevda derdinden yüreği yaşlı
Seninle ben varız: Keremle Aslı!
Uzakdayım güzel yürekden,
Beni bir toz gibi silme gözünden!

Yeter, Ey gül yüzlüm, Ey gül nefeslim!

Ey ceylan bakışım!Ey bülbül seslim!
Etsinler elini elime teslim,
Seninle nurlansın büsbütün neslim,
Kolunda koynunda kalayım, nazlı!
Ayın on dördüne alayım, nazlı!

ÇİMDİK

SAYI:494

SAYFA:2

2.124. DENİZ KIZI

Sahilde otururken bir kız gördüm deminden:
Başdan aşağı kadar vücudu yaseminden..!
Gönlümün küheylanı âzad oldu geminden..!
Bir kız gördüm deminden vücudu yaseminden..!

İlk önce ileriye kollarımı uzatdı,
Sonra durgun denize kendisini fırlatdı!
O lahzada bilseniz kalbim ne coşkun atdı,
Bir kız gördüm deminden vücudu yaseminden!

Açık yeşil bir deniz kaplıyor önümü,
Kumsalın üzerinde kızdırdım dürbümü,
Dünyada unutmam ben bu tatlı kumu,
Bir kız gördüm deminden vücudu yaseminden!

Çıkdı dinlenmek için kayalara dayandı,
Mayosunun aksiyle su kızıla boyandı!
Sanki içim tutuşdu sanki gözlerim yandı:
Bir kız gördüm deminden vücudu yaseminden!

Bu manzaraya feda hayatımın gerisi:
Güneşde parlıyordu pırıl pırıl derisi!
Yüreğime saplandı benim o su perisi:
Bir kız gördüm deminden vücudu yaseminden!

ÇİMDİK

SAYI:495

SAYFA:2

2.125. YENİ PARA

Uzun bir seyahatten nihayet gelmişsiniz,
Bu haberi duyunca çıldırası sevindin!
Görenler söylüyorlar:Fazla güzelmişsiniz,
Öyleyse hoşgeldiniz Cumhuriyet parası!

Yetişir siz meydanda bir boy gösteriniz de:
Kasalar da hazırdır şimdiden yeriniz de!
Fakat iftihar eden yokdur üzerinizde,
O eski duvarların imzasıyla tuğrası!

İçinden çıkmışsınız hepimiz bir sandığın,
Sayılıyormuşsunuz bankada yığın yığın!
Nihayet gelmeli artık bu ayrılığın,
Ceblerimiz hafifdir bugün tam sırası!

Her yerde her dakika siz gelirsiniz yâda!
Kimi görür cebinde kimi görür rüyada,
En çok sizin içindir ne çare bu dünyada,
Gözlerin damlaları yüreklerin yarası!

Bilmezsiniz sizleri nasıl yüreğim çeker,
Zira tatlı değildir sizin kadar bal, şeker!

Yine eskisi gibi gelmedik teker teker,
Hey! Gözünüzü sevdiğim, Cumhuriyet parası!

ÂŞIK

SAYI:495

SAYFA:3

2.126. DESİNLER

İç badeyi varsın sana mestane desinler
Uslanmadı bir türlü şu divane desinler
Yer hakkını halkın demesinler de azizim
Bir lahza çekişdirmeye peymane desinler
Bir dilbere dil ver ki olanlar Nezir endaz
Aklım Melahatte bu bir dane desinler
Teşbih eder de vechini Hurşid Munir'e
Benzer lebi yakut ile mercane desinler
Bir buse verib gül dalı şad eyle ki sâki
İmar ediyor bak yine virane desinler
Vur şaneyi kaküllere kıl durma tağinde
Kâfir yıkıp durmadasın lane desinler
Yaz durma kalem böyle gazellerini gözler
Bin buse feda öyle sığındane desinler
Yaz durma ki (Fevzi) gibi gelmez bu cihana
Bir şair şanpor ferzane desinler

ABDULBAKİ FEVZİ

SAYI:496

SAYFA:1

2.127. BENZETİRİM

Bir penbe şafak söker: Yüzüne benzetirim!
Şu karıncaları gözüne benzetirim!
Bülbül sadalarını sözüne benzetirim!
Şu karıncaları gözüne benzetirim!

Çiçek misin bir demet! İpeğimsin bir çile!
Bırakamam biricik benimsin nafi!le!
Gözlerimin önünden gitmesin bir an bile,
Bir penbe şafak söker: Yüzüne benzetirim!

Ey gönlümün sevinci nazlı fıkırdak!cici!
Niye bir rüzgar gibi arzun gelüb geçince,
Aşığın seninle öyle dolmuş ki içi,
Şu karıncaları gözüne benzetirim!

Geldim yine karşına:Bak gözümün yaşına,
Aşığın reva değil yaşasın tek başına,
Şu hilalin şeklini senin çekik kaşına,
Bülbül sadalarını sözüne benzetirim!

Benim de gençlik çağım: Gül Ey pamuk yumağım,
O beyaz kollarında ne zaman yatacağım?
Yine bakışlarınla gürlledi solum sağım:
Şu karıncaları gözüne benzetirim!

DALGA

SAYI:496

SAYFA:2

2.128. KADIN MÜHENDİS

Bizim yerimiz vardır daima baş üstünde,
Haritalar çizeriz eski kumaş üstünde,
Gece çalışmayız biz toprak taş üstünde,
Haritalar çizeriz eski kumaş üstünde...!

Geri kalmayacağız biz erkeklerden asla,
Bütün bütün yöneldin bu mesleğe temasla,
Ne dürlü biçsek derken elbisemi? Makasla,
Haritalar çizeriz eski kumaş üstünde...!

Bizler mühendisliğin derin zevkini tadar,
Yolları dolaşırız her gün sabah geniş,dar,
Her birini ölçeriz santimetrelerine kadar,
Haritalar çizeriz eski kumaş üstünde...!

Sanmayın gice gündüz çalışmaktan ürkeriz,
Bu meslek iktidası koşar yürür sekeriz,
Gönlümüze sormadan seyahatlara çıkarız,
Haritalar çizeriz eski kumaş üstünde...!

Yüreğimizde varken böyle coşgun emeller,
Daha neler yapacak ileride bu eller,
Gönüllerde açarız gizel derin tonlar,
Haritalar çizeriz eski kumaş üstünde...!

ÇİMDİK

SAYI:496

SAYFA:3

2.129. O YANARKEN

Başım kolum üstünde kirpiklerin açılır:
İki yeşil güneşden ve gönlüme nur saçılır!
Bu tatlı manzumdan söyle nasıl kaçılır:
Kirpiklerin açılır!Gönlüme nur saçılır!

Vücudundan ayrıldı soymalı eşyaların!
Göğsümde biraz barın üşürsün biraz sarın!
Uyu sabaha kadar beklerim seni: Yarın,
Kirpiklerin açılır! Gönlüme nur saçılır!

Göklerin ağarması olur buna vesile:
Titrerim gözlerini seyretmek hevesiyle!
Böyle ya kuş sesiyle ya aşık busesiyle,
Kirpiklerin açılır!Gönlüme nur saçılır!

Varlığınla sevinçsin yokluğunla kedersin!
Bazı mes'ud edersin bazı me'yus edersin!
Kollarını gerersin sabah oldu mu? dersin,
Kirpiklerin açılır!Gönlüme nur saçılır!

Şafak sökdü seyreyledi yüreğim gamdan güzel!
Güneşin hârmaları kırıyor camdan!
Senin koynunda sabah bin bir akşamdan güzel:
Kirpiklerin açılır!Gönlüme nur saçılır..!

NECDET RÜŞDÜ

SAYI:497

SAYFA:2

2.130. YEŞİL GÖZ

Coşgun arzular emeller daima senden gelir:
Bir yeşil göz bir samur saç beyaz tenden gelir!
Kalbe hicran arkasından böyle erkenden gelir:
Bir yeşil göz bir samur saç beyaz tenden gelir!

Ey güzellerden güzel ömrümde gün gösterince,
Sen de baygın buseler varmış işitdim ver bana!
Daima sönmez ateşler bitmeyen derdler bana,
Bir yeşil göz bir samur saç beyaz tenden gelir!

NECDET RÜŞDÜ

SAYI:499

SAYFA:2

2.131. SİNEMA SEFERİ

Denizlerin içinde sonbahar tutdu maya:
Kolay kolay girilmez: Başladı soğumaya,
Hasretiz hespa reyaya pikforta maya maya:
Gel bugün de gidelim seninle sinemaya..!

Bir başka zevk vermiş bu mevsimde meğer:
Filmin heyecanları yaz günlerine değer!
Tenha yer bulamazsak sevişmek için eğer,
Merak etme gideriz doğruca sinemaya!

Seyrederiz tutarsak biz de bir locasını:
Kimsenin karısını kimsenin kocasını!
Karanlıkda operim ağzının guncasını:
Bizi hiç kimse görmez hadi gidelim sinemaya!

Ruhumuz zevk eylerken bin dürlü manzaradan,
Güzel imalar gelir bize Orkestradan!
Bizi taklid ederler hatta en ön sıradan:
Yan yana sevişiriz gidelim sinemaya!

Dolar bir maceranın sahneleriyle perde,
Yalvarub yakarırım ellerini öper de
Göğsünün üzerinde durur başım,
Ne yapalım yersizlik! Gidelim sinemaya..!

ÇİMDİK

SAYI:500

SAYFA:2

2.132. GÖNLÜMÜ VERDİM

Yüzünü görebirdim! Sana gönlümü verdim,
Ey saçları samurum! Gözleri laciverdim!
Bir lahza benim olsan seni nasıl severdim:
Sana gönlümü verdim! Gözleri laciverdim!

Belin öyle bir bel ki elin öyle bir el ki,
Onlara bir bakışım aklımı alır belki!
Busen öyle emel ki yüzün öyle güzel ki,
Sana gönlümü verdim! Gözleri laciverdim!

Bir mahmur bakışın var: İçime akışın var!
Aşkınla şimşek gibi kalbimde çakışın var!
Beyaz göğsüne nâ hoş kancalar takışın var,
Sana gönlümü verdim! Gözleri laciverdim!

Bir küçücük bebeksin bir bulunmaz meleksin!

Ne baygın bir arzusun:Ne tatlı bir dileksin!
Paçası elek elek olan bir civeleksin:
Sana gönlümü verdim! Gözleri laciverdim!

Beyaz yüzün bir aydı , siyah kaşların yaydı!
Dedim ki: Ne olurdu bu kız benim olaydı!
Nasıl karşıma çıktın?Nasıl gözlerim kaydı,
Sana gönlümü verdim! Gözleri laciverdim!

ÂŞIK

SAYI:500

SAYFA:3

2.133. ŞAFAK SÖKERKEN

Biçare önünde hazırdır yeri,
Yataktan kalkarım her sabah erken,
Billur goncama koyub içirim,
Ben şafak çayından şafak sökerken!...

ÂŞIK

SAYI:500

SAYFA:4

2.134. BİR DAMLA

Bir anda kurtuldu gönlüm yasından,
Kalbime ferahlık neşe saçıldı,
Evliya Zadenin lavantasından,
Bir damla süründüm içim açıldı!...

ŞÂİR

SAYI:500

SAYFA:4

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KELİME GRUPLARI

Dil, insanlar arasındaki anlaşmalarda çok önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle iyi bir dil öğretimi sağlıklı anlaşmaları, iyi anlaşmalar da güçlü bir kültürü gösterir. Dilde kelimeler, bir kavramı bildirmek, bir niteliği karşılamak, bir olayı anlatmak ve durumu belirtmek için bazen dil birlikleri halinde kullanılmaktadır. Kelime grubu adını verdiğimiz bu dil birlikleri anlatılmak istenenleri daha eksiksiz aktarmak için gereklidir.

“Kelimeler, değişik ve çeşitli anlamlar taşımaktadırlar. Bir kelimenin hangi anlamda kullanıldığı ancak geçtiği metin ve cümleden anlaşılabilir. Kelime çalışması esnasında metin-cümle-kelime üçgeni, göz önünde tutulmalı, buna göre alıştırmaya yapılmalıdır (Aygün, 1999:5-16).”

“Kelimeler ise anlatılmak istenen sınırlı olarak anlatabilir. Kelime, bir nesnenin bütün olarak kendisini, o nesnenin bir niteliğini, özelliğini, bir kavramı veya bir eylemi karşılayabilir; ancak bu, düşünce akışının bütün olanaklarını karşılamaz. Fikirlerin, isteklerin, dileklerin, kanların, duygu ve düşüncelerin anlatılabilmesi için kelimelerin belirli kurallara bağlı olarak bir araya gelmesi, bir birlik oluşturması gerekir (Özmen, 2013:3).”

Ergin, kelime grubunu şöyle tanımlar: “Kelime grubu birden fazla kelimeyi içine alan, yapısında ve manasında bir bütünlük bulunan, dilde bir bütün olarak muamele gören bir dil birliğidir. Kelime grubu için birden fazla kelime bir takım kaidelerle belirli bir düzen içinde yan yana getirilir. Böylece belirli bir düzenle kurulduğu için kelime grubunun yapısında bir bütünlük bulunur (Ergin,1993:354).”

Tahsin Banguoğlu ise “Sözü geliştirmek üzere kelimeler öbeklenirler, kavramlar arasında derece derece ilişkiler meydana getirirler. Böylece tek kavramdan anlatmaya

doğru giderler. Bunlara kelime öbekleri (groupe de mot) diyoruz. Kimi kelime öbekleri, kavramları daha yakından belirtmeye yararlar. Dilde işleyişleri ayrı, bazan da aynı kelimeler birbirlerini belirtmek üzere yaklaşır. Bir adın öbürünü belirtmesi, adlara sıfatların, sıfatlara ve fiillere zarfların gelmesi, adların takılar alması gibi: kuşun kanadı, doğru yol, az tuzlu, geç kalmak, yardım için." açıklamasını yapmıştır (Banguoğlu, 2004:496)."

3.1. KELİME GRUPLARININ ÖZELLİKLERİ

Kelime grupları için kullanılan terimler farklılık göstermekle beraber tanımların hepsinde ortaklıklar bulunmaktadır. Leyla Karahan'a göre kelime gruplarının özellikleri şunlardır:

"a.Kelime grupları yargısız dil birlikleridir.

b.Kelime grupları, cümle ve diğer kelime grupları içinde tek kelime gibi; isim, sıfat, zarf ve fiil görevi yapar.

"Dallarda uzanan hışirtılar, / ağaçtan ağaca sürüklenerek, /ormanın kızıl derinliklerinde/ kayboluyordu." (AH)

ç.Kelimelerin grup içindeki sıralanışı kurallıdır. Görev olarak birbirine denk olamayan unsurların bulunduğu bir kelime grubunda ana unsur, genellikle grubun sonundadır.

d Kelime gruplarında unsurların sırası, özellikle konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

"Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklal." (MAE)

e.Kelime gruplarının diğer kelime ve kelime gruplarıyla ilişkisi grubun sonundaki hal ekleriyle sağlanır. Hal eki, bağlandığı kelimeye değil, o kelime grubuna aittir.

f. Fiile dayalı sıfat-fiil, isim-fiil ve zarf-fiil gruplarında fiilin anlamı, cümlede olduğu gibi özne, nesne, yer tamlayıcısı ve zarf adı verilen öğelerle tamamlanır.

g.İkiden fazla kelimeli kelime gruplarında iç içe geçmiş, birbirini tamamlayan başka kelime grupları da bulunur.

ğ.Kelime gruplarının vurgusu grubun yapısına göre değişir. Vurgu başta, sonda veya sondan bir önceki kelime üzerinde olabilir. Bazı gruplarda, bütün unsurların vurgusu aynıdır (Karahan, 2013:32-43)."

3.2. KELİME GRUPLARININ ÇEŞİTLERİ

3.2.1. İsim Tamlaması

İki ya da daha çok isim unsurunun bir araya gelmesiyle oluşan tamlamaya isim tamlaması denir. Bu tamlama, bir isim unsuru ile başka bir isim unsurunun iyelik sistemi içerisinde kurulması şartına dayanır.

Tahsin Banguoğlu, isim tamlamalarını ad takımı olarak adlandırmış ve şu açıklamayı yapmıştır: “Kimin veya kim halindeki bir ada iyelik eki almış bir adın gelmesiyle ortaya çıkan kelime öbeğine ad takımı (rapport d’annexion) deriz (Banguoğlu, 2004:331-332).”

Özellikleri

a. İsim tamlamalarında ana unsur sonda bulunur. Birinci unsur tamlayan, ikinci unsur tamlanandır.

b. İsim tamlamasında birinci unsur, ikinci unsura ilgi hali ile bağlanır. Bu hal, zamirlerde ekli, isimlerde ekli ya da eksizdir. Tamlamanın ikinci unsuru daima iyelik ekini taşır.

c. Tamlayanı ilgi halinde olan isim tamlaması belirtili isim tamlamasıdır.

ç. Belirtili isim tamlamasında tamlayan ile tamlanan arasına başka unsurlar girebilir.

d. Belirtili isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan yer değiştirebilir.

e. Belirtili isim tamlamalarında tamlayan da belirtili isim tamlaması olabilir.

f. Tamlayanında ilgi hali eki bulunmayan isim tamlamalarına belirtisiz isim tamlaması denir. Belirtisiz isim tamlamaları bir nesneyi, bir türü karşılar.

g. Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan ile tamlanan arasına başka bir unsur giremez. İki unsur arasında daimi bir bağ vardır.

ğ. Belirtisiz isim tamlamalarında tamlayan bir cümle olabilir.

h. Bir isim tamlaması, başka bir isim tamlamasında tamlanan unsur olarak görev yaptığında kendi iyelik ekini değil ana tamlamanın iyelik ekini taşır.

i. İsim tamlamaları söz dizimi içinde isim, sıfat, zarf görevi yapar.

j. İsim tamlamasının tamlayan ve tamlanan unsurları ayrı bir kelime grubu olabilir.

k. Tamlanan unsuru isim-fiil, sıfat-fiil grubu olan bir isim tamlamasının tamlayan unsuru genellikle ilgi hali eki taşır.

l. İsim tamlamalarında birden fazla tamlayan ve tamlanan bulunabilir.

m. Belirli isim tamlamasında vurgu, her iki unsurda da aynı ölçüdedir. Belirsiz isim tamlamasında ise vurgu birinci unsur üzerindedir (Karahan, 2013:42)."

1.insanın vücudu (2/400)	10.yolların / toprağı taşı (2/427)
2.gözlerimin içi (2/400)	11.sarılmak ihtiyacı (2/453)
3.gençlerin gönülleri (3/400),	12.bülbül sadaları (2/496)
4.kızın kanı (3/400)	13.taş üstü (3/496)
5.karyolanın / baş tarafı (3/402)	14.baş üstü (3/496)
6.adanın / luna parkı (3/404)	15.kumaş üstü (3/496)
7.sobanın / alevleri oyunu (2/411)	16.meslek iktisadı (3/496)
8.bayılmak raddesi (3/417)	17.kuş sesi (2/497)
9.insanın / zevki hevesi (3/422)	18.aşık busesi (2/497)

3.2.2. Sıfat Tamlaması

Sıfat tamlamaları, bir veya daha fazla sıfatın bir ismi sayı, renk, biçim, hareket, durum, sayı ve yer bakımından nitelediği veya belirttiği kelime gruplarıdır.

Muharrem Ergin'e göre sıfat tamlaması, bir sıfat unsuru ile bir isim unsurunun meydana getirdikleri kelime grubudur. Sıfat unsurunun isim unsurunu vasıflandırmak veya belirtmek için getirildiğini söyler ve şu örnekleri verir: *güzel yazı, canım İstanbul, üç kişi, güzelim bahar rüzgârı, büyük bir iş, çok işlek bir cadde, bahçede oynayan komşu çocuğu, arkadaşları ile gezmeye giderken bindiği tramvaydan düşüp kolunu kıran orta okul öğrencisi, demir kapı, dolma kalem, altın saat, evin önündeki ağaç.* (Ergin, 2004:380)

Özellikleri

"a. Sıfat tamlamasında ana unsur isimdir, sonda bulunur. Sıfat, yardımcı unsurdur; ismin önünde yer alarak ismi tamamlar. Yani sıfat tamlayan, isim tamlanan unsurdur. (Karahan, 2013:49)

b. Sıfat tamlamasında gerek sıfat unsuru gerekse isim unsuru eksiz olarak birleşir. (Ergin,2004:380)

c. Sıfat tamlamasında birden fazla sıfat unsuru bulunabilir. (Delice, 2003:29)

ç. Zarf ve sıfat unsurlarının anlamlarını, miktar ve derece bakımından tamamlayan zarfların meydana getirdikleri kelime grupları da sıfat tamlaması görevindedir. (Gülensoy, 2000:381)

d. Tamlayanı sıfat-fiil ya da sıfat-fiil grubu olan bir sıfat tamlamasında nesne hareket niteliği ile tanımlanır. (Karahan, 2013:49)

e. Bu tamlamada unsurların biri veya hepsi kelime grubu olabilir. (Karahan, 2013:50)

f. Bir sıfat birden fazla ismi niteleyebilir.

g. Bir sıfat tamlaması, başka bir sıfat tamlamasının kuruluşuna sıfat veya isim unsuru olarak katılabilir. (Karahan, 2013:51)

ğ. Sıfat tamlaması, cümle ve kelime grupları içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapar. Ayrıca grubun vurgusu birinci unsur üzerindedir. (Güneş, 1997:347)

h. Sıfat tamlamalarında sıfat ve isim unsurları arasına “da/de” edatı ve –mI soru eki girebilir. (Karahan, 2013:52).

ı. Nesnenin neden yapıldığını belirten “demir kapı, cam bardak, mermer köşk, gümüş kemer” gibi tamlamalar, isim tamlaması değil sıfat tamlamasıdır (Karahan, 2013:52)."

1.değişik manzaralar (2/400)

2.genç kız (3/400) (3/403)

3.bir kız (2/402) (2/404)

4.ilk defa (2/402)

5.bir tekme (2/402)

6.o zaman (2/402) (2/406)

7.batan güneş (3/417)

8.evlenen kız (3/420)

9.elimdeki ustura (1/415)

10.boğazındaki eli (3/417)

11.en nihayet (1/423) (1/431)

12.pek züğürt (3/443)

13.kıpkırmızı ağız (1/449)

14.aşk için dökülecek yaş (3/450)

15.en büyük heyecan (1/456)

16.mavi bir engin (2/462)

17.şu yüz binler (2/475)

18.içi boş çınar (2/478)

19.dalga dalga saçlar (2/488)

20.ben gibi şair (1/491)

3.2.3. İsim-Fiil Grubu

Fiiller üzerinde -ma (-me), -mak (-mek), -iş (-ış, -uş, -üş) ekleriyle türetilip isim görevinde kullanılan sözcüklerdir.

İsim-fiil grubu Muharrem Ergin tarafından “Fiil grubu” olarak adlandırılır. Ergin’e göre "Fiil grubu fiil isimleri üzerine kurulan kelime grubudur. Fiil isimleri bu grubun esas unsurudur ve tabii en sonda bulunur. Kendisinden önce gelen gerekli unsurlarla birlikte fiil grubunu meydana getirir (Ergin, 2004:395)."

Leyla Karahan ise isim-fiili şöyle açıklar:

"a.Hareket ismi –mAk, –Ma ve –İş ekleriyle yapılır. Grubun ana unsuru hareket ismidir, genellikle sonda bulunur.

b.Ortak bir isim-fiille kurulmuş bazı gruplarda, isim-fiil tekrar edilmez.

c.İsim-fiilin yeri konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

ç.İsim-fiil, söz dizimi içinde isim görevi yapar.

d.Grubun vurgusu, hareket isminden önceki unsur üzerindedir (Karahan, 2017:55-57)."

1.çivi kesme (3/408)

2.anda tahsil etme (2/409)

3.ders verme (2/409)

4.sendeki bu gidiş (1/449)

5.gözlerinin bakış (3/488)

6.talebe olmak (1/411)

7.mektep açmak (1/411)

8.çıplak ayakla gezmek (1/412)

9.aşka acıkmak (3/415)

10.gece gündüz çalışmak (3/496)

11.gözlerini seyretmek (2/497)

12.nâ hoş koncalar takış (3/500)

3.2.4. Sıfat-Fiil Grubu

Fiilimsilerin ikinci türünü oluşturan sıfat-fiiller için birçok kaynakta farklı görüşler ileri sürülmüş, farklı terimler kullanılmıştır. İsim-fiiller konusunda kapsamlı olarak çalışan Kemal Eraslan birçok gramercinin sıfat-fiil olarak bahsettiği fiilimsi türü için isim-fiil tabirini kullanır. İsim-fiiller geçici hareket vasıflarıyla nesne karşıladıklarından geniş ölçüde sıfat gibi kullanılabilirler. Bu durumda nesnenin geçici hareket vasfını bildirirler. Halbuki aslı sıfatlar nesnenin kalıcı, yani nesnenin varlığında bulunan vasıfları ifade eder. Fiilin bu hususi şekli için bazı meslektaşlarımızca "sıfat-fiil" teriminin tercih edilmesi, bunların yaygın şekilde sıfat gibi kullanılmalarından ileri gelmektedir. (Eraslan, 1999:123)

Muharrem Ergin, sıfat-fiil gruplarını “partisip gurubu” şeklinde belirtmiş ve şöyle açıklamıştır: “Partisip gurubu bir partisiple ona bağlı unsurlardan meydana gelen kelime gurubudur. Partisip bir fiil şekli olduğuna göre ona bağlı unsurlar da fiilin gerektirdiği unsurlardır. Böylece partisip gurubu fiili partisip olan bir fiil gurubu demektir. Gurupta partisip sonda bulunur, ona bağlı unsurlar önce gelir. Partisip gurubu isim, bilhassa sıfat olarak kullanılır. Şu örnekler partisip guruplarıdır: denize giren, sudan gelen, haber gelir gelmez yola çıkan, (herkesin) çok yakından tanıdığı (1), yarın sabahtan akşama kadar uğraşa uğraşa yapacağı (ım iş) gibi.” (Ergin, 2009:683)

Leyla Karahan ise sıfat-fiil grubunu; bir sıfat-fiil ile bu sıfat-fiile bağlı tamlayıcı veya tamlayıcılardan kurulan kelime grubu olarak tanımlamıştır.

“a.Grubun ana unsuru sıfat-fiildir, genellikle sonda bulunur.

b.Sıfat-fiilin grup içindeki yeri konuşma ve şiir dilinde değişebilir.

c.Sıfat-fiil grubunda özne az kullanılır. Özne olan unsur iyelik eki taşır.

ç.Ortak bir sıfat-fiille kurulmuş bazı gruplarda sıfat-fiil tekrar edilmez.

d.Sıfat-fiil grubu, söz dizimi içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapar.

e.”Vatansever, çöpçatan, cankurtaran” gibi bazı birleşik kelimeler, sıfat-fiil grubu kuruluşundadır.

f.Grubun vurgusu, sıfat fiilden önceki unsur üzerindedir (Karahan, 2017:53- 55).”

1.mektubu gönderen (2/400)

2.günden güne kararın (2/402)

3.kör olası (1/406)

4.bir yutulmaz (2/414)

5.bu tükenmez (3/419)

6.suyu akamaz (1/421)

7.uğruna kan ağladığı (1/429)

8.bana piştiği (1/430)

9.bana ettiği (3/439)

10.bu cehennemde yetişmiş (2/455)

11.onun serpilmiş (3/464)

12.ber fahr edecek (2/477)

3.2.5. Zarf-Fiil Grubu

Zarf-fiiller çeşitli gramer kitaplarında “bağ eylem, şahıssız kip, ulaç, zarf-fiil, bağfiil, gerundium” gibi farklı terimlerle ifade edilir. Fiiller üzerinde -ip, (-ıp, -up, -üp), -arak (-erek), -madan (-meden), -maksızın (-meksizin), -dıkça (-dikçe, -tıkça, -tikçe), -ınca (-ince), -alı (-eli), -ken,-a (... -a ... -a),... -r ... -maz (... -r ... -mez), -asıya (-esiye), -casına (-cesine)" ekleriyle türetilip zarf görevinde kullanılan sözcüklerdir.

Yelten ve Açıkgöz, zarf-fiilgrublarını şöyle açıklamıştır: ”Her türlü fiile gerundium ekleri eklenerek kurulan gruptur. Onu grup haline getiren birimler, fiile bağlanabilen cümle birimleriyle birlikte teşkil ettiği bir yapıdır. Gerundiumlu fiil hüküm bildirmez, tamamlanmışlık ve bir mana ifadesi taşımaz. Gerundium ekleri fiillere bir bitmemişlik vasfı kazandırır. Eklerin bitmemişlik fonksiyonu onu daima başka cümle birimlerine bağlanmak ihtiyacını belirler. (-a/-e); (-ı/-i; -u/-ü); (-ıp/-ip; -up/-üp); (-arak/-erek; ve klişeleşmiş –araktan/erekten); (-ınca/-ince; -unca/-ünce); (-alı/-eli ve klişeleşmiş –alından/-elinden); (-madan/-meden); (-ken); (-dıkça/-dikçe; -dukça/dükçe); (-maksızın/-meksizin); (-dığınan/-diğinden; -duğundan/-dügünden); (-anda/-ende) (ve bunların t’li şekilleri). • On birinci kuleye nöbetleş-e gidelim • Saatlerce çalış-ıp • Tek tek bas-araktan • Gün doğ-madan neler doğar (Yelten ve Açıkgöz, 2008:65)."

1.yaz gelmeden (2/406)	8.başında tutuşarak banarak (2/429)
2.hiç durmadan (3/408)	9.ferâmuş ederek (1/430)
3.kapıdan içeriye aldatıp (3/409)	10.etrafa baka baka (2/445)
4.eski ağları yamayıp (1/411)	11.eve gelince (1/452)
5.arar bekler iken (3/416)	12.işreti bırakalı (2/481)
6.yoluna çıkarken (3/416)	13.cila verdikçe (2/484)
7.kuşlar bestelerini okurken (3/417)	14.bakmak için baktıkça (2/485)

3.2.6. Unvan Grubu

Unvan grubu bir şahıs ismiyle bir unvan veya akrabalık isminden meydana gelen kelime grubudur.

Leyla Karahan, unvan grubunu şöyle açıklar: "Bir şahıs ismi ile bir unvan veya akrabalık isminden kurulan kelime grubu."

"a.Bu grupta şahıs ismi başta, unvan ve akrabalık ismi sonda bulunur.

b.Unvan grubunda şahıs ismi birleşik isim oluşturabilir.

c.Unvan grubu söz dizimi içinde isim görevi yapar.

ç.Birinci unsur unvan veya akrabalık ismi olan kelime grupları unvan grubu değil birleşik isimdir (Karahan, 2017: 68-69)."

Unvan + kişi adı 1.Hanım Efendi (2/406)

Kişi adı + unvan 1.Ubeydullah Efendi (2/408)

1.Tezveren Dede (1/406)

2.Ülker Hanım (3/408)

3.Üstad Ahmed (2/409)

4.Florinalı Nazım (1/415) (3/454)

5.Urfa Refet (2/418)

6.Üstad Sebat (2/418)

7.Reis Hanım (2/485)

3.2.7. Bağlama Grubu

Bağlama edatları (bağlaç) ile birbirine bağlanmış iki veya daha fazla isim unsurundan meydana gelmiş kelime gruplarıdır.

Leyla Karahan bağlama grubunu;"Bağlama edatları ile birbirine bağlanmış iki veya daha fazla isim unsurunun meydana getirdiği kelime grubu." olarak tanımlamıştır.

"a.Bağlama edatı isim unsurlarının arasında bulunur.

b.İçinde ikiden fazla isim unsuru bulunan bir bağlama grubunda "ve" bağlama edatı, son iki isim unsurunun arasında yer alır.

c.”ne... ne...”, “hem... hem...”, ...da ...da”, “ister... ister...” gibi bağlama edatlarıyla kurulan bir bağlama grubunda edatlar, isim unsurlarının başında veya sonunda bulunur.

ç.”İle” bağlama edatının ekleşmiş hali olan – (y)la bağlama eki de isim unsurlarını bağlayabilir.

d.Bu grupta isim unsurları kelime grubu olabilir.

e.Bağlama grubu içine cümlelerin başka öğeleri girebilir.

f.Bağlama grubu, söz dizimi içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapar.

g.Bu grupta her unsur kendi vurgusunu taşır (Karahan, 2017:65-68).”

- 1.çare aradımsa da bulamadım (1/406)
- 2.yarım saat bölse de gece gündüz gibiyim (2/415)
- 3.yalvarırlar ama şehre yine aza olmam (1/421)
- 4.hamr-u hal kalmadık ama hiç pişkin de olmadık (1/429)
- 5.O hem ilk sevgilim hem de en sondur (1/432)
- 6.Bazı yanakları gül gül olurdu bazı kuşlar gibi cıvıldaşırdı (1/432)
- 7.Aşkın hem meleği hem şeytanıdır (1/432)
- 8.Kimi balık etinden, kimi ince bir daldır, kimi esmer güzeli kimi gül gibi aldır (2/446)
- 9.Gah ölürem hacerde zoraki neşin gah şafak tek düşirem çöllere (3/446)
- 10.İster isen eve gel ister isen dükkana (2/463)
- 11.ne şahımız ne de sultanımız var (3/468)
- 12.can ve dil (2/474)
- 13.ne top oynamalıyız ne kızak kaymalıyız (3/478)
- 14.ne kıymet ne ehemmiyeti vardır (1/479)
- 15.Şar muz mu daha güzel yoksa krep domur mu? (2/488)
- 16.ya kuş sesiyle ya aşık busesiyle (2/497)
- 17.Bizi taklit ederler hatta en ön sıradan (2/500)

3.2.8. Ünlem Grubu

Bir ünlemle bir isim unsurundan oluşan kelime gruplarıdır.

Ünlem grubu, bir seslenme edatı ile bir isim unsurundan meydana gelen kelime grubudur. (Ergin, 2004:390)

Leyla Karahan'ın görüşü şöyledir:

"a.Bu grupta ünlem başta isim unsuru sonda bulunur. Ünlem ve isim unsuru eksiz birleşir.

b.Bu grupta isim unsuru kelime grubu olabilir.

c.Bu grupta birden fazla isim unsuru bulunabilir.

ç.Cümlelerin kuruluşuna katılmayan bu grup hitaplarda kullanılır. Cümle dışı öge olarak cümlelerin herhangi bir yerinde bulunabilir.

d.Grubun vurgusu ünlem üzerindedir (Karahana, 2017:70-71)."

- 1.Ah! İşini bilir adam olaydım! (5/407)
- 2.Ya Allah! (3/412)
- 3.Ey güzeller (2/413)
- 4.Ey uzun saçlı melek! (3/413)
- 5.Ey kara gözlü kız! (3/413)
- 6.Ey büyük Hind şairi! (1/415)
- 7.Ey güzel Londra! (2/415)
- 8.Ya Hind! (3/416)
- 9.Ey mebus çıkmayanlar! (1/418)
- 10.Reis Hanım! (2/485)
- 11.Haydi benim şekerim! (2/493)
- 12.Haydi benim küçüğüm! (2/493)
- 13.Ey gül yüzlüm, Ey gül nefeslim! (2/494)
- 14.Ey ceylan bakışlım...(2/494)
- 15.Hey! Gözünüzü sevdiğim... (3/495)
- 16.Ey gönlümün sevinci! (2/496)
- 17.Ey güzellerden güzel! (2/499)
- 18.Ey saçları samurum! (3/500)

3.2.9. Edat Grubu

Bir isim unsuru ile bir çekim edatından oluşan kelime grubudur.
"ile, için, kadar, göre, rağmen, karşı, doğru, gibi, dolayı..." edatları ile yapılır.

"Edat grubu, çekim edatlarının kendinden önceki isim fonksiyonlu birlikleri çeşitli hallerle cümlelerin yüklemi ile ilişkilendiren fonksiyonel kelimelerdir. Âdeta isim işletme

ekleri gibi vazife görürler. Zaman zaman hal ekleri gibi ekleştikleri görülür (Yelten ve Açıkgöz, 2008:57-59)."

Leyla Karahan ise Edat gruplarının özelliklerini şöyle tanımlar:

"a.Bu grupta isim unsuru başta çekim edatı sonda bulunur.

b.Bu grupta birleşme isim unsurunun ve edatın türüne göre ekli veya eksiz olur.

c."Onun gibisi, onun gibiler, onun kadarı" örneklerinde olduğu gibi, edat unsuru isim çekim eki alan edat grupları cümlede isim olarak kullanılır.

ç.Edat grubunda, isim unsuru kelime grubu olabilir.

d.İsim unsuru zarf fiil veya zarf-fiil grubu olan edat grupları da vardır.

e.Bu grupta birden fazla isim unsuru bulunabilir.

f.Edat grubu, söz dizimi içinde, sıfat, zarf ve isim görevi yapar.

g.Grubun vurgusu, isim unsuru üzerindedir (Karahan, 2017:62-65)."

1.badem gibi (2/400)

2.kol gibi (1/402)

3.bana göre (2/402)

4.şamdan sonra (2/403)

5.bir an değil, bir gün değil (2/403)

6.senin ile (2/404,408,453,490,494,500)

7.topraklar ile (1/405)

8.diz kapağına kadar (1/412)

9.sabaha kadar (1/423)

10.aileleri için (2/427)

11.sabaha karşı (2/427)

12.bizden evvel (1/429)

13.Ruşen Eşref Bey için (1/433)

14.yaşlıların bile (1/445)

15.bir an bile (2/453) (2/496)

16.şehzade başından dahi (2/470)

17.ben dahi (2/470)

18.nice yıldan beri (1/479)

19.nice demden beri (1/479)

20.polisten başka (4/482)

21.benden evvel (3/488)

22.sanki gözlerim yandı (2/495)

23.sanki içim tutuştu (2/495)

3.2.10. Sayı Grubu

Sayı grubunda sayılar büyükten küçüğe dizilirler ve eksiz olarak birleşirler. Sayı grubunu Mustafa Özkan ve Veysi Sevinçli, “Türkiye Türkçesi Söz Dizimi” adlı eserlerinde: “Basamak sistemine göre sıralanmış sayı isimleri topluluğuna sayı grubu denir.” şeklinde tanımlarlar. (Özkan ve Sevinçli, 2009: 83)

“İmla bakımından sayıların rakam değeri söz konusu ise rakam ile, sayı adları olarak ifadesi gerekiyorsa sayı grubu ile yazılmaları gerekir. Zaman zaman karşılaştığımız şu şekildeki kullanımlar yanlıştır: Eve doğru 1 adam koşuyordu gibi (Yelten ve Açıkgöz, 2008:42).”

1.on üç (1/402) (2/427)	6.yirmi yedi (3/408)
2.on altı (1/402) (3/408)	7.yirmi beş (4/419)
3.yirmi dokuz (1/402)	8.yirmi altı (4/419)
4.on yedi (3/408)	9.on dört (3/421) (2/497)
5.yirmi üç (3/408)	10.on beş (2/485)

3.2.11. Birleşik İsim Grubu

En az iki kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan ve bir şahsa özel isim olan gruptur.

Leyla Karahan, birleşik isim grubunu şöyle açıklar: “Bir şahsa özel ad olmak üzere bir araya gelen kelimeler topluluğu.”

a.İki veya daha fazla kelimeli bütün şahıs adları birleşik isim grubu yapısındadır.

b.Tamlananı özel isim olan sıfat tamlamaları zamanla bir şahsa ad olmak üzere “Birleşik İsim Grubu”na dönüşebilir.

c.Ünvan grupları da zamanla birleşik isme dönüşebilir.

ç.Bu grup, söz dizimi içinde isim görevi yapar.

d.Vurgu son unsur üzerindedir (Karahan, 2017: 69-70).”

1.Mahmud Esat (2/409)	14.Aka Gündüz (1/421)
2.Sadri Maksut (2/409)	15.Feridun Fikri (1/421)
3.Tevfik Kemal (2/409)	16.Cevdet İzrap (1/421) (1/431)
4.Yusuf Kemal (2/409)	17.Ruşen Eşref (1/433)
5.Şevket Sahip (2/409)	18.Fazıl Ahmet (1/452)
6.Mazhar Osman (3/412)	19.Celal Sahir (1/452)
7.Esat Adil (1/414)	20.Sait Hikmet (1/452)
8.Tevfik Rüştü (1/414)	21.Ercüment Ekrem (1/471)
9.Abdulhak Hamit (1/415)	22.Yusuf Ziya (2/474)
10.Emin Efkan (2/415)	23.Ramiz Kalender (2/474)
11.İzzet Ulvi (2/418)	24.Melih İzzet (2/484)
12.Edip Hikmet (2/418)	25.Hurşid Münir (1/496)
13.Ahmet Haşim (2/418) (2/484)	

3.2.12. Birleşik Fiil Grubu

Bir hareketi karşılamak üzere bir arada bulunan kelimeler topluluğudur.

Ahmet, B. Ercilasun, birleşik fiillerle ilgili olarak “Kutadgu Bilig Grameri -Fiil-” adlı eserinde şunları söyler: “Birleşik fiil bir kelime grubudur. Kelime gruplarında esas, manaca bir bütünlük teşkil etmek ve cümle içinde tek kelime muamelesi görmektir. Kelime gruplarına iştirak eden asıl manalarından az veya çok farklı, yeni ve tek bir mana ifade etmek üzere bir araya gelirler. Birleşik fiilde de bu böyledir. İster bir tarafı isim, bir tarafı fiil olsun her birleşik fiil, bir tek kavramı karşılar. Hareket, oluş ifade eden bir kavramı karşılamak için basit ve türemiş fiillerden nasıl istifade ediyorsak, birleşik fiillerden de aynı şekilde faydalanırız. Yani bir kavram anlatma ve fonksiyon bakımından basit ve türemiş fiillerle birleşik fiiller arasında hiçbir fark yoktur. Basit fiilin yapısında sadece kök ve ek, birleşik fiilin yapısında iki veya daha fazla kelime vardır (Ercilasun, 1984:48).”

Korkmaz, birleşik fiilleri şu dört sınıfta inceler: “1. Bir isim ile et-, ol yardımcı fiillerinin veya esas fiil olma dışında yardımcı fiil olarak da kullanılan bul-, buyur-, eyle-, kıl-, yap- fiillerinin birleştirilmesi yoluyla kurulan birleşik fiiller 2. İkinci gruptaki birleşik fiiller, iki fiilin birleşmesinden oluşmuştur. Burada birinci fiil şekilce bir zarf-fiil kuruluşundadır. Bu kuruluştaki fiillerde esas fiil kendi anlamını korurken,

yardımcı fiiller esas fiilin anlamına tasvir edici yeni bir anlam özelliği katmıştır. Bunlar yeterlik, tezlik, süreklilik, yaklaşma biçimindeki özelliklerdir. 3. Üçüncü gruptakiler ‘karmaşık fiil’ (Osm. Mudil fiil) diye adlandırılan birleşik fiillerdir. Bunlar bir sıfat-fiil ile ‘öncelik’, ‘başlama’ ve ‘niyet’ gösterme işlevlerindeki ol- yardımcı fiilinin birleşmesinden oluşmuştur. 4. Dördüncü gruptakiler, isim veya isim soylu bir veya birden çok kelimenin, belirli gramer kalıpları içinde, bir esas fiil ile birleşerek bir anlam kaymasına uğrayıp kalıplaşması ile oluşan birleşik fiillerdir (Korkmaz, 1998:4-5)."

Leyla Karahan’a göre birleşik fiil “Bir hareketi karşılamak veya bir hareketi tasvir etmek üzere yan yana gelen kelimeler topluluğudur. Bu işlevinden dolayı birleşik fiiller bir hareketi karşılayan birleşik fiiller ve bir hareketi tasvir eden birleşik fiiller olmak üzere iki grupta incelenebilir (Karahan, 2013:73)."

Türkçede üç çeşit birleşik fiil görülür. Bunlar; bir isim unsuru ve bir yardımcı fiille kurulan birleşik fiil, bir fiil unsuru ile bir yardımcı fiilden kurulan birleşik fiil ve anlamca kaynaşmış birleşik fiillerdir.

1.Bir İsim Unsuru İle Bir Yardımcı Fiille Kurulan Birleşik Fiil: Bir isim ile “et-, ol-, yap-, eyle-, kıl-, bulun-, “ yardımcı eylemleriyle kurulan birleşik fiillerdir.

Özellikleri

" a. İsim unsuru başta, fiil unsuru ise sonda bulunur.

b. En çok kullanılan yardımcı fiiller “et- ve ol-“ yardımcı fiilleridir.

c. Tek başına kullanılmayan veya kullanıldıklarında asli şekillerini koruyamayan bazı isimler, yardımcı fiile bitişik yazılır.

ç. Birleşik fiillerin isim unsuru, bir sıfat fiil olabilir. Sıfat fiil, “ol-“ ve “bulun-“ yardımcı fiilleriyle birleşir.

d. Bir isim ve yardımcı eylemle kurulan birleşik fiillerde isim unsuru birden fazla olabilir.

e. Bu birleşik fiillerdeki isim unsuru kelime grubu olabilir (Karahan, 2013:74)."

1.mesud ol- (2/400) (3/400)	8.devam et- (2/448)
2.rahat et- (3/400)	9.muayene et- (2/448)
3.sevap ol- (5/407)	10.azad ol- (2/495)
4.kelam et- (5/407)	11.me'yus et (2/497)
5.meram et- (5/407)	12. zevk eyle- (2/500)
6.selam et- (5/407)	13. taklid et- (2/500)
7.tercih et- (2/418)	

2. Bir Fiil Unsuru İle Bir Yardımcı Fiilden Kurulan Birleşik Fiiller: " Bir ana fiil ile bir yardımcı fiilin yan yana gelmesiyle oluşan birleşik fiillerdir (Karahana, 2013:74) ."

Özellikleri

"a. Ana fiil unsuru önce, yardım fiil unsuru sonra gelir.

b. Ana fiil daima zarf-fiil eki alır.

c. "git-, yaz-, ver-, kal-, gel-, bil-" yardımcı fiilleri asıl fiile devamlılık, tezlik, yeterlilik, yaklaşma vb. anlamları kazandırır.

ç. Bazı birleşik fiillerin birinci unsuru kip eki taşır. Bu ek, zarf-fiil ekinin yerini tutar.

d. Vurgu birinci unsur üzerindedir (Karahana, 2013:75)."

1.öpeme- (2/403) (2/404)	7.bileme- (1/429)
2.yaşayama- (2/404)	8.anlatama- (3/450)
3.baka kal- (2/404)	9.yazama- (1/456)
4.bulama- (1/406)	10.atama- (2/464)
5.geleme- (2/408)	11.tutulama- (4/482)
6.vereme- (1/415) (1/421)	12.bırakama- (2/496)

3. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller: "Bazı birleşik fiillerde “ol-, et-, kıl-, bulun-, başla-“ yardımcı fiilleri yerine asıl fiiller kullanılır. “yol al-, para ye-, boş ver-, baş kaldır-, yol ver-, şehit düş-, kan kustur-, türkü tuttur-, el koy-, diş bile-, yatağa düş-“ ömeklerinde olduğu gibi bu yapıda yer alan kelimelerden biri veya hepsi ya sözlük anlamlarını kaybetmiş ya da deyimleşmiştir (Karahan, 2013:75)."

Özellikleri

"a. Anlamca kaynaşmış birleşik fiillerde isim unsuru, isim çekim eki alabilir.

b. Vurgu birinci unsur üzerindedir.

c. Grubu meydana getiren unsurlar kelime grubu şeklinde olabilir (Karahan, 2013:75)."

1.duymazlığa gel- (3/400)	10.ipeklere bürün- (3/464)
2.istek duy- (3/402)	11.dilek tut- (1/465)
3.rast gel- (1/412) (1/421)	12.çare bul- (2/478)
4.kabadayı kesil- (3/412)	13.boş dur- (3/478)
5.rahmet oku- (1/433)	14.el ele ver- (3/478)
6.meydana çık- (1/433)	15.etrafa sal- (3/478)
7.hasret çek- (2/448)	16. karşıma çık- (3/500)
8.kulak ver- (1/449)	17.neşe saç- (4/500)
9.kusur bul- (3/464)	18.erken kalk- (4/500)

3.2.13. Tekrar Grubu

Aynı sözcüğün tekrar edilmesiyle oluşan anlamları birbirine yakın veya zıt iki sözcüğün yan yana gelmesiyle oluşan gruptur.

“Dil birliklerinin manayı pekiştirmek, kuvvetlendirmek ve süreklilik fonksiyonlarıyla yan yana getirildikleri gruplardır.” şeklinde açıklamıştır. Yelten ve Açıköz tekrar gruplarını “Tam tekrarlar” ve “Kısaltmalı tekrarlar” olarak iki başlık altında incelemiştir. Tam tekrarlar Vah vah, git git, zar zor, cart curt, falan filan, katur kutur, hatur hutur, han hamam apartman, ev bark od ocak, bata çıka, ileri geri, gide gide, gele gele, sağlı sollu altlı üstlü, adam madam, odun modun, sıra mıra, gördü mördü, yol mol, dümdüz, mosmor, çırılçıplak, kaskatı, koskoca, çarçabuk, karma karışık gibi. Kısaltmalı tekrarlar Körü körüne, el ele, huylu huyuna, yerli yerince, evli evinde, seven sevene, boydan boya, tepeden turnağa, güzellikse güzellik, gitmekse gitmek gibi (Yelten ve Açıköz, 2008: 31-38).”

Leyla Karahan ise şöyle tanımlar: “Bir nesneyi, bir niteliği, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubudur.”

"a. Grupta yer alan kelimeler arasında hem şekil hem de anlam ilişkisi vardır.

b. Tekrarlar anlamı kuvvetlendirir; nesne ve harekete çokluk, süreklilik ve beraberlik anlamı kazandırır.

c. Bağlama ve çekim edatları dışında bütün kelimelerle tekrar grubu kurulabilir.

ç. Grubu meydana getiren unsurlar çekim eki taşıyabilir.

d. Grup içindeki kelimeler eş görevlidir. Genellikle kelimeler arasında belirli bir ses düzeni bulunur. Bundan dolayı tekrar gruplarının birçoğunda unsurların yeri değiştirilemez.

e. Grupta yer alan kelimelerden biri zaman içinde tek başına kullanımdan düşmüş olabilir.

f.Tekrar grupları söz dizimi içinde isim, sıfat, zarf ve fiil görevi yapar.

g.Bu grupta her unsur kendi vurgusunu taşır. Kelimeler arasında virgül konmaz(Karahan, 2017: 60-62)."

1.sık sık (1/402)	11.sessiz sedasız (3/417)
2.gelip geçici (1/402)	12.kaba saba (4/419)
3.üzgün üzgün (2/403)	13.alt üst (3/443)
4.zaman zaman (2/404)	14.eş dost (1/452)
5.mor mor (2/404)	15.sağa sola (3/454)
6.kat kat (3/404)	16.kucak kucak (3/478)
7.iki üç (2/406) (2/414)	17.geze geze (2/481)
8.pençe pençe (6/407)	18.doya doya (2/488)
9.bütün bütün (6/407)	19.dala dala (2/488)
10.yorgun argın (3/417)	20.dalga dalga (2/489)

3.2.14. Aitlik Grubu

-ki aitlik eki ile ondan önceki kelime grubunun yalın hali, genitif veya lokatif hali ile oluşur.

“Bir kelime grubu ile o kelime grubunun sonuna eklenen aitlik eki ‘-ki’ nin oluşturduğu gruba aitlik grubu denir. Bu grup, içinde bulunma, aitlik ve bağlılık işlevlerini görür. Aitlik eki, aslında yapım eki olduğu hâlde çekim eklerinden sonra gelebilen istisna bir ektir. En çok bulunma ve ilgi hâli ekiyle bitmiş kelime gruplarına gelirken yalın isimlerin sonuna da gelebilir. Ancak yalın hâldeki isme gelmiş biçimler kelime grubu sayılmaz. Çünkü kelime grubunun kurulabilmesi için en az iki kelimenin bir araya gelmesi gerekir (Aktan, 2009:33)."

1.üzerimdeki örtü (3/402)	13.yollardaki cazibe(1/446)
2.yanımdaki keman (6/407)	14.ondaki ela gözler (3/450)
3.kapısındaki camlar (3/409)	15.Ahmet Beydeki (1/452)
4.elimdeki ustura (1/415)	16.kafesteki kuşçağz(2/453)
5.üstündeki oda (3/417)	17.seninkinden fazla (3/463)
6.boğazındaki eli (3/417)	18.gönlündeki mana (3/464)
7.modadaki köşkü (3/417)	19.kalbimdeki dert (2/477)
8.alnındaki kakülü (3/419)	20.Haliçteki köprü(3/478)
9.şimdiki gençler (4/419)	21.beldedeki a'mire (3/478)
10.yeryüzündeki ses (3/422)	22.İstanbul'daki sıcak(3/478)
11.göz bebeklerindeki (2/429)	23.kesemdeki altınlar(4/479)
12.dallardaki mehnethleri(3/443)	24.benanimdeki kilkin(4/479)

3.2.16. İyelik Grubu

İyelik grubu bir ismin kendisinden önceki ilgi hâlinde bir şahıs zamirine sahiplik, bağlılık, aitlik ilgisiyle bağlandığı kelime grubudur.

“İyelik grubunun birinci sırasında yer alan zamirler ile diğer tarafta yer alan isim ve isim muamelesi gören dil birlikleri için gerekli şart birinci kısmın genitif halli, ikinci kısmın ise iyelik hâli ekini taşımasıdır. İyelik grubunun kullanılmasında zamir kısmının şeklen bulunmadığı kullanımlar da vardır. Bu tür kullanışlarda zamir ve genitif halli kısım şeklen olmasa da fonksiyon olarak zihnimizde daima mevcuttur. Ev-i-miz Kurabiye-niz İyelik kavramının belirtme fonksiyonu ile kullanıldığı birtakım kelimeler de vardır. Belirtilen ismin genitif halli birinci sıradan ismi alması bu durumda şart değildir. kim-i, önem-i, şura-sı, ileri-si, doğru-su, böyle-si gibi Farklı zamirlerle de iyelik grubu oluşturulabilir. Filanın evi Kendisinin evi Şeyin evi (Yelten ve Açıkgöz: 2008: 46-47).”

1.benim vazifem (3/402)	12.benim adım (4/409)
2.benim pamuklarım (3/402)	13.senin parkın (2/413)
3.benim üstüm (3/402) (3/404)	14.senin arkan (2/413)
4.senin hakkın (3/403)	15.senin derdin (1/415)
5.senin ardın (2/404)	16.senin yanın (3/415)
6.bizim gönlümüz (2/406)	17.sizin başımız (2/418)
7.benim koynum (5/407)	18.benim derdim (1/429)
8.benim şampanyam (5/407)	19.benim tabiatım (1/429)
9.senin yanağın (6/407)	20.benim içim (2/429)
10.benim gönlüm (6/407)	21.sizin esvabımız(2/445)
11.sizin ruhunuz (3/408)	22.senin derdin (2/448)

3.2.17. Kısaltma Grupları

Kısaltma grupları; isnat, yükleme, yaklaşma, bulunma, uzaklaşma, vasıta grubu gibi ana başlıklardan meydana gelir. Kısaltma grupları, iki isim unsuruyla meydana gelir ve grubun vurgusunun ikinci unsurun üzerinde bulunur.

Özkan ve Sevinçli, "Türkiye Türkçesi Söz Dizimi" adlı çalışmalarında kısaltma gruplarını "hal eki almış isimlerle oluşturulmuş kelime grupları" adıyla da anıp, şöyle izah etmektedirler: "Kısaltma grupları, iyelik eki veya hâl eki almış bir isim unsuruyla bir başka isim unsurunun oluşturduğu kelime grubudur" dedikten sonra bu grupların genellikle isim fiil, sıfat fiil, zarf fiil veya cümlelerin kısaltmış veya kalıplaşmış biçimleri şeklinde izah etmişlerdir (Özkan/Sevinçli,2009:92)."

3.2.18. Yükleme (Akkuzatif) Grubu

Yükleme eki (-ı, -i, -u, -ü) taşıyan bir isim unsurunun bir diğer isim unsuru ile meydana getirdiği kelime grubudur. Cümle içinde isim ya da sıfat görevi yapar.

- 1.mektebi tenvir (2/409)
- 2.gecesi teşrif (2/470)

3.2.19. Yaklaşma (Datif) Grubu

Yaklaşma eki (-a, -e) eki alan bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile meydana getirdiği kelime grubudur. Vurgu son unsur üzerindedir. Yaklaşma grubu, cümle ve kelime grupları içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapmaktadır.

1.sıcağa hasret (2/402)	5.iradesine hakim (3/417)
2.dansa düşkün (2/408)	6.emeline nail (3/421)
3.akrabasına düşman (3/412)	7.akla yakın (2/427)
4.Allah'a emanet (3/412)	

3.2.20. Vasıta Grubu

Vasıta eki (-le, -la) eki alan bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile meydana getirdiği kelime grubudur. Bu grup sıfat fiil ve zarf fiilden kısalmıştır.

1.her şeyle meşgul (3/400)	10.derdinle dertli (2/448)
2.servetle ümittir (2/409)	11.dudaklarınla meze (2/485)
3.alkışla yad (2/409)	12.ellerinle rakı (2/485)
4.mebhaslarla istisnası(2/409)	13.aşkıyla gök lerzan (2/475) (2/476)
5. aşkınla kana (2/413)	14.sularla oyun (2/488)
6. derdinle çile (1/415)	15.varlığıyla sevinç (2/492)
7.elinle kütük (3/415)	16.yokluğunla keder (2/492)
8.kızlarla dolu (2/446)	17.aşkınla şimşek (3/500)
9.bununla meşgul (1/448)	

3.2.21. Bulunma (Lokatif) Grubu

Bulunma eki (-de,-da, -te, -ta) eki alan bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile meydana getirdiği kelime grubudur. Vurgu son unsur üzerindedir. cümle ve kelime grupları içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapmaktadır. Bulunma grubunun unsurları kelime grubu halinde bulunabilir.

1. bahçelerde mor (2/404)	7.yeryüzünde bahtiyar (2/448)
2.İstanbulda tahsil (2/409)	8.koynunda saklı (1/453)
3.bahçede meşgul (3/417)	9.ormanda yalnız (2/453)
4.solda Kur'an (1/429)	10.ateşte kebab (2/463)
5.başında kasket (1 /431)	11.destimde lisan (4/479)
6.dünyada ak (3/443)	

3.2.22. Uzaklaşma (Ablatif) Grubu

Uzaklaşma eki (-den,-dan, -ten, -tan) eki alan bir isim unsurunun bir başka isim unsuru ile meydana getirdiği kelime grubudur. Vurgu son unsur üzerindedir, cümle ve kelime grupları içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapmaktadır. Uzaklaşma grubunun unsurları kelime grubu halinde bulunabilir.

1.manzaradan mahrum (2/406)	7.senden uzak (1/456) (2/490)
2.artinden güzel (2/408)	8.şekerden elezz (4/479)
3.mazisinden yadigar (3/417)	9.baldan elezz (4/479)
4.benden âlâ (2/418)	10.gülden yumuşak (2/492)
5.kardan beyaz (3/439)	11.köpükten beyaz (2/492)
6.sülünden güzel (2/448)	12.orkestradan güzel (2/500)

3.2.23. İsnat Grubu

İsnat Grubu, isnat olunan isim unsuru önce gelir ve eksiz yahut iyelik ekli olur. İsnat edilen isim unsuru ise sonra gelir ve genellikle sıfat olur. Bununla beraber iki unsur kelime grubu da olabilir. İsnat grubu sıfat-fiil veya zarf-fiil grubundan kısaltılmıştır. Bununla beraber isnat grubu sıfat tamlamalarının ters çevrilmiş bir hâli gibidir.

1.şekli badem (2/400)	5.saçları kısa (1/432)
2.başı duman (3/403)	6.kolları pamuk (3/464)
3.saçları kesik (6/407)	7.içi boş (2/478)
4.saçları dökük (3/421)	8.yüreği yaşlı (2/494)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KELİME GRUPLARININ TESPİTİ

4.1. İSİM TAMLAMALARI

İki ya da daha çok isim unsurunun bir araya gelmesiyle oluşan tamlamaya isim tamlaması denir. Bu tamlama, bir isim unsuru ile başka bir isim unsurunun iyelik sistemi içerisinde kurulması şartına dayanır.

4.1.1. Belirtili İsim Tamlamaları

4.1.1.1. İkiKelimededenOluşanBelirtili İsimTamlamaları

4.1.1.1.1. Tamlayanı ve Tamlananı İsim Olan Belirtili İsimTamlamaları

1.insanın vücudu (2/400)	31.kovalyenin boynu (2/408)
2.gözlerimin içi (2/400)	32.dudağının tadı (2/408)
3.kadınların kulağı (3/400)	33.leylilerin şansı (2/409)
4.öpücüğün sesi (3/400)	34.mektebin sırtı (2/409)
5.gençlerin gönülleri (3/400)	35.Fevzi'min siması (2/409)
6.kızın kanı (3/400)	36.hazretin emeği (2/409)
7.teşrinlerin ilki (1/402)	37.muslukların lülesi (3/409)
8.komşumuzun kedisi (1/402)	38.taşın sesi (3/409)
9.bulutların gözleri (2/402)	39.insanın hevesi (3/409)
10.yatağın üstü (2/402)	40.semtin kopuğu (4/409)
11.insanların başı (3/402)	41.canilerin anası (4/409)
12.dünyanın zevki (2/403)	42.hamamın mermeri(3/409)
13.kızların ardı (3/403)	43.balıkçılığınmektebi(1/411)
14.aşkın zevki (2/404)	44.karadenizin dibi (1/411)
15.adanın parkı (2/404)	45.çorapçıların insafı (1/412)
16.Florya'nın kumsalı (3/404)	46.İstanbul'un içi (1/412)
17.adanın çamlıbeli (3/404)	47.kalbimin karası (2/413)
18.bebeğin rüzgarı (3/404)	48.kirpiklerinin ucu (2/413)
19.Sarıyer'in suları (3/404)	49.aşkın suçu (2/413)
20.İstanbul'un derdi (1/405)	50.gönlümün yarası (2/413)
21.emanetin demini (1/406)	51.kalbimin karası (2/413)
22.atımın gemini (1/406)	52.kafesin arası (2/413)
23.keyfimin köşkü (1/406)	53.ayılığın sonu (2/413)
24.kışın eli (2/406)	54.aşkın suçu (2/413)
25.yazın demleri (2/406)	55 işin ucu (3/412)
26.kadının sesi (6/407)	56.buselerin merhemi (3/413)
27.şarkının nağmeleri (6/407)	57.dudaklarının tadı (3/413)
28.gönüllerin taşkını (6/407)	58.Şirin'in Ferhadı (3/413)
29.dağın ortası (6/407)	59.ipeğin kıymeti (3/413)
30.çocuğun adı (2/408)	60.ordumuzunsüngüsü(1/414)

- 61.zavallının işi (2/414)
62.denizlerin azizi (2/414)
63.rüzgarların önü (2/414)
64.ediplerin hiçbiri (1/415)
65.halkın eli (1/415)
66.kainatın gözü (2/415)
67.dünyanın tasası (3/417)
68.hayatının yarısı (3/417)
69.Ali'nin oğlu (3/417)
70.hırsızın gelişi (3/417)
71.yastığının altı (3/417)
72.hırsızın üzeri (3/417)
73.odanın yeri (3/417)
74.hasmının gırtlacağı (3/417)
75.vücudunun dermanı (3/417)
76.kollarının kuvveti (3/417)
77.kalbinin asabı (3/417)
78.ihtiyarın oğlu (3/417)
79.hasmının boğazı (3/417)
80.Emel'in fidanı (1/418)
81.aşıkların ahı (2/418)
82.gençlerin nikahı (2/418)
83.sevdanın günahı (2/418)
84.aşıkların gönülleri (2/418)
85.nargilemin marpucu (2/419)
86.elinin ucu (2/419)
87.şahımın sorgucu (2/419)
88.kızların bacağı (3/419)
89.kadınların indisi (3/419)
90.kadının yeri (4/419)
91.gençlerin biri (4/419)
92.düşmanın eli (1/420)
93.kışın soğuğu (3/420)
94.sevdiğinin beli (3/420)
95.ağaçların dalı (3/420)
96.dudağının balı (3/420)
97.gencin kolu (3/420)
98.kızın beli (3/420)
99.rüzgarların sesi (3/420)
100.tabiatın demleri (3/420)
101.aşıkların sitemleri (3/420)
102.hayatlarının günleri (3/420)
103.dalların üzeri (3/420)
104.odunların alevi (3/420)
105.aşıkların vücudu (3/420)
106.kalbin başı (1/421)
107.goncaların hali (3/421)
108.erkeğin fendi (3/421)
109.ahalinin dili (3/421)
110.başlarının süsü (3/421)
111.saçlarının örgüsü (3/421)
112.oltaların ucu (3/421)
113.güzelin Tıraşı (3/422)
114.seslerin farkı (3/422)
115.insanın kalbi (3/422)
116.sesin sahibi (3/422)
117.sanatkarın eli (3/422)
118.sazının kirişleri (3/422)
119.tanburun teli (3/422)
120.kızın yanağı (3/422)
121.öpücüğün sesi (3/422)
122.postahanenin farkı (1/423)
123.telgrafın telleri (1/423)
124.memurların elleri (1/423)
125.kızların peşi (2/427)
126.gönlümün uğru (1/429)
127.yarımın cenneti (1/429)
128.uykunun dudakları (2/429)
129.kirpiklerinin arası (2/429)
130.avucumun içi (1/431)
131.gözlerinin içi (1/431)
132.gençlerin kalbi (1/431)
133.amirin işi (1/431)
134.dostumun ikbali (1/431)
135.afetin vatanı (1/432)
136.iğnenin toplusu (1/433)
137.Beyza'nın içi (1/433)
138.yarımın kolları (3/439)
139.aşkın işkenceleri (1/441)
140.gönlünüzün neşeleri (2/444)
141.hayatın yolları (2/444)
142.ateşin harı (2/444)
143.ayların güzeli (1/445)
144.mahallenin içi (1/445)
145.senenin beli (1/445)
146.yaşlıların yüzü (1/445)
147.sersemliğin esrarı (1/446)
148.tatlıların zevki (1/446)

- 150.kızların içi (2/446)
 151.sevdanın dumanı (2/446)
 152.annesinin aklı (1/448)
 153.evin içi (1/448)
 154.sobanın alevleri (2/448)
 155.rüzgarın sesi (2/448)
 156.biçarelerin kalbi (2/448)
 157.ruhumuzun duası (2/448)
 158.ikisinin sesi (2/448)
 159.Kerem'in bahtı (2/448)
 160.kızın göğsü (2/448)
 161.Kemal'in düğmeleri (2/448)
 162.hocanın vaizi (1/449)
 163.gençliğin yasası (1/449)
 164.karyolanın önü (1/450)
 165.aşkın orucu (1/450)
 166.parmağının ucu (1/450)
 167.gönlümün misafiri (3/450)
 168.gençliğimin heyecanı (3/450)
 169.yüzümün üzeri (3/450)
 170.kalbimin ahengi (3/450)
 171.gençliğin hududu (3/450)
 172.sesin karşısı (3/450)
 173.arzunun seli (1/452)
 174.şairin divanı (1/452)
 175.aşkının yaşı (1/453)
 176.eteğinin ucu (2/453)
 177.zavallıcığın rengi (1/456)
 178.gitarının sesi (2/462)
 179.aşkın geceleri (2/462)
 180.Velansiya'nın bahçeleri (2/462)
 181.kadının londi (3/462)
 182.evimin içi (2/463)
 183.ömrümün goncası (2/463)
 184.yüreğimin dibi (2/463)
 185.hızırın başı (2/464)
 186.gözlerinin rengi (3/464)
 187.dudaklarının sedefi (3/464)
 188.bakanların içi (3/464)
 189.ayrılığın çölü (1/465)
 190.aşkın sonu (1/465)
 191.Mısır'ın kadınları (1/465)
 192.keçinin kızı (3/466)
 193.dünyanın zevki (3/468)
 194.sümbülün perçemleri (1/471)
 195.üstadın saadethanesi (1/471)
 196.damların üzeri (3/478)
 197.perinin adeti (1/479)
 198.Eda'nın nefreti (1/479)
 199.sevdanın yelleri (4/482)
 200.hicranın alevi (4/482)
 201.gönlümün küheylanı (2/488)
 202.kumsalın üzeri (2/488) (2/495)
 203.kızların hakkı (2/488)
 204.İstanbul'un tarafı (2/488)
 205.cevizlerin sayısı (3/488)
 206.göğsünün içi (3/488)
 207.taflanların arkası (3/488)
 208.ihlamurun dalı (2/489)
 209.salkımların dibi (2/489)
 210.çimlerin üstü (2/489)
 211.taflanların arkası (2/489)
 212.sevdanın öksesi (3/489)
 213.kızların aklı (3/489)
 214.aşkın oku (3/489)
 215.üçünün kalbi (3/489)
 216.ayın başını (2/490)
 217.rüzgarın teması (2/490)
 218.ayrılığın düğünü (2/490)
 219.ferdin derdi (1/491)
 220.öbürünün yüzü (2/491)
 221.omuzun biçimi (2/491)
 222.ikimizin vücudu (2/492)
 223.dalgaların altı (2/492)
 224.kayaların arası (2/492)
 225.aşkımın faslı (2/494)
 226.gönlümün küheylanı (2/495)
 227.hayatımın gerisi (2/495)
 228.mayosunun aksı (2/495)
 229.duvarların imzası (3/495)
 230.sandığım içi (3/495)
 231.gözlerin damlaları (3/495)
 232.yürekerin yarası (3/495)
 233.gönlümün küheylanı (2/495)

234.halkın hakkı (1/496)
 235.gözlerimin önü (2/496)
 236.aşığın içi (2/496)
 237.hilalin şekli (2/496)
 238.gözümün yaşı (2/496)

239.gönlümün sevinci (2/496)
 240.mühendisliğin zevki (3/496)
 241.göklerin ağarması (2/497)
 242.güneşin hârmaları (2/497)

4.1.1.1.2.Tamlananı Fİlİmsi Grubu Olan Belirtili İsimTamlamaları

1.hırsızın gelişi(3/417)
 2.kadının doğuşu (1/420)
 3.göklerin ağarması(2/497)

4.1.1.1.3.Tamlayanı Fİlİmsi Grubu Olan Belirtili İsimTamlamaları

1.bakanların içi (3/463)

4.1.1.2.Üç ve Daha Fazla Kelimededen Oluşan Belirtili İsim Tamlamaları

4.1.1.2.1.Tamlananı İsim Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.İstanbul'un / kurtuluş bayramı (1/402)
 2. adanın / Luna parkı (3/404)
 3.sobanın / alevleri oyunu (2/411)
 4.ihtiyarın / göz kapakları (3/417)
 5.tiryakilerin / hal perişanı (3/443)
 6.göğsünün / gül kokusu (2/492)

4.1.1.2.2.Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.karyolanın / baş tarafı (3/402)
 2.yatağın / bembeyaz çarşafı (3/402)
 3.ömrünün / son demi (3/417)
 4.sevda çöreginin / çekirdeksiz çam içi (2/463)
 5.Van ikliminin / bir tanesi (1/471)

4.1.1.2.3.Tamlananı Birden Fazla İsim Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.feleğin / imanı dini (1/406)
 2.vatanın / dağları bozkırları (1/414)
 3.insanın / zevki hevesi (3/422)
 4.yolların / toprağı taşı (2/427)
 5.aklın / meleği şeytanı (1/432)
 6.ifretin / dişi tırnakları (2/455)
 7.işin / demi saati (1/479)

4.1.1.2.4.Tamlananı Tekrar Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.yüreğimin / tıptı tıptı (3/463)

4.1.1.2.5.Tamlananı Sayı Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.saffetin / on dördü (2/463)

2.ayın / on dördü (2/494)

4.1.1.2.6.Tamlananı Sıfat Tamlaması Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.baş vekilin / azmi (1/414)

4.1.1.2.7.Tamlayanı Unvan Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.Kazım Paşanın /gözleri (1/414)

2.Süleyman Nazif Bey'in/ etrafı (1/415)

3.damat Bey'in / cepleri (1/448)

4.Evliya Zadenin / lavantası (4/500)

4.1.1.2.8.Tamlayanı Birleşik İsim Grubu Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.Mahmud Esat'ın/ ders vermesi (2/409)

2.Tevfik Kemal'in/ dersi (2/409)

4.1.1.2.9. Tamlayanı Birden Fazla İsim Olan Belirtili İsim Tamlamaları

1.Ferhatların, Mecnunların /aşkı (6/407)

4.1.2. Belirtisiz İsim Tamlamaları

Sadece tamlananın (2. ismin) ek aldığı, tamlayanın (1. ismin) ek almadığı isim tamlamalarıdır.

4.1.2.1. İki Kelimededen Oluşan Belirtisiz İsimTamlamaları**4.1.2.1.1.Tamlayanı ve Tamlananı İsim Olan Belirtisiz İsimTamlamaları**

1.yatak odası (2/400)

2.anahtar deliği (2/400)

3.Cumhuriyet ilanı (1/402)

4.endam aynaları (2/403)

5.güneş banyosu (2/404)

6.deniz kenarı (3/404)

7.kurt masalı (3/404)

8.tamir muamelesi (1/405)

43.yaprak üstü (3/419)

44.ten rengi (3/419)

45.evlat fabrikası (4/419)

46.zerit meydanı (4/419)

47.dünya yüzü (4/419)

48.gençlik alevi (3/420)

49.gönül arkadaşı (3/421)

50.dans salonları (3/421)

- 9.yıldız sarayı (1/405)
 10.taş parçası (1/405)
 11.gazete muhabiri (1/406) (3/412)
 12.soğan rengi (6/407)
 13.teşrin senesi (3/408)
 14.Ankara şehri (2/409)
 15.hukuk duası (2/409)
 16.Türk ismeti (2/409)
 17.felsefe dünyası (2/409)
 18.amak ruhu (2/409)
 19.müdür mektebi (2/409)
 20.biber dolması (2/409)
 21.zemin korneleri (3/409)
 22.mangal başı (2/411)
 23.kış mevsimi (2/411)
 24.diz boyu (2/411)
 25.çorapsızlar kulübü (1/412)
 26.diz kapağı (1/412)
 27.İstanbul ahalişi (3/412)
 28.ağaçlar arası (2/413)
 29.Çankaya avizesi (1/414)
 30.deniz üstü (1/414)
 31.kudret malı (1/414)
 32.ziraat hevesi (1/414)
 33.emanet meclisi (2/414)
 34.berberlik sanatı (1/415)
 35.mezar başları (1/415)
 36.kaya üstü (2/415)
 37.ayrılık duvarı (3/415)
 38.kaf dağı (1/418)
 39.mebus namzedleri (1/418)
 40.kaf dağı (1/418)
 41.devlet kuşu (1/418)
 42.nikah memuru (2/418)
- 51.baba nasihati (3/421)
 52.baş örtüsü (3/421)
 53.kadın şekli (3/421)
 54.Afrika sahili (3/421)
 55.kadın balığı (3/421)
 56.zülf traşı (1/422)
 57.kafesler arkası (3/422)
 58.bahar mehtapları (3/422)
 59.pangaltı güzelleri (1/423)
 60.posta memurları (1/423)
 61.kapı ardı (1/424)
 62.zamane kadınları (1/424)
 63.gönül arkadaşı (2/427)
 64.dans salonu (2/427)
 65.göz bebeği (1/429)
 66.bebeklik ruhu (1/430)
 67.kar topu (1/431)
 68.Ankara ahvali (1/431)
 69.otobüs şirketi (1/431)
 70.adem şehri (3/443)
 71.el üstü (2/444)
 72.şehzade başı (1/445)
 73.oruç keyfi (1/446)
 74.dünya yüzü (2/446)
 75.düğün günü (1/448)
 76.kız tarafı (1/448)
 77.kış gecesi (2/448)
 78.şampanya masası (1/449)
 79.el kucağı (1/449)
 80.yatak hali (1/450)
 81.ayva tüyü (3/450)
 82.bebek yamaçları (3/450)
 83.pırlantalar arası (3/450)
 84.baş üstü (3/450) (3/496)
- 85.ziyaret emeli (1/452)
 86.şair eli (1/452)
 87.ilim dolu (1/452)
 88.liman bahçeleri (2/462)
 89.altın rengi (3/462)
 90.kirpikler arası (3/462)
 91.Alman kızı (3/462)
- 101.gençlik alevi (3/489)
 102.ay başı (1/491)
 103.maaş erbabı (1/491)
 104.şark güzelleri (2/491)
 105.bulut altı (2/491)
 106.kestane kebabı (1/492)
 107.can eri (2/493)

92.kor parçası (3/462)	108.su perisi (2/495)
93.kanaat ehli (2/464)	109.Cumhuriyet parası (3/495)
94.el şakası (3/464)	110.bülbül sadaları (2/496)
95.kumlar üstü (3/464)	111.taş üstü (3/496)
96.kız taşı (2/470)	112.baş üstü (3/496)
97.şehzade başı (2/470)	113.kumaş üstü (3/496)
98.gönül divanesi (1/471)	114.meslek iktisadı (3/496)
99.heves pervanesi (1/471)	115.kuş sesi (2/497)
100.kış mevsimi (3/478)	116.aşık busesi (2/497)

4.1.2.1.2. Tamlayanı Fiilimsi Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları

- 1.bayılmak raddesi (3/417)
- 2.sarılmak ihtiyacı (2/453)
- 3.çalışmak arzusu (3/478)

4.1.2.2. Üç ve Daha Fazla Kelimedden Oluşan Belirtisiz İsim Tamlamaları

4.1.2.2.1. Tamlayanı Birden Fazla İsim Olan Belirtisiz İsimTamlamaları

- 1.Türk hukuk / tarihi (2/409)
- 2.tarih siyasi / kürsüsü (2/409)

4.1.2.2.2. Tamlayanı Fiilimsi Grubu Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları

- 1.bakla dikme / zamanı (1/402)
- 2.onlara bakmak / endişesi (4 / 419)

4.1.2.2.3. Tamlayanı Sıfat Tamlaması Olan Belirtisiz İsim Tamlamaları

- 1.bu sevda / derdi (2/494)

4.2. SIFAT TAMLAMASI

Sıfat tamlamaları, bir veya daha fazla sıfatın bir ismi sayı, renk, biçim, hareket, durum, sayı ve yer bakımından nitelediği veya belirttiği kelime gruplarıdır.

4.2.1. İki Kelimededen Oluşan Sıfat Tamlamaları

4.2.1.1. Niteleme Sıfatıyla Oluşan Sıfat Tamlamaları

Niteleme sıfatıyla oluşan bu tamlamalar varlıkların durumlarını, biçimlerini, renklerini gösterir.

1.değişik manzaralar (2/400)	25.ince bel (1/408)
2.genç kız (3/400) (2/402) (3/403)(1/423)	26.güzel baş (1/408)
3.minik kanat (1/402)	27.genç yaş (2/408)
4.kesik dallar (1/402)	28.meşhur sinema (2/408)
5.körpe dullar (2/402)	29.müstakil ev (2/408)
6.çılgın yollar (2/402)	30.hanuş balbal (2/408)
7.destek yorgan (3/402)	31.eski kanun (2/409)
8.yeni gelin (3/402) (3/420)	32.peynirli börek (2/409)
9.coşgun duygular (2/403)	33.yeni bahar (2/409)
10.küçük yaş (2/403)	34.değişik şekil (3/409)
11.coşgun duygular (2/403)	35.tophaneli yiğitler (4/409)
12.oğlan çocuklar (3/403)	36.kara baş (4/409)
13.genç adam (3/403)	37.boş yer (1/411)
14.kuytu gölgeler (3/404)	38.yeni bahar (1/412)
15.demir çember (1/405)	39.akıllı İngiliz (1/412)
16.eski sahibi (1/405)	40.pembe ten (1/412)
17.zavallı İstanbul (1/405)	41.güzel pijama (1/412)
18.güzel demler (2/406)	42.çıplak ayak (1/412)
19.güzel vücut (2/406)	43.öz baba (3/412)
20.hasretli nağme (2/406)	44.yakın akraba (3/412)
21.ipek saç (2/406)	45.kanlıcalı alaman (2/413)
22.güzel kız (2/406)(1/431) (2/446)	46.güzel yüz (2/413)
23.sarhoş kız (6/407)	47.Kadıköylü aşk (2/413)
24.küçük el (1/408)	48.Kadıköylü yoğurtçu (2/413)

- 49.beyaz kollar (3/413)
 50.beyaz omuz (3/413)
 51.İnce dudak (3/413)
 52.fazla bahşış (1/415)
 53.geçkin yaş (1/415)
 54.kör ustura (1/415)
 55.büyük Hind (1/415)
 56.müstakbel oğlak (2/415)
 57.hurşide eş (2/415)
 58.kısa etek (3/415)
 59.pamuk el (3/415)
 60.sıcak ten (3/415)
 61.hazır yemek (3/417)
 62.siyah kanat (3/417)
 63.genç hırsız (3/417)
 64.zor tahammül (2/418)
 65.mesuliyetli iş (2/418)
 66.şanlı bücür (2/419)
 67.yumuk el (3/419)
 68.güzel baht (3/419)
 69.grift satırlar (3/419)
 70.yeşil zade (4/419)
 71.mühim mesele (1/420)
 72.kara kış (3/420)
 73.cam ruh (1/421)
 74.kabak keleli (1/421)
 75.çapkın gençler (3/421)
 76.garip balıklar (3/421)
 77.dolu peymaneler (1/422)
 78.eski kadınlar (1/424)
 79.sıcak çorba (1/424)
 80.eski erkekler (2/427)
 81.kayfan bıyık (2/427)
 82.laciverd menavişler (2/429)
 83.yumuşak yasdık (2/429)
 84.yaban dudaklarımız (2/429)
 85.kara oğlan (1/431)
 86.mütahid amir (1/431)
 87.yaramaz parmaklar (1/431)
 88.beyaz göğsü (1/431)
 89.kumral baş (1/431)
 90.beyaz eller (1/431)
 91.meyvesiz eşcar (1/433)
 92.deli gönül (3/439)
 93.beyaz kar (3/439)
 94.genç çağ (1/441)
 95.kutlu şut (1/442)
 96.yaramaz hanımlar (2/444)
 97.güzel ramazan (1/445)
 98.kirli seyahat (2/445)
 99.eski esvap (2/445)
 100.zavallı adamcağız (2/446)
 101.güzel toroman (2/446)
 102.dalgalı tufan (3/446)
 103.genç gönüller (1/448)
 104.bol kese (1/448)
 105.zavallı genç (2/448)
 106.beyaz göğüs (1/450)
 107.ela gözler (3/450)
 108.büyük söz (3/450)
 109.çapkın dudak (3/450)
 110.sıcak yatak (1/453)
 111.hicranlı kalp (2/453)
 112.küçük dalgalar (2/453)
 113.genç vekil (3/454)
 114.ateş gözler (2/455)
 115.genç arzular (1/456)
 116.eski hicran (1/456)
 117.budala kız (1/456)
 118.mevsimlik manzum(1/456)
 119.siyah saçlar (2/462)
 120.parlak dalgalar (2/462)
 121.çıplak omuzlar (2/462)
 122.güzel bohem (2/462)
 123.parızlı bebek (2/463)
 124.arzulu gözler (2/464)
 125.manalı gözler (3/464)
 126.kızıl dudak (3/464)
 127.yarı çıplak (3/464)
 128.güzel vücut (3/464) (2/488)
 129.ipek çarşaf (1/465)
 130.vaha gözler (1/465)
 131.kımalı keçi (3/466)
 132.hoş yollar (3/468)

133.güllü dilber (2/470)	156.koskoca dağlar (1/491)
134.kısa fistan (2/472)	157.dest sarraf (1/491)
135.uzun yıllar (2/475)	158.ince bel (2/491)
136.büyük nazlı (2/475)	159.narin vücut (2/491)
137.eski elem (2/477)	160.dolgun endam (2/491)
138.haylaz dil (2/477)	161.kırmızı halkalar (2/492)
139.gonca lebler (2/478)	162.beyaz ten (2/493)
140.muhterem ahali (3/478)	163.çifte kirazlı (2/494)
141.büyük şöhret (1/479)	164.güzel yürek (2/494)
142.fiyakalı şair (2/481)	165.gül yüzlü (2/494)
143.kadın polisler (4/482)	166.gül nefesli (2/494)
144.coşkun yeller (4/482)	167.ceylan bakışlı (2/494)
145.güzel terzi (2/485)	168.bülbül sesli (2/494)
146.güzel bahçıvan (2/485)	169.durgun deniz (2/495)
147.genç kızlar (2/488)	170.derin zevk (3/496)
148.hararetli içtimalar (2/488)	171.coşgun arzular (2/499)
149.güzel boy (2/488)	172.baygın buseler (2/499)
150.kırmızı dudak (3/488)	173.beyaz yüz (3/500)
151.süremeli göz (3/488)	174.siyah kaşlar (3/500)
152.mor salkım (2/489)	175.nahoş kancalar (3/500)
153.çapkın Baha (3/489)	176.billur gonca (4/500)
154.sıcak buse (2/490)	175.nahoş kancalar (3/500)
155.güzel göğüs (2/490)	176.billur gonca (4/500)

4.2.1.2. Belirtme Sıfatıyla Oluşan Sıfat Tamlamaları

Varlıkları işaret, sayı, belirsizlik, soru yoluyla belirtirler. Nesnenin ya yeri işaret edilir, ya sayısı gösterilir; ya nesne soru yoluyla belirtilir, ya da belirsiz şekilde ifade edilir.

1.her dakika (2/400)	7.ilk gün (1/402)
2.aynı zaman (3/400)	8.bir yorgan (2/402)
3.başka iş (2/400)	9.öyle İnsan (2/402)
4.bazı gün (2/400)	10.bir kız (2/402) (2/404)
5.bir lahza (3/400)	11.ilk defa (2/402)
6.bir küpe (3/400)	12.bir tekme (2/402)

- 13.o zaman (2/402) (2/406) 39.bir gül (2/406)
14.baş taraf (3/402) 40.son nefes (2/406)
15.iki kat (3/402) 41.bu sevda (2/406)
16.bir an (2/403) (3/417) 42.bir hedef (2/406)
17.bir macera (2/403) 43.her sene (2/406)
18.hiçbir şey (2/403) 44.bir volkan (2/406)
19.bir arzu (2/403) (2/406) 45.şu alem (5/407)
20.bir genç (2/403) 46.bir pul (5/407)
21.bir hakikat (2/403) 47.bu gece (6/407)
22.küçük yaş (2/403) 48.şu kadın (6/407)
23.ilik heves (3/403) 49.bir sevinç (6/407)
24.bir kadın (3/403) 50.başka göz (6/407)
25.o rüya (3/403) 51.her taraf (6/407)
26.bu gece (3/403) 52.bu kızlar (2/446)
27.bütün zenginler (2/404) 53.bir kontis (1/408)
28.bazı sahiller (2/404) 54.şu balo (1/408)
29.bütün insanlar (3/404) 55.öyle yüksek (2/408)
30.bazı zamanlar (3/404) 56.bir tek (2/408)
31.bir oyun (1/405) 57.bir tane (2/408)
32.bir gün (1/405) (3/417) 58.bu akşam (2/408) (3/466)
33.şu taşlar (1/406) 59.bir ekselans (2/408)
34.bir daha (1/406) 60.bir kontis (2/408)
35.bu şiir (1/445) 61.o zaman (1/448)
36.bir saniye (2/406) (3/417) 62.bir aile (1/448)
37.iki aşık (2/406) 63.bu iş (2/408)
38.iki tel (2/406) 64.şu çocuk (2/408)

- 65.bir aile (1/448)
- 66.bu iş (2/408)
- 67.şu çocuk (2/408)
- 68.her sabah (3/408)
- 69.bir kısmı (3/408)
- 70.son gazeller (3/408)
- 71.salı günü (3/408)
- 72.bin kıyamet (2/409)
- 73.her lahza (2/409) (2/411)
- 74.pek güzel (2/409)
- 75.bin çeşit (2/409)
- 76.bir takrir (2/409)
- 77.her genç (2/409)
- 78.başka mebhaslar (2/409)
- 79.her bina (3/409)
- 80.bütün musluklar (3/409)
- 81.bu hamam (3/409)
- 82.binbir oyun (3/409)
- 83.bir Anne (3/409)
- 84.bazı gün (3/409)
- 85.bir an (3/409)
- 86.bütün çocuklar (1/411)
- 87.bu yüzden (1/411)
- 88.hiçbir şey (2/411)
- 89.pek çok (1/412)
- 90.bütün hasretim (1/450)
- 91.çok sahi (1/412)
- 92.Öyle kız (1/412)
- 93.bir dakika (1/412)
- 94.biraz insaf (1/412)
- 95.bu adet (1/412)
- 96.o an (1/412) (3/412)
- 97.her taraf (1/412)
- 98.birkaç ay (3/412)
- 99.iki can (3/412)
- 100.bir turşucu (3/412)
- 101.bu iş (3/412)
- 102.böyle şey (3/412)
- 103.on paralık (3/412)
- 104.bir kurşun (3/412)
- 105.bu ayrılık (2/413)
- 106.bir buse (2/413)
- 107.bu aşk (2/413) (1/465)
- 108.bu sefer (2/413)
- 109.bin dane (2/413)
- 110.bu merhem (3/413)
- 111.hiçbir tasa (3/413)
- 112.bu mesele (2/414)
- 113.bir kuş (2/414)
- 114.bu hız (2/414)
- 115.bu deniz (2/414)
- 116.bir parça (2/414)

- 117.bu ihmal (2/414)
118.bir parça (2/414)
119.bu tıraş (1/415)
120.bu endişe (1/415)
121.bu mübayen (1/415)
122.o zaman (1/415)
123.bir parça (1/415)
124.bütün ahali (1/415)
125.bin destan (1/415)
126.bin fasıl (1/415)
127.her edip (1/415)
128.bir haşiye (1/415)
129.her gün (1/415)
130.bir saniye (1/415)
131.her biri (1/415)
132.bu mübayen (1/415)
133.her göz (2/415)
134.bin şeref (2/415)
135.o dakika (3/415)
136.bir çimdik (3/415)
137.o dakika (1/416)
138.bir gün (1/416)
139.bir sene (1/416)
140.bir ses (3/417)
141.bütün ihtiyarlar (3/417)
142.son dem (3/417)
143.bir patırtı (3/417)
144.bir kenar (3/417)
145.birkaç zaman (3/417)
146.bir lahza (3/417) (1/418)
147.bir parça (3/417)
148.bir saniye (3/417)
149.o dakika (3/417)
150.bir el (3/417)
151.bu sefer (3/417)
152.bir an (3/417) (1/418)
153.bir ses (3/417)
154.bu düşünce (1/418)
155.iki kat (1/418)
156.bir mebus (1/418)
157.bir emel (1/418)
158.bu emel (1/418)
159.bir gün (1/418)
160.bu ümit (1/418)
161.bir mebus (1/418)
162.bu gönül (2/418)
163.bir gün (2/418)
164.bir ucu (2/419)
165.bütün gözler (3/419)
166.bir mezar (3/419)
167.öyle zavallı (3/419)
168.öyle zaman (3/419)

- 169.bütün aşıklar (3/419) 195.başka tarafı (3/421)
170.bütün kadınlar (4/419) 196.her biri (3/421)
171.o kadın (4/419) 197.bir güzel (1/422)
172.birkaç toraman (4/419) 198.öyle sermest (1/422)
173.bu nizam (1/420) 199.bir kere (1/422)
174.mühim mesele (1/420) 200.bazı sesler (3/422)
175.bir madalya (1/420) 201.bir kadın (3/422)
176.her adım (1/420) 202.Bir ses (3/422)
177.bin kere (1/420) 203.bu ses (3/422)
178.bu cihat (1/420) 204.o an (3/422) (2/429)
179.bu husus (1/420) 205.her seda (3/422)
180.o zaman (1/420) 206.her tel (3/422)
181.bir sarmaşık (3/420) 207.bir meyhane (1/423)
182.bir kadın (3/420) 208.bir yanda (1/423)
183.bu mevsim (3/420) 209.her akşam (1/424)
184.son gün (3/420) 210.bir zorba (1/424)
185.bu sevda (3/420) 211.bu kadar (1/424) (3/462)
186.her gün (3/421) 212.her şey (1/424) (1/471) (2/472)
187.her adam (3/421) 213.her gün (1/424)
188.bu pend (3/421) 214.her daim (2/427)
189.her dakika (3/421) 215.böyle çapkın (2/427)
190.bu mahluk (3/421) 216.her gece (2/427) (1/445)
191.üst tarafı (3/421) 217.her dem (1/429) (1/471)
192.bu mübarekler (3/421) 218.bir yer (1/429)
193.böyle kadın (3/421) 219.bir güzellik (1/429)
194.bin ada (3/421) 220.o dakika (2/429)

- 221.bir dakika (2/429)
- 222.bin yer (1/431)
- 223.iki gün (1/431)
- 224.bir şey (1/431)
- 225.bir madam (1/431)
- 226.geçen akşam (1/431)
- 227.bir şey (1/431) (1/453)
- 228.bir danecik (1/431)
- 229.iki görüş (1/432)
- 230.bazı kuşlar (1/432)
- 231.ilik sevgilim (1/432)
- 232.bazı yanaklar (1/432)
- 233.son rast (3/433)
- 234.bir gün (3/433)
- 235.bir kere (1/442)
- 236.kutlu şut (1/442)
- 237.bu ay (3/443) (1/456)
- 238.zurna ramazan (3/443)
- 239.her lahza (2/444) (2/472)
- 240.bir gece (2/444) (1/448)
- 241.bu cihan (2/444)
- 242.bu yaş (2/444)
- 243.bu cihan (2/444)
- 244.bütün minareler (1/445)
- 245.bir an (1/445) (2/453) (1/456)
- 246.bu şiir (1/445)
- 247.bütün mahalle (1/445)
- 248.bir kast (2/445)
- 249.bu seyahat (2/445)
- 250.bir lahza (2/445) (1/448) (3/450) (1/453)
- 251.bütün yaygara (2/445)
- 252.bütün ruhum (1/446)
- 253.o felaket (1/446)
- 254.bir sene (2/446)
- 255.bir zaman (2/446)
- 256.bir millet (2/446)
- 257.bu hakikat (2/446)
- 258.binbir düğün (2/446)
- 259.bir uyruğu (2/446)
- 260.bir günde (2/446)
- 261.birkenar(2/446)
- 262.bir dane (2/446)
- 263.bu vergi (2/446)
- 264.her yan (3/446)
- 265.bu korkmazlık (3/446)
- 266.iki gönül (1/448)
- 267.bütün aile (1/448)
- 268.bol kese (1/448)
- 269.bir delikanlı (1/448) (2/448)
- 270.bir gün (1/448)
- 271.bu nasihat (1/448)

- 272.bütün ahali (1/448) 298.iki kat (3/450)
- 273.bin nazla (1/448) 299.bu bayram (1/452)
- 274.bir yorgan (1/448) 300.bir besmele (1/452)
- 275.bir yanak (1/448) 301.bu iş (1/452)
- 276.bir masal (2/448) 302.bu uğur (1/452)
- 277.o gece (2/448) 303.bir kitab (1/452)
- 278.bu sevda (2/448) 304.bu paktı (1/452)
- 279.iki sevda (2/448) 305.bir kurşun (1/452)
- 280.bir harabe (2/448) 306.bir kedi (1/452)
- 281.bütün hükmü (2/448) 307.her yan (1/452)
- 282.bu aşka (2/448) 308.her söz (1/453)
- 283.bu hasret (2/448) 309.bir daha (1/453)
- 284.hiçbir şey (2/448) 310.bir daha (1/453)
- 285.her aşık (2/448) 311.bir buse (1/453)
- 286.yüz defa (2/448) 312.bu hırçınlık (1/453)
- 287.iki kör (1/449) 313.bir parçacık (1/453)
- 288.bir erkek (1/449) 314.bütün kabahat (1/453)
- 289.bir dişi (1/449) 315.bir parça (2/453)
- 290.o anda (1/449) 316.bir kız (2/453)
- 291.bu gece (1/449) 317.şu kumrular (2/453)
- 292.bir parça (1/450) 318.iki güvercin (2/453)
- 293.bu sene (3/450) 319.bir ağaç (2/453)
- 294.bir akşam (3/450) 320.bu derece (3/454)
- 295.birinci mektub (3/450) 321.bu mesele (3/454)
- 296.yirmi üç (3/450) 322.öyle sürü (3/454)
- 297.geçen hafta (3/450) 323.her şeyi (3/454)

- 324.bir eğlence (3/454) 350.o gün (2/463)
- 325.bütün lokomotifler (3/454) 351.bütün laflar (2/463)
- 326.bir cümle (3/454) 352.bir zorba (3/463)
- 327.bu muamma (3/454) 353.bir kusur (3/464)
- 328.bir dane (3/454) 354.her saniye (3/464)
- 329.bu baş (2/455) 355.bir nazar (3/464)
- 330.bütün âlayış (2/455) 356.gönlündeki mana (3/464)
- 331.bu zamanda (1/456) 357.öyle ateşli (1/465)
- 332.bir kız (1/456) 358.bir mezar (1/465)
- 333.bütün lambalar (1/456) 359.dün gece (3/466)
- 334.o korku (1/456) 360.iki kelime (3/466)
- 335.Bu bey (1/456) 361.bir parça (3/468)
- 336.geçen gün (1/456) 362.bir başka (1/471)
- 337.bu genç (1/456) 363.bin heves (1/471)
- 338.her kalb (1/458) 364.bir başka (1/471)
- 339.binbir dil (1/458) 365.bin dert (2/472)
- 340.bir ökse (1/458) 366.bir mısra (2/472)
- 341.bu iş (1/458) 367.bir balta (2/472)
- 342.bütün zevki (2/462) 368.her kişi (2/472)
- 343.bu alev (2/462) 369.bir ceste (2/472)
- 344.bir tunç (2/462) 370.bu belde (2/475)
- 345.hiçbir şey (2/462) 371.bu sesler (2/475)
- 346.o genç (2/462) 372.her köşe (2/476)
- 347.bir taraf (2/462) 373.bir baba (2/476)
- 348.bir menbi (3/462) 374.bu şiir (2/476)
- 349.geçenmayıs(2/463) 375.bu mehtap (2/476)

- 376.bir afet (2/476)
377.her an (2/477)
378.eskielem(2/477)
379.az ülfet (2/477)
380.her lahza (2/477)
381.bu şeb (2/478)
382.her bar (2/478)
383.gonca lebler (2/478)
384.bir kere (2/478)
385.her an (2/478)
386.on sene (3/478)
387.bir proje (3/478)
388.ilk iş (3/478)
389.bir nimet (3/478)
390.bu mal (3/478)
391.gelecek sene (3/478)
392.bir ruhsat (3/478)
393.operi(1/479)
394.her iş (1/479)
395.bir saat (1/479)
396.ocahil(1/479)
397.bir dert (1/479)
398.her gece (2/481)
399.bir kaya (2/481)
400.her dil (2/484)
401.bütün âlam (2/484)
402.bir heves (2/485)
403.bir elbise (2/485)
404.bir deva (2/485)
405.her sefer (2/485)
406.bir kere (2/485)
407.her taraf (2/488)
408.bir insan (2/488)
409.binbir mevzu (2/488)
410.bir mebus (2/488)
411.bir kere (2/488) (1/492)
412.her günah (3/488)
413.şu göğsü (3/488)
414.öyle şirin (3/488)
415.bu yıl (2/489)
416.bu yaz (2/489)
417.bütün odalar (2/489)
418.bir sevgi (3/489)
419.bu kızlar (3/489)
420.bu söz (3/489)
421.bir gün (3/489)
422.bu gece (3/489)
423.her gece (2/490)
424.her gün (2/490)
425.son dem (1/491)
426.her fert (1/491)
427.bir derd (1/491)

- 428.altmış yaş (1/491) 452.bu ayrılık (3/495)
429.ipekten bükümler (2/491) 453.her dakika (3/495)
430.iki güzel (2/491) 454.her yerde (3/495)
431.her ikisi (2/491) 455.bu haber (3/495)
432.bu433.bu yaş (2/491) 456.bir şair (1/496)
434.kızıl dudak (2/491) 457.şu divane (1/496)
435.bir vücut (2/492) 458.bir buse (1/496)
436.bu yaz (2/492) 459.bir dilber (1/496)
437.bir sal (2/492) 460.bir lahza (1/496)
438.her an (2/492) 461.böyle gazeller 1/496)
439.şu denizler (2/492) 462.bin buse (1/496)
440.bir arzu (2/493) 463.şu divane (1/496)
441.bir saniye (2/493) 464.bu meslek (3/496)
442.bir parçacık (2/493) 465.her sabah (3/496)
443.bir düğün (2/494) 466.her biri (3/496)
444.bir toz (2/494) 467.binbir akşam (2/497)
445.büsbütün nesli (2/494) 468.öyle güzel (3/500)
446.bülbül seslim (2/494) 469.bu kız (3/500)
447.bir kız (2/495) 470.bir ay (3/500)
448.ilk önce (2/495) 471.her sabah (4/500)
449.o lahza (2/495) 472.birdamla(4/500)
450.bu manzara (2/495) 473.bir anda (4/500)
451.bir sandık (3/495)yıl(2/491)

4.2.1.3.Sıfat Unsuru Fiilimsi Olan Sıfat Tamlamaları

1.istemediği söz (3/400)	15.bükülmüş bel (1/445)
2.kararan bulutlar (2/402)	16.yorulan parmaklar (2/448)
3.yakınlaştığı zaman (3/403)	17.çekilen hicran (2/448)
4.sevişen gençler (3/404)	18.kıskanan biri (2/448)
5.işlediğim kabahat (1/406)	19.tuttuğun iş (1/449)
6.dökülen su (2/406)	20.doğan güneş (1/450)
7.yediğim külbastı (5/407)	21.geçtiğin yerler (2/474)
8.tuttuğumuz balıklar (1/411)	22.giden saniye (2/477)
9.görülebcek manzaralar (3/409)	23.yetiştirdiğin güller (2/485)
10.büyüttüğüm sakal (1/415)	24.kullanılacak not (2/488)
11.batan güneş (3/417)	25.kırdığın cevizler (3/488)
12.evlenen kız (3/420)	26.çözülmeyen düğüm (2/493)
13.yanan dudaklar (1/441)	27.sönmez ateşler (2/499)
14.aldığım aylık (3/443)	28.bitmeyen dertler (2/499)

4.2.1.4. Sıfat Unsuru Aitlik Eki Alan Sıfat Tamlamaları

1.üzerimdeki örtü (3/402)	6.alnındaki kakülü (3/419)
2.kapısındaki camlar (3/409)	7.yeryüzündeki sesler (3/422)
3.elimdeki ustura (1/415)	8.kafesteki kuşcağız (2/453)
4.boğazındaki eli (3/417)	9.İstanbuldaki sıcak (3/478)
5.modadaki köşkü (3/417)	10.Kesemdeki altınlar (1/479)

4.2.1.5. Sıfat Unsuru Derecelendirme Zarfı Olan Sıfat Tamlamaları

1.en iyi (2/406)	16.pek az (1/479)
2.Daha.ha güzel (2/406)	17.çok rağbet (1/479)
3.pek güzel (2/409)	18.daha tatlı (2/485)
4.pek çabuk (1/412) (3/421)	19.daha güzel (2/488)
5.pek muhterem (2/409)	20.pek fazla (2/488)

6.en güzel (2/413) (1/445)	21.pek manalı (3/488)
7.Pek fazla (3/417)	22.daha hoş (2/489)
8.en kutlu (3/419)	23.daha güzel (2/489)
9.en nihayet (1/423) (1/431)	24.pek güzel (3/489)
10.pek züğürt (3/443)	25.en mehili (2/491)
11.pek karışık (2/444)	26.pek tatlı (2/491)
12.en kesdirme (2/446)	27.daha çok (2/492)
13.pek bahtiyar (3/450)	28.küçücük ağız (2/494)
14.pek kolay (2/453)	29.fazla güzel (3/495)
15.pek korkunç (2/462)	30.en çok (3/495)

4.2.1.6. Sıfat Unsuru Pekiştirme Eki Alan Sıfat Tamlamaları

- 1.bembeyaz çarşaf (3/402)
- 2.çırılçıplak kucağım (2/404)
- 3.ipince saçları (3/421)
- 4.kıpkırmızı ağız (1/449)

4.2.2.Üç ve Daha Fazla Kelimeden Oluşan Sıfat Tamlamaları

4.2.2.1.Sıfat Unsuru Fıilimsi Olan Sıfat Tamlamaları

1.aşkın yazdığı sözler (2/400)	11.sokaklarda yağın kar (2/411)
2.ilk gördüğün kadın (3/403)	12.babasından aldığı para (3/417)
3.geçirdiğın hasretli seneler (3/403)	13.benden yapılmış elbise (3/419)
4.geline benzeyen ağaçlar (3/403)	14.haber aldığı zaman (4/419)
5.yaydan çıkan bir ok (6/407)	15.rengi atan yapraklar (3/420)
6.yaydan çıkan bir ok (6/407)	16.buse veren dudaklar (3/420)
7.ruhundan taşın bir felsefe (2/409)	17.ağaçları sallayan rüzgar (3/420)
8.namını ala eden bir Yusuf (2/409)	18.hakka giden bir yol (1/422)
9.bir ayrılık denilen mezar (3/409)	19.tevcih atılan daneler (1/422)
10.beni üzen şu hasret (2/411)	20.bu hicramı anlatan sesler (3/422)

- 21.gönülden duyan sanatkar (3/422) 47.naz dedikleri akıntı (2/485)
- 22.bana ettiğin oyun (3 /439)
- 23.ok gibi atan gergin yaylılar (1/442)
- 24.hayat denen muamma (2/444)
- 25.onun gösterdiği yol (2/446)
- 26.yirmi yaşına gelen delikanlı (1/448)
- 27.dolaşan bir delikanlı (2/448)
- 28.bu hasret denen bora (2/448)
- 29.dalgalanan alevli saçlar (3/450)
- 30.aşk için dökülecek yaş (3/450)
- 31.kablel tarihi yaşayan bir şair (1/452)
- 32.bu sorduğun mama (2/453)
- 33.lazım olan edip (3/454)
- 34.yetişmiş bir kafa (2/455)
- 35.duvak takdığım zaman (1/456)
- 36.odama çekildiğim geceler (1/456)
- 37.eski sevdiğim genç (1/456)
- 38.ilk gördüğüm bir erkek (1/456)
- 39.her uçan kuş (1/458)
- 40.çantaya düşen şeker (1/458)
- 41.çapkın olmayan bir Fransız(2/464)
- 42.çelikden döğülmüş sapan (3/468)
- 43.berfahır edecek ziynet (2/477)
- 44.ümran denilen geniş yol (3/478)
- 45.vinç yapan zindelik (2/481)
- 46.yola çıktığı zaman (4/484)

4.2.2.2.Sıfat Unsuru Derecelendirme Zarfı Alan Sıfat Tamlamaları

1.en körpe çağ (2/402)	15.en hafif söz (3/417)
2.en keyifli dem (1/406)	16.en körpe çağ (3/419)
3.en küçük tasavvur (1/406)	17.en mahrem bir hazine (3/421)
4.en güzel bir manzara (2/406)	18.en zevkli anımız (3/422)
5.pek dehşetli bir koğuş (2/409)	19.en umduğum yer (1/446)
6.en hafif sıcak (3/409)	20.en coşgun çağ (1/448)
7.en büyük masraf (1/412)	21.çok tuhaf insan (3/446)
8.en güzel bir moda (1/412)	22.en kestirme bir yol (3/454)
9.en mükemmel tuvalet (1/412)	23.en büyük heyecan (1/456)
10.en güzel bir mahalle (2/413)	24.en yaman bir nişancı (1/458)
11.en sıcak duygumuz (3/413)	25.en birinci kuşlar (1/458)
12.en sıcak (2/415)	26.en kutlu bir silah (2/462)
13.en yaman bir avukat (1/416)	27.en korkusuz çağ (2/464)
14.pek mühim bir servet (3/417)	28.en az tecrübe (2/464)

4.2.2.3.Sıfat Unsuru Niteleme Sıfatı Olan Sıfat Tamlamaları

1.hicranlı bir aşk (2/400)	14.güzel Sultan Ahmedli (2/413)
2.nemli bir ufuk (2/400)	15.kara gözlü kız (3/413)
3.heyecanlı bir meşguliyet (2/400)	16.uzun saçlı melek (3/413)
4.garip bir hüznün (1/402)	17.penbe beyaz kol (3/415)
5.gelinlik bir kız (3/402)	18.uzun bir kol (3/417)
6.garip tuhaf hisler (2/403)	19.esmer donuk bir peçe (3/417))
7.genç ateşli bir erkek (2/403)	20.tehlikeli büsbütün dumanlar (2/418)
8.tenha kırlar ormanlar (3/403)	21.incecik ipek çorap (3/419)
9.saz boğazlı sevgilim (6/407)	22.yeni olgun dudak (3/420)
10.hanuş bir şarman (2/408)	23.kuru bir tane (1/421)
11.ince uzun oluklar (3/409)	24.kocaman bir nehir (1/421)
12.sade eski ağlar (1/411)	25.kızıl renkli nar (1/421)
13.küçük bir şey (3/412)	26.penbe beyaz yanak (3/422)

- 27.uzun şakrak perdeler (3/422)
- 28.şefkatli bir Müslüman (1/431)
- 29.cahil bir katre (1/433)
- 30.yeni bir zerdüş (3/433)
- 31.kocaman bir vapur (2/445)
- 32.ince bir dal (2/446)
- 33.çılğın rüzgarın sesi (2/448)
- 34.uzun bir kış gecesi (2/448)
- 35.altun renkli baş (2/448)
- 36.nazlı edalı genç kız (2/448)
- 37.güzel kızın göğsü (2/448)
- 38.iyi bir koca (1/449)
- 39.saçık siyah kakül (1/449)
- 40.sıcak bir temas (3/450)
- 41.bozuk bir ses (3/450)
- 42.bahar dolu hudud (3/450)
- 43.bülbül sadalı kız (2/453)
- 44.ince uzun dallar (2/453)
- 45.feci bir vuku (1/456)
- 46.eski bir genç (1/456)
- 47.ince bir şal (2/462)
- 48.mavi bir engin (2/462)
- 49.açık bir yüz (2/462)
- 50.çekirdeksiz çam içi (2/463)
- 51.kumral dalgalı saçlar (2/464)
- 52.dolgun bir göğüs (3/464)
- 53.dolgun bir kalçalar (3/464)
- 54.yarı çıplak güzel vücut (3/464)
- 55.tenha bir bucak (3/478)
- 56.eski bir minder (2/480)
- 57.kaşları keman Doktor (2/485)
- 58.sülün boylu kaptan (2/485)
- 59.genç teyze zadeler (3/489)
- 60.açık yeşil bir deniz (2/495)
- 61.uzun bir seyahat (3/495)
- 62.geniş dar yollar (3/49)
- 63.tatlı bir dilek (3/500)
- 64.baygın bir arzu (3/500)

4.2.2.4.Sıfat Unsuru Belirtme Sıfatı Olan Sıfat Tamlamaları

1.bir genç kız (3/400)	41.o ela gözler (3/413)
2.tam bir hafta (1/402)	42.bir başka arzu (3/413)
3.tam on beş (2/402)	43.bir parça hürmet (1/415)
4.bir hallac pamuklar (3/402)	44.bir parçacık vapur (1/415)
5.bir hazin dil (2/403)	45.öyle bir şehir (2/415)
6. bütün tatlı hülyalar (2/403)	46.bir parça hırçın (1/416)
7.bir tatlı heyecan (3/403)	47.bu davetsiz misafir (3/417)
8.ilk gördüğün kadın (3/403)	48.tam orta yer (3/417)
9.bu yaman kumarhane (1/405)	49.o devlet kuşu (1/418)
10.bu uğurda ilk kurban (1/405)	50.bir an evvel (2/418)
11.bir büyük fasıl (1/406)	51.her iki aile (2/418)
12.iki üç ay (2/406)	52.bir nikah memuru (2/418)
13.bir kapalı elbise (2/406)	53.böyle bir şey (2/418)
14.o banyo alemleri (2/406)	54.böyle el üstünde (3/419)
15.bir büyük kitap (5/407)	55.tam yirmi beş çocuk (4/419)
16.bir çoşgun su (6/407)	56.böyle çalışan erkek (4/419)
17.bu hazin his (6/407)	57.bu kadar hamarat (4/419)
18.bu deli gönlüm (6/407)	58.şu çelik dest (1/421)
19.bir çoşgun su (6/407)	59.bir dem çehre (1/421)
20.bu hazin his (6/407)	60.tek mutlak cevşen (1/421)
21.bu deli (6/407)	61.nice binbir zehir (1/421)
22.bir miktar avans (2/408)	62.bir çervengi bal tepsi (1/421)
23.bu ayın dördü (3/408)	63.öyle baygın hameli (3/422)
24.yedinci Pazar günü (3/408)	64.bu hicranı anlatan sesler (3/422)
25.on teşrin senesi (3/408)	65.o küçük hançer (3/422)
26.yirmi yedinci gün (3/408)	66.bir öpücük sesi (3/422)
27.bir ihtilal sevdası (2/409)	67.on üç yaş (2/227)
28.birer çapkın göz (3/409)	68.tam bir kafir (1/429)
29.her tarafı beyaz (3/409)	69.bir çift incecik perde (2/429)
30.o güzel kadınlar (3/409)	70.o beyaz bal (1/431)
31.her tarafı temiz (3/409)	71.o afetin öz vatani (1/431)
32.şu cahil balıkçılar (1/411)	72.o çapkın gözler (1/431)
33.o sıcak diz (2/411)	73.ikinci kar topu (1/431)
34.o ince bel (2/411)	74.bu aceb beyza (1/433)
35.birkaç aylık izin (2/411)	75.bir başka zarafetle (1/431)
36.bir kış mevsimi (2/411)	76.bir insafsız makas (1/441)
37.bütün bir ömür (1/412)	77.bir ok gibi atan gergin yaylılar (1/442)
38.bir çift bembeyaz patik (1/412)	78.bir parça yer (1/442)
39.bu yaman kör döğüş (3/412)	79.tek bir gazete (3/443)
40.o bayıltıcı buse (3/413)	80.o güzel baht (2/444)

- 81.bu kör bakara (2/445)
82.birer kalantör tüccar (2/445)
83.bir tatlı beyazlık (1/446)
84.her cazibeli eşeli tezgah (1/446)
85.bir genç kız (1/448)
86.bir sönmeyen emel (1/448)
87.iki sevdalı genç (1/448)
88.öyle bin bir dürlü eğlence (1/448)
89.bir danecik sevgili (2/448)
90.bu hicran dolu faslı (2/448)
91.bir melek hal (1/449)
92.bu hıdır-hak suçu (1/449)
93.o sevdalı göz (3/450)
94.bu ağır uyku (3/450)
95.bir gizli el (3/450)
96.bir mısırlı zengin (3/450)
97.bir parça yaş (3/450)
98.beş okkalık bir şişe (1/452)
99.bir dolu kadeh (1/452)
100.bu arzunun seli (1/452)
101.bu tatlı dert (2/453)
102.bu dar hudud (2/453)
103.o incecik bel (2/453)
104.elli edip dört şair (3/454)
105.dört dane şair (3/454)
106.böyle Florinalı Nazım (3/454)
107.bir kıvılcık çehre (2/455)
108.bu suçsuz beden (2/455)
109.bu çetin baş (2/455)
110.bir küçük lahza (2/455)
111.bu en mesud gürüm (1/456)
112.tam yirmi dört saat (1/456)
113.bin türlü ihtimal (1/456)
114.bir parça ümid (1/456)
115.tam yirmi dört saat (1/456)
116.öyle bir tutam (2/462)
117.o boy ense (2/462)
118.öyle bir ağız (2/462)
119.iki kor parça (2/462)
120.bir emsalsiz karı (2/463)
121.bir tane haygatoş (2/463)
122.bir parçacık zaife (2/464)
123.o kadar kurnaz (2/464)
125.o kadar coşkun (2/464)
126.bir küçük güvercin (2/464)
127.o kıvrak vücut (1/465)
128.bir ince tül (2/470)
129.böyle bir meclis (1/471)
130.böyle bir dergah (1/471)
131.bir simin beden (1/471)
132.şu yüz binler (2/475)
133.bir lahza saniye (3/478)
134.her köşe bucak (3/478)
135.bir tükenmez emek (3/478)
136.öyle bir duhter (2/480)
137.bir ufacık çakı (2/481)
138.bir damlacık bir kaya (2/481)
139.o pamuk tenli kol (4/482)
140.bir yosma muavin (4/482)
141.bu güzel mazi (2/484)
142.bir civelek komiser (4/484)
143.iki günlük dünya (2/485)
144.o naz dedikleri akıntı (2/485)
145.on beş sene (2/485)
146.her türlü zevk (3/488)
147.üç kız kardeş (3/489)
148.o duran güzel nice (3/489)
149.bir kadeh şarap (2/491)
150.bir pembe gonca (2/491)
151.o beyaz göğüs (2/491)
152.bir parçacık uysal (2/492)
153.bu geniş kumsal (2/492)
154.böyle bir afet (2/492)
155.bu sevda derdi (2/494)
156.sonu gelmeyen hicran (2/494)
157.o su perisi (2/495)
158.o eski duvarlar (3/495)
159.böyle coşgun emeller (3/496)
160.iki yeşil güneş (2/497)
161.bu tatlı manzum (2/497)
162.bir samur saç (2/499)
163.bir yeşil göz (2/499)
164.öyle bir bel (3/500)
165.öyle bir el (3/500)
166.bir mahmur bakış (3/500)
167.bir küçücük bebek (3/500)

124.o kadar coşgun (2/464)

168.bir bulunmaz melek (3/500)

4.2.2.5.Sıfat Unsuru Tekrar Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

1.gelip geçici kuşlar (1/402)

6.mini mini eller (1/431) (3/488)

2.iki üç ay (2/406)

7.mini mini bir roket (1/431)

3.bol bol nikah (1/416)

8.yığın yığın para (2/444)

4.mini mini ağzı (1/416)

9.başka başka zevk (1/445)

5.bütün bütün heybeti (1/418)

10.dalga dalga saçlar (2/488)

4.2.2.6.Sıfat Unsuru Edat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

1.sakız gibi temiz (3/402)

7.mıknatıs gibi aşk (2/462)

2.senin gibi güzel (1/408)

8.havuz gibi göğüs (2/463)

3.senin gibi kadın (3/413)

9.paket gibi kağıt (3/463)

4.senin gibi bir dahi (1/415)

10.bit gibi bir afet (2/477)

5.bir ok gibi atan gergin yaylılar (1/442)

11.ben gibi şair (1/491)

6.senin gibi bir şair (3/443)

4.2.2.7.Sıfat Unsuru İsnat Grubu Olan Sıfat Tamlamaları

1.içi boş çınar (2/478)

4.3. EDAT GRUBU

İsim unsuru ve çekim edatıyla oluşan bu grupta isim unsuru başta, çekim edatı (ile, için, kadar, göre, rağmen, karşı, doğru, gibi, dolayı...) sonda bulunur.

4.3.1. “Gibi” İle Oluşan Edat Grupları

1.badem gibi (2/400)	33.dut gibi (3/443)
2.kol gibi (1/402)	34.sen gibi (3/443)
3.kız gibi (3/402)	35.gül gibi (2/446) (2/463)
4.eskisi gibi (2/403)	36.ateş gibi (1/448)
5.karun gibi (1/405)	37.su gibi (3/450)
6.yetmiyor gibi (1/405)	38.deli gibi (2/453)
7.oluk gibi (1/405)	39.yağmur gibi (3/454)
8.sayfıyedeki gibi (2/406)	40.yılan gibi (2/462)
9.tamam gibi (2/406)	41.bebek gibi (3/462) (2/463)
10.hamam gibi (2/406) (1/421)	42.melek gibi (3/462)
11.senin gibi (1/408,415)(3/413)(4/419)	43.menbi gibi (3/462)
12. örya gibi (2/408)	44.mıknatıs gibi (3/462)
13.birer çapkın göz gibi (3/409)	45.havuz gibi (2/463)
14.gölge gibi (2/413)	46.köpek gibi (2/463)
15.boynunu bükmüş gibi (2/414)	47.paket gibi (3/463)
16.kuş gibi (2/414)	48.bülbül gibi (3/463) (1/491)
17.kargalar gibi (1/415)	49.lodos dokunmuş gibi (3/463)
18.çetle gibi (1/415)	50.sülün gibi (3/464)
19.Abdulhak Hamit gibi (1/415)	51.bir ahu gibi (1/465)
20.misk-ü amber gibi (2/419)	52.vaha gözler gibi (1/465)
21.kına sürmüş gibi (2/419)	53.Nil'in suları gibi (1/465)
22.ağ gibi (3/419)	54.tığ gibi (3/466)
23.onun gibi (3/420)	55.sersem gibi (3/466)
24.usanır gibi (3/420)	56.alem gibi (2/470)
25.kadınlar gibi (3/421)	57.altın gibi (2/477)
26.mütahim gibi (1/422)	58.ruşen gibi (2/478)
27.gün gibi (1/422)	59.bit gibi (2/478)
28.âra gibi (1/422)	60.mum gibi (1/479)
29.gül gibi (1/424)	61.Fevzi gibi (1/479) (3/495)
30.kuşlar gibi (1/432)	62.nam-ı Nef-i gibi (2/484)
31.mevleviler gibi (1/433)	63.kepek hindu gibi (2/484)
32.kurban gibi (1/441)	64.rakibimizmiş gibi (2/488)

65.benim gibi (3/488)	72.Yunus gibi (1/491)
66.uçar gibi (2/489)	73.ben gibi (1/491)
67.şeytan gibi (3/489)	74.havyar gibi (1/492)
68.koyar gibi (2/490)	75.ismin gibi (2/494)
69.doyar gibi (2/490)	76.eskisi gibi (3/495)
70.seher gibi (1/491)	77.rüzgar gibi (2/496)
71.Baba Hindi gibi (1/491)	78.şimşek gibi (3/500)

4.3.2. “İle” İle Oluşan Edat Grupları

1.dikkat ile (2/400) (2/462)	19.kadınlar ile (3/409)
2.böylelik ile (2/400) (1/412)	20.oyun ile (3/409)
3.sevgilimiz ile (2/400)	21.halılar ile (2/411)
4.bir küpeyle (3/400)	22.pijamaları ile (1/412)
5.çılgın yollar ile (2/402)	23.ayak ile (1/412)
6.ateşi ile (2/402)	24.dövüş ile (3/412)
7.tuhaf hisler ile (2/403)	25.cinayet ile (3/412)
8.senin ile (2/404,408,453,490,494,500)	26.bir sandal ile(2/413)
9.topraklar ile ((1/405)	27.beyaz kolların ile (3/413)
10.demir çemberi ile (1/405)	28.kuru sözler ile (2/414)
11.soğan rengin ile (6/407)	29.posta ile (1/415)
12.saz ile (6/407)	30.taahhüt ile (1/415)
13.söz ile (6/407)	31.derdin ile (1/415)
14.sevinç ile (6/407)	32.parmakları ile (3/417)
15.servet ile (2/409)	33.pamuk elin ile (3/415)
16.alkış ile (2/409)	34.siyah kanatları ile (3/417)
17.mebhaslar ile (2/409)	35.terlik ile (1/420)
18.Sadri Maksudi ile (2/409)	36.gençler ile (3/423)

- 37.naraları ile (2/427)
38.şiddet ile (1/429)
39.birbiri ile (2/429)
40.zarafet ile (1/431)
41.fin ile (1/442)
42.cihan ile (2/444)
43.vapur ile (2/445)
44. güzel sözler ile (2/445)
45. nefaset ile (1/446)
46.lezzet ile (1/446)
47.beyazlık ile (1/446)
48.bunun ile (1/448)
49.hisle (1/448)
50.kız tarafıyla (1/448)
51.emelle (1/448)
52.hüzün ile (2/448)
53.matem ile (2/448)
54.parmakları ile (2/448)
55.halis kremin ile (1/449)
56.cilven ile (1/449)
57.edan ile (1/449)
58.yatak halin ile (1/450)
59.dikkat ile (3/450)
60.kahkaha ile (3/450)
61.dudakları ile (3/450)
62.el ile (3/450)
63.bir kurşun ie (3/450)
64.acı sözler ile (1/453)
65.sitem ile (1/453)
66.naz ile (1/453)
67.uzun dallar ile (2/453)
68.ehemmiyet ile (3/454)
69.dalgaları ile (2/462)
70.gitarın sesi ile (2/462)
71.bütün zevki ile (2/462)
72.kahkahalar ile (3/464)
73.çakır ile (3/466)
74.altun ile (3/468)
75.naz ile (2/470)
76.iman ile (2/472)
77.irfan ile (2/472)
78.vuslat-ı canan ile (2/472)
79.Osman ile (2/472)
80.hüsrân ile (2/472)
81.divan ile (2/472)
82.Yunan ile (2/472)
83. Sudan ile (2/472)
84. Nafî ve Rıdvân ile (2/472)
85.kalbi ile (2/474)
86.sürat ile (2/474)
87.yüz binlerle (2/475)
88.aşkı ile (2/475) (2/476)

89.aşkın ile (2/478)	101.varlığın ile (2/492)
90.para ile (3/478)	102.yokluğun ile (2/492)
91.Firavun ile (1/479)	103.mayosunun aksiyle (2/495)
92.ağyar ile (1/479)	104.bakışların ile (2/496)
93.ümidi ile (2/480)	105.makas ile (3/496)
94.bahane ile (4/482)	106.temas ile (3/496)
95.hazrı Tevfik ile (2/484)	107.sesi ile (2/497)
96.erkekler ile (2/488)	108.busesi ile (2/497)
97.sular ile (2/488)	109.sahneleri ile (2/500)
98.saçlar ile (2/489)	110.aşkın ile (3/500)
99.hayalin ile (2/490)	
100.hayret ile (2/490)	

4.3.3."Kadar" İle Oluşan Edat Grupları

Yönelme (Datif) eki alarak oluşan kadar edatlarını aşağıda belirttik.

- 1.ne kadar (2/400) (3/403) (2/404) (2/408) (2/413) (2/493)
- 2.akşama kadar (3/403) (2/404)
- 3.son nefesine kadar (6/407)
- 4.diz kapağına kadar (1/412)
- 5.sabaha kadar (1/423)
- 6.Avrupa'ya kadar (1/442)
- 7.sahura kadar (1/445)
- 8.geçen haftaya kadar (3/450)
- 9.kış mevsimine kadar (3/478)
- 10.bu yaşıma kadar (2/491)
- 11.sabaha kadar (2/492)
- 12.santimetrelerine kadar (3/496)
- 13.aşağıya kadar (2/495)

Ek almadan yalın halde oluşan kadar edatları da manzum parçalarda mevcuttur.

- 1.o kadar (3/400) (2/464)
- 2.deniz kadar (3/404)
- 3.şehir kadar (2/445)
- 4.bu kadar (3/462)

Manzum parçalarda örneğine sadece 2 kere rastladığımız genitif ekli kadar edatlarını da belirttik.

- 1.bizim kadar (1/408)
- 2.sizin kadar (3/495)

4.3.4. “İçin” İle Oluşan Edat Grupları

1.dinlemek için (3/400)	19.halletmek için (2/444)
2.uyumak için (3/402)	20.zevk için (3/464)
3.sarmak için (3/403)	21.Allah için (471)
4.merkeze gitmek için (3/409) (4/482)	22.dergah için (1/471)
5.onun için (3/409) (2/414)(1/415)	23.şehir için (3/478)
6.talebe olmak için (1/411)	24.bunun için (3/478)
7.seyretmek için (1/412)	25.on sene için (3/478)
8.kavuşmak için (3/415)	26.görmek için (2/485)
9.mebus için (1/418)	27.bakmak için (2/485)
10.tatmak için (3/420)	28.mebus olmak için (2/488)
11.ısnmak için (3/420)	29.şirin için (1/491)
12.tutmak için (3/421)	30.vermek için (2/491)
13.avlamak için (3/421)	31.oynamak için (2/492)
14.mesar etmek için (1/422)	32.sıkmak için (2/493)
15.posta için (1/423)	33.çıkmaq için (2/493)
16.aileleri için (2/427)	34.yıkmak için (2/493)
17.Ruşen Eşref Bey için (1/433)	35.sevişmek için (2/500)
18.ruh çalan için (1/433)	

4.3.5. "Sonra" İle Oluşan Edat Grupları

- 1.şamdan sonra (2/403)
- 2.bundan sonra (1/416)

4.3.6."Bile" İle Oluşan Edat Grupları

- 1.yıldızdan bile (1/406)
- 2.cihan yalvarsa bile (1/406)
- 3.Haliç bile (2/414)
4. ben bile (1/418)
- 5.imana bile (1/421)
- 6.mühür Süleyman'a bile (1/421)
- 7.kuru bir tane bile (1/421)
- 8.kalbin başı ihsana bile (1/421)
- 9.tahranda rezahana bile (1/421)
- 10.zade-i Osman'a bile (1/421)
- 11.kapı ardından bile (1/424)
- 12.yıllar uzasa bile (3/422)
- 13.yaşlıların bile (1/445)
- 14.bir an bile (2/453) (2/496)
- 15.kuşlar bile (1/458)
- 16.kolları açılrsa bile (1/465)
- 17.Yusuf bile (1/491)

4.3.7."Evvel" İle Oluşan Edat Grupları

- 1.bundan evvel (3/417)
- 2.ilan olmadan evvel (1/418)
- 3.bir an evvel (2/418)
- 4.bizden evvel (1/429)
- 5.benden evvel (3/488)

4.3.8."Doğru" İle Oluşan Edat Grupları

- 1.yukarıya doğru (3/413)

4.3.9."Dahi" İle Oluşan Edat Grupları

- 1.gelecekte dahi (1/430)
- 2.siz dahi (1/431)
- 3.pesned etse dahi (1/433)
- 4.şehzade başından dahi (2/470)
- 5.ben dahi (2/470)

4.3.10. “Karşı” İle Oluşan Edat Grupları

1.sabaha karşı (2/427)

4.3.11.“Başka “ İle Oluşan Edat Grupları

1.ondan başka (2/445) (4/482)

2.sevgilisinden başka (2/448)

3.polisten başka (4/482)

4.3.12. “Sanki “ İle Oluşan Edat Grupları

Anlamı cümle bütünlüğünde anlaşılan sanki edat grubu, benzetme, ihtimal, inanmama anlamlarını cümleye katar. (Bu yüzden örneklerimizi cümle şeklinde vermeyi uygun gördük.)

1.küçük yaşından beri sanki ona olacak zamanı beklerdi. (2/403)

2.etrafında karipler sankim pervane idi. (2/408)

3.sanki artinden güzel karabetden anuşdın. (2/408)

4.her sabah yere sanki gökten elmas dökülür. (3/408)

5.sanki bütün çocuklar okuyorlarmış (1/411)

6.sanki gökden bulutlar döküldü (1/431)

7.aşıkların vücudu sanki ateş kesilir. (3/420)

8.bu baştan sanki anımı ayırır. (1/445)

9.sanki kandır şakağımızdan akıyor. (1/445)

10.item dört dane şairi sanki ne yapacağız. (3/454)

11.sanki hilkat onların üzerine bırakmış (3/462)

12.gözlerine bakarken sanki dilek tutulur. (1/465)

13.sanki gözlerim yandı (2/495)

14.sanki içim tutuştu. (2/495)

4.3.13. “Göre” İle Oluşan Edat Grupları

1.bana göre (2/402)

4.3.14. “Beri” İle Oluşan Edat Grupları

1.düştüğünden beri (1/422)

2.iki günden beri (1/431)

3.gittiğin günden beri (3/450)

4.kaç günden beri (3/463)

5.çoktan beri (2/478)

6.nice yıldan beri (1/479)

7.nice demden beri (1/479)

4.3.15."Değil" İle Oluşan Edat Grupları

1.bir an değil, bir gün değil (2/403)	5.bereli değil. (3/413)
2.yanmak mümkün değil (2/403)	6.çapkın değil (2/427)
3.dün değil (2/403)	7.lazım değil (1/448)
4.siyah değil. (2/413)	

4.4. İSİM FİİL GRUBU

4.4.1. “-mA” Eki İle Oluşan İsim Fiil Grubu

1.bakla dikme (1/402)	19.günden güne yükselme(2/477)
2.kulaklar dinleme (3/400)	20.haylaz dilinin uslanma (2/477)
3.çivi kesme (3/408)	21.dil verme (2/478)
4.anda tahsil etme (2/409)	22. aşıkları aldatma (1/479)
5.ders verme (2/409)	23.mum gibi yumuşatma (1/479)
6. ziyan etmeme (1/411)	24.meşhur ve benam olma (2/484)
7. takip etme (1/416)	25.dram olma (2/484)
8.küçücük bir söz darılma (3/420)	26.menlu-u garam olma (2/484)
9.bu mahlukları görme (3/421)	27.ram olma (2/484)
10.pervanelere yanma (1/422)	28.bekam olma (2/484)
11.efşayı derun etme (1/422)	29.haram olma (2/484)
12.harap etme (1/431)	30.şam olma (2/484)
13.enva-i yutkunma (1/446)	31.dide-i kelam olma (2/484)
14.masal söyleme (2/448)	32.seher-i gam olma (2/484)
15.cefa çekme (2/448)	33.nazende-i haram olma (2/484)
16.en kestirme (3/454)	34.hararetili içtimalar yapma (2/488)
17.gül gibi bekleme (2/463)	35.bir lahza çekiştirme (1/496)
18.bevs etme (2/477)	36.göklerin ağarma (2/497)

4.4.2. “-Iş” Eki İle Oluşan İsim Fiil Grubu

- 1.sendeki bu gidiş (1/449)
- 2.gözlerinin bakış (3/488)
- 3.bir mahmur bakış (3/500)
- 4.içime akış (3/500)
- 5.nâ hoş koncalar takış (3/500)

4.4.3. “-mAk” Eki İle Oluşan İsim Fiil Grubu

1.duvar dinlemek (3/400)	3.tuhaf hislerle içmek (2/403)
2.sabahleyin uyumak (3/402)	4.ilk gördüğün kadını sarmak (3/403)

- 5.gazete muhabiriyle uğraşmak (1/406)
- 6.güzelin eşi olmak (1/408)
- 7.not vermek (2/409)
- 8.onda sönmek (2/409)
- 9.talebe olmak (1/411)
- 10.mektep açmak (1/411)
- 11.çıplak ayakla gezmek (1/412)
- 12.aşka acıkmak (3/415)
- 13.gönlünden yıkmak (3/415)
- 14.sana kavuşmak (3/415)
- 15.tenini okşamak,tutmak, sıkmak (3/415)
- 16.sana kavuşmak (3/415)
- 17.çiçek yetiştirmek (3/417)
- 18.zavallılık bayılmak (3/417)
- 19.vekil olmak (1/418)
- 20.izdivacı beklemek (2/418)
- 21.karşılıklı yutkunmak (2/418)
- 22.geri atmak (2/418)
23. mebus çıkmak (2/418)
- 24.temin eylemek (2/418)
- 25.muhabbet olmak (2/418)
- 26.bahşinde dinlemek (2/418)
27. onlara bakmak (4/419)
28. dudağın balını tatmak (3/420)
29. daha ısınmak (3/420)
30. kolayca tutmak (3/421)
31. onu avlamak (3/421)
32. celp mesar etmek (1/422)
33. şairin olmak (1/422)
34. mevleviler gibi dönmek (1/433)
35. bu cihanla arayı bozmak(2/444)
- 36.onu halletmek (2/444)
37. yapayalnız yaşamak (2/446)
38. keyif çatmak (1/448)
39. yekdiğerini sevmek (2/453)
40. çiçeklerde de sarılmak (2/453)
41. iktisad-ı emele kavuşmak(3/454)
- 42.esmer güzeline yaklaşmak(1/465)
- 43.şeb چراغ olmak (1/471)
- 44.mey vermek(2/476)
- 45.harap olmak (2/476)
- 46.rahat yaşamak (2/476)
- 47.müşterisiz kalmak (2/476)
- 48.altın gibi geçmek (2/477)
49. revâ binmek (2/478)
50. harareti toplamak (3/478)
- 51.merkeze gitmek (4/482)
- 52.yüzünü görmek (2/485)
- 53.baktıkça bakmak (2/485)
- 54.hakim olmak (2/488)
- 55.mebus olmak (2/488)
- 56.iki güzele vermek (2/491)

57.tahtalardan oynamak(2/492)

58.ayrı durmak (2/492)

59.hicranla yıkmak (2/493)

60.sıktıkça sıkılmak (2/493)

61.kayalara dinlenmek (2/495)

62.gece gündüz çalışmak (3/496)

63.gözlerini seyretmek (2/497)

4.5. SIFAT FİİL GRUBU

Fiiller üzerinde -an (-en),-ası (-esi),-mez (-maz),-ar (-er, -r),-dik (-dık, -tik, -tık),-ecek (-acak),-miş (-mış, -muş, -müş)ekleriyle türetilip sıfat görevinde kullanılan sözcüklerdir.

4.5.1. “-An” Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu

1.mektubu gönderen (2/400)

2.günden güne kararın (2/402)

3.meşgul eden (2/403)

4.takip eden (2/403)

5.asabı kudurtan(3/403)

6.geline benzeyen (3/404)

7.tarlalarını gören (3/404)

8.bazı zamanlar sevişen (3/404)

9.halime bakan (1/405)

10.hiç düşünmeyen (1/405)

11.sizi bekleyen (2/406)

12.yaydan çıkan (6/407)

13.dizlerinde ağlayan (6/407)

14.dağdan dökülen(6/407)

15.bizim kadar sevişen (1/408)

16.namını âla eden (2/409)

17.amak ruhundan taşan (2/409)

18.ince uzun oluklar akan (3/409)

19.bir ayrılık denilen (2/411)

20.beni kaç gündür üzen (2/411)

21.sokaklarda yağan (2/411)

22.bunu icat eden(1/412)

23.namzet bulunan (1/418)

24.kağıdında ismini gören (1/418)

25.ey mebus çıkmayan (1/418)

26.benimle dert yanan (3/419)

27.meydana gelen (3/419)

28.beni yapan (3/419)

29.ağaçları sallayan (3/420)

30.dalların üzerinde rengi atan (3/420)

- 31.kana kana buse veren (3/420)
- 32.odunların kıvrılan (3/420)
- 33.gittikçe artan (3/420)
- 34.onu yiyenler (3/421)
- 35.Afrika sahilini görenler (3/421)
- 36.kaşını görenler (3/421)
- 37.Hakk'a giden (1/422)
- 38.tevcih atılan (1/422)
- 39.aşkı gönülden duyan(3/422)
- 40.bu hicranı anlatan (3/422)
- 41.iki dudaktan çıkan (3/422)
- 42.ikbale eren (3/422)
- 43.bülbüllerden akseden (3/422)
- 44.bizden evvelce göçenler(1/429)
- 45.Sahap Melik olan (1/431) (2/491)
- 46.bana muted olan (1/431)
- 47.zatımı her gören (1/431)
- 48.can çıkararı (3/433)
- 49.gördüm diyene(3/433)
- 50.topu bir ok gibi atan(1/442)
- 51.hayat denen (2/444)
- 52.gençlik denilen (2/444)
- 53.bu şiiri okuyan (1/445)
- 54.izdivaç denen (2/446)
- 55.muhtelif olan (3/446)
- 56.yirmi yaşına gelen (1/448)
- 57.gece gündüz sönmeyen(1/448)
- 58.dağlarda ağlayarak dolaşan(2/448)
- 59.bu hasret denen (2/448)
- 60.onların sevdasını kıskanan(2/448)
- 61.sevda denen (3/450)
- 62.su gibi dalgalanan (3/450)
- 63.kablel tarihi yaşayan(1/452)
- 64.bu sorduğün (2/453)
- 65.yalnız kalan (2/453)
- 66.lazım olan (3/454)
- 67.geriye kalan (3/454)
- 68.gövdem üstünde duran(2/455)
- 69.her uçan (1/458)
- 70.çantaya düşen (1/458)
- 71.güneşleri andıran (3/462)
- 72.mostora diyen (2/463)
- 73.şemşeker çakan (2/464)
- 74.çapkın ruhlu olmayan (2/464)
- 75.muradına eren de ermeyen (2/464)
- 76.ayrılığın çölünde içen (1/465)
- 77.oraya bir daha sapan(3/468)
- 78.Hüdadan gayrıya tapan (3/468)
- 79.arkasından aba kapan (3/468)
- 80.işkence gören (3/468)

81.baklava börek diyen (3/468)	93.bana her dil uzatan (2/484)
82.böyle yapan (3/468)	94.hükmü veren (2/485)
83.vasil-ı didar olan (1/471)	95.o duran (3/489)
84.teşrif e eren (2/474)	96.çoraptan görünen (2/491)
85.dil veren (2/474)	97.bulut altından akseden
86.yürekten beklenen (2/475)	98.engine düşen (2/492)
87.melih olmayan (2/477)	99.sonu gelmeyen (2/494)
88.hasta olan (2/477)	100.iftihar eden (3/495)
89.ümran denilen (3/478)	101.nezir endaz olanlar (1/496)
90.yezidi gören (1/479)	102.bana bitmeyen (2/499)
91.çakıyı vinç yapan (2/481)	103.paçası elek elek olan(3/500)
92.bir kaya içiren (2/481)	

4.5.2. “-AsI” Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu

- 1.kör olası (1/406)

4.5.3. “-mAz” Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu

- 1.bir yutulmaz (2/414)
 2.bu tükenmez (3/419)
 3.suyu akmaz (1/421)
 4.bir tükenmez (3/478)
 5.daima sönmez (2 (499)
 6.bir bulunmaz (3/500)

4.5.4. “-DİK” Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu

1.hicranlı bir aşkın yazdığı (2/400)	21.nefesin azaldığı (2/446)
2.yatak odasında sevdiği (2/400)	22.Ankara'ya gittiğin (3/450)
3.duvar dinlemek için istemediği (3/400)	23.uslu zannettiğimiz (2/453)

4.tek başıma kaldığım (2/402)	24.odama çekildiğim (1/456)
5.bir kadına yakınlaştığı (3/403)	25.beni unuttuğun (1/456)
6.bu gece geçirdiği (3/403)	26.eski sevdiğim (1/456)
7.dün aldığım (2/404)	27.duvak taktığı (1/456)
8.kabahat işlediğim (1/406)	28.eski sevdiğim (1/456)
9.güzel kadınların yıkandıkları (3/409)	29.hüsnüne hayran olduğum (2/470)
10.yıllardır büyüttüğüm (1/415)	30.seyrine kurban olduğum (2/470)
11.onun verdiği (1/416)	31.mesrur-u handan olduğum (2/470)
12.babasından aldığı (3/417)	32.süratle geçtiği (2/474)
13.aşıklar sevdiği (3/419)	33.yoldan geçdiği (4/482)
14.haber aldığı (4/419)	34.yanağından yetiştirdiğin (2/485)
15.senin gibi bir erin aldığı (4/419)	35.naz dedikleri (2/485)
16.uğruna kan ağladığı (1/429)	36.insan dediğin (1/492)
17.bana piştiği (1/430)	37.can dediği (1/492)
18.bana ettiği (3/439)	38.senin dediğin (2/492)
19.en umduğum (1/446)	39.gözünüzü sevdiğim (3/495)
20.onun gösterdiği (2/446)	

4.5.5. “-AcAk” Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu

1.ona olacak (2/403)	5.göğsünde yatacak (2/463)
2.baban olacak (2/404)	6.ber fahr edecek (2/477)
3.içinde görülecek (3/409)	7.uşşak-ı perişan edecek (1/479)
4.aşk için dökülecek (3/450)	

4.5.6. “-mİş” Eki İle Oluşan Sıfat Fiil Grubu

- 1.hepsi benden yapılmış (3/419)
- 2.bu cehennemde yetişmiş (2/455)
- 3.onun serpilmiş (3/464)

4.6. ZARF FİİL GRUBU

Fiiller üzerinde -ip, (-ıp, -up, -üp), -arak (-erek), -madan (-meden), -maksızın (-meksizin), -dikça (-dikçe, -tıkça, -tikçe), -ınca (-ince), -alı (-eli), -ken,-a (... -a ... -a),... -r ... -maz (... -r ... -mez), -asıya (-esiye), -casına (-cesine)" ekleriyle türetilip zarf görevinde kullanılan sözcüklerdir.

4.6.1.”-mAdAn” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

1.yaz gelmeden (2/406)	8.baharı görmeden (2/444)
2.hiç durmadan (3/408)	9.evlenin diye durmadan (2/446)
3.henüz tamam olmadan (3/417)	10.yıllarca hasret çekmeden (2/448)
4.ilan olmadan (1/418)	11.iki kelime söyletmeden (3/466)
5.bu sesin sahibini göremeden (3/422)	12.aylık işimiz yetmeden (3/478)
6.hiç durmadan (1/431)	13.külümü sarmadan
7.dünyaya arz eylemeden (3/443)	14.gönlümüze sormadan (3/496)

4.6.2. “-Ip” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

- 1.gözler yaşarıp (2/400)
- 2.kulağına eğilip (3/400)
- 3.bana bırakıp (3/402)
- 4.bir kız gelip (2/404)
- 5.senin ardınca gidip (2/404)
- 6.cüzdanınızı açıp (1/405)
- 7.aşkıınızı alıp (2/406)
- 8.salonlarda dans edip (2/406)
- 9.şarkının nağmeleri yükselip (6/407)
- 10.sevdiğini yadına getirip (6/407)
- 11.yalnız koyup (2/408)
- 12.böyle coşup(3/409)
- 13.kapıdan içeriye aldatıp (3/409)
- 14.eski ağları yamayıp (1/411)
- 15.annenden izin koparıp(2/411)
- 16.bir süslenip (1/412)
- 17.ya Allah deyip (3/412)

- 18.hep birlik olup (2/413)
- 19.çember gibi döndürüp (1/414)
- 20.her sahan coşa gelip (1/414) den izin koparıp (2/411)
- 21.teşkil edip (1/414)
- 22.yüzüstü bırakıp (2/414)
- 23.böyle akıp (2/414)
- 24.hindistan yollanıp (1/415)
- 25.bir haşiye alıp (1/415)
- 26.onun için durmayıp (1/415)
- 27.bir parça hürmet edip (1/415)
- 28.kadınlar bir gün gelip (1/416)
- 29.kürsüye çıkıp (1/416)
- 30.daima çalışmayıp (3/417)
- 31.sesine kuvveti verip (3/417)
- 32.bu mevsimde dolaşıp (3/420)
- 33.rejiye gidip balık deyip (3/421)
- 34.birisi aşka gelip (1/423)
- 35.aileleri için çalışıp (2/427)
- 36.her gece içip (2/427)
- 37.meydan okuyup (1/431)
- 38.Fatma kızı bırakıp (1/442)
- 39.gark edip (3/443)
- 40.imla ramazan edip (3/443)
- 41.güverteden balıklama atlayıp (2/444)
- 42.kanınızı kaynatıp (2/444)

- 43.tatlı güzel sözlerle gülüp(2/445)
- 44.eline güllaç verip (1/446)
- 45.başını göğsüme koyup (2/448)
- 46.çapkınca bakıp (2/448)
- 47.birdenbire elimi tutup (2/448)
- 48.karını hulus çekip (1/449)
- 49.karyolanın önünde titreyip (1/450)
- 50.ne güzel kalkıp (1/450)
- 51.eline makası alıp (1/452)
- 52.uzun saçından kesip (1/452)
- 53.bir dolu kadeh verip (1/452)
- 54.uzaklardan gelip (2/453)
- 55.kanat çırpıp (2/453)
- 56.geriye kalanları bırakıp (3/454)
- 57.pervasızca gelip (1/456)
- 58.arkamdan çevrilip (1/456)
- 59.bir tarafa çekilip (2/462)
- 60.vücudu yılan gibi kıvrılıp (2/462)
- 61.iki kor parçasını alıp (3/462)
- 62.gece gündüz ahledip (3/463)
- 63.seninki yakıp (3/463)
- 64.servetini mahvedip(2/464)
- 65.bol bol eftarlanıp (3/466)
- 66.altunla doldurup(3/468)
- 67.huz-ı Haydardan su içip (2/470)

- 68.nâra temdid eyleyip (2/474)
 69.teşrife lütfedip (2/474)
 70.feyz alıp (2/475)
 71.çeh-i idbara deyip (2/477)
 72.aşkınla yanıp (2/478)
 73.el ele verüp (3/478)
 74.şöylece girip (2/481)
 75.kendini tutup (2/484)
 76.ne gelip ...ne gidip (2/484)
 77.hemen sahile çıkıp (2/488)
 78.şope şekere el atıp (2/488)
 79.iki güzel görüp (2/491)
 80.yürürken kırılıp (2/491)
 81.bir buse verip (1/496)
 82.ellerini öper de yalvarıp (2/500)
 83.çay koyup (4/500)

4.6.3. “-ken” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

1.caz band dinliyorken (3/400)	8.hava güzelken (2/404)
2.kar yağıyorken (2/402)	9.meydan varken (1/406)
3.onları uyurken (2/402)	10.diz boyuna çıkarken (2/411)
4.oğlan çocuklar varken (3/403)	11.kimsenin suçu yokken (3/412)
5.onlarla oynuyorken (3/403)	12.senin yanında oynarken (3/415)
6.kızlar küçükken (3/403)	13.arar bekler iken (3/416)
7.o dururken (2/404)	14.yoluna çıkarken (3/416)

- 15.bestelerini okurken (3/417)
- 16.tam cüzdanı alırken (3/417)
- 17.orta yerinde boğuşurken (3/417)
- 18.düğünü bekliyorken (2/418)
- 19.rengimi seyrederken (3/419)
- 20.meydana getiriyorken (3/419)
- 21.el üstünde yaşarken (3/419)
- 22.herkes seyrederken (1/420)
- 23.Cevdet İzrab'ı anarken (1/421)
- 24.denizde yüzüyorken (3/421)
- 25.leb yakut dururken (1/422)
- 26.insanın kalbini dinliyorken (3/422)
- 27.zevkli anımızı dinliyorken (3/422)
- 28.mızrap dolaşıyorken (3/422)
- 29.insanın hevesi dinliyorken (3/422)
- 30.caddeden geçerlerken (1/423)
- 31.hepsi kızken (1/424)
- 32.yüzüne bakıyorken (2/429)
- 33.dert illet yetişirken (1/433)
- 34.İstanbul duruyorken (1/442)
- 35.piyasa varken (1/445)
- 36.etrafa baka baka gezerken(2/445)
- 37.gönlünüzün neşeleri taşarken(2/444)
- 38.güzel bahtınıza şaşarken (2/444)
- 39.el üstünde gezerken (2/444)
- 40.el üstünde yaşarken (2/444)
- 41.parayı vermişken (2/444)
- 42.ruhumda sezerken (1/446)
- 43.çarşıda beyhude gezerken(1/446)
- 44.felaket altında ezerken (1/446)
- 45.enva-i izac ederken (1/446)
- 46.devam ederken (2/448)
- 47.yüzüne uyuyorken (1/450)
- 48.sen uyuyorken (1/450)
- 49.seni seyrediyorken (1/450)
- 50.şafak sökerken (1/450)
- 51.diz çöküyorken (1/450)
- 52.işkence çekerken (3/450)
- 53.hediye umuyorken (1/452)
- 54.gözlerine bakarken (1/465)
- 55.seni severken (1/465)
- 56.ağaçtan ham iken (3/468)
- 57.buradan giderken (2/472)
- 58.zatım varken (2/477)
- 59.mevcut iken (2/478)
- 60.rakıyı çürük iken (2/481)
- 61.bahçede yatarken (2/489)
- 62.durup dururken (2/490)
- 63.mayonu giyerken (2/492)
- 64.sahilde otururken (2/495)

65.ne dürlü biçsek derken (3/496)

67.zevk eylerken (2/500)

66.böyle coşgun emeller varken(3/496)

4.6.4. “ArAk” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

1.kumsalıma yatarak (2/404)

22.baka bakayalvararak(1/431)

2.kalbim sık sık atarak (2/404)

23.meddah ederek (3/433)

3.meydan varken (1/406)

24.ah ederek (3/431)

4.çok sahidir diyerek (1/412)

25.naz eyle tutarak (1/433)

5.yelkenleri açarak (2/414)

26.bend eyleyerek (3/443)

6.kenarına yazarak (1/415)

27.arzu ederek (2/444)

7.rıhtımda bekleyerek (1/415)

28.yanıma sokularak (2/448)

8.manzumeler okuyarak(1/415)

29.dağlarda ağlayarak (2/448)

9.belki de bayılarak (1/415)

30.hüzünle titreyerek (2/448)

10.erken erken kalkarak (3/416)

31.faslı ağlayarak (2/448)

11.yatakta dönerek (3/417)

32.besmele çekerek (1/452)

12."Ali" diyerek (3/417)

33.tellere sarılarak (1/452)

13.ihtiyar bağırarak (3/417)

34.beyhude sanarak (1/465)

14.semadan gülümseyerek (3/420)

35.hemdest olarak (2/472)

15.görenler şaşırarak (3/421)

36.rakib-i lâla uyarak(2/478)

16.zülf traşında görerek (1/422)

37.oklarla toplayarak (3/478)

17.yanı başında tutuşarak (2/429)

38.emekle uğraşarak (3/478)

18.dizine uzanarak (2/429)

39.hicranın alevine kapılarak (4/482)

19.açılıp kapanarak (2/429)

40.gözlerime bakarak (2/485)

20.başında banarak (2/429)

41.rakibimizmiş gibi kırılarak (2/488)

21.ferâmuş ederek (1/430)

42.beni sevsin diyerek (3/489)

43.Leyla diyerek (1/491)	49.Züleyha diyerek (1/491)
44.Azra diyerek (1/491)	50.boya diyerek (1/491)
45.sahibe diyerek (1/491)	51.aşk-ı şeyda diyerek (1/491)
46.helva diyerek (1/491)	52.tabl sırna diyerek (1/491)
47.yekta diyerek (1/491)	53.hâ diyerek (1/491)
48.bed beyza diyerek (1/491)	54.veda eyleyerek (1/491)

4.6.5. “-A...-A” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

- 1.seyrinize doya doya (3/409)
- 2.gözlerinin içine baka baka (3/433)
- 3.etrafa baka baka (2/445)
- 4.artık güle sevine (4/482)
- 5.denize dala dala (2/488)

4.6.6. “-Inca” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

1.dikkatle bir bakınca (2/400)	21.biraz yavaşlayınca (3/417)
2.seviorum deyince (3/400)	22.listede görmeyince (1/418)
3.kanını sevince (3/400)	23.bulunanlar öğrenilince (1/418)
4.kulağa aks edince (3/400)	24.tam dokuz ay geçince (2/418)
5.tek başına olunca (2/402)	25.sözlerini duyunca (3/422)
6.aşklarını yanlarında bulunca (2/402)	26.kafalar kızışınca (1/423)
7.üzerime gelince (3/402)	27.on üç yaşını doldurunca (2/427)
8.serpilip büyüyünce (2/403)	28.yüzüne bakınca (1/432)
9.gönlünde bir arzu hissedince (2/403)	29.beyaz karı görünce (3/439)
10.az daha büyüyünce (3/403)	30.tenhalarda bulunca (1/441)
11.tenha bulunca (2/404)	31.gece olunca (1/441)
12.yaz günleri gelince (2/404)	32.bir kere kızışınca (1/442)
13.yan be yan gözükünce (2/408)	33.tokmağı davula vurunca(1/445)
14.müşteriler dolunca (3/409)	34.eve gelince (1/452)
15.kadınlarla dolunca (3/409)	35.mektubumu alınca (2/463)
16.İstanbul'a gelince (1/415)	36.el ayak çekilince (3/489)
17.hendesatına dönünce (1/415)	37.candan sevince (2/491)
18.açık saçık görünce (3/415)	38.bu haberi duyunca (3/495)
19.akşamüstü geçince (3/417)	39.gün gösterince (2/499)
20.feryadını duyunca (3/417)	

4.6.7. “-DIKÇA” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

1.gözümüze geldikçe (2/406)	9.tatlılının zevkine daldıkça (1/446)
2.gün geçtikçe (2/414)	10.keşf-i yab ettikçe (1/471)
3.Nizamettin Bey oldukça (3/417)	11.onları gördükçe (4/482)
4.vücudunun dermanı gittikçe (3/417)	12.dirhem dirhem sattıkça (2/484)
5.herkes seyrederken (3/420)	13.seni arattıkça (2/484)
6.artan hârı gittikçe (3/420)	14.Melih İzzet Bey kocaldıkça (2/484)
7.üstüm beyazlandıkça (1/431)	15.cila verdikçe (2/484)
8.gûş ettikçe (2/474)	16.bakmak için baktıkça (2/485)

4.6.8. “-AII” Eki İle Oluşan Zarf Fiil Grubu

- 1.işreti bırakalı (2/481)

4.7. UNVAN GRUBU

Türkçede unvan bildiren kelimelerin kişi adından önce veya sonra gelebildiği görülmektedir. Bu durumda unvan + kişi adı veya kişi adı + unvan örnekleri görülebilmektedir.

Haydar Ediskun da unvan bildiren kelimeleri sıfat tamlamaları içinde değerlendirmiş, bu sıfatların bazılarının addan önce; bazılarının addan sonra; bazılarının ise addan önce de, sonra da gelebileceğini belirtmiştir. (Ediskun, 1996:145)

4.7.1. “Efendi” İle Oluşan Unvan Grubu

Unvan + kişi adı 1.Hanım Efendi (2/406)

Kişi adı + unvan 1.Ubeydullah Efendi (2/408), 2.Salih Efendi (4/419)

4.7.2. “Hacı” İle Oluşan Unvan Grubu

Unvan + kişi adı 1.Hacı Fış Fış (3/416)

4.7.3. “Üstad” İle Oluşan Unvan Grubu

Unvan + kişi adı

- 1.Üstad Ahmed (2/409)
- 2.Üstad Sebat (2/418)
- 3.Üstad Nazif (1/433)
- 4.Üstad Garabet Perur (1/433)

4.7.4. “Zade” İle Oluşan Unvan Grubu

Unvan + kişi adı

- 1.Zade-i Osman (1/421) (2/472)
- 2.Köprülü Zade (1/452)
- 3.Zade-i Ümmül Habais (2/475)
- 4.Evliya Zade (4/500)

Kişi adı + unvan

- 1.Osman Zade (1/471)
- 2.Teyze Zade (3/489)

4.7.5. “Hazret” İle Oluşan Unvan Grubu

- 1.Hazreti Gazi (2/474)

4.7.6. “Bey” İle Oluşan Unvan Grubu

Kişi adı + unvan

1.Emin Bey (1/405)	5.Rasim Bey (3/443)
2.Mazhar Osman Bey (3/412)	6.Fazıl Ahmet Bey (1/452)
3.Süleyman Nazif Bey (1/415)	7.Muavin Şerif Bey (3/478)
4.Nizamettin Bey (3/417)	8.Melih İzzet Bey (2/484)

4.7.7. “Ana” İle Oluşan Unvan Grubu

Kişi adı + unvan

- 1.Meryem Ana (1/402)
- 2.Cumhure Ana (1/415)

4.7.8. “Hanım” İle Oluşan Unvan Grubu

Kişi adı + unvan

- 1.Ülker Hanım (3/408)
- 2.Reis Hanım (2/485)
- 3.Nakiye Hanım (2/488)

4.7.9. “Paşa” İle Oluşan Unvan Grubu

- 1.Hazret-i Gazi-i Uluiyet-i Makam Paşa (2/474)

4.7.10. “Sultan” İle Oluşan Unvan Grubu

Unvan + kişi adı

- 1.Sultan Ahmed (2/413)

4.7.11. Diğer Unvan Grupları

Unvan + kişi adı

1.Tezveren Dede (1/406)	5.Mühür Süleyman (1/421)
2.Net Dayı (2/408)	6.Avcı Meşhed-i Cafer (1/452)
3.Florinalı Nazım (1/415) (3/454)	7.Gazi-i Cihan (2/475)
4.Urfa Refet (2/418)	8.Kepek Hindu (2/484)

Kişi adı + unvan

1.Salaman Yavan (5/407)	4.Fatın Hoca (3/408)
2.İsmail Pandalı (5/407)	5.İbrahim Mişan (2/445)
3.Kasım Baba (3/408)	

4.8. BAĞLAMA GRUBU

Cümle, yan cümle ya da kelime gruplarının bağlaçlar ile birbirine bağlanması ile oluşturulan gruba "bağlama grubu" denir.

Necmettin Hacıeminoğlu, bağlama edatlarını "Cümleleri veya cümle içindeki kelimeleri ve kelime gruplarını ya mana bakımından yahut şekil itibarıyla birbirine bağlayan sözlerdir." şeklinde tanımlar. (Hacıeminoğlu,1992:112)

4.8.1. "De" İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.beni farket de böyle (3/404)
- 2.bu da ne biçim akıl? (3/404)
- 3.gel de bir bak halime (3/404)
- 4.çare aradımsa da bulamadım (1/406)
- 5.Tezveren dede gibi ben de çile doldurdum (1/406)
- 6.işlediğim kabahat belki de affolunur (1/406)
- 7.bizim de gönlümüzde bir arzu oynuyor (2/406)
- 8.günah işlesem de sevap olurdu (5/407)
- 9.öbürü de ne güzel tamburunu çalıyor (6/407)
- 10.öbürü de sevdiği (6/407)
- 11.ölsek de geri kaçmam (6/407)
- 12.o da vurgundur sana (2/408)
- 13.kovalyenin boynuna pek de fazla sarılma (2/408)
- 14.gel de berime (2/408)
- 15.sizin de yağmurlardan ruhunuzu gam bürür (3/408)
- 16.onların da başka mebhazlarla istinası var (2/409)
- 17.Fevzi'nin de şüphesiz pek muhterem siması var (2/409)
- 18.bütün musluklarını açsak da yine azdır (3/409)
- 19.karabaş da bilendi (4/409)
- 20.ağaçlar da eriktir (4/409)
- 21.bir de Balıkçılık mektebi açılıyormuş (1/411)
- 22.hepsi de akın akın düşecekmiş ağlara (1/411)
- 23.aşınsa da bitmezmiş hatta şömendöferle! (1/411)
- 24.biz de karşısında koyun koyuna yatarız (2/411)
- 25.izin koparıp gel de beni kaç gündür üzen şu hasreti utandır (2/411)
- 26.bunu icat edeni ben de haklı bulurum (1/412)
- 27.derebeyi oluyor biri de turşucu (3/412)
- 28.ben de gölge gibi senin arkana düştüm (2/413)
- 29.buluşalım da bu ayrılığın sonu gelsin (2/413)
- 30.biraz beni kayır da güzel yüzünü göster (2/413)
- 31.senin de biraz manalar gezdi dillerde şarkın (2/413)
- 32.kucağında murada ben de erdim ereli (3/413)
- 33.setut mat-ı gönüllerde de ihyaya döner (1/414)

- 34.şöyle el sıkmak için bir de canavara döner (1/414)
35.belki de bayılarak kendimden geçecektim (1/415)
36.ben de her gün ismini dudaklarda gezdiririm (1/415)
37.alıp da kenarına yazarak bir haşiye (1/415)
38.yarım saat bölse de gece gündüz gibiyim (2/415)
39.cezayı söylese de bir seneye aklımdan itirazı geçirmem (1/416)
40.onların da istekleri erkeklerden kat kat güzeldir (1/416)
41.mahkûmler de can çeker (1/416)
42. onların da istekleri erkeklerden kat kat güzeldir (1 (416)
43.her iki aile de kepaze olur (2/418)
44.sizin başımızdan da böyle bir şey geçmiştir (2/418)
45.sonra da çekildiler bir yana sakın sakın (1/418)
46.bir gün o devlet kuşu belki de bana konar (1/418)
47.hepsi de Kaf dağında şatolar kuruyordu (1/418)
48.bir parça kaba saba olsan da ziyarı yok (4/419)
49.kadınlar bizde de asker olmalı (1/420)
50.gencin kolu da kızın belinde kemer olur (3/420)
51.yeni aşıkları da gençlik alevi sarar (3/420)
52.gençler de mercimeği fırına verir! (3/420)
53.onların da kalpleri tutuşur (3/420)
54.yeni aşıkların sitemleri de çoğalır (3/420)
55.ben de bir çervengi bal tepsi görsem (1/421)
56.Atlantis'e de bir dem çehre (1/421)
57.başka tarafları da balığa benziyormuş (3/421)
58.balık deyip de geçme (3/421)
59.hatta başlarının da süsü örermiş (3/421)
60.aldırmayın dese de artık sabrım tükendi (3/421)
61.meleğim giyse de zer şişlide keşânelere (1/422)
62. ben ne karun zamanım ne de mennad rical (1/422)
63.hepsi de kulağımıza başka başka gelir (3/422)
64.posta memurları da içer içer hızlanır (1/423)
65.mektup gelmedi diye ikisi de sızlanır (1/423)
66.arasan da bu izden tozdan süprüntünden iz (1/424)
67.onlar da süslüydüler onlar da açıktılar (1/424)
68.hovardalıkları da akla yakın olurdu (2/427)
69.hepsi de aramazdı gönül arkadaşını (2/427)
70.hiç pişkin de olmadık (1/429)
71.göge yerden de çamurlar yağıyor (1/431)
72.her gören zatımı ağlar da şaşar (1/431)
73.senin de kolların en nihayet yoruldu (1/431)
74.belki de bize hata eder (1/431)
75.ey kalender bu da bir şairin mukaffayı zaman (1/433)
76.bak çapkın da sevince deli gönül kudurur (3/439)
77.felek belki de bize hata eder (1/442)

- 78.sizler şeytani da montora bastırırsınız (3/443)
79.yaparım asa geçer elbet de serapa ramazan (3/443)
80.ramazana çaba olsun da bu şiiri (1/445)
81.bu kızların içinden siz de bir dane seçin (2/446)
82.bu vergiye siz de hazır olunuz (2/446)
83.onlar da paraları bol keseden harç eder (1/448)
84.damad beyin de cebleri bomboş olur (1/448)
85.sevdayı yürekden sezer de uzaklaşıyorsa (1/448)
86.aşkı da yıllarca hasret çekmeden yorgun (2/448)
87.ikisinin sesi de hüzünle titreyerek... (2/448)
88.yüz defa çözülse de tekrar iliklenirmiş (2/448)
89.benim düğmeler de acaba sihirli mi? (2/448)
90.ikisi de o gece başbaşa oturmuşlar (2/448)
91.büyük söz söylemişim o da başıma geldi (3/450)
92.biri de bir parça yaşını almış (3/450)
93.istersen üzerine bir de nara at (1/452)
94.deniz de ona vurgun (2/453)
95.çiçeklerde de sarılmak ihtiyacı vardır (2/453)
96.maarif işleri de bir eğlence değildir (3/454)
97.biter de artar böyle Florinalı Nazım! (3/454)
98.ermeyen de meyustur muradına eren de (2/464)
99.şimdi de bir parçacık dinlensek (3/468)
100.ne şahımız ne de sultanımız var (3/468)
101.evvela gel şahbazım bizi de telaş etme (2/470)
102.bazen de adam irfanla aç kalır (2/472)
103.havz-ı kevserden de hatta nuş eylemek istemem (2/475)
104.mebus olamasam da ehemmiyeti yoktur (2/477)
105.gel bari bu şeb de <<bâr>>a kafır (3/478)
106.bimâr ise de her ne kadar çeşm-i siyahı (1/479)
107.nice demden beridir haksızlık eder de vermez (1/479)
108.şeytanla da zannedersen şirketi vardır (1/479)
109.âlası da ednası da bir dert ile dilhun (1/479)
110.biz de aşkıyla böyle baştan karaya vurduk (2/485)
111.gözlerine mülk de esir olur insan da (2/485)
112.yazsan da sana can feda (2/485)
113.bir insan yazın da sinemaya gitmeli mi? (2/488)
114.bizler de garba şarka hakim olmak isteriz (2/488)
115.kulübümüz açılınsın da mühim meseleleri müzakere ederiz (2/488)
116.ne olur ben de göğsünün içini öpsem (3/488)
117.üçü de erkeklerden uzak yaşar (3/489)
118.üçünün de kalbini aşkın oku delmişti (3/489)
119.üçünü de bir bir ziyaret etmişti (3/489)
120.öyle bürünsün de ihlamur dalına gelin salıncak kurun (2/489)
121.senden uzak olsam da aklımı çeliyorsun (2/490)

- 122.her ikisini de candan sevince... (2/491)
 123.metrep hele gel sen de akord eyle (1/492)
 124.bakkalı da kasabı da kesse hesabı (1/492)
 125.öyleyse burada da ayrı durmak gerek (2/492)
 126.diyorsun bırak da bir parçacık oturayım (2/493)
 127.soyun da şu deniz bir vücut görsün bu yaz (2/492)
 128.ismin gibi cismin de nazlı (2/494)
 129.kasalar da hazırdır şimdiden yeriniz de (3/495)
 130.yer hakkını halkın demesinler de azizim (1/496)
 131.teşbih eder de Vechini Hürşit Münir'e (1/496)
 132.benim de gençlik çağım (2/496)
 133.bugün de seninle sinemaya gidelim. (2/500)

4.8.2. “ne...ne” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.ne kaygın ne kederin bulunmasın. (3/403)
 2.ne ada kaldı ne Florya ne Boğaz. (2/404)
 3.ne tehlike ne korku . (1/405)
 4.ne yalvarır ne dil dökerdim. (5/407)
 5.ne boynumu büker ne diz çökerdim. (5/407)
 6.ne güzeldi ne güzel. (1/418)
 7.ne yaman iş ne yaman. (4/419)
 8.ne karun zamanım ne de mennad rical. (1/422)
 9.ne kederin ne kaygın ne üzüntün (1/423)
 10.ne tam bir kafir olduk ne müslüman tam! (1/429)
 11.ne şefkatli bir müslüman ne insafsız bir farmasondur. (1/432)
 12.ne kıyafet ne kılıf aranılmaz. (1/448)
 13.nelerimiz vardır ah nelerimiz. (1/458)
 14.ne emel tükenir ne arzusu eksilir. (2/464)
 15.ne dolgun bir göğüs o ne dolgun kalçalar. (3/464)
 16.ne şahımız ne de sultanımız var. (3/468)
 17.ne kaşık ne kap kalmış sâki. (2/476)
 18.ne top oynamalıyız ne kızak kaymalıyız. (3/478)
 19.ne kıymet ne ehemmiyeti vardır. (1/479)
 20.ne rakı var ne meze. (2/481)
 21.ne gelip aşık nâkâmına râm olmadadır ne gidip (2/484)
 22.ne baygın bir arzusun ne tatlı bir dileksin. (3/500)

4.8.3. “Ama” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.defolup gitse ama gerçi eski sahibi (1/405)
- 2.yalvarırlar ama şehre yine aza olmam (1/421)
- 3.hamr-u hal kalmadık ama hiç pişkin de olmadık (1/429)
- 4.sırf nakd eylemez ama eder efenevi zaman (1/433)
- 5.bu aceb beyzanın ama içi diyarı zaman (1/433)
- 6.pek karışıkdır ama onu halletmek için (2/444)
- 7.aşkın orucunu gerçi bozmazdı ama bu hıdır- hak suçunu eminim affederdin.
(1/450)
- 8.bir parça yaşını almış ama inciler, pırlantalar arasında yaşarsın. (3/450)
- 9.zerre kadar meyli yok ama kesemdeki altınlara çok rağbeti vardır. (1/479)
- 10.mezemiz yok bizim ama elbet buluruz bir iki kestane kebabı. (1/492)

4.8.4. “Hem...Hem” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.Hem muhabbet olmak isterim hem aklı Ahmet Haşim'in hem dini, imanı.
(2/418)
- 2.O hem ilk sevgilim hem de en sondur. (1/432)
- 3.Aşkın hem meleği hem şeytanıdır. (1/432)
- 4.Hem kendisi hıçkırır hem gözyaşı döktürür. (2/462)
- 5.Onlar hem çocuğudur hem annesidir aşkın. (2/464)

4.8.5.”Ya...Ya” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.ya kabak keleliyimdir, ya kızıl renkli (nar)ım (1/421)
- 2.ya sana derdimi düşüncemi anlatayım yahud da bahsi sen aç (2/453)
- 3.ya herkesten muhite ya muhitten herkese (3/478)
- 4.ya kuş sesiyle ya aşık busesiyle (2/497)

4.8.6. “Gah...Gah” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.Gah mebus sefer berisin gah mehyader siyaset vadisinde istedim. (2/418)
- 2.Gah hasretimden yanarım şem-i şeb ârâ gibi gah talim ederim. (1/422)
- 3.Gah ölürem hacerde zoraki neşin gah şafak tek düşirem çöllere. (3/446)
- 4.Kâh hoşdum deniz gibi kâh yağ gibi duruldum. (2/462)

4.8.7. “Kimi...Kimi” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.Kimi baygın süzgündür kimi kızgın şekli. (2/400)
- 2.Kimi dümene geçer kimi yelken kullanır. (2/404)

- 3.Kimi düşman oluyor yakın akrabasına kimi bıçak çekiyor hatta öz babasına.
(3/412)
- 4.Kimi kürsüye çıkıp etrafa caka satar, kimi mülayim olur kimi şaka götürmez.
(1/416)
- 5.Kimi akıllı çıkar, katiyen faka basmaz, kimi dullara bol bol nikah nafaka verir.
(1/416)
- 6.Kimisi beni yumuk elinde dolaştırır, kimisi çantasından dışarıya çıkarmaz.
(3/419)
- 7.Kimisi oğlan olmuş kimisi de kız gelmiş, kimisi ince doğmuş kimi tıkız gelmiş. (4/419)
- 8.Kiminin lana kurar kasrına ankayı zaman, kiminin rahmet okur canına menlayı zaman. (1/433)
- 9.Kimi balık etinden, kimi ince bir daldır, kimi esmer güzeli kimi gül gibi aldır.
(2/446)
- 10.Kimi bülbül gibi inler boya diyerek kimi seher gibi bakmaksızın altmış yaşına. (1/491)
- 11.Kimi viranede, kimi kanuna heveskâr, kimi tambura bugün. (1/491)
- 12.Kimi divane olur... kimi (yunus) gibi... kimi bekler.(1/491)
- 13.Kimi görür cebinde kimi görür rüyada. (3/495)

4.8.8. “Hatta” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.Dün aldığım kartından hatta fazla huylandım. (2/404)
- 2.Karşında canımı diş takacaktım hatta belki de bayılarak kendimden geçecektim.(1/415)
- 3.Pamuk elinle hatta kütük atsan duramam. (3/415)
- 4.Harcını melekinde de hatta gezip çok tuhaf insan görürem korkmıram. (3/446)
- 5.Bu eğlence bitmedi hatta sabaha kadar bütün lambalar yandı. (1/456)
- 6.Bizi taklit ederler hatta en ön sıradan. (2/500)

4.8.9. “mi...mi” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.Şar muz mu daha güzel yoksa krep domur mu? (2/488)

4.8.10. “ve” İle Oluşan Bağlama Grubu

- 1.âlâ ve bela (2/418)
- 2.şiiir ve neşrim (2/418)
- 3.şiiir ve irşâ (2/418)
- 4.lezzet ve eşkal (1/431)
- 5.şan ve şeref (1/433)
- 6.servet ve saman (1/433)
- 7.kadem ve desten (3/443)
- 8.can ve dil (2/474)

- 9.Hamit ve Yahya (2/474)
- 10.hak ve salahiyet (2/477)
- 11.meşhur ve benâm (2/484)
- 12.Kirpiklerin açılır ve gönlüme nur saçılır. (2/497)

4.8.11. “Bazı...Bazı” İle Oluşan Bağlama Grupları

- 1.Bazı gün mektubu göndereni hatırlar da bazı gün nazarları (2/400)
- 2.Bazı yanakları gül gül olurdu bazı kuşlar gibi cıvıldaşır. (1/432)
- 3.Bazı ne şefkatli bir Müslüman'dır bazı ne insafsız bir farmasondur. (1/432)
- 4.Bazı kesik bazı da örülmüş bebek gibi. (3/462)
- 5.Bazı kumlar üstünde...uzanır bazı güzel vücudu... bürünür. (3/464)
- 6.Bazı mesut edersin bazı me'yus edersin. (2/497)

4.8.12. “İster...İster” İle Oluşan Bağlama Grupları

- 1.İster isen eve gel ister isen dükkana. (2/463)

4.9.TEKRAR GRUBU

Kuvvetlendirme, çokluk ve devamlılık işlevlerinden birini yerine getirmek üzere aynı türden iki kelimenin eksiz olarak arka arkaya getirilmesiyle yapılan kelime grubudur.

4.9.1.Aynen Tekrarlar

1.sık sık (1/402)	27.mahalle mahalle (1/448)
2.üzgün üzgün (2/403)	28.ılık ılık (1/448)
3.zaman zaman (2/404)	29. gizli gizli (1/449)
4.mor mor (2/404)	30.kapı kapı (1/452)
5.kat kat (3/404)	31.sabah sabah (2/463)
6.pençe pençe (6/407)	32.tıptı tıptı (3/463)
7.bütün bütün (6/407)	33.çok çok (3/463)
8.akın akın (1/411)	34.bol bol (3/466)
9.mini mini (2/411)	35.size size (3/478)
10.iri iri (2/411)	36.hane hane (3/478)
11.birer birer (2/413)	37.kucak kucak (3/478)
12.tatlı tatlı (3/413)	38.geze geze (2/481)
13.şişe şişe (1/415)	39.doya doya (2/488)
14.didik didik (3/415)	40.dala dala (2/488)
15.bol bol (1/416)	41.dalga dalga (2/489)
16.mini mini (1/416)	42.bir bir (3/489)
17.sakin sakın (1/418)	43.dirhem dirhem (2/484)

18.akın akın (1/420)	44.çize çize (2/492)
19.erken erken (3/420)	45.sözlü sözlü (2/494)
20.için için (3/420)	46.pırıl pırıl (2/495)
21.başka başka (3/422)	47.teker teker (3/495)
22.lapa lapa (3/439)	48.renk renk (3/496)
23.ince ince (3/439)	49.maya maya (2/500)
24.yığın yığın (2/444) (3/495)	50.kolay kolay (2/500)
25.yer yer (1/446)	51.elek elek (3/500)

4.9.2. Yakın Manalı Tekrarlar

1.caz band (3/400)	7.dökük saçık (3/421)
2.gelip geçici (1/402)	8.derli toplu (1/424)
3.iki üç (2/406) (2/414)	9.dere tepe (1/452)
4.yorgun argın (3/417)	10.eş dost (1/452)
5.sessiz sedasız (3/417)	11.suskun puskun (3/463)
6.kaba saba (4/419)	12.bir iki (1/492)

4.9.3. Zıt Manalı Tekrarlar

- 1.yaz kış (2/414)
- 2.gece gündüz (2/415) (1/431) (1/448) (3/463) (3/478) (3/496)
- 3.çize boza (3/419)
- 4.karı koca (4/419)
- 5.alt üst (3/443)
- 6.sağa sola (3/454)
- 7.kışlı yazlı (2/492)

4.9.4. Kısaltmalı Tekrarlar

1.günden güne (2/402) (1/441) (1/465)	9.baka baka (1/431) (2/445)
2.koyun koyuna (1/405) (2/411)	10.baştan başa (2/448)
3.boyun boyuna (1/405)	11.el ele (3/478)
4.çölden çöle (6/407)	12.dolaşa göze (3/478)
5.burun buruna (2/418)	13.dala dala (2/488)
6.yan yana (3/419) (2/489) (2/500)	14.doya doya (2/488)
7.kana kana (3/420)	15.salına salına (2/489)
8.üst üste (1/423)	

4.9.5. İlâveli Tekrarlar

İlâveli tekrarlar, bir kelimenin başına ilâve ses veya bir hece getirilerek yapılır.

1.bembeyaz (1/431)	4.kıpkırmızı (1/449)
2.kıskıvrak (3/443)	5.şemşeker (2/464)
3.yapyalnız (2/446)	6.büsbütün (2/494)

4.10. BİRLEŞİK İSİM GRUBU

En az iki kelimenin bir araya gelmesiyle oluşan ve bir şahsa özel isim olan gruptur.

1.Mahmud Esat (2/409)	14.Aka Gündüz (1/421)
2.Sadri Maksut (2/409)	15.Feridun Fikri (1/421)
3.Tevfik Kemal (2/409)	16.Cevdet İzrap (1/421) (1/431)
4.Yusuf Kemal (2/409)	17.Ruşen Eşref (1/433)
5.Şevket Sahip (2/409)	18.Fazıl Ahmet (1/452)
6.Mazhar Osman (3/412)	19.Celal Sahir (1/452)
7.Esat Adil (1/414)	20.Sait Hikmet (1/452)
8.Tevfik Rüştü (1/414)	21.Ercüment Ekrem (1/471)
9.Abdulhak Hamit (1/415)	22.Yusuf Ziya (2/474)
10.Emin Efkan (2/415)	23.Ramiz Kalender (2/474)
11.İzzet Ulvi (2/418)	24.Melih İzzet (2/484)
12.Edip Hikmet (2/418)	25.Hurşid Münir (1/496)
13.Ahmet Haşim (2/418) (2/484)	

4.11. BİRLEŞİK FİİL GRUBU

Birleşik fiil bir yardımcı fiille bir ismin veya bir fiil şeklinin meydana getirdiği kelime grubudur. İsim veya fiil unsuru önce, yardımcı fiil sonra getirilir. Bir hareketi karşılamak üzere bir arada bulunurlar.

4.11.1. Bir İsim Unsuru İle Bir Yardımcı Fiilden Kurulan Birleşik Fiiller

İsimle birleşik fiil yapan yardımcı fiiller " et-, -ol, -eyle-, bulun-, yap-, kıl- " fiilleridir.

1.mesud ol- (2/400) (3/400)	3.lazım ol- (3/400)
2.rahat et- (3/400)	4.akiset- (3/400) (3/409)

- 5.veda et- (1/402) 31.selam et- (5/407)
6.sitem et- (3/402) 32.adam ol- (5/407)
7.seyret-(3/402)(2/403) (3/417,419,422) 33.inci ol- (6/407)
8.meşgul et- (2/403) 34.hedef ol- (6/407)
9.takip et- (2/403) 35.naz et- (6/407)
10.his et- (2/403) 36.mağrur ol- (2/408)
11.dert ol- (2/403) 37.yalvar ol- (2/408)
12.sabiret- (3/403) 38.mafet ol- (2/408)
13.deli et- (3/404) 39.dans et- (2/408)
14.terk et- (3/404) 40.suspus ol- (2/408)
15.terk eyle- (3/404) 41.küs ol- (2/408)
16.dahil et- (2/404) 42.idman et- (3/408)
17.iflas et- (1/405) 43.teşrih et- (2/409)
18.istif et- (1/405) 44.yâd et- (2/409)
19.def ol- (1/405) 45.bahtiyar ol- (2/409)
20.istirahat et- (1/406) 46.fıyazet eyle- (2/409)
21.tövbe et- (1/406) 47.hoş ol- (3/409)
22.şehremini ol- (1/406) 48.sarhoş ol- (3/409)
23.afol- (1/406) 49.gıpta et- (3/409)
24.emanetpenah ol- (1/406) 50.duman ol- (4/409)
25.zehir et- (1/406) 51.ziyan et- (1/411)
26.memnun et- (1/406) 52.mahzun et- (2/411)
27.günah işle- (5/407) 53.diri zannet- (2/411)
28.sevap ol- (5/407) 54.tereddüt et- (1/412)
29.kelam et- (5/407) 55.var ol- (1/412)
30.meram et- (5/407) 56.vesile ol- (3/412)

- 57.düşman ol- (3/412)
- 58.emanet et- (3/412)
- 59.zindan et- (2/413)
- 60.köle ol- (3/413)
- 61.beraberce hisset - (3/413)
- 62.teşkil et- (1/414)
- 63.hürmet et- (1/415)
- 64.insaf et- (1/415)
- 65.müeyesser ol- (1/415)
- 66.yâd et- (1/415)
- 67.tavaf et- (1/415)
- 68.hazır eyle- (2/415)
- 69.mebus ol- (2/415)
- 70.otlak et- (2/415)
- 71.eşref et- (2/415)
- 72.bahşet- (2/415)
- 73.yaramazlık et- (3/415)
- 74.razı ol- (1/416)
- 75.hırçın ol- (1/416)
- 76.hakim ol- (3/417)
- 77.harç et- (3/417)
- 78.veda et- (3/417)
- 79.dua et- (3/417)
- 80.meşgul ol- (3/417)
- 81.ilan ol- (1/418)
- 82.vekil ol- (1/418)
- 83.veda et- (1/418)
- 84.sabıret- (1/418)
- 85.tercih et- (2/418)
- 86.kepaze ol- (2/418)
- 87.bûs et- (2/418)
- 88.dinlemek bahşet- (2/418)
- 89.tercih et- (3/419)
- 90.hapisol- (3/419)
- 91.mezar oluver- (3/419)
- 92.baba ol- (4/419)
- 93.oğlan ol- (4/419)
- 94.yeri ol- (4/419)
- 95.kaba saba ol- (4/419)
- 96.asker ol- (1/420)
- 97.toz duman ol- (1/420)
- 98.canlı ol- (1/420)
- 99.âza ol- (1/421)
- 100.nâil et- (3/421)
- 101.talim et- (1/422)
- 102.israf et (1/422)
- 103.terk eyle- (1/422)
- 104.nazarımı eyle- (1/422)
- 105.rağbet et- (1/422)
- 106.def-i hamar eyle- (1/422)
- 107.efşayı derun etme- (1/422)
- 108.terk et- (1/422)

- 109.mesar et- (1/422)
- 110.gayb et- (3/422)
- 111.hesap et- (3/422)
- 112.içerden akset- (1/423) (2/429)
- 113.gerfener ol- (1/429)
- 114.derman ol- (1/429)
- 115.lisan et- (1/429)
- 116.ihsan et- (1/429)
- 117.pişkin ol- (1/429)
- 118.kâfir ol- (1/429)
- 119.sabah ol- (2/429)
- 120.feryat et- (1/430)
- 121.berbat et- (1/430)
- 122.yâd et- (1/430)
- 123.şen ol- (1/431)
- 124.razı ol- (1/431)
- 125.şaka et- (1/431)
- 126.harap et- (1/431)
- 127.ihya et- (1/432)
- 128.gül gül ol- (1/432)
- 129.mahiv et- (1/432)
- 130.iltifat et- (1/433)
- 131.naz eyle- (1/433)
- 132.mest et- (1/433)
- 133.esnâd eyle- (1/433)
- 134.canan eyle- (1/433)
- 135.ilahisini neşret- (1/433)
- 136.şekuy et- (1/433)
- 137.pesned et- (1/433)
- 138.âyın ol- (1/433)
- 139.nakd eyle- (1/433)
- 140.mehiyeyi zaman eyle- (1/433)
- 141.rast ol- (3/433)
- 142.meddah et- (3/433)
- 143.mest ol- (3/433)
- 144.zerdüşt ol- (3/433)
- 145.ah et...vah et- (3/433)
- 146.tok ol- (3/439)
- 147.son ol- (3/439)
- 148.seyahat et- (1/442)
- 149.alt et- (1/442)
- 150.hata et- (1/442)
- 151.helal eyle- (3/443)
- 152.arz eyle- (3/443)
- 153.alt üst et- (3/443)
- 154.arz eyle- (3/443)
- 155.bent eyle- (3/443)
- 156.iddia eyle- (3/443)
- 157.onu hallet- (2/444)
- 158.sabır et- (2/444)
- 159.arzu et- (2/444)
- 160.tebrik et- (1/445)

- 161.veda et- (1/445)
- 162.iktisad et- (2/445)
- 163.tüccar ol- (2/445)
- 164.şaka et- (2/445)
- 165.cilve et- (1/446)
- 166.hediye et- (2/446)
- 167.mâlum ol- (2/446)
- 168.kâr et- (2/446)
- 169.hazır ol- (2/446)
- 170.hediye et- (2/446)
- 171.âşikar ol- (2/446)
- 172.iflas et- (1/448)
- 173.araları ol- (1/448)
- 174.kanaat et- (1/448)
- 175.samanlık seyran ol- (1/448)
- 176.harc et- (1/448)
- 177.merak et- (2/448)
- 178.bahtiyar ol- (2/448)
- 179.devam et- (2/448)
- 180.muayene et- (2/448)
- 181.teselli et- (2/448)
- 182.dertli ol- (2/448)
- 183.muayene et- (2/448)
- 184.merak et- (2/448)
- 185.devam et- (2/448)
- 186.uzun bahset- (2/448)
- 187.kurnaz ol- (1/449)
- 188.riayet et- (1/449)
- 189.terk et- (1/449)
- 190.kaygısız ol- (1/449)
- 191.suçunu affet- (1/450)
- 192.seni seyret- (1/450) (2/497) (2/500)
- 193.alay et- (3/450)
- 194.hayret et- (1/452)
- 195.ilan et- (1/453)
- 196.kanaat et- (1/453)
- 197.uslu zannet- (2/453)
- 198.dikkat et- (3/454)
- 199.hallet- (3/454)
- 200.iştirak et- (1/456)
- 201.muayene et- (1/456)
- 202.merak et- (1/456) (2/500)
- 203.merhamet et- (1/458)
- 204.kahırol- (2/462)
- 205.raks et- (2/462)
- 206.yalvar ol- (2/463)
- 207.cevap et- (2/463)
- 208.mersi et- (3/463)
- 209.suskun puskun ol- (3/463)
- 210.cesaretli ol- (3/464)
- 211.arzu et- (1/465)
- 212.günah işle- (3/468)

- 213.hayran ol-, kurban ol- (2/470)
- 214.iskan et-, telaş et- (2/470)
215. arz et- , raks et- (1/471)
- 216.imdat et-, aç kal- (2/472)
- 217.hal ol- (2/472)
- 218.va'det- (2/472)
- 219.şair ol- (2/472)
- 220.lütuf kıl- (2/474)
- 221.lütuf et- (2/474) (2/478)
- 222.yâd et- (2/475)
- 223.teşrif et- (2/475)
- 224.halt eyle - (2/476)
- 225.azimeyle- (2/478)
- 226.takip et- (2/478)
- 227.inayet eyle- (2/478)
- 228.kerem et- (2/478)
- 229.veda et- (3/478)
- 230.perişan et- (1/479)
- 231.haksızlık et- (1/479)
- 232.sabireyle- (1/479)
- 233.zan et- (1/479)
- 234.terk et- (2/481)
- 235.kavga et- (4/482)
- 236.esir ol- (2/485)
- 237.razı ol- (2/485)
- 238.seyiret- (2/488)
- 239.müzakere et- (2/488)
- 240.hakim ol- (2/488)
- 241.mebus ol- (2/488)
- 242.günah işle- (3/488)
- 243.gayret et- (3/489)
- 244.ziyaret et- (3/489)
- 245.hayret et- (3/489)
- 246.divane ol- (1/491)
- 247.veda eyle- (1/491)
- 248.terk eyle- (1/491)
- 249.sabireyle- (1/491)
- 250.akis et- (2/491)
- 251.canan eyle- (1/492)
- 252.zevk et- (1/492)
- 253.kâr eyle (1/492)
- 254.rahat et- (2/493)
- 255.azad ol- (2/495)
- 256.teşbih et- (1/496)
- 257.şâd eyle- (1/496)
- 258.vesile ol- (2/497)
- 259.mes'ud et- (2/497)
- 260.me'yus et (2/497)
261. zevk eyle- (2/500)
262. taklid et- (2/500)

4.11.2. Anlamca Kaynaşmış Birleşik Fiiller

Bir ya da birden fazla ad soylu kök veya gövdenin bir file oluşturdukları fiillerdir.

1.duymazlığa gel- (3/400)	24.geri kaç- (6/407)
2.istek duy- (3/402)	25.adımı koy- (2/408)
3.destek dur- (3/402)	26.sokaklarda sürün- (3/408)
4.kendinden geç- (3/403)	27.sırtı yere gel- (2/409)
5.zevkini sür- (2/404)	28.feyz al- (2/409)
6.eğlence ara- (2/404)	29.meydan oku- (4/409)
7.yeşillere bürün- (3/404)	30.nam ver- (4/409)
8.cennete dön- (3/404)	31.çarşaf doku- (4/409)
9.neşe ver- (3/404)	32.ömür sür- (2/411)
10.haber ver- (1/405)	33.haklı bul- (1/412)
11.bela kesil- (1/405)	34.mektup yaz- (1/412)
12.seyahat yap- (1/406)	35.izin ver- (1/412)
13.dile gel- (1/406)	36.meydana çık- (1/412)
14.çile doldur- (1/406)	37.rast gel- (1/412) (1/421)
15.dert yan- (1/406)	38.kabadayı kesil- (3/412)
16.nam ver- (1/406)	39.bıçak çek- (3/412)
17.çare ara- (1/406)	40.ortalığı birbirine kat- (3/412)
18.dil dök- (5/407)	41.silaha sarıl- (3/412)
19.diz çök- (5/407)	42.kana gir- (2/413)
20.küpe yığ- (5/407)	43.muradıma er- (2/413)
21.lüpe kon- (5/407)	44.cennet âlaya dön- (1/414)
22.günah işle- (5/407)	45.yüzüstü bırak- (2/414)
23.meydana çık- (6/407)	46.yelkenleri aç- (2/414)

- 47.kendimden geç- (1/415) 73.yorganlara bürün- (3/420)
48.geri dön- (1/415) 74.başını yak- (3/421)
49.el sık- (1/415) 75.ellerini sür- (3/421)
50.canımı dişe tak- (1/415) 76.diline düşme- (3/421)
51.caka sat- (1/416) 77.dilini ısır- (3/421)
52.şaka götür- (1/416) 78.alığa dön- (3/421)
53.faka bas- (1/416) 79.ele geç- (3/421)
54.boyun eğ- (1/416) 80.aşka düş- (3/422)
55.mesut yaşa- (3/417) 81.can ver- (3/422)
56. can at- (3/417) 82.şarkı söyle- (3/422)
57.devlet kuşu kon- (1/418) 83.rakı iç- (1/423) (3/433)
58.yabana at- (1/418) 84.şarkı oku- (1/423)
59.günah işle- (2/418) 85.haber bekle- (1/423)
60.dünyaya gel- (2/418) 86.çığırından çık- (1/424)
61.günah işle- (3/419) 87.gözünü aç- (1/424)
62.canını ver- (3/419) 88.derebeyi kesil- (1/424)
63.devlet kuşu kon- (1/418) 89.tahsil gör- (1/424)
64.aba yak- (4/419) 90.göbek at- (2/427)
65.etrafını sar- (4/419) 91.keyif çat- (2/427)
66.öğüt al- (4/419) 92.rüyalara dal- (2/429)
67.taş çıkart- (4/419) 93.içime işle- (2/429)
68.yabana at- (1/418) 94.ziyalara bürün- (1/429)
69.nikah kıy- (2/418) 95.hoş geçir- (1/430)
70.içini çek- (1/420) 96.meydan oku- (1/431)
71.ileri git- (1/420) 97.boşuna çırpın- (1/431)
72.ateş kesil- (3/420) 98.rast gel- (1/431)

- 99.rahmet oku- (1/433) 125.neşe ara- (1/449)
100.meydana çık- (1/433) 126.karar ver- (1/449)
101.rast gel- (1/433) 127.gam çek- (1/449)
102.lâna kur- (1/433) 128.yara aç- (1/449)
103.tozu dumana kat- (1/442) 129.gönül ver- (1/449) (3/500)
104.karşı dur- (1/442) 130.elini çek- (1/449)
105.yol uzat- (1/442) 131.iyi bir kocaya düş- (1/449)
106.şut çek- (1/442) 132.diz çök- (1/450)
107.maç yap- (1/442) 133.mektubunu al- (3/450)
108.arayı boz- (2/444) 134.işkence çek- (3/450)
109.sırayı bekle- (2/444) 135.boynunu bük- (3/450)
110.balıklama atla- (2/444) 136.başıma gel- (3/450)
111.layık gör- (2/444) 137.başımızı sar- (3/450)
112.geline dön- (1/445) 138.gücüne git- (3/450)
113.dükkan aç- (2/445) 139.besmele çek- (1/452)
114.dara gel- (2/445) 140.yolları aş- (1/452)
115.faka bastır- (2/445) 141.nara at- (1/452)
116.şeytanı montora bastır- (2/445) 142.sözünü tut- (1/453)
117.nasihat ver- (1/448) 143.saklı kal- (1/453)
118.evde saklı tut- (1/448) 144.imana gel- (1/453)
119.iki gönül bir ol- (1/448) 145.yüzünü çevir- (1/453)
120.ele avuca sığ- (1/448) 146.gönlünü kır- (1/453)
121.masal söyleme- (2/448) 147.kanat çırp- (2/453)
122.masal anlat- (2/448) 148.ele al- (3/454)
123.hasret çek- (2/448) 149.etrafa saç- (3/454)
124.kulak ver- (1/449) 150.sıra gel- (1/456)

- 151.yolda kal- (1/456) 177.baltaya sap eyle- (2/472)
152.dile gel- (1/456) 178.gönülünden kop- (2/475)
153.ümit ver- (1/456) 179.rahat yaşa- (2/476)
154.rast gel- (1/456) (3/462) 180.dil ver- (2/478)
155.şarkı söyle- (2/462) 181.hasret çek- (2/478)
156.gözyaşı dök- (2/462) 182.çare bul- (2/478)
157.gurur duy- (3/462) 183.boş dur- (3/478)
158.baş döndür- (3/462) 184.el ele ver- (3/478)
159.yer aç- (2/463) 185.etrafa sal- (3/478)
160.saçlarımı yol- (3/463) 186. baş vur- (3/478)
161.mektubunu al- (3/463) 187.yol kes- (4/482)
162.hicrana sürükle- (2/464) 188.gönlümüzü ver- (4/482)
163.muallim kesil- (2/464) 189.karakola düş- (4/482)
164.yeşile çal- (3/464) 190.karaya vur- (2/485)
165.kusur bul- (3/464) 191.deva bul- (2/485)
166.ipeklere bürün- (3/464) 192.oyun oyna- (2/488)
167.dilek tut- (1/465) 193.kulaç vur- (2/488)
168.can ver- (1/465) 194.el at- (2/488)
169.gönül ver- (1/465) 195.pudra sür- (2/488)
170.günden güne eri- (1/465) 196.başından et- (3/488)
171.günden güne sarar- (1/465) 197.salıncak kur- (2/489)
172.yere ser- (3/466) 198.şala bürün- (2/489)
173.mola ver- (3/468) 199.aklımı çel- (3/489) (2/490)
174.kenara çık- (3/468) 200.karar ver- (3/489)
175.yola dökül- (3/468) 201.dağları del- (1/491)
176.turnayı gözünden vur- (3/468) 202.içimi yak- (2/491)

203.sevince düş- (2/491)	214.kızıla boyan- (2/495)
204.hesabı kes- (1/492)	215.boy göster- (3/495)
205.rahat ara- (1/492)	216.rüyada gör- (3/495)
206.sal yap- (2/492)	217.geri kal- (3/496)
207.denize gir- (2/492)	218.seyahatlere çık- (3/496)
208.pusu kur- (2/492)	219.harita çiz- (3/496)
209.kulaç at- (2/492)	220.nur saç- (2/497)
210.yürek taşı- (2/492)	221.maya tut- (2/500)
211.arzu duy- (2/493)	222. karşıma çık- (3/500)
212.düğüm bağla- (2/493)	223.neşe saç- (4/500)
213.düğün yap- (2/494)	224.erken kalk- (4/500)

4.11.3. Bir Fiil Unsuru İle Bir Yardımcı Fiilden Kurulan Birleşik Fiiller

Belli bazı fiillerin başka fiillerle, bir ara yardımcı ünlünün de yardımıyla birleşmesi yoluyla oluşurlar, (fiil + ara ses + fiil) En önemli özellikleri bitişik yazılmalarıdır.

4.11.3.1.Sürerlilik Birleşik Fiiliyle Oluşan Birleşik Fiiller

"-edurmak, -ekalmak, -egelmek" fiilleri getirilerek yapılır.

1.baka kal- (2/404)

4.11.3.2.Yeterlilik Birleşik Fiiliyle Oluşan Birleşik Fiiller

Metnimizde olumlu örneklere rastlamadık. Yeterlilik fiilinin Türkçe'de olumsuzu "-u" gücü yetmek muktedir olmak fiiliyle yapılmaktadır. Olumlu biçimi ise "-ebilmek" fiiliyle yapılır.

1.öpeme- (2/403) (2/404)

2.yaşayama- (2/404)

3.bulama- (1/406)

4.geleme- (2/408)

7.anlatama- (3/450)

8.yazama- (1/456)

9.atama- (2/464)

10.tutulama- (4/482)

5.vereme- (1/415) (1/421)
6.bileme- (1/429)

11.bırakama- (2/496)

4.12. SAYI GRUBU

Sayı grubu, büyükten küçüğe doğru sıralanmış sayı isimleri topluluğudur. Dolayısıyla bu grupta büyük sayı başta, küçük sayı sonda yer alır. Tam aksi olan gruplar sıfat tamlaması olur. Yani “dört yüz” bir sıfat tamlaması iken “doksan altı” bir sayı grubudur.

1.on üç (1/402) (2/427)
2.on altı (1/402) (3/408)
3.yirmi dokuz (1/402)
4.on yedi (3/408)
5.yirmi üç (3/408)

6.yirmi yedi (3/408)
7.yirmi beş (4/419)
8.yirmi altı (4/419)
9.on dört (3/421) (2/497)
10.on beş (2/485)

4.13. ÂİTLİK GRUBU

-ki aitlik eki ile ondan önceki kelime grubunun yalın hali, genitif veya lokatif hali ile oluşur.

Karahan’ın aksine Ergin, Açıkgöz ve Yelten aitlik grubuna yer vermişlerdir. “Bu gurup âitlik ekine dayanan bir kelime grubudur. -ki âitlik eki ile ondan önceki bir kelime grubunun yalın hâli, genitive veya lokatif hâli ile kurulur: tarihten önceki, yaşlı adamınki, Ankara ile İstanbul arasında sefer yapan otobüslerdeki misallerinde olduğu gibi. Son kelimesinin yalın, genitive ve lokatif hâli -ki’yi kabul eden her kelime grubundan âitlik grubu yapılabilir ve bu grup yapıldığı kelime grubuna göre her genişlikte olabilir. Kelime grubu olarak tek başına zamir olan âitlik grubu diğer kelime gruplarında veya cümlede zamir veya sıfat vazifesi görür (Yelten ve Açıkgöz, 2008:52-53), (Ergin, 2013:384-385).”

1.üzerimdeki örtü (3/402)	13.yollardaki her cazibe(1/446)
2.yanımdaki keman (6/407)	14.ondaki ela gözler (3/450)
3.kapısındaki camlar (3/409)	15.fazıl Ahmet Beydeki (1/452)
4.elimdeki ustura (1/415)	16.kafesteki kuşcağz (2/453)
5.üstündeki oda (3/417)	17.seninkinden fazla (3/463)
6.boğazındaki eli (3/417)	18.gönlündeki mana (3/464)
7.modadaki köşkü (3/417)	19.kalbimdeki derd (2/477)
8.alnındaki kakülü (3/419)	20.haliçteki Battal köprü(3/478)
9.şimdiki gençler (4/419)	21.beldedeki a'mire (3/478)
10.yeryüzündeki sesler (3/422)	22.İstanbul'daki sıcak (3/478)
11.göz bebeklerindeki (2/429)	23.kesemdeki altınlar (4/479)
12.dallardakimehnetleri (3/443)	24.benanimdeki kilkin (4/479)

4.14. İYELİK GRUBU

İyelik grubu iyelik ekli bir isim unsuru ile genetik hâlinde bir isim unsurundan oluşur.

“İki isim veya isim yerine geçen dil birliğinin iyelik sistemi içinde teşkil ettiği bir kelime grubudur. İyelik grubunun birinci sırasında yer alan zamirler ile diğer tarafta yer alan isim ve isim muamelesi gören dil birlikleri için gerekli şart birinci kısmın genetik halli, ikinci kısmın ise iyelik hâli ekini taşımasıdır.

benim evim, onların evleri, bizim evimiz, kimin evi, şeyin evi, filanın evi gibi.

İkinci sıradaki isim veya isim muamelesi gören dil birliği vokal ile bitiyorsa iyelik eklerinin durumu şöyle olur: ben-im kurabiye-m, onlar-ın kurabiyeler-i gibi.

İyelik grubunun kullanılışında zamir kısmının şeklen bulunmadığı kullanışlar da vardır. ev-i-m, evler-i, kurabiye-m, kurabiye-si gibi (Yelten ve Açıkgöz, 2008:46-47)."

1.benim vazifem (3/402)	12.benim adım (4/409)
2.benim pamuklarım (3/402)	13.senin parkın (2/413)
3.benim üstüm (3/402) (3/404)	14.senin arkan (2/413)
4.senin hakkın (3/403)	15.senin derdin (1/415)
5.senin ardın (2/404)	16.senin yanın (3/415)
6.bizim gönlümüz (2/406)	17.sizin başınız (2/418)
7.benim koyunum (5/407)	18.benim derdim (1/429)

8.benim şampanyam (5/407)	19.benim tabiatım (1/429)
9.senin yanağın (6/407)	20.benim içim (2/429)
10.benim gönlüm (6/407)	21.sizin esvabınız(2/445)
11.sizin ruhunuz (3/408)	22.senin derdin (2/448)

4.15. ÜNLEM GRUBU

Bir ünlem ile bir isim unsuruyla oluşur.

Muhammet Yelten ve Halil Açıkgöz ünlem grubu için “Ünlem veya Hitap Grubu” demişlerdir. “Bazı ağızlarda ve ağız hususiyetlerini aks ettiren edebî eserlerde seslenme edatlarının üst üste getirildiği görülmüştür. A be kızan, Be hey sersem gibi. Yelten ve Açıkgöz’e göre Farsçadan dilimize geçmiş olup yine bir ünlem grubu yapan kullanım da karşımıza çıkabilir. İsimlerin sonunda “-â, -yâ” şekilleri de birer ünlem grubu teşkil eder. Nâbiyâ (Ey Nâbi), Nedîmâ (Ey Nedim) gibi. (Yelten ve Açıkgöz, 2008:45)”

Leyla Karahan ise ünlem grubunu; “Bir ünlem ile bir isim unsurundan meydana gelen kelime grubu.” olarak tanımlamıştır.

“a.Bu grupta ünlem başta isim unsuru sonda bulunur. Ünlem ve isim unsuru eksiz birleşir.

b.Bu grupta isim unsuru kelime grubu olabilir.

c.Bu grupta birden fazla isim unsuru bulunabilir.

ç.Cümlelerin kuruluşuna katılmayan bu grup hitaplarda kullanılır. Cümle dışı öge olarak cümlelerin herhangi bir yerinde bulunabilir.

d.Grubun vurgusu ünlem üzerindedir (Karahan, 2017: 70-71).”

- 1.Ah! İşini bilir adam olaydım! (5/407)
- 2.Ya Allah! (3/412)
- 3.Ey güzeller (2/413)
- 4.Ey uzun saçlı melek! (3/413)
- 5.Ey kara gözlü kız! (3/413)
- 6.Ey büyük Hind şairi! (1/415)
- 7.Ey güzel Londra! (2/415)
- 8.Ya Hind! (3/416)
- 9.Ey mebus çıkmayanlar! (1/418)
- 10.Bökür Ey nüş-i revan! (2/419)

- 11.Ey biricik kahraman! (4/419)
- 12.Ey güzel kız! (1/431)
- 13.Ey kalender...! (1/433)
- 14.Ey zahid...! (1/433)
- 15.Ey Fenerbahçeliler, Galatasaraylılar! (1/442)
- 16.Ey topu bir ok gibi atan gergin yaylılar! (1/442)
- 17.Ey geniş göğüsleri yıldızlılar aylılar! (1/442)
- 18.Ey yaramaz hanımlar! (2/444)
- 19.Buyrunuz Ey kurnaz açığöz Yahudiler! (2/445)
- 20.Ey sevgilim! (2/448)
- 21.Ey hatun! (1/449)
- 22.Ey, kötü! (1/449)
- 23.Ey körpe kız! (1/449)
- 24.Sakin ha! (1/449)
- 25.Kardeşim! Ah! (1/452)
- 26.Hey sevgilim! (1/453)
- 27.Ey sevgilim! (1/453)
- 28.Ey gelincik dudaklı! (1/453)
- 29.Ey bülbül sedalı kız! (2/453)
- 30.Ey bülbül sedalı kız! (2/453)
- 31.Dinle Ey sülün boylum! (2/453)
- 32.Aman! Dikkat edelim (3/454)
- 33.Ah yaram...! (2/455)
- 34.Vefasız! Hey, budala kız! (1/456)
- 35.Nelerimiz vardır Ah nelerimiz! (1/458)
- 36.Ey can evimin içi! (2/463)
- 37.Ey sevda çöreğinin çekirdeksiz çam içi! (2/463)
- 38.Ey ömrümün koncası bir tane haygatoşum! (2/463)
- 39.Ey ciğerim bağda sar! (3/463)
- 40.Ey benim mesrur-u handan olduğum! (2/470)
- 41.Ey hüsn ve Van ikliminin bir danesi! (1/471)
- 42.Ey Hazreti Gazi-i Uluiyet Makam! (2/474)
- 43.Ey sipehsalâr-ı müstesnayı devran esselam! (2/474)
- 44.Ya Rab! (2/477)
- 45.Ey muhterem ahali ! (3/478)
- 46.Ya hu! (3/478)
- 47.Ey sülün boylu Kaptan! (2/485)
- 48.Ey şekerçi güzeli! (2/485)
- 49.Reis Hanım! (2/485)
- 50.Haydi benim şekerim! (2/493)
- 51.Haydi benim küçüğüm! (2/493)
- 52.Ey gül yüzlüm, Ey gül nefeslim! (2/494)
- 53.Ey ceylan bakışım, Ey bülbül seslim! (2/494)
- 54.Hey! Gözünüzü sevdiğim... (3/495)
- 55.Ey gönlümün sevinci fıkrıdak cici! (2/496)

56.Ey güzellerden güzel! (2/499)

57.Ey saçları samurum! (3/500)

4.16. KISALTMA GRUPLARI

Kısaltma grupları, kelime gruplarından ve cümlelerden yıpranma ve kalıplaşma sonucu meydana gelen gruplardır. Bunlar genellikle isim-fiil-, sıfat-fiil ve zarf-fiil gruplarından kısalarak oluşmuş ve bir kısmı da zamanla kalıplaşmıştır.

4.16.1.Lokatif Grubu

Delice, bulunma grubunu kalma öbeği başlığı adı altında incelemiş ve şu açıklamayı yapmıştır: “Kalma ekli bir isim unsurunun yalın hâldeki başka bir isim unsuru ile kurduğu kelime öbeğidir. İkinci unsuru genellikle vasıf ismi olabilen bu öbeğin her iki unsuru da kelime öbeği olabilir: haftada bir gün, yükte hafif pahada ağır gibi.” (Delice, 2003:17)

1. bahçelerde mor (2/404)

2.İstanbulda tahsil (2/409)

3.bahçede meşgul (3/417)

4.solda Kur'an (1/429)

5.başında kasket (1 /431)

6.dünyada ak (3/443)

7.yeryüzünde bahtiyar (2/448)

8.koynunda saklı (1/453)

9.ormanda yalnız (2/453)

10.ateşte kebab (2/463)

11.destimde lisan (4/479)

4.16.2.Datif Grubu

Karaörs, datif bir diğer adıyla yaklaşma grubuyla ilgili düşüncelerini şöyle açıklar: “Yaklaşma halindeki bir isim unsuru ile yalın haldeki bir isim unsurunun oluşturduğu kelime grubudur. Datifli isim önce gelir. Her iki unsur da tek kelime olabileceği gibi kelime grubu da olabilirler. Kısalmış bir fiil grubu gibidir: *boğazına düşkün, dile kolay, başa dert, başa belâ, başına buyruk, aslına aykırı...*” (Karaörs, 1993:28)

1.sıcağa hasret (2/402)

2.dansa düşün (2/408)

3.akrabasına düşman (3/412)

4.Allah'a emanet (3/412)

5.iradesine hakim (3/417)

6.emeline nail (3/421)

7.akla yakın (2/427)

4.16.3.Ablatif Grubu

Karaörs, bu konuyu uzaklaşma(ablatif) grubu başlığı adı altında incelemiş ve şu açıklamayı yapmıştır: “Uzaklaşma halindeki bir isim unsuru ile yalın haldeki bir isim

unsurunun meydana getirdiği kelime grubudur. Ablatifli isim önce gelir. Fiil grubunun kısalmış şeklidir: *sonradan görme, gönülden kırık, yalandan dost, daldan bitme, candan arkadaş...*" (Karaörs, 1993:28)

1.manzaradan mahrum (2/406)	7.senden uzak (1/456) (2/490)
2.artinden güzel (2/408)	8.şekerden elezz (4/479)
3.mazisinden yadigar (3/417)	9.baldan elezz (4/479)
4.benden âlâ (2/418)	10.güliden yumuşak (2/492)
5.kardan beyaz (3/439)	11.köpükten beyaz (2/492)
6.sülünden güzel (2/448)	12.orquestradan güzel (2/500)

4.16.4.Akuzatif Grubu

Delice, belirtme öbeği adı altında incelediği konuyu şu şekilde açıklamıştır: "Belirtme ekli bir isim unsurunun yalnız haldeki diğer bir isim unsuru ile kurduğu kelime öbeğidir: *yüzü aşkın insan, kitabı tetkik, kitabı ithaf gibi.*" (Delice, 2003:40)

- 1.mektebi tenvir (2/409)
- 2.gecesi teşrif (2/470)

4.16.5.İsnat Grubu

Delice, isnat öbeği başlığı adı altında ele almış ve şu açıklamayı yapmıştır: "İyelik ekli bir ismin yalnız bir isme bağlanması yoluyla anlamsal bir bütünlüğe ulaşan ve sözdiziminde bütün olarak cümlenin bir ögesini meydana getiren kelime öbeğidir: *saçı uzun, aklı kısa gibi*137." (Delice, 2003:41)

1.şekli badem (2/400)	5.saçları kısa (1/432)
2.başı duman (3/403)	6.kolları pamuk (3/464)
3.saçları kesik (6/407)	7.içi boş (2/478)
4.saçları dökük (3/421)	8.yüreği yaşlı (2/494)

4.16.6.Vasıta Grubu

Birinci unsuru vasıta hâli eki taşıyan kelime grubudur.

1.her şeyle meşgul (3/400)	10.derdinle dertli (2/448)
2.servetle ümittir (2/409)	11.dudaklarıyla meze (2/485)
3.alkışla yad (2/409)	12.ellerinle rakı (2/485)
4.mebhaslarla istisnası(2/409)	13.aşkıyla gök lerzan (2/475) (2/476)
5. aşkınla kana (2/413)	14.sularla oyun (2/488)
6. derdinle çile (1/415)	15.varlığımla sevinç (2/492)
7.elinle kütük (3/415)	16.yokluğunla keder (2/492)

8.kızlarla dolu (2/446)
9.bununla meşgul (1/448)

17.aşkınla şimşek (3/500)

ARAPÇA TAMLAMALAR

1.âli mektebin âlâsı (2/409)	31.baht-ı zalim (1/471)
2.takrir müstestamı (2/409)	32.zikr-i sevda (1/471)
3.marifin emeli (1/411)	33.kudret-i külliye (2/472)
4.teşrin-i seniye (2/411)	34.erbab-ı tevekkül (2/472)
5.darül Fünun (2/411)	35.vuslat-ı canan (2/472)
6.saffet-i baha (1/414)	36.badire-i cenk (2/472)
7.cennet-âlâ (1/414)	37.gazi-i ulûiyet (2/474)
8.saye-i sabri (1/414)	38.lütf-u vade-i teşrif (2/474)
9.sim ü zeheb (2/416)	39.gonca-i kalbi (2/474)
10.misk ü amber (2/416)	40.bintül ineb (2/475)
11.derd-i gam (2/416)	41.halvet-i canan (2/475)
12.tebdil-rah (2/418)	42.şarab-ı la'li (2/475)
13.kuvve-i nizaniye (2/418)	43.serdar-ı munci (2/475)
14.def-i hamar (1/422)	44.şehr-i istanbul (2/475)
15.lağv-avr (1/422)	45.gazi-i cihan (2/475)
16.hamr-u hal (1/429)	46.şevk-i umumi (2/475)
17.muharreyi canan (1/433)	47.havz-ı kevser (2/475)
18.alem-i enver (3/443)	48.cemiyet-i ahder (2/475)
19.mesret meşhud (3/443)	49.akıbet-i talat (2/475)
20.enva-ı izacı (1/446)	50.zade-i ümmül habais (2/475)
21.kerh-arzı (3/446)	51.münci-i Ali (2/475)
22.af-u umumi (1/453)	52.sayha-i aşkı (2/475)
23.def-u umumi (1/453)	53.ehl-i hüner (2/476)
24.iktisad-ı emel (3/454)	54.ebr-i sükut (2/476)
25.maarif mahsulü (3/454)	55.ihticab eyleme (2/476)
26.maarifin nevri (3/454)	56.fevt-i vakit (2/484)
27.melal-u hasretin biganesi (1/471)	57.izzet-i Melih (4/479)
28.name-i bülbül (1/471)	58.ihsa zimmeti (4/479)
29.fikr-i hicran (1/471)	59.uşşak-ı perişan (4/479)
30.abd-i aciz (1/471)	60.fetur eyle (1/492)

FARŞA TAMLAMALAR

1.hami yekta (2/409)	44.cüstucuyu macera (2/474)
2.afitabın hametası (2/409)	45.nasra-i çeşmanı (2/474)
3.yad tolası (2/409)	46.akd-ı bezm (2/475)
4.mah-teşrin (1/414)	47.nev-zemini (2/476)
5.rağneyi devr (1/414)	48.hane-i dil (2/476)
6.mest cumhuriyet (2/418)	49.pür-azab (2/476)
7.hat-i ahengi (2/418)	50.dün-u matbah (2/476)
8.sekif zeyşan (2/418)	51.bi-hesab (2/476)
9.vade-i mecla (2/418)	52.ab-ı sâki (2/476)
10.hükm-ü ifra (2/418)	53.didar-ı münir (2/476)
11.del u can (1/422)	54.âram kıl (2/476)
12.dide-i rağbet (1/422)	55.âfet-i meh (2/477)
13.avare serim (1/422)	56.ber-fahr (2/477)
14.şem-i şeb (1/422)	57.çeh-i idbar (2/477)
15.ağuş hababı (1/422)	58.talat'ı zi haşmeti (2/477)
16.dil-dilber binane (1/422)	59.serv-i bülend kameti (2/477)
17.çeşm cihan (1/422)	60.dide-i sâki (2/477)
18.bi-muhabbe (1/422)	61.derd-i derun (2/478)
19.hane-i can (1/429)	62.ebr-i nevbahar (2/478)
20.bi-muhabbe (1/422)	63.kakül tarumare (2/478)
21.demadem feleği (1/429)	64.âşık-ı dil-figane (2/478)
22.subh-dem demanı (1/430)	65.zengbare kafir (2/478)
23.dest ecel (3/433)	66.eşeb-i sebk-bû (2/478)
24.desten-i bend (3/443)	67.mesare kafir (2/478)
25.bâm vasiyet (2/455)	68.dide-i eşkbare (2/478)
26.badeyi rengi (2/464)	69.hezar kafir (2/478)
27.hûz-ı haydar (2/470)	70.hımare kafir (2/478)
28.bade-i usul (2/470)	71.endam-büend bi-beha (2/478)
29.mesrûr-û handan (2/470)	72.şair-i nam-dare (2/478)
30.kaşane-i hamdi (1/471)	73.dide-i kalem (2/484)
31.handeyi hamdi (1/471)	74.pesendide-i kelam (2/484)
32.cuy u veş sahnı (1/471)	75.ruz u şeb (4/479)
33.mahfil-i baran (1/471)	76.manende-i zakkum(4/479)
34.hattı ruhsar (1/471)	77.çeşm-i siyahı (4/479)
35.keşf-i yab (1/471)	78.na-kabil (4/479)
36.telaş-i kah-ı (1/471)	79.mutad-ı demadem (4/479)
37.şeb çerağ (1/471)	80.dünyayı denin (4/479)
38.vasıl-ı didar (1/471)	81.manende-i kıl hublu (4/479)
39.halet-i sağar (1/471)	82.pür-naz ü eda (4/479)
40.serd-i talib (2/472)	83.benanimdeki kilkin (4/479)

41.şâd-kâm (2/474)	84.zi-haşmeti (2/488)
42.merg-i tûlu (2/474)	85.nûş eyle (1/492)
43.renk-zâr şanını (2/474)	

YABANCI KELİMELERİN SÖZCÜK ANLAMLARI

- 1.Âfitâb: Güneş (Farsça)
- 2.Âheng: Uygunluk ve düzen (Farsça)
- 3.Amûr: Ömür, bekâ (Arapça)
- 4.Azv: İftira, Birisine bir şey isnad etme (Arapça)
- 5.Behra: Pay, hisse (Farsça)
- 6.Beyâban: Çöl, imar olunmamış arazi,kır (Farsça)
- 7.Bîzâr: Bezmiş, bıkmış (Farsça)
- 8.Cûy u Veş: Nehir gibi, Akarsu gibi (Farsça)
- 9.Çehr-i idbâr: Talihsizlik (Arapça)
- 10.Dest: Dört bucaklı yastık ve elbise, hile, el (Farsça)
- 11.Ebnâ: Oğullar, çocuklar (Arapça)
- 12.Ferâmûş: Unutma, hatırdan çıkarma (Farsça)
- 13.Hâkir: Küçük, önemsiz (Arapça)
- 14.Hamel: Kuzu, burç ismi (Arapça)
- 15.Hamr-u hal: Sarhoşluk hali (Arapça)
- 16.Hâr: Eşek, balçık, kargaşa (Farsça)
- 17.Hıfz eyle: Korumak (Arapça)
- 18.İhrâ: Eksiltme, azaltma (Arapça)
- 19.İlhaf: İstemekle ısrar etme, zorlama (Arapça)
- 20.İnhisâr: Tekel, tek başına sahip olma (Arapça)
- 21.İstiğnâ: Gönül tokluğu, kimseye muhtaç olmama (Arapça)
- 22.Kafeşantan: İçkili, çalgılı kahvehane (Farsça)
- 23.Kama: İki tarafı keskin, ucu sivri ve enli bıçak (Ermenice)
- 24.Keşân: İnsanlar, kişiler, kimseler (Farsça)
- 25.Lek: Ahmak, yüz bin, sana, senin için, senin hakkında (Farsça)
- 26.Lerzân: Titrek, titreyerek (Farsça)
- 27.Mâh: Ay (Farsça)
- 28.Mânend: Eş, benzer (Farsça)
- 29.Mebhas: Bölüm, kısım (Arapça)
- 30.Mecla: Ayna, çıkma ve görünme yeri (Arapça)
- 31.Menhel: Hayvan sulanan yer, menzil, durak, konaklanan yer (Arapça)
- 32.Meşhûd: Şahit olunan, görülen (Arapça)
- 33.Nakd: Madeni para, bir şeyin bedelini peşinen ödemek (Arapça)
- 34.Nuş-i revan: İran'da adaletin timsali olmuş hükümdar (Farsça)

- 35.Papel: Bir liralık kağıt para (İspanyolca)
 36.Pey: İz, işaret, nişan (Farsça)
 37.Peyk: Bir şeyin etrafında dönen, seyyare,uydu, haber getirip götür
 (Farsça)
 38.Subh u mesâ: Sabah akşam (Arapça)
 39.Şâdkâm: Çok sevinçli (Farsça)
 40.Şeb çerâğ: Gece ışığı, On iki köşeli tas biçimindeki kandile verilen ad
 (Farsça)
 41.Şeb: Gece (Farsça)
 42.Şömindifer/Şimendifer: Demir yolu, tren (Fransızca)
 43.Tabl: Davul (Arapça)
 44.Tûtî: Dudu kuşu, papağan (Farsça)
 45.Yabe: Sık ormanlar, balta girmemiş ormanlar (Farsça)
 46.Yekta: Tek, eşsiz (Farsça)
 47.Zi- haşmet: Haşmet sahibi (Arapça)

ANLAMLARI SÖZLÜKTE BULUNMAYAN TAKLİT KELİMELER

Bu taklit kelimelerin şiveyle söylenmiş ve şiirlerde ölçüye uymak için yazılmış olduklarını tahmin ediyoruz. Bir manzum parçada geçen "...şar muz mu daha güzel..." cümlesindeki şar kelimesinin şehir olduğunu ve muz ekinin de soru eki olduğunu fark ettik. "...Şehrimiz mi daha güzel..." Başka bir manzum parçada geçen "şekuy" kelimesinin şiirdeki anlam bütünlüğünden "şikayet" olduğunu ve şiveyle söylendiğini fark ettik. Şiirlerde anlamlarını bulabildiğimiz kelimeleri yukarıda tanımladık fakat şiirin ölçüsüne uydurmak için yazılmış bazı taklit kelimelerin sözlüklerde anlamını tespit edemedik.

"Askaf, avre, benanim, elez, hublu, nid, sekik, hami yekta, yad tolası,
 hameta, gazeyi dürane, damur, metreb, şanpor, sığındane, hespa reyaya, pikforta
 Nare-i Fevzi meşir, tahtar, rağne, meyr, setut matı, metaded, sekif zeyşan, london
 Kezar, rezehana, çerveng, keleli, öteğ, köteğ, menla, yubı, şap, nisten, lana
 Hıdır, item, mostora, haygatoş, paçize, merize, huz-ı haydar, afet-i meh
 Ber-fahr, geddeden şekuy, sekene, mehiye, iana, rayanlık, meyl huha."

SONUÇ

55 yıl, alanının en uzun ömürlüsü olan Akbaba gazetesi, "Aydede" gazetesinin biçim ve yapısının devamı gibidir. Milliyetperver bir çizgide olan Akbaba gazetesi, 1922-1977 yılına kadar, hemen her konuda edebi türleri içinde barındırmıştır. Akbaba, haftalık yayınlanan siyasi mizah gazetesidir.

Osmanlının çöküş devri, Cumhuriyetin yeni yıllarını yansıtan bir içeriğe sahiptir. 1920'li yıllar önemli gelişmelerin, yeniliklerin, muhalefetlerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Akbaba gazetesi, tüm bu gelişmelere kendini kapatmamış, yeniliklere açık, destekleyici bir tavır sergilemiştir. Gazete harf devrimine kadar "Osmanlıca" olarak yayınlanmıştır. Harf devriminden sonra Latin harfleriyle yayınlanmaya başlamıştır.

Akbaba gazetesi, büyük boy gazetedir. Gazetenin serlevhasının altında sayısı, hicri ve rumi tarihi, idarehanesi, sahibi, fiyatı, abone bedeli, yer almaktadır. "Pazartesi ve perşembe günleri neşrolunur, Milliyetperver Mizah Gazetesi" açıklaması gazetede, serlevhanın altında bulunmaktadır. Serlevhasında, camilerin yer aldığı bir şehir silüetinin önünde ak sakallı ihtiyar, Akbaba kuşu ve "Akbaba" yazmaktadır. Akbaba gazetesi, büyük boy kağıda, siyah beyaz baskılı çıkan bir gazetedir. Gazete kağıdının rengi hafif sarıdır, her sayı dört sayfadır ancak incelediğimiz sayılar arasında 407. sayı Cumhuriyet bayramı sebebiyle sekiz sayfa olarak basılmıştır. Gazetenin sayfaları renksizdir fakat "417-425-445-454-456-470" sayılarının ilk sayfaları, yılbaşı, resmi ve dini bayramlardan dolayı kırmızı renkte basılmıştır.

İncelediğimiz manzum parçaların dil yapısı, halk edebiyatına yakındır fakat Divan edebiyatının da formları bazı yazarlar tarafından kullanılmıştır. Manzumların sanatsal kaygı gözetmeden güncel meseleleri ele alıp, mizahi unsurlarla yazıldığını görebilmekteyiz. Çalışmamızda manzum parçaların konusu, aşk, kadın, âhlaki çöküşler, politik olaylar, toplumsal olaylar ekseninde olmuştur.

Toplamda 134 Manzum parça tespit ettik. İnceleme esnasında bazı manzum parçalar yazısal olarak bulanık ve tahrif olmaları nedeniyle tezimizde gösterilmemiştir. Müstear isimlerle yazılan manzumalarda başlıksız ve yazarsız şiirler de mevcuttur. Halk edebiyatı birimlerinden dörtlüklere, manilere, bilmecelelere; Divan edebiyatı nazım birimlerinden bentlere, beyitlere, hamselere ömekler vermek mümkündür.

İncelediğimiz manzum parçaların kelime grupları tespitinde toplam 399 tane İsim Tamlaması Grubu, 275 tane Belirtili İsim Tamlaması Grubu, 124 tane Belirtisiz İsim Tamlaması Grubu, 1058 tane Sıfat Tamlaması, 305 tane Edat Grubu, 104 tane İsim-fiil Grubu, 159 tane Sıfat-fiil Grubu, 279 tane Zarf-fiil Grubu, 42 tane Unvan Grubu, 217 tane Bağlama Grubu, 91 tane Tekrar Grubu, 25 tane Birleşik İsim Grubu, 498 tane Birleşik Fiil Grubu, 10 tane Sayı Grubu, 24 tane Aitlik Grubu, 22 tane İyelik Grubu, 57 tane Ünlem Grubu, 57 tane Kısaltma Grubu, 11 tane Lokatif Grubu, 7 tane Datif Grubu, 12 tane Ablatif Grubu, 2 tane Akuzatif Grubu, 8 tane İsnat Grubu, 17 tane Vasıta Grubu, 60 tane Arapça Tamlama, 85 tane Farsça Tamlama grubuna dair örnek bulunmuştur. İncelediğimiz manzum parçalarda en çok kullanılan kelime grubu 1058 sayıyla Sıfat tamlamalarıdır.

Yazarlar sıfatları kullanarak varlıkları, yerleri, eşyaları hayalde canlandırılabilir kılmak için ayrıntılara çok önem vermiştir. Bu da manzumalara hareketlilik ve tabilik katmıştır. Sıfat tamlamaları, Türkçede kalıcı isim yapmak için sıklıkla kullanılan bir gruptur. Sıfat tamlamalarından sonra yazarların en fazla kullandığı kelime grubu 498 sayıyla Birleşik Fiil Grubudur. Bu grubu sık kullanan yazarlar, Türkçenin gücünü ve kıvraklığını göstermiştir. Karma tamlamaların da fazla olması yazarların ifade gücünün sağlam olduğunun göstergesidir. Türkçemizin önemli zenginliklerinden olan ve halk dilinin sıradan anlatımını yansıtan tekrar gruplarından da yararlanmışlardır.

Edat grupları da manzum parçalarda oldukça sık kullanılmıştır. Bu grup, söz dizimi içinde isim, sıfat, zarf görevlerini üstlenebilir.

Kelime gruplarının cümlede hangi görevde kullanıldığı da önemlidir. İsim tamlaması, sıfat tamlaması ve sıfat-fiil grubu cümle içinde isim, sıfat ve zarf görevi yapabilirken, isim-fiil grubu yalnızca isim görevinde kullanılır. Zarf-fiil grubu da cümlede yalnızca zarf görevinde kullanılabilir. Tekrar grupları, cümlede isim, sıfat, zarf ve fiil görevinde kullanılabilir. Birleşik İsim grubu ve unvan grubu cümlede sadece isim görevi yapabilirken ünlem grubu cümlenin kuruluşuna katılmaz; cümle dışı unsur olarak cümlenin herhangi bir yerinde bulunur. Kısaltma grupları ise cümlede isim, sıfat ya da zarf görevi yapar.

Çalıştığımız tez, Akbaba gazetesinin ortaya çıkışını, kuruluşunu yazar ve çizerler kadrosunu, yayınlandığı dönemki sosyal, siyasal ve toplumsal süreci, Türk edebiyatındaki yeri ve önemini, incelenen sayıların yazarlarını, dil üzerindeki etkisini kapsamaktadır. Türkçe eğitimi bakımından değerlendirildiğinde gerek dili gerekse manzumların anlatım özellikleri bakımından kelime gruplarının hepsinin kullanılmış olması araştırmacılar için önemli bir kaynaktır.

En uzun soluklu mizah gazetesi özelliğine sahip Akbaba gazetesi, Türk mizah ve karikatürünün gelişimine hizmet etmesinin yanında hem siyasi bir mizah gazetesi hem de bir edebiyat gazetesidir ve araştırmacıların başvurabileceği eşsiz kaynaklardan biridir.

KAYNAKÇA

- Abasıyanık, Sait Faik, Karganı Bağışla, İstanbul, 2003.
- Aktan, Bilal, Türkiye Türkçesinin Sözdizimi, Gazi Kitabevi, Ankara, 2009
- Apaydın, Mustafa, “Osman Cemal Kaygılı’nın Hikayeciliği”, Boğaziçi Üniversitesi Yayinevi/Edebiyat Dizisi, İstanbul, 2006.
- Aygün, Mehmet, “Yabancı Dil Dersinde Sözcük Öğretimi ve Sözcük Dağarcığını, Geliştirme Teknikleri”, Ankara Üniversitesi Tömer Dil Dergisi, 1999.
- Balcıoğlu, Semih, “Önce Çizdim Sonra Yazdım”, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, 2001.
- Banguoğlu, Tahsin, Türkçenin Grameri, Ankara, TDK Yayınları, 2004.
- Çeviker, Turgut, “Gelişim Sürecinde Türk Karikatürü-3/Kurtuluş Savaşı Dönemi 1918-1923”, Adam Yayıncılık, İstanbul, 1991.
- Delice, H. İbrahim, Türkçe Sözdizimi, Kitabevi Yayınları, İstanbul, 2003.
- Ediskun, Haydar, Türk Dilbilgisi, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1996.
- Ercilasun, Ahmet B., Kutadgu Bilig Grameri –Fiil-, Ankara, 1984.
- Eraslan, Kemal, Türk Gramerinin Sorunları II. Ankara: Türk Dil Kurumu, 1999.
- Ergin, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Basın/Yayın/Tanıtım, İstanbul, 1993.
- Ergin, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yayınları, İstanbul, 2004.
- Ergin, Muharrem, Türk Dil Bilgisi. 13. Baskı. İstanbul: Bayrak Basım, 2013.
- Gülensoy, Tuncer, Türkçe El Kitabı, Akçağ Yayınları, 1. Baskı, Ankara, 2000.
- Güneş, Sezai, Türk Dil Bilgisi, D.E.Ü. Rektörlük Matbaası, 3. Baskı, 1997.
- Gürel, Zeki, İbrahim Alaattin Gövsa, Ankara, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, 1995.
- Hacıeminoğlu, Necmettin, Türk Dilinde Edatlar, Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 1992.
- Hızarcı, Suat, Hüseyin Cahit Yalçın Hayatı Sanatı Eserleri, Ankara, 1969.
- İnuğur, Nuri, Türk Basın Tarihi, İstanbul, 1992.
- Kabaklı, Ahmet, Türk Edebiyatı, Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları, İstanbul, C.3., 2006.

- Kanar, Mehmet, "Büyük Türkçe-Farsça Sözlük", Say Yayınları, 2016.
- Karaca, Veysel İbrahim, International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 4/8 Fall, 2009.
- Karahan, Leyla, Türkçede Söz Dizimi. 24. Baskı. Ankara: Akçağ Yayınları, 2017.
- Karahan, Leyla, Türkçede Söz Dizimi, Akçağ Yayınları, Ankara, 2013.
- Karaörs, M., Türkçenin Söz Dizimi ve Cümle Tahlilleri. Kayseri, 1993.
- Korkmaz, Zeynep, "Türkçede Birleşik Fiiller ve Anlam Kaymaları", Türk Dili, s: 559, Temmuz, 1998.
- Necatigil, Behçet, "Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü", Varlık Yayınları, İstanbul, 1966.
- Ortaç, Yusuf Ziya, Bizim Yokuş, Akbaba Yayınları, İstanbul, 1966.
- Develioğlu, Ferit, "Osmanlı Türkçesi Sözlüğü", Aydın Kitabevi, Ankara, 2017.
- Önal, Mehmet, Yusuf Ziya Ortaç Hayatı Sanatı Eserleri, Ankara, 1986.
- Özmen, Mehmet, "Türkçenin Sözdizimi", Karahan Kitabevi, Adana, 2013.
- Özkan, Mustafa; Sevinçli, Veysi, "Türkiye Türkçesi Söz Dizimi", Akademik Kitaplar, İstanbul, 2009.
- Parlatır, İsmail, "Osmanlı Türkçesi Sözlüğü", Yargı Yayınevi, 2016.
- Şenyapılı, Önder, Neyi, Neden, Nasıl Anlatıyor Karikatür Kim Niye Çiziyor? Ankara: ODTÜ Geliştirme Vakfı Yayıncılık ve İletişim A.Ş. Yayınları, 2003.
- Tanpınar, Ahmet Hamdi, 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi, Çağlayan Basımevi, İstanbul, 2003.
- Topuz, Hıfzı, Başlangıcından Bugüne Dünya Karikatürü İstanbul, İnkılap Kitabevi, 1997.
- Yelten, M., Açıköz, Kelime Grupları, 2. Baskı, İstanbul: Doğu Kütüphanesi, 2008.

YARDIMCI KAYNAKÇA

- Akbaba, K.Sâni 1339, s.15
- Akbaba, Haziran 1339, s.2-11
- Akbaba, 7 K.Evvel 1338, s.1
- Akbaba, 8 Aralık 1971,s.11
- Akbaba, 5 Nisan 1934,s.3
- Akbaba, 4 Aralık 1968, s.3
- Akbaba, 8 Aralık 1971,s.11
- Akbaba, 1926,N.408 , s.1
- Akbaba, 1926, N.412, s.1
- Akbaba , 1927, N.456, s.1
- Akbaba ,1927, N.476, s.1
- Akbaba, 1927, N.478, s.3
- Akbaba,1927, N.479, s.1

EKLER

Yıl:1926

Akbaba Numara:408 sayfa:1

Yıl:1926 Akbaba Numara :412 sayfa :1

Yıl:1927 Akbaba , Numara:456 sayfa:1

Yıl:1927 Akbaba , Numara :476 sayfa :1

Yıl:1927

Akbaba Numara:478 sayfa:3

Yıl:1927 Akbaba Numara:479 sayfa :1

Yıl:1927 Akbaba Numara:496 sayfa :2

Yıl:1927 Akbaba, Numara:499 sayfa :2

Yıl:1927 Akbaba, Numara:500 sayfa:4

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	ESMA IŞIK KEBAPÇI
Doğum Yeri ve Tarihi	SIİRT, 26.04.1994
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Siirt Üniversitesi Eğitim Fakültesi - Türkçe Öğretmenliği Bölümü
Y. Lisans Öğrenimi	Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü - Türk Dili ve Edebiyatı
Bildiği Yabancı Diller	Anabölümü Dilleri Arapça, İngilizce
Bilimsel Faaliyetleri	Akbaba Gazetesi 400-500 Sayılar Arasında Yer Alan Manzum Parçaların Kelime Grubu Tahlili
İş Deneyimi	
Stajlar	Siirt Başakşehir Koleji
Projeler	-
Çalıştığı Kurumlar	MEB
İletişim	
E-Posta Adresi	esmaisik89@gmail.com
Tarih	16.01.2019